DECISIONES
PER TITVLOS DIVISAE,
SIVE EPITOME
DECISIONVM
IACOBI PVTEI
OLIM ROTAE AVDITORIS
POSTMODVM S. R. E. CARDINALIS.

Nunc primum varijs collatis exemplaribus emendatiſsime editæ.

In margine breuiter indicantur maiores deciſiones vnde iſtæ deſumptæ ſunt.

CVM PRIVILEGIIS.

ROMAE, Ex Typographia Cameræ Apoſt. M.DCXII.

AVTHORITATE SVPERIORVM.

FRANCISCVS RVBEVS
IN ROMANA CVRIA ADVOCATVS.
Ad Lectorem.

VVLGO, in Romana præsertim Curia, manuscriptę circumferuntur sub nomine PVTEI decisiones succintæ ac breues, per titulos, instar iuris Canonici diuisæ, quæ sæpe etiam ad causas dirimendas allegari solent. Earum fructu nolui te carere. quamobrem, post maiores decisiones eiusdem PVTEI, multis vndique conquisitis exemplaribus, emendatissimas imprimendas censui. Præter hanc autem diligentiam, illa accessit non minor, vt in margine breuiter indicarem fontes maiorum, & copiosiorum decisionum, vnde quælibet in epitomen redacta, desumpta fuit. Et hoc quoque labore, ad studia tua legalia iuuanda, vtere feliciter. Vale.

INDEX TITVLORVM.

IACOBI PVTEI DECISIONES PER TITVLOS DISTINCTAE.

De Appellationibus.

DECISIO I.

PROROGATIO fatalium facta in primo anno, incipit a fine biennij. Ita in vna * Abulensi receptionis in hospitem, coram Domino Iacobo Puteo vndecima Decembris 1542.

* decis. 315. lib. 2.

DECISIO II.

DEserta appellatione, quis nou atteutat ingrediendo possessionem. iuxta decis. 1. de appell. in nou. Ita in causa Bisuntina canonicatus, coram Domino Maceratensi 5. Martij 1543. Dictum tamen fuit, quod erat nulliter factum. Allegatur Franc. in c. non solum. §. illa vero de appellat. lib. 6. gloss. in c. quãuis de rescrip. in 6. Villadieg. delegat. quæst. 14. Cardiu. cons. 29. Imol. & Aret. in l. qui a latronibus. §. 1. de testam.

DECISIO III.

PRocurator habens mandatum ad defendẽdum causam, & causas motas cõtra ipsum constituentem, potest appellare, sed non prosequi. etiam si in mandato sit clausula. cum libera administratione. Bisign. 2. de procur. Rot. 21. de procur. in nou. Milis in verbo. procuratoris mandatum finitur. Ita in causa * Bononiensi de Monte maiori, inter Cardinalẽ de Gambara, & Angelũ Catalanum, coram Marescoto 27. Februarij 1542.

* decis. 265. lib. 6.

DECISIO IV.

QVando dantur testimoniales, quis habet annum ad committendam causam. Ita in causa * Faueutina parochialis de Cassinicho, corã Io. Paulo 27. Iauuarij 1546. Facit c. persouas. eod. tit.

* decis. 362. lib. 2.

DECISIO V.

APpellatione interposita a diffinitiua, si nõ detur cedula infra tẽpus, causa dicitur deserta. etiam si sint dati reuerentiales. quidquid dicat decis. 54. de appellat. in non. & Franc. in c. vt debitus. de appellat. col. 2. quæ procedunt in appellatione ab interloquutoria. vt in causa * Gerundensi Camerariæ, coram Rossanensi. 24. Febr. 1548.

* decis. 202. lib. 3.

DECISIO VI.

APpellatio fuit habita pro deserta, ex quo Frãciscus Telez stetit vigintiseptẽ dies antequã redimeret cõmissionẽ à Cursoribus. nõ obstãte quod infra decẽ dies fuerit præsentata Regenti, & apposita manus à tergo. Ita iu causa * Gieuneusi scholastriæ, inter D. Franciscum, & Io. Solanum, coram Peregrino 15. Februarij 1546.

* decis. 378. lib. 2.

a DE-

DECISIO VII.

IVdex causæ appellationis non potest canonizare nouum ius, puta cessionem mihi factam per tertium, sed tantum habet declarare, an bene, vel male fuerit appellatum. Nisi sit commissa causa appellationis & negocij principalis, vel alias. quicquid dicat Rot. 23. de re iudic. Ita in causa * Giennensi scholastriæ, coram Prospero, 24. Nouembris 1544. Fuit tamen dictum quod videretur de bono iure. Felin. in c. causam. col. 2. de re iudic.

* decis. 380. lib. 2.

DECISIO VIII.

APpellatus non potest procedere in curia contra appellantem, nisi eo citato in partibus. vt infra de iudic.

DECISIO IX.

SEntentia nulla, excipiat a lapsu fatalium si non est notorie nulla. Ita in causa * Ouetensi canonicatus coram Puteo, 29. Ianuarij 1546. inter Aluarum Solis, & Fortunium. Allegatur text. in l. si vt proponis. la 1. C. quomodo, & quando iud. & l. iudex posteaquam. de re iud. & ibi Ang. Quia perijt nedum iurisdictio, sed etiam instantia. Ias. in l. contra maiores. in fin. C. de inoff. testam. Non obstat cõs. Alex. 59. vol. 4. col. 2. quia loquitur quãdo fuit nulla ex defectu iurisdictionis. & quando fuit pronunciatum postquam erant iam lapsa fatalia.

* decis. 364. lib. 2.

DECISIO X.

APpellatio extraiudicialis, etiam intimata ante commissionem causæ, non inducit litis pẽdentiam ad effectum subrogationis. Ita in causa * Palentina Canonicatus, coram Reomano, 2. Martij 1548. inter Simonem Acciaiolũ, & Antonium Romeriũ.

* decis. 308. lib. 3.

DECISIO XI.

TEmpus appellationis incipit currere a tempore quo quis verisimiliter potuit committi facere causam appellationis in Curia, quando quis appellauit in partibus ab intimatione exequutorialium. Et sic limitatur Clem. sicut. de appellat. quæ dicit, tempus currere a die interpositæ appellationis. iux. not. per Lanfranc. in c. quoniam contra de probat. in tract. de interloquutorijs. circa fin. vers. pro complemento, & per Brun. in verb. appellationis fatalia. in 3. vol. Ita in causa * Hispalensi. decimarum, coram Puteo, 10. Octobris 1544.

* decis. 147. & 150 lib. 2.

DECISIO XII.

CLausula. Appellatione remota. nihil operatur in litteris conquestus, & similibus, cum pa[ss]im, & sine causæ cognitione concedantur. Ita in causa * Hispalensi dona Dei 6. Nouembris 1545. coram D. Episcopo Vestano.

* decis. 139. lib. 2.

DECISIO XIII.

COmmissio causæ appellationis quatenus contra, & pro partibus contra eum facientibus, non iuuat alteram partem quæ causam non commisit. Ita in causa * Venetiarum matrimonij, coram Nonatos, inter Io. de Maiolenis, & Isabellam de Riua, 24. Februarij. 1548. Allegatur doctrina Franchi in c. si duobus. de appell. col. 3. vers. sed quæritur primo.

* decis. 301. lib. 3.

DECISIO XIV.

APpellari potest a Vicario ad Episcopum, a sententia interloquutoria. Ita in causa * Toletana fructuum, coram Puteo, de mense Nouembris 1546. Allegatur Franc. in c. 2. in vlt. notab. & ibi Geminian. post Lap. col. 2. de consuet. in 6. Franc. in c. dilectis. 3. de appellat. col. 19. vers. duodecimo. quæritur.

* decis. 491. lib. 2.

DECISIO XV.

QVando iudex non reperitur, sufficit facere diligentiam in domo Auditoris, & petere testimoniales a Notario sibi concedi, dimittendo ei cedulam appellationis. Ita tentum est in causa Sancti Andreæ, canonicatus & præbendæ, coram Ranellensi de mense Maij 1545. inter Dauid & Georgium. Et allegabatur pro decisione c. biduum. §. adeundi. 2. q. 6. & Rot. de appellat. 50. & Cassador. 8. de appell. Qui ponderat, ex quo iste redijt die sequenti. In contrarium dicebatur, quod debuit appellare coram Notario. quod non erat factũ, sed tantum petiti erant Apostoli. licet sibi esset dimissa cedula appellationis. Et allegatur tex. in c. pastoralis. in fin. de offic. Ordin. Abb. in c. fin. de appell. in 3. not. & ibi Franc. in 6. col. vers. decimo quæritur. ad fin.

DECISIO XVI.

APpellatio extraiudicialis legitimæ intimata, facit beneficium litigiosum, & deuoluit negocium ad curiam. Ita in causa * Salamantina portionis, coram Fabio 11. Octobris. 1546. Allegatur decis. 23. de

* decis. 401. & 405 lib. 2.

de appellat. in nou. & Alexandr. in c. bo- næ. de appell. vbi late. Sed vide in contrarium Cassad. decis. 1. de appell. in fin. & 69. eod. tit. in antiq. Quia tamē appellatio non fuit legitime intimata, die 28. Iannarij 1547. tentum fuit, appellationem non deuoluere, etiam appellato tacente, & non contradicente. Et multa allegata fuerunt ad probandum, quod vltra appellationem extraiudicialem, requiritur quod causa committatur. Et ita declaratur per Ægid. decis. 520. & 521.

De Allegatione Lapi.

DECISIO I.

Possessio triennalis auctoris, nō est necessario probanda, quādo alter de titulo non docet ex persona alterius. Ita in vna * Abulensi, coram Peregrino. 28. Nouemb. 1544.

* decis. [illegible] lib. 2.

DECISIO II.

Retrocessio non præsumitur, iuxta allegationem Lapi, si post porrectam supplicationem, resignans superuixerit triennio, & postea eo mortuo præstetur consensus. Ita in causa * Astoricensi parochialium, & beneficij, coram Domino Augustino. 27. Februarij. 1548.

* decis. 109. lib. 3.

DECISIO III.

Allegatio Lapi non habet locum si quis resignauerit in Titiū reseruato regressu, & idem resignās secundo resignasset, etiam reseruato regressu, in Semproniū. qui obijt, & alius fuit prouisus per obitum, & dabat de allegatione Lapi, quia Titius triennio possederat. Fuit dictum, quod dicta allegatio, loquitur in immediato possessore. Ita in Carthaginiensi canonicatus, coram Fabio. 16. Martij. 1545. Quia tamen postea alter habebat impetrationem etiam per obitum Titij, fuit dictum quod erat locus dictæ allegationi Lapi, 24. Aprilis. 1545.

DECISIO IV.

Allegatio ista non habet locum quando antecessor fuit spoliator violentus. vt in vna Conchensi, de Las Luenas * coram Fabio. 3. Martij. 1546. inter Dominum Thomam Vasquez, & Petrum Sarmiento.

* nō seruo istam decisioné, sed vide decis. 411. lib. 2. quæ videtur cō trariū decidere.

DECISIO V.

Allegatio Lapi non procedit, si possessor triennalis decedat quarto anno suæ possessionis, si ego habebam prorogationem ad annum. Ita in causa * Valentina præpositura mensis Decembris, coram Augustino, inter Cardinalem de Mendoza, & Albertum Iulium. 5. Nouembris. 1548. Allegatur cons. Pauli de Castro. 116. incip. si consideremus, * vbi quod tempus prorogatum, est idem. Item, quia regula, & allegatio Lapi æquiparantur in multis, vt per Sarnen, quæst. 16. in regul. de trienal. & Cassad. decis. 2. de caus. possess. & propriet. 2. & 3. super * regul.

* decis. 174. lib. 3.

* hodie est cons. 389. lib. 2.

* voluit allegare decis. 2. & 3. super regul. de triēnali. quæ est decis. 7 & 8. super reg. Cācellariæ in ordine.

DECISIO VI.

Allegatio ista non procedit, si ille qui possedit, spoliauerat resignatarium, vt per Cassador. decis. 5. de restitut. spoliator.

DECISIO VII.

Cum Cardinalis Tranensis haberet regressum qui dicebatur inualidus, & illo non obstante, Mauritius possedisset per annos octo, & mortuo Mauritio fuisset prouisus Marcus Antonius de Prudentibus, qui dabat de allegatione Lapi, & Cardinalis vellet agere ex priori titulo, quia stante nullitate regressus, primum ius remansisse integrum ipsi Cardinali, stante inualiditate regressus. Fuit tentum, dictam allegationē obstare Cardinali. ex quo etiam si agere voluisset contra Mauritium, ipse poterat dare de regula de triennali. Ita in causa Sabienēsi Archipresbyteratus, corā Augustino 29. Octobris. 1548. inter Marcum Antonium, & Cardinalem præfatum. Allegatur quod licet successor non vtatur accessione sui auctoris, tamen hoc non procedit quādo successor habet suum titulum. quia tunc potest excipere de iure sui prædecessoris, vt per Rebuff. de pacific. possess. num. 158. pag. 27. Et ita refert Simonet. in quibusdā suis notis. Vide Paris. in hac materia, consil. 96. in 4. volum. dum dicit, quod allegatio ista non procedit quando possessor erat familiaris, nec Ordinarius poterat eum visitare.

Aduerte etiā in casu istius decisionis quod nō videtur procedere, ex quo cessat ratio visitationis. Ordinarius enim videbat bonum titulum, ex quo ignorabat regressum. Sed responderi potest ad hoc, quod idem est quando possessor haberet titulum, ab Ordinario vel a Papa, posterioris Datæ quam ego haberem. quia Ordinarius non habebat scientiam mei tituli. Vide decis. Mohedani. 119. & 120. * & ibi quæ notaui in fine.

* est decis. 18. & 19. de renunciat.

DECISIO VIII.

Successor tenetur iustificare titulum resignantis adhuc viuentis, de quo constabat

in actis, sed non erat in forma probanti. Ita in causa * Salamantina, parochialis sancti Michaelis, coram Puteo, 28. April. 1542.

* decis. 322. lib. 4.

DECISIO IX.

CVm esset facta cesio in fauorem Congregationis Camaldolensium, per Laurentiũ de Balneo, reseruatis fructibus, & mortuo Laurentio, Episcopus sancti Sepulchri impetrasset per obitum Laurentij, & daret de allegatione Lapi; Monasterium respondebat, quod licet Laurentius possederit, & soluerit salarium capellanorum, fecit quia ad id tenebatur propter reseruationem fructuum. & etiam si probata fuisset fama quod reputabatur pro Rectore, orta erat propter id. & ipsi passi non erant quod reputarentur, & cessabat præsumptio retrocessionis. ex quo quolibet anno ipsi in generali Congregatione, deputabant Priorem dicti Monasterij. licet talis Prior nihil faceret, ex quo Laurentius erat dominus fructuum. Rota die 27. Octobris 1542. in causa * nullius, Monasterij S. Mariæ de Balneo, coram Ioanne Paulo, inter dictas partes, tenuit non esse locum allegationi Lapi. Et credo motam fuisse præcipue, quia cessabat præsumptio retrocessionis.

* decis. 332. lib. 2.

DECISIO X.

ALlegatio huiusmodi, habet locum si postquam extraiudicialiter appellaui, antequam tamen committeretur causam, resignaui beneficium, & resignatarius meus possedit per triennium, ac mortuus sit. etiam quod post resignationem fuerit litigatum inter me & alium. ex quo meus resignatarius nõ erat in lite huiusmodi. Ita * in causa Salamantina portionis coram Fabio, de anno 1546. Immo in dicta causa, resignans, post resignationem, obtinuit virtute commissionis mandatum exequutiuum contra Thomam de Las casas, vti spoliatorem. & recuperauit possessionem quam dimisit resignatario prædicto. Deinde litigauit cum Alphonso Maldonado. Habes factum in quadam informatione. & habes plures alias resolutiones super hoc. Sed aduerte ad factum 26. Martij 1544. vbi fit fundamentũ; quod non dabatur de allegatione Lapi cõtra Thomam, qui fuerat spoliatus. Si enim ipse egisset, non potuisset excipi contra eum de allegatione Lapi, nec de regula de triennali. Allegatur Sarnensis quæst. 11. de triennal. column. 4. in fine. Ex quibus dictis limitantur alia quæ dicta fuerunt per eum, in quæst. 41. eiusdem regulæ.

* decis. 411. lib. 2.

De Causa Possesionis, & proprietatis.

DECISIO I.

CVm duo essent subrogati in ius Anguiani, & secundo subrogatus haberet breue de immittẽdo in possessionem, ac bullas, cum clausula, amoto &c. & vellet procedere exequtiue in iudicio adipiscendæ, iuxta c. pastoralis. hoc tit. & impugnaret ius possessionis. Fuit resolutũ quod procederet via ordinaria. in causa * Calaguritana Archidiaconatus, coram Thanis, 21. Aprilis. 1542.

* decis. 294. lib. 2.

DECISIO II.

POssessio fundi, non quæritur per expulsionem colonorum de domo, si non expellantur etiam de fundo. Quia licet capta possessione partis, intelligatur capta de toto, hoc procedet si totum erat vacuum. Hic autem colonus remansit in fundo, vel in area. ergo &c. Ita in causa * Cesenatensi. possessionis & bonorum, coram Prospero, de mense Martij. 1544. Requiritur enim expulsio, vt per Alexand. in l. peregre. §. quibus. de acquir. possessione. Quia malignitas coloni non debet nocere domino. l. fin. C. eod. tit. Fundatur decisio in textu. in l. quod meo. §. fin. de acquir. possess. & in doctrina Alexandri l. 3. in princ. eodem titulo. col. 5. nu. 19. & column. 8. nu. 28. versic. item in quantum vidistis. faciunt not. per Alexand. in d. §. quibus. & in l. si colonus. eod. tit. Vbi distinguit, an vere vel ficte colonus tradat possessionem. Hic autem constat quod ficte fecit, propter locationem statim sibi factam. Facit decis. Afflict. 325. quem vide. Et cogita an hoc procedat quando de mandato iudicis quis intraret.

* decis. 327. lib. 2.

DECISIO III.

POssessio data per septem canonicos, attestante Notario quod illi faciebant Capitulum, non est bona. ex quo constabat in Ecclesia fuisse viginti duos canonicos. & sic Notarius male iudicauit. & ideo possessio nõ fuit bona. Non obstãte cons. Oldr. 100. & doctrina Abbat. in cap. 1. de synd. quia bene creditur Notario in dubio, & in non arduis. sed hic constabat de contrario. Ita in causa * Coimbricensi canonicatus, coram Peregrino. 15. Octobris. 1546.

* decis. 445. lib. 2.

DECISIO IV.

CApta possessione hospitalis, nõ in hospitali seu Ecclesia, sed in ędibus tantum dicen-

dicendo tamen quòd capiebat possessionem hospitalis, dicitur quæsita possessio hospitalis, alio non existente in possessione. Ita 5. Nouembris. 1546. coram Puteo, in causa Hipporegiensi Hospitalis.

DECISIO V.

Qvando aliquis possidet naturaliter & ciuiliter, licet alter ingrediatur possessionem, & faciat aliquos actus alio absente, non priuat possessorem sua possessione, nisi quo ad illos actus. vt in casu isto. vbi iste secundus celebrari facit missas, & accepit certos hædos pro decima. Ita in causa Lucensi parochialis de Villarubro, coram Aquensi. 7. Februarij. 1541

DECISIO VI.

Possessio non quæritur nisi expulso inquilino. l. peregre. §. quibus. de acquir. possess. l. quamuis. §. 1. eod. titulo. Innoc. in c. dilectus. col. 2. de capel. monach. Ita in causa Mediolanensi domus, pro R.D. Barengo, contra Gerardam, coram Prospero, 20. Iunij 1547. Et in eadem dictum fuit, quod licet esset finitâ locatio per mortem Prælati, Rota 232. tamen prædecessorem possessor continuabat suam possessionem.

DECISIO VII.

Svbrogatus in ius alicuius quo ad possessionem, debet mitti in possessionem, non obstante quod alter excipiat de iure patronatus, nisi incontinenti doceat. quia in iudicio adipiscendæ, obstat exceptio dominij incontinenti probandi tantum, vt per Bart. in l. fin. C. de edict. Diu. Adrian. tollend. in 9. notab. Ita in causa Mutinensi cantoriæ coram Ioanne Paulo 11. Martij. 1546. Et in eadem causa tentum fuit, quod solo animo mutatur possessio, & causa possidendi, sine alia declaratione.

DECISIO VIII.

Possessio in corporalibus, quæritur etiam absq; scientia mutationis tituli & patientia quo ad titulū huiusmodi, quando quis in veritate habet titulum bonum. iuxta doctrinā Bart. in l. 1. §. hoc interdictum. de itin. actuque priuat. Ita resoluerunt Domini in causa Paduana fructuum, coram Rauellensi. 23. Martij. 1545.

DECISIO IX.

In eadem causa tentum est, quod resignans reseruatis fructibus propriā auctoritate percipiendis ac si non resignasset, non amittit possessionem, immo illam continuat. 15. Febr. 1546.

DECISIO X.

Possessio quæ continuatur in hæredem vigore statuti, dicitur ciuilissima, & ante apprehensionem continuatur in hærede hæredis, qui illam non apprehendit. Ita in causa * Parmensi pecuniaria, inter Michaelem Casalium, & Luciam Pallauicinam, 19. Februarij. 1543. Allegatur quod istud est ius quod est in hæreditate. ideo in illa debet remanere. l. cum in fundo. ff. de seruit. rustic. prædior. c. cum venissent. de inst. Et ex ista possessione, quæ dicitur ciuilissima, vt per Bald. in rubr. de caus. possess. & propr. & Soccin. in l. 1. in princ. ff. de acquir. possess. potest agi adipiscendæ, licet non recuperandæ. vt per Cyn. in l. ea lege. C. de condit. ob caus. & Dec. in l. fin. C. de edict. diu. Adrian. tollend. nu. 26.

* decis. 414. lib. 1.

Vide Tiraquell. in tract. le mort saysit le vif in 4. declar. 5. part vbi adducit doctrinas pro vtraque opinione.

DECISIO XI.

Possessio, licet præsumatur continuata quando quis allegat propriam possessionem, tamen hoc non procedit quando allegatur possessio tertij. Ita in causa Parmensi, seu nullius, capellaniæ, coram Augustino, 28. Nouembris. 1547. Allegatur Bart. in l. 2. de except. Paris. cons. 47. column. fin. vol. 4. Anchar. cons. 97. col. pen. vers. præterea etsi Alciat. de præsumpt. regul. 2. præsumpt. 21. nu. 9.

DECISIO XII.

Institutus in re certa, non dicitur vere hæres. per ea quæ dicit Philipp. Franc. & Petr. de Anchar. in c. si pater. de testam. in 6. & Guil. Benedict. in c. Raynutius. de testam. fol. 229. dum voluit quod contra institutum in re certa, non dentur actiones actiuæ, & sic non diceretur habere portionem hæreditatis, pro ve dicit Imola in l. ex facto. 2. col. Et licet Philipp. Prob. in d. c. si pater. nu. 35. dicat, quod filius institutus in re certa, dicatur habere quotam bonorum, non autem hæreditatis, & sic verba decreti loquentis de portionibus hæreditarijs, non poterant verificari in filio in re certa instituto. Ita in causa Placentina Castri Sarmati, inter Comitem de Scotis, corā Tolomeo. 26. Ianuarij. 1543. Et in eadē causa, 29. Ianuarij firmatum est, idem esse, etiam quod quota instituti in re certa,

 esset

esset aequalis ad alia bona in quibus alij erant vniuersaliter haeredes instituti.

DECISIO XIII.

IN causa iurisdictionis, quando non agitur contra dominum, possessorium non dicitur habere admixtam causam proprietatis. vt in causa *Romana Castri Felieiani corã Puteo. 11. Martij. 1549.

* decis. 711. lib. 3.

DECISIO XIV.

POssessio filij vel successoris, praesumitur continuata eo modo quo pater vel mater posidebant, licet non probentur nisi certi actus, per doctrinam Pauli de Castr. in l. neque. C. de vsufruct. Ita in causa Sarsinatensi Castrorum, coram Ioãne Paulo, 12. Iunij. 1545. inter illos de Tibertis.

DECISIO XV.

COmmissa causa quod procedatur in petitorio & possessorio simul, p vt de iure, debet primo terminari possessoriũ, parte id volente. Ita in causa Seguntina parochialis de Salmos, coram Ioanne Paulo, 23. Maij. 1542. Aegid. 6.

DECISIO XVI.

REmedium l. fin. C. de edict. diu. Adrian. tollen. non competit vsufructuario omnium bonorum, qui loco legatarij habetur. per l. vsufructu legato. ff. ad l. Falcid. Ita in causa Spoletana vsusfructus, coram Sarnensi, inter Aurelium & Vincentium, Bernardum & Ioannem Laurentium, 14. Decembris de anno. 1540.

DECISIO XVII.

REquiritur expulsio colonorum, vt acquiratur possessio. vt per Doctor. in l. quãuis. §. si conductor. ff. de acquir. possess. Ita in causa Terdonensi Archipresbyteratus, inter Iulium Gentilem, & Gregoriũ Aueraldum. 14. Decembris. 1545.

De Concess. Praebend. Et Materia Expect. & Decret.

DECISIO I.

ACceptatio facta, litteris non expeditis, virtute mãdati, post reuocationem expectatiuarum est bona. quia reuocatis expectatiuis, sunt etiam reuocatae regulae. & licet regulae generales, essent innouatae per secundã cõcessionẽ gratiarũ, ex quo adhuc non venerat tempus fulminationis processus, non fuit innouatio ista habita in consideratione. Ita in vna *Barchinonensi Prioratus, pro Hieronymo de Enciso, contra Bernardinum de la Cruce. 13. & 16. Maij. 1547. coram Rauellensi.

* decis. 34. lib. 1.

DECISIO II.

PRouisio per obitum, seu commenda, etiã cum clausula. anteferri. non tollit ius Paraphrenarij expectantis, qui non acceptauerat tempore datae, dictae prouisionis. Quia gratia expectatiua annullabat omnes prouisiones infra mensem post vacationem fiendas, etiam per Papam. Ita in causa Burgensi canonicatus, inter Claudium Saldenem, & Claudium Morandi, coram Aquensi. 13. Nouembris 1542. Allegatur cons. Zabar. 136. vbi quod debet fieri mẽtio de gratijs exuberantibus, vel multum qualificatis. & cum Oldrad. 224. Vide Cassador. 15. de concess. praebend.

DECISIO III.

SCriptores actu non exercentes officia sua, non comprehenduntur sub regula praerogatiuarum, etiam quod in regula sint descripti post verbum. exercentes. propter identitatem rationis. Ita in causa *Calciatensi dimidiae portionis, coram Iacobo Puteo, 10. & 14. Decembris. 1543. Allegatur Anchar. cons. 233. Cardin. 138. Felin. in c. per tuam. de maior. & obed. circa finem. Vbi habetur, quod priuilegia concessa officialibus, intelliguntur de actu exercentibus. & propter identitatem rationis allegatur Decius in c. secundo requiris. col. 2. de appellat. & vide. Staphil. fol. 114.

* decis. 71. lib. 2.

DECISIO IV.

PRiuilegia cõcessa descriptis publicãdis, & cet. nõ suffragantur scriptoribus Apostolicis, qui sunt descripti cũ familiaribus antiquis in eodem priuilegio, ante illius publicationem. quia ipsi sunt familiares ex priuilegio, & ante publicationem ipsi non dicebantur familiares: nec debent gaudere priuilegio, stante regula quod nullus virtute priuilegiorum. &c. Ita in vna *Calciatensi dimidiae portionis, coram Puteo. 23. Ianuarij. 1544.

* decis. 85. lib. 2.

DECISIO V.

NObilitas concessa Scriptoribus, dicitur ex priuilegio. Ideo virtute istius nobilitatis, quis non potest praeferri alteri, stante regula quod nullus virtute priuilegiorum

* decis. 154. lib. 2. giorum in dicta * Calciatensi dimidiæ portionis, coram Puteo. 17. Octobris. 1544.

DECISIO VI.

EXpectantes in mense Ordinarij, sede vacante per obitum Episcopi, non possunt acceptare in quattuor mensibus, quia regula est realis, & non personalis. Ita in causa * Carthaginiensi parochialis de Sax. coram Rauellensi. 15. & 20. Octobris. 1544. Et ita etiam dicitur fuisse resolutum in causa Abulensi parochialis sancti Ioannis, coram D. Aragonio. vt per Fauin. in tract. de offic. & potest. cap. sede vacante q. 10. colum. 7. Et licet Pauin. alibi dicat, regulam esse personalem, non est verum, quia in regula concessionis expectatiuarũ, dicitur eas duraturas donec reuocentur. Ideo videmus eas reuocari per futuros Pontifices.

* decis. 131. lib. 2.

DECISIO VII.

LIcet acceptationis publicatio, debeat esse populosa. secundum Gemin. cons. 75. & Abb. cons. 99. primo volum. etiam quod consil. Gemin. non teneatur. vt per Sarnen. q. 11. regul. de publican. & Cassadorum dec. 26. super regul. Fuit tamen tentum, quod publicatio, satis, diceretur populosa. ex quo acceptantis procurator adeptus fuerat possessionem, licet nulliter. & acceptans postea tacite ratificauit possessionem huiusmodi. Ita in causa * Casalensi Capellaniæ, coram Rauellensi. 20. Octobris. 1542.

* decis. 319. lib. 2.

DECISIO VIII.

COnfirmatio creationis in canonicum, cũ clausula, etiam si reseruata & cæter. comprehendit vacaturum, etiam in octo mensibus Papæ, etiam si non fit facta mentio de illis. & quod Papa, tamen videatur confirmare quo ad ea quæ poterat Capitulum in suis mensibus. Ita in causa * Concordiensi canonicatus, coram Reomano. 10. Nouemb. 1547. inter Iacobum Zambellum, & Ioannem Mariam Maio.

* decis. 50. lib. 3.

DECISIO IX.

CVm essent duo expectantes, Benedictus Centurionus, & Ioanes Solano. & Dominicus post acceptationem Benedicti, esset prouisus a Papa, quæ prouisio si nõ præcessisset, acceptatio Benedicti fuisset bona. Dubitatum fuit. An, ex quo Ioannes propter maiora priuilegia, erat præferendus Dominico, similiter esset præferendus Benedicto. Et tentum est, quod sic. per regulam. si vinco vincentem te. Benedictus enim vincebat Dominicum. & Ioannes vincebat Benedictum. ergo etiam debet vincere Dominicum. Ita in causa Giennensi Scholastriæ. 12. Decembris 1544. corã Prospero. Fuit allegatus Sarnensis. q. 17. de subrog. Fuit enim consideratum, quod ius Benedicti erat resolubile, si alius habens pinguiorem gratiam, acceptaret. Ideo pendente resolutione, nõ potuit acquiri ius Dominico. vt in c. si tibi absenti. & Cassador. 34. super regul.

DECISIO X.

STante priuilegio concesso Paraphrenarijs quod non teneantur ad diligentias durãte absentia, fuit tentum, quod Paraphrenarij non tenebantur acceptare, etiam quod Papa propterea reuersus esset ad Vrbem, infra mensem acceptationis fiendæ. ex quo isti sunt actus legitimi. Allegatur Oldrad. 168. & Doctor. in c. dilectus, de præben. Non obstante etiam quod diceretur ex aduerso quod Papa non tollebat eum quis teneretur acceptare. ex quo in ipsa gratia dicebatur, quod infra mensem acceptare cõtigerit. & ideo, quod Papa intellexerat de alijs diligentijs, non de istis. Hoc enim non releuauit, stantibus latissimis verbis priuilegiorum. Ita in vna Giennensi Scholastriæ, coram Prospero, 19. Octobris 1543. inter Ioannem Solanum, & Franciscum Telez.

DECISIO XI.

PRouisio Ordinarij bona est, ante acceptationem habentis reseruationem ad canonicatum & præbendam. vel dignitatem primo vacaturam, quã duxeris acceptandã etiam cum decreto irritanti, ad prouisiones, & collationes, etiam Apostolica auctoritate fiendas. nec obstat decretum in parte exequutiua. Ita in causa * Hispalensi Archidiaconatus de Carmona, coram Maceratensi, 11. Decembris. 1542. In hoc casu tamen non erat appositus mensis. & 5. Decembris. 1544. coram Aquensi idem tentum est. etiam supposito, quod gratia Episcopi esset ex causa onerosa.

* decis. 183. lib. 2.

DECISIO XII.

IN causa præcedenti fuit dubitatum, an gratia ad primo vacaturum, esset specialis, vel generalis. ita quod si vacasset vnus canonicatus, & Episcopus Solis non acceptasset, an posset alium acceptare. quia si non potuisset alium acceptare, non agebatur de præiudicio delatiuo, ideo erat fienda mentio. Et die 16. Februarij. 1543. tentum fuit * quod propter illa verba. quæ duxeris acceptanda. ipse poterat dimittere primũ & aceptare secundum, vel tertium.

* decis. 422. lib. 2.

DE-

DECISIO XIII.

IN terminis duarum praecedentium, cum dubitaretur, an Episcopus Solis teneretur, declarare, an vellet canonicatum, aut dignitatem, * die 17. Nouembris. 1544. coram Aquensi, resolutum fuit, quod teneba-tur declarare. quia si gratia intelligebatur de primo vacaturo tantum, non poterat fieri alteri prouisio, cum esset sibi ius quaesitum statim expeditis literis: aut intelligebatur quod posset acceptare secundum, vel alium quem vellet. & non requirebatur alia declaratio, nec erat opus de hoc quaerere.

* decis. 184. lib. 2.

DECISIO XIV.

ACceptans vnum canonicatum in vna Ecclesia, licet illum resignet, non potest postea acceptare alium in eadem Ecclesia virtute eiusdem gratiae. pro quo inducitur Clem. gratiae. de rescript. Ita in causa * Legionensi canonicatus & praebendae, corā Pighino, 4. Iulij. 1548. inter Alphonsum de Azero, & Petrum de Medina.

* decis. 147. lib. 3.

DECISIO XV.

PRocurator potest acceptare etiam praesente domino; & licet soleant impetrari gratiae quod liceat per procuratorem acceptare, istud fit ad cautelam. vt est decis. Cassador. 3. nu. 4. hoc titul. Ita in causa Legionensi canonicatus, coram Mohedano. 26. Aprilis. 1543. inter Sancium de Villara, & Martinum.

DECISIO XVI.

QVando gratia dirigitur exequutoribus, & mandatur quod ipsi prouideant, & tradant possessionem beneficiorum vacaturorum, etiam cum decreto, & prouisione, ex nunc pro vt ex tunc. omnia respiciunt factum exequutorum, & decretum non infi-cit gratias, & prouisiones interim factas. Ita in causa * Lucana canonicatus, corā Rauellensi, inter dominum Raynaldum Petrucium, & Vincentium Dynum, 23 Ianuarij. 1542. Sed bene vide. quia postea * 6. Februarij tētū fuit, quod gratia D. Raynaldi, esset specialis ad primo vacatura.

* decis. 843. lib. 1.

* decis. 854. lib. 1.

DECISIO XVII.

HAbens gratiam ad dioecesim exprimendam, debet illam declarare antequam vacet beneficium. alias non potest amplius declarare in praeiudicium alterius. Ita in causa * Oscensi Archidiaconatus, coram Puteo, 16. Maij. 1542. inter D. Thomam Fort, & Ioannem de Artieda Allegatur Cardinalis, & Imola in cap. eum ordine. de rescript. quos refert Felin. in c. 1. col. 3. vers. tertio restringe. & tex. in c. pastoralis. §. quoniam. eod. titulo.

* decis. 843. lib. 1.

DECISIO XVIII.

GRatia mutationis collationis, in qua narratur, nullum cōmodum reportasse ex prima gratia, in dioecesi Segobiensi, non dicitur subreptitia. etiam quod acceptauerit in genere, & post mutationem fuerit redacta ad speciem. Ita in causa Pacensi Archipresbyteratus, coram Mohedano, 12. Februarij. 1543. inter Andream de Segura, & Laurentium de Ortega. Quod videtur durum. quia licet acceptatio esset reducta ad speciem, tamen beneficium vacauerat. & ille obtinuerat nouam prouisionem. & cesserat in Bartholomeum de Scobedo. Ideo quia dicebatur mutationem esse subreptitiam, Rota mandauit causam concordari. Vide infra in causa Portugallensi.

DECISIO XIX.

REnalidatio in qua narratur, quod parum, vel nullū commodum reportauit ex prima, non dicitur subreptitia. licet ex prima acceptauerit vnum beneficium, in quo tunc temporis erat quidam intrusus, cum quo erat lis. quam postea concordauit reseruata pensione 80. ducatorū. sed ex secunda sunt deducendi illi. 80. ducati. Ita in causa * Portugallensi Sancti Manuelis corā Augustino, inter Frācīscum de Laysce & Didacum Raymundum. 8. Iunij. 1548. Allegatur, quod secunda gratia erat motu proprio. Pro quo Dec. cons. 341. Et dictum fuerat parum vel nullum. & quod istud erat paruum commodum, attenta intrusione & lite.

* decis. 111. lib. 3.

DECISIO XX.

ACceptatio secunda, licet nulla sit, & nullum ius sibi quaeratur, acceptante alio in Data priore, & habente pinguius decretum. iuxta decis. 52. alias 22. hoc titulo in antiquis. & 422. & 833. & Aegid. 468. in ordine. Tamen si primus deficiat in obseruandis, vel faciendis diligentijs, ius suum resoluitur. & perinde est ac si non acceptasset, stante regula de concurren. propter quam cessant dictae decisiones. Ita in causa Valentiana de Paterna, corā Tolomeo, 29 Nouembris 1544. inter Thomam Fort, & Iacobum Cordellas.

DE-

DECISIO XXI.

Gratia consumitur per acceptationem, adeo quod quis non potest acceptare aliud beneficium, nisi lata sententia, quod non competat ius. vel nisi notorie constet de non iure. Ita in dicta causa, 18. Maij. 1545. inter D. Iacobum, & Remigium. qui venerat ad causam. Allegatur decis. 5. de concess. præbend. in antiq. Dec. in c. cum in multis. de rescript. Rot. 4. de rescript. in nou. Cassad. decis. 10. nu. 4. de concess. præbend.

* decis. 149. lib. 1.

DECISIO XXII.

Per acceptationem secundi beneficij, quia videtur renunciare primæ acceptationi ta liter quod nõ potest ex post facto redire ad primum, etiam si secunda acceptatio non sortiatur effectum. Ita in causa * Valentina de Pego, inter Martinum de Calaorra, & D. Ioannem Baptistam Baldassinum Adnocatum, coram Puteo. 15. Februarij. 1542. & 3. Martij iterum. Allegatur Lapus in c. cum in multis. de rescriptis. lib. 6. quem ibi sequitur Dominic. & Perusin. lib. 6. & Domin. cõs. 78. 1. dub. Et Selua in tract. de benefic. par. 3. q. 28. & dicebatur, quod dicens, beneficium non cadere sub gratia, debet id probare. vt per Dominicum cons. 103. Item dicebatur, quod iste neglexerat redire ad primum per multos annos, cum potuerit certificari ius sibi non competere, & statim redire, alias videtur renunciare. c. si clericus. in princ. de preben. lib. 6. Roman. cons. 329. column. 2. Et scientia præsumitur, quia ibi fuerat semper in curia. Roman. 481. 2. col. Rot. 263. in nou. * Felin. c. 2. de consti. & c. ex literis. de probat.

* decis. 261. lib. 1.

* alias de ius. patron. in 6.

DECISIO XXIII.

Regula de extendendis consensibus, seu mutatione collationis, habet locum etiam si quis habeat creationem in canonicum, & petat illa extendi ad largam in eadem diœcesi. Ita in dicta causa * Valentina. 9. Martij. 1543. Considerabatur quod regula est edita ad tollendas fraudes. quia si non constaret de cassatione, cum creatus in canonicum præferatur alijs, posset vti gratia cassata, si contingere, vacare canonicatum vel dignitatem. Pro altera vero parte dicebatur, regulam loqui de mutatione collationum. & quod hic non mutabatur collatio. quia semper in eadem diœcesi. Sed fuit responsum, quod prius tantum habebat ad collationẽ beneficiorum Ecclesiæ Valentinæ, & in posteriori mutatione habebat ad collationem Episcopi, & aliorum collatorum in tota diœcesi. Rota tamen voluit, quod ex quo bulla erat expedita, præsumeretur consensus. Sed postea 9. Aprilis seq. cum allegaretur, & probaretur, factam fuisse diligentiam de reperiendo consensum, & quod non reperiebatur, Rota voluit quod alter probaret, consensum fuisse præstitum iuxta decis. 5. Cassador. super regulis.

* decis. 443. lib. 1.

DECISIO XXIV.

Prouisio Papæ, facta intra mensem datũ habenti mandatum de prouidendo, qui non acceptauit, valet, & tenet. vt in causa * Vercellensi canonicatus, coram Puteo, inter Nicolaum de Strata, & Hieronymum Gambarum, 12. Martij. 1546. Allegatur Cassador. decis. 3. de decret. Et quod ita fuit resolutum in causa Tarraconensi canonicatus, corã Aragonia. & in causa Tirasonensi Archidiaconatus, coram Rauellensi. & in causa Hispalensi de Carmona, pro Episcopo Solis. Sed ex aduerso dicebatur, quod ista gratia non habebat decretum etiam per nos, & clausulam ex nunc, &c.

* decis. 308. lib. 2.

DECISIO XXV.

Mensis ad acceptandum, computatur de diebus 31. præsertim si vacauit beneficiũ in mense habẽte dies 31. & dies termini non cõputatur in termino, vt in dicta causa * Vercellensi 16. Aprilis. 1546. Allegantur Doctor. in Clem. 1. in. §. fecus. de concess. præben. & Sarnensis. q. 37. de infir. Vbi ponderat dictionem à. Et in contrarium allegatur Staph. fol. 43. vers. 3. principaliter & fol. 91. vers. quarto notandum.

* decis. 432. lib. 2.

DECISIO XXVI.

Expectatiuæ censentur concessæ in omnibus mensibus, etiam Ordinariorum. tamen impediuntur expectantes acceptare propter regulam reseruatoriam. Ita in causa Virdunensi canonicatus, corã Puteo inter Dominicum Tracheti, & Gerardum Goberti. 3. Decembris. 1540.

DECISIO XXVII.

Clausula, citra præiudicium expectantium. apposita in confirmatione certæ concordiæ, in qua Capitulum promiserat conferre beneficium, intelligitur tam. de expectantibus præsentibus, quam futuris. etiam futuri Pontificis. Ita in dicta causa Virdunensi. 20. Decembris. 1540. Et iterum * 9. Martij. 1541 Et potissima ratio fuit, quia gratia conferebatur in tempus futurum. videlicet vacationis quæ poterat euenire tempore futuri Põtificis. Allegatur quod clausula. citra regressus, & accessus

* decis. 92. lib. 1.

ac

ac de consensu coadiutorias. quæ passim solet apponi, intelligitur etiam de futuris. Et alleg. Card. in Clem. litteras. col. 3. vers. 6. de rescript. & Rota. 857. & 858. column. 2. Cassador. decis. 3. de præben. Et ponderatur, quod dicitur de expectantibus Apostolicis. Ias. in l. si stipulatus fuerim. §. cum stipulamur. in fin. de verb. obligat. In cõtrarium allegantur Doctores in l. cum stipulamur. de verb. oblig. & Gemin. consi. 69.

DECISIO XXVIII.

IN eadem causa Virdunẽsi, de mense Iunij 1542. tentum est, quod ex quo alternatiua perpetua, concessa Capitulo Virdunẽsi, erat ad instar priuilegiorum concessorum Ecclesiæ Treuerensi, quod nõ censeretur reuocata per regulam, in qua dicitur, non tamen in fauorem nationum concessas.

DECISIO XXIX.

DAta nullitate acceptationis nomine meo factæ, si impetro nouam prouisionem, videor illam approbare: & mihi suffragatur si sim infra mensem. Ita in dicta causa coram Fabio 4. Decembris. 1542. Allegatur Romanus. consi. 339. 343. & 433.

DECISIO XXX.

FIrmata fuit decisio 1. & 2. Cassad. hoc titulo, quod, Ordinario non contradicente, expectantes possint acceptare duo beneficia in eadem diœcesi. In causa Vrgellensi canonicatus, coram Marescotto, inter Didacum de Talauera, & Bernardinum de la Cruce. 19. Ianuarij 1543.

DECISIO XXXI.

IN eadem causa tentũ fuit 2. Aprilis. 1543. coram Thoma, quod ex quo Capitulũ tradiderat possessionẽ Didaco, satis videbatur contradixisse domino Bernardino. & licet collatio nõ spectaret in totum ad Capitulum, tamen potior erat conditio prohibentis. ad regulam, in re communi. Considerarunt enim Domini, quod ex quo Capitulum tradiderat possessionem vigore expectatiuæ ipsi Didaco, non volebat, nec expresse nec tacite, consentire vt prouideretur alteri. quia rem illicitam faceret. ideo cessat ratio quam dicunt Doctores, quod Ordinario nõ contradicente, potest in eadẽ diœcesi capere duo beneficia. quia Ordinario non contradicente videtur consentire. quoniam iste consensus non potest in casu isto argui. Itẽ, Ordinarius non poterat contradicere prouidendo alteri, quia obstabat decretum expectatiuis. ergo capienda est illa contradictio quæ in eo potest cadere. Et causa iterum posita coram Fabio 11. Ianuarij. 1544. fuit dictum, præmissa sufficere saltem ad fumum pro remissoria, vt posset melius probari contradictio.

DECISIO XXXII.

FIrmata fuit decisio Cassad. 25. super regulis, quod regula de publicandis acceptationibus, habeat locũ etiam in mandatis de prouidendo. etiam si in eis sit clausula infine, quod teneantur infra sex menses expedire bullas prouisionis. in causa Taruisina S. Helenæ, coram Aquensi, inter Cardinalem Pisanum, & Vincentium Quirinum. 13. Martij. 1545. Non refert quod per specialem prouisionẽ tollatur generalis, sicut dicimus quod per pœnam specialem tollitur generalis. quia id procedit quando vtraque est certa, & profertur in diuersis dispositionibus, vna à lege, altera ab homine. & tunc vtraque habet locum. Quæ autem dicuntur ex aduerso, procedunt quando in eadem dispositione habetur de generali & speciali: secundum quod declarat Bart. in l. sanctio legum. ff. de pœn. col. 2. vers. & ideo ex præmissis habes colligere. & Bart. in l. 1. §. hoc autem edictum. ff. de noui oper. nunc. col. penult. vers. sed quando etiam bona dispositio. Præterea, generi per speciem derogatur, quando species aduersatur generi, vt per Franc. in regula generi. &c.

DECISIO XXXIII.

REgula reuocatoria gratiarum, non comprehendit creationem in canonicum factam a Capitulo, & confirmatam a Papa. Ita in causa Taruisina canonicatus, corã Peregrino, inter Iacobum Zambellum, & Lelium de Lelija. 29. Ianuarij. 1546. Pro decisione allegabatur, quod ista gratia est approbata a iure. per c. relatum, & c. dilectus, de præbendis. Item, quia dicitur Apostolica. ad c. si Apostolica. de præben. in 6. Vel saltem est mixta, & casus mixtus, nõ cõprehenditur sub simplicibus, in odiosis. l. 2. de verb. oblig. Item, actus confirmati nõ comprehenduntur. Glos. in Clement. dudum. de sepult. Felin. in c. constitutus. de rescript. In contrarium allegabatur c. final. de concess. præbend. lib. 6. vbi Papa reuocat omnes gratias: inter quas comprehenditur creatio in canonicum. Item, quia regula reuocat gratias ad vacatura. Sed fuit responsum, præmissa intelligi de gratijs factis ab eo. Et ponderatur, quod loquitur de gratijs habentibus clausulã acceptandi. Et ponderantur verba. aliis gratijs, id est, simi-

similibus. Fuit tamen tentum de mense Nouembris. 1553. coram Augustino in causa Romana canonicatus sanctæ Mariæ Maioris, inter Petrum Paulum Gualterutiū & N. quod regula Iulij, in qua non erat facta mentio de creatione in canonicum, eos comprehendebat.

DECISIO XXXIV.

IN eadem causa, postquam semel tentum fuit quod per regulam publicatam de anno 1546. reuocatoria indultorum, non censebatur derogatum indulto. Iterum causa posita 4. Iunij. 1546. quinque ex octo, censuerunt censeri indulta reuocata, etiam reuocatis expectatiuis.

DECISIO XXXV.

NOn sufficit Breue, esse expeditum de tali Data, si cōstet, illud expeditum fuisse post sex menses, nisi probetur quod ante acceptationem, & ante obitum illius per cuius obitum vacauerat beneficium, habēs mandatū nominauerat diœcesim. Ita in causa Tirasonensi Archipresbyteratus coram Marsicano, inter Petrum Dueñas, & Garsiā Cortes 29. Aprilis 1542. Et deinde, dato dubio. An data expeditione post acceptationem inferatur nullitas acceptationis die 2. Maij dicti anni Domini non resoluerunt hoc, sed firmarunt primam resolutionem quod ex testibus transferetur onus probādi quod nominasset diœcesim ante vacationem. Tamen allegabatur quod valebat acceptatio litteris non expeditis. & quod Papa solo verbo facit gratiam, & facit quem sacerdotem. vt per Iacobat. in tract. Concil. fol. 227. & decis. 4. de concess. præbein antiq. & Felin. in c. cum olim. colum. 3. de re indic. & Collect. in c. ex conquestione. de rescript. col. 2. Vbi dicit quod curiales antiqui ita tenent. Nec hoc casu obstat regula Cancellariæ. quia adhuc non erat publicata. In contrarium allegabatur Staphil. fol. 3. Sarnen. q. 9. de non iud. Item quod de facili induceretur fraus & dolus.

DECISIO XXXVI.

ROta bis fuit diuisa super dubio. An acceptatio extracta de genere ad speciem per cedentem, post cessionem prodesset ipsi cessonario. In causa * Tirasonensi Archipresbyteratus coram Rauellensi, inter Petrū Dueñas, & Garsiam Cortes, 19. Iunij. & 13. Ianuarij. 1542. dicebatur enim ex aduerso extractam fuisse de genere per cessionem, & ideo non amplius includebatur sub genere. ad c. pastoralis. de rescript. & quod ibi notat Ioann. Andr. & Ostien. Vnde Cassador. decis. 9. de cōcess. præb. dicit, quod non licet nisi semel extrahere. per cons. Roman. 433. Rota 431. & 432. Item dicebatur quod cedēs, post cessionē habetur pro mortuo. Item, quod ex quo nō poterat nocere, non debebat posse prodesse, vt contrariorū sit eadem disciplina. In contrarium dicebatur, quod cedens, potest prodesse. cum teneatur cedere actiones, etiam contra fideiussores. l. antepenult. ff. de hæred. vel act. vendit. facit etiam text. in l. quæ filij. ff. eod. tit. Item ponderabatur, quod cessio fuisset inefficax. quia absque deductione ad speciem, cedens nullum ius habebat. & qui vult consequens. &c. Itē quia ista fuit declaratio animi sui, & verborum dubiorum generalis acceptationis. Immo dicebatur, quod post cessionem non potuisset amplius aliud beneficium nominare in præiudicium cessionarij. per l. si partē. §. finali in fin. ff. quemadmodum seruit. amitt. de quo valde dubitatur. licet dicatur, quod cogitur inuitus in hac cessione persistere. c. cum pridem de renunc. Nec dicitur auferri ius tertij, cum verba dubia generalis acceptationis declarentur. Fuit tamen postea tentum, quod nō esset adhibenda fides instrumento acceptationis, propter plures suspitiones de falso, quæ erant cōtra illud.

* decis. ... lib. 1. ... de. 144. lib.

DECISIO XXXVII.

STante nullitate dictæ acceptationis, fuit tentum, valuisse prouisionem Papæ, factā infra mensem datum ad acceptandum, in fauorē Cardinalis Simonettæ, qui cesserat d. Garsiæ Cortes, quia gratia Ioannis erat conditionalis, dummodo acceptaret infra mensem. & non facta acceptatione, omnes clausulæ euanescebant. & quod illa clausula irritans prouisiones factas ante acceptationem, erat posita in parte inhibitoria. in qua ligabantur manus inferiorum, non ipsius Papæ. Ita 13. Ianuarij. 1542. coram Rauellensi.

DECISIO XXXVIII.

ACceptatio nulla scienter, facta vt ista quia vacauerat in vno ex quatuor mensibus, consumit gratiam. Ita in causa * Tullensi parochialis de Dimotailis coram Reomano, inter Ioannem Fagat, & Colinū Andreæ 18. Ianuarij. 1546. Allegatur Glos. fin. in c. cum in multis de rescript. lib. 6. l. 3. l. scyphi. ff. de opt. legat. Romanus cons. 329. in princ. Oldrad. 228. incip. hæc sunt dubia. vbi allegat tex. in l. apud Aufidium. ff. de opt. leg. Item, quod non solum iste acceptauit, sed fecit nouam prouisionem, & postea resignauit. pro quo facit

* decis. 157. lib. 2.

facit decif. 426. in nou. Si habens gratiam. alias. 428. quæ est 13. de conceff. præbend.

DECISIO XXXIX.

POffessio non connumeratur inter diligentias, sed tantū est exequutio gratiæ præcedentis. ideo diligentior in acceptatione præfertur. Ita in causa * Tullensi Canonicatus, coram Tanis. 3. Iunij. 1541. inter Ioannem Fusoris, & Nicolaum le Bon.

* decif. 938. lib. 1.

DECISIO XL.

CVm quis haberet gratiam ad tres collationes, & in Zamorensi obtinuisset vnum beneficium, & mutasset Calaguritanam in Segobiensem, asserendo quod ex gratia illa in Calaguritana nullum commodum reportauit, fuit tentum gratiam, mutationis non esse subreptitiā, licet non fecerit mentionem de commodo reportato in diœcesi Zamorensi. Ita in causa Segobiensi Canonicatus, coram Reomano, 16. Nouembris 1547. inter Episcopū Squilacensem, & Antonium de Staudillo.

DECISIO XLI.

IN causa Segobiensi parochialis de Romēdo, coram Puteo, inter Gregorium de Salzedo, & Ioan. Gomez. die 13. Iunij. 1541. fuit resolutū, quod ex quo probat vacatio de mense Ianuarij, quod præsumebatur acceptatio in tempore facta. Et fuit dictum, quod semper Rota tenuit istud. quod si probetur acceptatio, semper præsumitur in tēpore facta. etiam quod non probetur quod vacatio præcesserit. quia non præsumitur, quod quis voluerit consumere gratiam suā. & maxime isto casu. in quo Gregorius habebat suam gratiam, & docebat de sua acceptatione. & alius. ad effectum excludendi eum. dabat de alia gratia. nam debet probare clare quod post suam gratiam impetratam vacauit. Gregorius enim habebat gratiam die 11. Ianuarij. & dicebat, eadem die vacasse beneficium. & alter habebat gratiam sub die 14. suspensiuam alterius gratiæ. & dicebat, beneficium vacasse post diem vndecimam.

DECISIO XLII.

MIles S. Petri præfertur pauperi, etiam graduato. stante tamen bulla descriptorum Pauli Papæ, propter quam clare omnes alij excludebantur. Ita in causa * Seguntina parochialis de Nouiales, corā Puteo, inter Petrum Guerra, & Thomam de los Rios. 18. Ianuarij. 1549.

* decif. 199. lib. 3.

DECISIO XLIII.

COncurrentibus paupere graduato, ac milite S. Petri, præfertur miles. vt in causa * Seguntina parochialis, corā Puteo 18. Ianuarij. 1549. Quando constat de nō iure illius qui mihi contulit, in suo turno possum concordare cum alio habente melius ius, non expectata declaratoria. vt infra de præbend.

* decif. 199 lib. 3.

DECISIO XLIV.

STantibus duobus mandatis de prouidēdo, vno prius pro Alphonso de Puente, & alio, secundo loco, pro Gomesio. cum clausula solita, quod inter habentes similes gratias esset locus præuentioni in diligentijs. &c. fuit tentum 5. Nouembris. 1540. corā Ioanne Paulo, quod non obstante quod Gomesius fuisset diligentior, erat præferenda gratia Alphonsi, quia in illa, erat clausula anteferri, & clausula præseruatiua ab alijs gratijs. de quibus clausulis erat facienda mētio pront de quacunq; clausula notabili. quod factum non erat in gratia Gomesij. & multum ponderatum fuit, quod gratia Alphonsi, haberet pinguiores clausulas. videlicet, quod præferretur etiam descriptis, & Cardinalibus. & Gomesius non præterebat illis. Ec quo ad hoc gratia Gomesij non erat similis, ad quod fuit allegata Glos. in c. cum cui canonicatus. in verbo similis de pręben. lib. 6. & in c. auctoritate Martini in verbo similis de præben. Pro Gomesio autē allegabatur text. in c. pen. de præben. in 6.

DECISIO XLV.

DVm dubitaretur, an censerentur reuocatæ facultates concessę Nuntio Hispaniarum de conferendis, per regulam 25. Februarij 1539. editam; fuit tentum quod non. in causa Pampilonensi beneficij de la Puente, coram Puteo. 14. Nouembris 1544. inter Ioannem Perez, & Matthæum Gurai.

DECISIO XLVI.

MEntio facienda est in expectatiuis de statuto Ecclesiæ, quod canonicatus cōferantur per Capitulum vel Episcopum portionarijs. Ita in causa * Placentina canonicatus, inter Ioannem Solanum, & Garsiam Caruaial, coram Thoma. 27. Februarij 1546. per Glos. in c. cum in Ecclesia. de præben. lib. 6. Et iterum voluit Rota in eadem 6. Martij.

* decif. 239. lib. 1.

DECISIO XLVII.

PRiuilegia Scriptorum, non derogant dictæ constitutioni Capituli vt in dicta causa 16. Martij. & 30. Maij. 1545.

DE

De Confessis.

DECISIO I.

Confessio mulieris minoris duodecim annis, quæ contraxit matrimonium, etiam cum iuramento non tenet. Ita in causa * Hispalensi matrimonij, coram D. Thoma de Thauis 19. & 26. ac 28. Nouẽbris. 1543. Licet prius fuisset dictũ cõtrariũ per illam rationem, quod qui potest actum facere, potest confiteri. & quod in ista muliere malitia supplebat ætatem. Fuit enim dictum, quod ista non procedunt in materia carnis. per tex. in c. t. de delict. puer.

* decis. 16. lib. 2.

DECISIO II.

Confessio principalis, potest reuocari per procuratorem generalem, etiam si facta sit coram Principe. docto tamen de errore. quia in mandato generali est quod procurator possit facere vtilia. Ita in causa Legionensi parochialis de Macinga, coram Puteo. 1541. Allegatur Felin. in cap. 1. num. 29. de constitut. Bald. in l. error. ad fin. C. de iur. & facti ignorant. Ias. in l. non solum. §. morte. nu. 37. ff. de operis nou. nunciat.

DECISIO III.

Confessio præiudicat etiã fisco successori: etiam quod successerit pro pluribus partibus, & confitens non haberet nisi vnam partem. cum confessio sit indiuidua. Ita in causa Parmensi Vallium. 23. Ianuarij. 1544. coram Puteo. Licet allegaretur in contrarium. l. quoties. §. final. ff. de nouat. Bart. cons. 166. Afflict. 285. Abb. cons. 29. col. 2. volum. 2. Cassan. in consuet. Burgun. rubric. de confiscat. §. 1. fol. 97.

DECISIO IV.

Confessio facta in transactione quæ erat nulla, præiudicat confitenti, vt in causa Viterbiensi pecuniaria, coram Augustino 12. Decembris. 1547. inter Laurentium Ghisiũ, & hæredes de Boninsegnis. per not. per Alex. in. l. scire debemus. §. si a iure. ff. de verbor. obligat.

DECISIO V.

Probata confessione extraiudiciali Antiqui Bernardes, qui vulnerauerat Florentium, ac fuga Antiqui ab Vrbe ante inquisitionem, cum publica voce & fama quod fuerat vulneratus ab eo, & quod obierat ex illo vulnere. Domini voluerunt, sufficienter probatum esse homicidium, ad effectum inducendæ inhabilitatis in causa Vrgellen. Archidiaconatus, coram Tolomeo, inter Bernardum Valle, & Petrũ Spinas, ac dictũ Antiquum. 22. Nouembris. 1545.

DECISIO VI.

Confessio cedentis beneficium examinati criminaliter ad instantiam fisci, nõ præiudicat cessionario in causa ciuili mota super beneficio. Ita in causa * Tirasonensi Archipresbyteratus, corã Marsicano, inter Petrum Duenas, & Garsiã Cortes. 30. Maij 1541. Nam Ioãnes, qui cesserat Petro reseruata etiam sibi pensione 24. ducatorum, examinatus fuit super data breuis mandati de prouidendo. ipsi Ioanni cõcesso, de cuius falsitate dubitabatur. Rota dixit, talem confessionẽ non præiudicare D. Petro. quia dum Doctores in l. facta. §. si hæres. ff. ad Trebellian. dicebant, confessionem cedentis præiudicare, intelligebantur in emptore & venditore. ex quo emptori dabatur regressus contra venditorem. sed hoc casu secus. Et pro conclusione allegatur Paul. de Castr. & Imol. ibi. quia ista confessio erat facta ad eruendam veritatem ab illo, & sic ista non est proprie confessio, quæ non nocet in alio iudicio. vt per Dec. in. l. 2. C. de eden. Et maxime in isto casu, quia ponderatur quod dictus Petrus non consenserat: immo protestatus fuerat. Allegatur Abbas in c. quãuis. de re iudic. Et ita firmata fuit decisio 8. Iunij dicti anni, non obstante quod diceretur, dictum Petrum sollicitasse causam criminalem, & procurasse quod Ioannes excarceraretur.

* decis. 244. lib. 2.

DECISIO VII.

Confessio extraiudicialis sufficit etiam ad probãdã execrabilitatẽ. Ita in causa * Septen. Archidiaconatus, coram Puteo, inter Episcopum Septen. & Gabrielem. 16. Nouembris. 1543.

* decis. 51. lib. 2.

De Confirm. Vtili.

DECISIO I.

Verba. prout antecessores sui possidebant. intelliguntur causatiue, non conditionaliter. Ita in causa * Parmẽsi Vallium, coram Put. 23. Ianuar. 1545. Allegatur doctrina Bart. in extrauag. ad reprimendum. in verbo. prout. Felin. in c. inter dilectos. de fide instrum. & in c. 2. col. 4. de rescript. Paris. cons. 4. volum. 2. nu. 29. Et vide etiam Calcan. cons. 28. vers. quid quando Papa erat verisimiliter informatus. Felin. in c. ex parte. de rescript. & in c. quoniam Abbas. de offic. deleg. in fin.

* decis. 166 lib. 2.

DECISIO II.

CLausula in extensione litterarũ a se concessarum, habens illa verba. alias iuxta tenorem concessionis, & litterarum prædictatum. post quam causa pluries fuit posita, & Domini fuerunt semel diuisi in causa Toletana decimarum, coram Puteo, inter Ducem de Alua, & Archiepiscopum Toletanum, die 2. Maij. 1544. Domini voluerũt quod esset necessarium docere de relato. Quia dixerunt relatiuum continere dispositionem certam quo ad substantialia. videlicet, quod cum duas tertias mixtas, personales & reales, & a quibus personis. Tamen fuit dictum, quod Dux verificaret loca de quibus in bulla.

De Constitutionibus.

DECISIO I.

EPiscopvs visitare potest etiam in monasterijs & locis exemptis, virtute sententiæ arbitralis in vim Concilij Tridentini. & dicetur facere auctoritate Apostolica propter decretum. Ita in causa * Augustensi iurisdictionis, coram Puteo. Et in eadem * fuit dictum, quod licet Concilium loquatur de Prælatis, intelligitur de Episcopis, etiam priuatiue.

* decis. 212. lib. 3
* decis. 238. lib. 3

DECISIO II.

COncordata non obstant Legatis. nec temonent nisi gratias præuentiuas. Ita in causa * Augustana canonicatus, coram Prospero. 15. Martij. 1546.

* decis. 335. lib. 2

DECISIO III.

COncordata non impediunt quin Legati Germaniæ, possint conferre in mense Iunij. Ita in eadem * causa. 2. Decembris. 1545.

* decis. 335. lib. 2

DECISIO IV.

STatutum Bononiæ, quod in contractibus minorum requirantur solennitates, comprehendit etiam transactionem. vt in causa Bononiensi de Pasijs, coram Augustino 7. Maij 1549. Tiraquell. de retract. lignag. §. 1. glos. 14. nu. 64. & sequent.

DECISIO V.

COncilium Tridentinum, loquens de cathedralibus & maioribus Ecclesijs visitandis, habet locum in collegiatis, ratione extensionis. Ita in causa Calaguritana iuris visitandi, coram Rossanensi, 22. Octobris 1548. Allegatur in materia extensionis, Iason in auth. quas actiones. in 7. col. in 5. limitat. C. de sacrosanct. Eccles. & Felin. in cap. cum accessissent. col. 3. & in c. cum omnes. 3. col. de constitut.

DECISIO VI.

STatutum Cæsenæ de nõ fiendis inuestituris hæredibus defunctæ personæ, procedit etiam respectu bonorum Ecclesiasticorum. & etiam quod recipientes sint clerici. iuxta consilium Alexandri. 22. in 6. vol. not. Felin. in c. Ecclesia sanctæ Mariæ. nu. 114. Ita in causa Cæsenatensi, possessionis & bonorum, coram Prospero. 16. Maij. 1544.

DECISIO VII.

LIcet derogatio fundationis intelligatur ad effectum gratiæ, non de his quæ post gratiam sunt facienda, puta quod teneatur residere. iuxta gloss. in c. si propter tua de rescript. lib. 6. in verb. impediri. & ibi Gemin. & Cal. cons. 1. & Felin. in c. nonnulli. de rescript. column. 28. num. 11. Tamen quis excusatur si non residet propter litem contra eum motam. c. ex parte. de cleric. non res. & ibi glos. in verb. periurium. & in c. petitio. de iureiur. Ita de hoc vltimo tentũ fuit in causa Cordubensi capellaniæ, corã Puteo mense Martij. 1545. inter Rodericũ Rallon, & Alphonsum Ruiz.

DECISIO VIII.

STatutum Ecclesiæ Hispalensis, de filijs reconciliatorum, factum ad vitam Archiepiscopi non comprehendit regressus. * 13. Februarij. 1542. coram Marsicano.

* decis. 160. lib. 2

DECISIO IX.

STatutum Vrbis, quod in contractibus mulierum requirantur solennitates, non habet locum in compromissis. cũ procedat tantum in quattuor casibus in eo specificatis. Maxime, quia in hoc casu fiebat compromissum de necessitate, propter aliud statutum, quod consanguinei teneantur compromittere. Et ita in causa * Romana Liuiana hæreditatis, coram Ioanne Paulo & Figgino arbitris. 4. Aprilis. 1541. Allegantur notata per Doct. in l. fin. C. de legit. tut. Roman. cons. 280. & 394.

* decis. 100. nu. 2. lib. 1.

DECISIO X.

STatutum quod filiæ fœminæ non succedant, non comprehendit bona extra territorium

torium, quicquid dicat Brun. in 8. art. q. 25. col. fin. & Camp. in vltima parte. q. 69. column. 2. & Iason in l. cunctos populos. C. de summ. Trinit. column. penult. Ita in causa * Parmensi pecuniaria, inter Michaelem de Casalibus, & Liuiam Pallaui cinam. 20. Octobris. 1542. coram Puteo. Allegatur Socin. conf. 292. circa princ. Bart. in l. cunctos populos. Alex. conf. 129. lib. 5. Pan. de Castr. 224. Et dicitur ita iudicatum in causa de Tornaquincijs, & in causa magnifici Io. Baptistæ Theodorici.

* alias 341. lib. 1

DECISIO XI.

STatutum Ecclesiæ Placentinæ, conditum per Legatum auctoritate Apostolica, quo cauetur quod certis personis qualificatis, per Episcopum, & Capitulum prouideri debeat de portionibus, non ligat Papam, quin possit libere conferre cui vult. Ita in causa * Placentina canonicatus, coram Thoma. inter Garsiam de Caruaial, & Io. Solanum. 21. Aprilis. 1542.

* decis. 301. lib. 2

DECISIO XII.

COncilium Lateranense loquens de regressibus Cardinalium, intelligitur etiam de futuris & concedendis post Concilium. & verba ad sex mēses. intelligūtur a die factæ commendæ. vt inclinarunt Domini in causa * Placentina canonicatus, coram Ioan. Paulo, inter Didacum Vesga, & Alphonsum de Camerona. 18. Decembris. 1541.

* decis. 307. lib. 2

DECISIO XIII.

STatutum Vrbis, in prima parte cap. 157. in fin. dum dicit additio, quod post annū non possit agi de nullitate, non tollit quin possit excipi. Ita in causa * Romana nullitatis, inter Curtium de Matthæis, & Vincentium de Albertonibus. 10. Nouembris. 1544. coram Io. Paulo. Allegatur Angel. conf. 260. Franc. late in c. dilecto. de appell. q. 54. col. 40. nu. 163. Brun. in 3. part. in verb. nullitas. col. 10. vers. aduerte quia. Non obstat Dec. conf. 8. & Ias. conf. 302. col. fin. quia loquuntur de verbis. dici non possit. non de verbo. agi. Item dicitur, quod statutum non impedit quando nullitas est notoria. ad not. in l. vbi pactum. C. de transact. Paul. de Castr. conf. 247. col. fin. vol. 2. Cald. conf. 29. Calcaneus. conf. 16. vlt. col.

* decis. 170. lib. 2

DECISIO XIV.

BVlla Sixti * de facultate testandi, comprehendit etiam iura. propter illa verba. & alijs bonis quibuslibet. & quia est facta, vt Vrbs viris nobilibus ornetur. Non autem tantum propter ædificia. Ita in causa * Romana prætensæ societatis scutorum 600. coram Aquensi, inter Claudium Sablonum, & Ferdinandum. 24. Octobris. 1544.

* legendū forte Leonina, vt ex decis. 162. lib. 2

* decis. 161. lib. 2

DECISIO XV.

STatutum præfatum, quod post annum nō possit agi de nullitate, licet non tollat quin possit excipi. tamen excludit, ne quis replicādo excipiat. Et licet dicatur quæstio incidens, vel emergens, illa quæ deducitur per modum exceptionis vel replicationis, iuxta doctrin. Paul. de Castr. in l. prima de ord. iud. tamen nullitas quæ obijcitur contra possessorem, non est perpetua, sed tollitur tempore. vt est tex. in l. quæsitum. §. in dolo. ff. de pecul. & ibi not. Bar. Et quādo quis dicatur agere, vel excipere, declarat Paul. de Castr. in d. l. 1. col. 1. C. de ord. iudic. & Franc. in c. dilecto. de appell. col. 4. in 3. quæstione. Ita in causa Romana spolij domus, inter Iulium Pogiū, & Gregorium de Mannis, coram Puteo. 22. Iunij. 1545.

DECISIO XVI.

STatutum de præscriptione, tollit etiam debitum iuratum. ea ratione, quia instrumētū non facit fidem propter statutum, super quo statuentes potuerunt legem condere. Vnde annullato instrumento, non constat de iuramento, nisi aliunde probaretur. Ita in causa * Romana dotis & fructuum, corā Marsieano, inter illos de Capocinis, & Antonium de Thebolis. 27. Aprilis. 1541. Allegatur Paul. de Castr. conf. 61. vol. 2. notandum est primo. Alex. conf. 170. vol. 7. Socin. conf. 97. in fin. Dec. conf. 17. Vide Doct. in auth. sacramenta puberum. C. de rescin. vend.

* decis. 111. lib. 1 & vide decis. 300. a. 3. lib. 2

DECISIO XVII.

STatutum quod mulier lucretur medietatem donationis propter nuptias liberis non existentibus, si ipsi extent & postea moriantur, non facit quod ipsa succedat in proprietate. Ita in causa Romana donationis propter nuptias, inter Angelum de Stephanellis, & Marium de Sabellis, coram Puteo. 14. Iunij. 1540. Allegatur in contrarium. l. feminæ. C. de secund. nuptijs. Sed fuit dictum in hoc casu, mulierem non habere dominium. Allegatur pro decis. tex. in auth. sed & si quis. C. de secund. nupt. & gloss. in l. hac edictali.

DECISIO XVIII.

STatutum excludens sorores dotatas a successione, excludit tam ab hæreditate fratrū qui

qui dotarunt, quam illorum qui dotem non dederunt. Ita in causa * Romana hæreditatis & bonorum, coram Thanis, inter Brigidam Flores, & Franciscum Flores. 17. Martij 1542. Allegatur in contrarium. Bal. in l. 1. C. de legit. hæred. qui dicit pro cõtraria parte. Paul. de Castr. cons. 2. in nou. impress. & cons. 198. & Alex. cons. 29. qui abunde. col. pen. lib. 1.

* decis. 277. lib. 1.

DECISIO XIX.

Statutum de donationibus, non habet locum in nominatione, quæ fit virtute instrumenti cõductionis. vt infra de transact.

DECISIO XX.

Statutum quod post annum non possit dici de nullitate, intelligitur quod principaliter, & non simul committendo causam appellationis & nullitatis. Ita in causa * Romana prætensæ dotis, inter Iuliã de Albertonibus. & Paulum de Serezanis, coram Puteo. 15. Decembris. 1544. Ratio dubitandi erat, propterea quod statutum est sub rubrica statutorum concernentium Capitaneum appellationum. & allegatur Bruu. in tract. de constitut. decret. statut. in verb. nullitas. in 12. col. vers. Item communiter. Prius fuerat tentum in eadem causa die 10. Decembris, quod etiam si allegaretur defectus iurisdictionis, quando iudex processerat sine adiuncto sibi dato, nihilominus non possit agi de nullitate.

* decis. 288. lib. 2.

DECISIO XXI.

IN * eadem 15. Maij 1545. fuit resolutum quod statutum huiusmodi, intelligeretur tam. de nullitate sententiæ interloquutoriæ, quam diffinitiuæ. quia esset inconueniens, quod citius terminaretur diffinitiua, quam interloquutoria. Allegatur inter alia cons. Alex. 50. secundo vol. visis actis. col. fin. In contrarium autem dicebatur, quod appellatione sentẽtiæ, intelligeretur de diffinitiua, iuxta not. per Felin. in rub. de re iudic.

* decis. 306. lib. 2.

DECISIO XXII.

ITem in eadem * causa, 29. Martij 1546. tentum est, quod statutum concernit decisoria in quantum perimit litem, & instantiam. ideoque quod est seruandum in quocunque foro.

* decis. 416. lib. 2.

DECISIO XXIII.

IN eadem * causa. 29. Martij 1546. tentum est, quod si quis inchoauit dicere de nullitate, & sint elapsa tempora, non potest amplius opponere, etiam per viã exceptionis. propter illa verba. nullatenus audiatur. Allegantur Doct. in l. postquam liti. C. de pact. Alex. in l. nam & postea. §. si minor. col. fin. ff. de iureiur. Franc. c. 1. de appell. Felin. in c. significauerunt. de excep. nu. 12. & in c. ex parte. nu. 7. de constit. Paul. de Castr. cons. 288. vol. 1. Calcan. cons. 16.

* decis. 416. lib. 2.

DECISIO XXIV.

Statutum permittens fructus dotium, non habet locum, nisi quando pignus esset traditum, & quis ex pignore tradito percepisset fructus. ex quo illi subiacent iudicio Dei. vt in cons. Alex. 51. vol. 6. & habet locum stantibus oneribus matrimonij, idest vxore viuẽte. Et etiam loquitur in fructibus qui diuino iudicio subiacent. puta in pensionibus domorum. & Socinus cons. 179. col. 3. dicit, quod communis opinio canonistarum est, quod conuentio in qua promittitur aliquid durante dilatione ad soluendum nõ valet. Ita in causa * Romana dotis, inter D. Octauium Vrsinum, & D. Maherbalem Vrsinum, coram Marscano. 24. Aprilis. 1542.

* decis. 316. lib. 1.

DECISIO XXV.

Sex mẽses, qui dantur Cardinalibus quo ad beneficia suorum familiarium obtinenda intelliguntur a die prouisionis, nõ a die habitæ possessionis. Et quando dicitur in supplicatione a die habitæ possessionis. requiritur derogatio Concilij. vt in causa * Sabinensi, Archipresbyteratus, inter Cardinalem Tranensem, & Marcum Antonium de Prudentibus, coram Augustino. 26. Octobris. 1546.

* decis. 168. lib. 3.

DECISIO XXVI.

Statutũ quod obtinentes portiones possint optare canonicatus, procedit etiam si quis haberet portionem grauatã onere pẽsionis 100. ducatorum. Ita tentum fuit in causa * Salamantina canonicatus, coram Puteo. 8. Octobris. 1548. inter Andream Loart, & Michaelem de Alphano. Sed fuit dictum quod daretur dubium, an Antonius teneretur disgrauare portionem. Allegabatur tamẽ, quod pensio nõ fuerat posita in fraudem, prout in libro suo 3. fol. 58.

* decis. 551. lib. 3.

DECISIO XXVII.

Statutum Ecclesiæ Salamantinæ circa præcedentiam Doctorum, intelligitur secundum ius commune, quod prius Doctoratus

ratus in vno gradu non præcedat doctoratum postea in vtroque, vt in causa * Salamantina Præeminentiæ & antiquitatis, coram Rauellensi. 14. Decembris. 1545. inter Ioannem & Laurentium Perez, & D. Laurentium de Aldeto. Ex quo enim statutum exorbitat, est facienda stricta interpretatio.

* decis. 40. lib. 1.

De Consuetudine.

DECISIO I.

CONSVETVDO quod Locumtenens generalis in suis citationibus & decretis non inferat facultates suas, dicitur præter ius. Ita in causa * Cæsaraugustana de Alambra, coram Fabio. 1. Aprilis. 1549. Dictum enim fuit, quod licet per iudicem delegatum sint inferendæ facultates. tamen iste nō est delegatus, sed habet ordinariam potestatem, quia generalis locūtenens, vt Vicarius Episcopi. vt in c. 2. de off. Vic. lib. 6. vbi Franc. Licet in Locumtenente speciali ad certum locum sit difficultas. Ideo in casu isto sufficiunt decem anni. ad not. in c. fin. de consuet. lib. 6.

* decis. 10. lib. 3.

DECISIO II.

STante consuetudine, quod coram Ordinarijs sufficit citare partem ad sententiam pro vna die & alijs sequentibus dicebatur; illam consuetudinem introductam fuisse etiam coram delegatis, per quandam interpretationem. & sic volebat ista pars, quod essemus in consuetudine interpretatoria. Sed Domini dixerunt, talem consuetudinem esse contra ius, ideo quod requirebantur quadraginta anni. in causa * Cæsaraugustana matrimonij, coram Marsicano. 4. Maij. 1541.

* decis. 111. lib. 1.

DECISIO III.

COnsuetudo præscripta, non tollitur per vnicum actum contrarium. vt infra de præscriptionibus.

DECISIO IV.

OPtandi consuetudo non cadit in beneficijs reseruatis, etiam per regulam octo mensium. Ita 16. Aprilis. 1543. in causa * Mediolanensi optionis, inter Franciscum Cassanum, & Bartholomæum de Placentinis, coram Rauellensi. Cassador. 4. de conceff. præb. Et in generali loquitur Gemin. consl. 30. Card. consl. 16. in fin.

* decis. 4. lib. 2.

DECISIO V.

COnsuetudo optandi, inducitur spatio decem annorum. vt in vna * Mediolanensi optionis, coram Peregrino. 16. Iauuarii. 1545. Et ibi, quod ex distinctione illa non probabatur, quod præbendæ essent annexæ. quia licet sit certus numerus canonicorum, & quilibet canonicus habeat suam præbendam; tamen non dicuntur titulus illis annexæ, adeo quod mutetur titulus canonicatus per optionem præbendæ. iuxta decis. Cassador. 17. de præb.

* decis. 196. lib. 2.

DECISIO VI.

COnsuetudo optandi procedit, etiam si optans haberet præbendam dimittendam, grauatam pensione. vt supra de constitut.

De Cessione actionis.

DECISIO I.

CESSIONARIVS potest intentare directas nomine cedentis, licet cedens nihil sibi reseruauerit, sed cesserit spem & exercitium, & omnia. vt dicit Ias. in l. si cum emptore. ff. de pact. Ita in causa * Parmensi pecuniaria inter Michaelem Casalium, & Liuiam Pallauicinam. 12. Nouembris. 1543. Ratio fuit, quia erat facta cessio de re quæ cedi non poterat, vt præsupponebatur. cum Borrasius, qui censebatur continuare possessionem, virtute decreti Mediolani cesserit ius in Gregorium Casalium, quod ius cedi non poterat, ex quo sibi competebat contra ius commune, vt dicit Alex. in l. si cum dotem. §. transgrediamur. solut. matrim. & Rom. consl. 484. & Ias. in l. fin. §. fin. ff. de nou. oper. nunc. Actio enim priuilegiata non ceditur. vt per Bart. & Alex. in l. post dotem. §. pen. sol. mat. licet in contrarium allegaretur tex. in l. quid si in diem. §. Iulianus. ff. de pet. hęred. & Bar. in l. 1. §. fin. de op. nou. nunc. Sed aduerte quod resolutio ista non fuit bene firmata. quia licet ius continuandi possessionem forte non possit cedi, potest tamen cedi ius agendi ad recuperandum possessionem, qua fuit spoliatus cedens antequam cederet. cū prius possideret virtute decreti. Item, quia iuxta l. 3. C. de nouar. non eliditur ius cedentis per cessionem directarum quin agere possit, nisi in tribus casibus ibi notaris per Doct. Quidicunt. hoc inductum fauore cessionarij, qui exerceat directas nomine cedentis. & isto modo resultaret in eius præiudicium.

* decis. 49. lib. 3.

De Decimis, primitijs, & oblationibus.

DECISIO I.

DECIMAE zuccari solui debent in zuccaro non deductis expensis factis etiam post reconditas cannas in conficiendo zuccarum, vbi requiritur opera manualis. vt in causa * Canariensi zuccarorum, coram Verallo. 23. Martij. Hoc enim resolutum est propter aliam decisionem, factam coram Ioãne Paulo, vt in suis decisionibus, quod decima debet solui in zuccaro, licet soluatur in oliuis non in Oleo. Licet diceretur in contrarium, quod soluitur in vino non in vuis. vt per Doct. in c. peruenit. de decimis. Vide decis. Io. Pauli.

* decis. 93. lib. 1.

DECISIO II.

MOlendinarij tenentur soluere decimam zuccari ex aceruo non decimato, nõ ex aceruo decimato. Ita in eadem causa, corã Io. Paulo. 12. Maij. 1540.

DECISIO III.

PRimitiæ solui debent Ecclesiæ, sicut decima prædialis. Ita in causa * Cæsaraugustana primitiarum, coram Achille. 19. Octobris. 1548. iuxta tex. in c. 1. iuncto. c. fin. de parochijs. Abb. consil. 58. lib. 1.

* decis. 169. lib. 2

De Decreto irritanti.

DECISIO I.

DECRETVM in indulto appositum, annullat prouisionẽ Papæ alteri factam. etiam si Cardinalis non conferat infra sex menses. Ita in causa * Rauennatensi Prioratus S. Crucis, coram Thoma de Thanis, inter R. P. D. Prosperum de sancta Cruce, & Iulium Gallettum. 15. Decembris. 1542.

* decis. 316. lib. 1.

DECISIO II.

DEcretum Regulę, quod Cardinales absentes habeant tantum sex menses, sufficit etiam si in illa diœcesi sit vna sola expectatiua tantum, & expectans, illam non acceptet, sed alius impetret. Ita in dicta causa, * coram Rauellensi. 28. Ianuarij. 1544. Et idem tentum est 12. Maij. dicti anni.

* decis 90. lib. 2.

DECISIO III.

DEcretum in indulto Cardinalis appositũ, non inficit possessionem, quia super incerto tempore. iuxta decis. Cassador. 2. de restit. spol. Ita in causa * Salamantina præstimonij de la Zogne, coram Puteo, quam habes. Et habes aliam informationem in eadem. An stante regressu ob solutionem, sit restituendus spoliatus ab habente talem regressum.

* decis. 24. lib. 3.

De Dilationibus, & Remissorijs.

DECISIO I.

REMISSORIA datur in causa spolij, si non fuit specialiter intẽtatum spolium, sed veniat tanquam in vẽtre petitorij. Ita in causa * Adriensi spolij, coram Puteo. 23. Martij. 1548.

* hoc idẽ deciditur decis. 405. lib. 2. sed causa non est eadem.

DECISIO II.

REmissoria fuit data in tertia instantia contra possessorem, ad probandum diem factæ gratiæ, pro tollenda præsumptione antidatationis. Ita in causa Augustensi canonicatus, coram Prospero. 6. Decembris. 1543.

DECISIO III.

PEndente termino remissoriæ, possunt concedi compulsoriales, & l. siue pars prodit in pronunciatione non in istis. * 10. Iunij, coram Puteo.

* decis. 356. lib. 2.

DECISIO IV.

SEcunda remissoria datur aliquando, etiam quod iam data fuisset alia, quæ non fuit expedita, & virtute alterius nihil boni fuerit probatum. Ita factum est in causa Burgensi bonorum, coram Puteo 13. Maij. 1547. Allegatur Rota decis. 20. de testib. in nou. Et dicitur non obstare Felin. in c. 1. col. 3. de appell. Et maxime quia agitata fuerat causa per procuratorẽ male instructum. vt not. Ægid. decis. 645. in fin. & 427. & 625.

DECISIO V.

REmissoria data fuit in prima instantia pro testibus senibus, & infirmis, illis tamen nominatis, vt cessaret calumnia. sed data fuit pro non possessore. qui cum vellet examinare in partibus, causa ibi pendente, fuit inhibitum per Rotam. Ita in causa.

* decis. 197. lib. 1. fa * Calaguritana dimidiæ portionis, corã Io. Paulo 7. Octobris. 1545. Allegatur tex. in c. quoniam. vt lit. non contest. ibi glos. in verbo. nisi forte. Vbi ne veritas occultetur permittitur examinari. & Rota 109. & * alias 3. de testib. * 110. in antiq.

DECISIO VI.

Remissoria datur etiam ad probandum contra erroneam confessionem, si constet de fumo erroris. Ita in causa Calaguritana canonicatus, coram Reomano. 2. Decembris. 1547.

DECISIO VII.

* decis. 222. lib. 1. Remissoria fuit data in causa * Cataniensi illegitimitatis coram Puteo, 11. Martij 1549. non obstante lapsu duorum mensium datorum ad probandum in causa illigitimitatis. per c. lator. qui fil. sint leg. ex quo hic cessabat suspicio calumniæ, cum alius esset possessor. etiam quod causa esset agitata in partibus, & peteretur causam remitti ad partes, ex quo erant lapsi dicti duo menses.

DECISIO VIII.

Licet tempus debeat currere a die præsentationis Breuis. vt in c. super eo. de appell. il secondo, in vltimo responso, tamen si breue dicat. ex nunc infra sex menses. vel colligi possit dolus partis, quæ non præsentauit, currit a die Datæ. Ita Franc. ibi, col. 2. Ita in causa Conimbricensi Monasterij de Loruan, coram Puteo. 14. Maij. 1540.

DECISIO IX.

Remissoria non datur ad probandum attentata. Rot. 7. & 35. de prob. in antiq. & 10. de appell. 161. & 4. vt lit. pend. in non. in addit. Ita in causa * Conimbricẽsi attentatorum, coram Fabio. 15. Maij. 1545 Sed in hac causa constabat quasi de calumnia, & de non iure petentis remissoriam. Item, non datur remissoria quando illam petens, alias induxit falsos testes.

* hoc idē deciditur. decis. 238. lib. 2. n. 2. sed causa non est eadem.

DECISIO X.

Dilatio datur etiam actori, quãdo superuenit ius lite pendente. Ita in causa Conchensi beneficij S. Michaelis. 30. Maij. 1541. coram Puteo. Facit decis. Cassador, 2. de dilat.

DECISIO XI.

Dilatio denegatur quando quis fuit citatus ad dicendum contra iura noua, & nihil opposuit, nec dilationem petijt. Ita in causa * Conchensi de la Motilla, coram Sarnensi. 2. Maij. 1541. inter Petrum Gome z, & Ludouicum de Torres.

* decis. 119. lib. 2.

DECISIO XII.

Dilatione concessa apprehenso in curia potest Auditor decernere compulsoriales, & facere alios actus non repugnantes dilationi, iuxta doctr. Bart. in l. 2. in fin. vers. Item quæro, an vna dilatione pendente. ff. de re iud. Bal. in l. siue pars. C. de dilat. in princ. Franc. in c. significasti. de appell. nu. 10. Georg. Natt. in Clem. sæpe. in 3. fallen. Soc. in reg. 93. fall. 16. Ita in causa * Gerundensi canonicatus S. Felicis. 30. Octobris. 1542. coram Thoma.

* decis. 152. lib. 1.

DECISIO XIII.

Tempus sex mensium ad expediendum litteras. & soluendũ iura Cameræ de beneficijs reseruatis, non currit probabiliter ignoranti, vt infra de priuileg.

DECISIO XIV.

Licet a tergo remissoriæ sit appositũ, quod alter constituit procuratorem pro illarũ exequutione, si non sit apposita subscriptio notarij, valet examen illis non citatis. Nec refert cõstitutio procuratoris apud acta nõ intimata, si non est facta in termino ad constituendos procuratores. Ita in causa Gienneenti parochialis de Villanoua, coram Rauellensi 19. Iunij. 1541.

DECISIO XV.

Quando quis promisit stare vnicæ sententiæ, ad effectum vt obtineat remissoriã, si postea obtinuit duas sententias pro se, & tertia feratur contra eam, an ille possit appellare. fuit dubitatum in vna * Montisregalis canonicatus, coram Puteo. 13. Maij 1541. inter Io. Felicem de Castillo, & Petrum Aurelium.

* decis. 32. lib. 1.

DECISIO XVI.

Remissoria etiam quandoq; non obstante quod fuerit data alteri parti, & quod tunc hodie ille petat remissoriam, nõ poterit eam sibi concedi, cum iste dicat, credidisse aduersariũ nihil posse ꝓbare. Et ratio quia voluit grauari inutili impensa. Ita in causa Neapolitana domus, corã Raynaldo 2. Maij. 1541.

DECISIO XVII.

Licet fuerit præfixus terminus ad docendũ de nullitatibus bis aut ter, & nihil fuerit

rit dictum de regula de annali, & propterea index processerit ad exequutionem, tamen propter huiusmodi termini præfixionem nõ tollitur, quia dari possit de huiusmodi regula, quia præfixio fit ad hoc, vt exequutio dicatur bene facta. Ita in causa nullius Abbatiæ, coram Puteo. 13. Maij. 1541. inter Io. Felicium, & Petrum Aurelium.

DECISIO XVIII.

Remissoria ad probandum, quod ille qui iurauerat paupertatem, est diues, fuit denegata, quia agebatur de delicto. In causa Virdunensi canonicatus, coram Puteo, inter Nicolaum Butiero, & Petrũ Grasetti. 14. Martij. 1545. Allegantur not. in authen. apud eloquentissimum. C. de fide instrum. & decis. 7. & 36. de prob. in antiq. & 4. vt lit. pend. in nou. & Cassad. 4. hoc tit. Et licet ipse dicat aliquando dari, fuit tamen consideratum hic, quod potuisset procedi criminaliter contra istum, id quod Rota abhorret.

DECISIO XIX.

Remissoria conceditur de nouo ad reprobandum testes, si rotulus fuit clausus, termino ad probandum non elapso, & iudices non recesserunt, vt in causa Toletana decimarum. de quo infra de testib.

De Dispensationibus.

DECISIO I.

Dispensatio obtenta super retentione beneficiorum cum Archiepiscopatu, non suffragatur si postea ille permutat Archiepiscopatum cũ Patriarchatu, sed requiritur alia dispensatio. Ita in vna Brixiensi fructuum, coram Prospero inter Hospitale, & Patriarcham Constantinopolitanum. 30. Maij. 1544.

DECISIO II.

Beneficia inferiora curata, vel dignitates, vacant per promotionem ad Cardinalatum, vt infra de præben.

DECISIO III.

Promotio ad ordines facta per Episcopum in aliena diœcesi, non est bona etiam quod dicat, illam fecisse de licentia proprij Episcopi, nisi constet aliter de tali licentia. Ita in causa * Calaguritana Prioratus de lo Grogno, coram Thoma. 6. Nouembris. 1542. Facit consil. Cassan. 2.

* Totum decretum dicit decis.

* 1497. lib. 1. quæ fuit facta in causa hic allegata. & de cis. 197. lib. 1.

DECISIO IV.

Bulla Clemẽtis de filijs presbyterorũ, intelligitur quo ad beneficia, quæ pater obtinuit post Bullam, non ante Bullam. Ita in causa * Calciatensi canonicatus, coram Fabio. 11. Martij. 1549. Ponderatur verbum de cætero. & relatiuum. quæ. & quod lex trahitur ad futura. & quod Clemens intendebat tollere fraudes in futurum fiendas. Et in casu isto pater iamdiu ante resignauerat alteri. & postea vacante beneficio per obitum, Capitulum contulerat filio, qui etiam fuerat dispensatus ante Bullam. quæ non tollit præteritas, sed tantum futuras dispensationes.

* decis. 244. lib. 3.

DECISIO V.

Statur assertioni Episcopi promouentis, quod examinauit testes & reperit illum habilem, & quod ideo contulit ordines. Ita in causa * Conchensi parochialis de Salmeron. 23. Maij. 1544. coram Io. Paulo. Allegatur Felin. in c. post cess. onem. de prob. Rota. 448. & 498. in ant. Et facit Aegid. 377. & 618. licet in principio dicat contrarium quando ageretur de magno præiudicio. Facit, quia erant dati postea maiores ordines, per quos probantur priores. l. si solennibus. C. de fid. instrum. & ibi Bald. in princ. not. Innoc. in c. 1. de cleric. pereg. ad fin. Faciunt not. per Felin. in c. Albericus. de testib. licet Cassan. cons. 2. dicat, quod non creditur Episcopo dicenti se ordinasse in aliena diœcesi de consensu proprij Episcopi. Vide supra decis. 3. hoc titulo.

* decis. 240. lib. 2.

DECISIO VI.

Papa censetur dispensare si concedit clerico, eius familiari, gratiam ad beneficia secularia, vel regularia in titulum. etiam si non vtatur verbo dispensamus. Ita in causa Dertusensi sacristiæ, corã Reomano 12. Iunij. 1545. inter Gulielmum Cassadorũ & Alexandrum Oliuam. vbi Papa concesserat gratiam Ioanni del Millan. ad duo beneficia, secularia vel regularia. & Papa in inscriptione appellabat eum, clericum, & familiarem suum. Allegatur Felin. in c. cum. vigesimum. de offic. deleg. & plura alia colligit. Cald. conf. 8. de præben. Et iterum fuit resolutum 22. Iunij. quia gratia erat ad secularia, vel regularia. & omnino dispensatio erat necessaria, siue esset regularis, siue secularis.

DECISIO VII.

MAndatum de dispensando, habet vim dispensationis. vt tenuerunt Domini in causa * Imolensi parochialis de Mazincola, coram Mohedano, prima Februarij. 1542. in qua tamen agebatur spolio. Io. Andr. post Host. in c. litteris. de restit. spoliat. & ibi Collect. in fin. Alexandrinus in c. quia circa de consang. & affin. & ibi Collect. Ægid. cons. 28. col. 3. Tamen audio, quod postea Domini contrarium dixerunt. ponderando clausulam. si ita est. Hanc decisionem in causa Imolensi late affirmat & simpliciter refert Mohedanus decis. 140. nunc. 11. de rest. spoliat. & vide infra decis. 11. hoc titulo.

* decis. 149. lib. 1.

DECISIO VIII.

QVādo quæ * dispensationes tendunt ad eundem finem, in secunda non est facienda mentio de prima. vt in causa Leodiensi decanatus, coram Rauellensi. 14. Februarij. 1547.

* pro de narratione vide decis. 440. lib. 1.

DECISIO IX.

ANnus qui datur ad obtinendum curatū vna cum alijs, currit a die habitæ possessionis, & non ante. per not. in c. de multa. de præben. & in c. licet canon. de elect. Ita in eadem causa Leodiensi decanatus, corā Reomano. 10. Iunij. 1547.

DECISIO X.

SVb simplici, in odiosis, non venit casus mixtus. Ideo dispensatio non suffragatur quando impedimentum consanguinitatis proueniebat ex duplici capite in secundo, si id non exprimatur in specie. Ita in causa * Messanensi Baroniæ, coram Puteo. 20. Maij. 1547. Et non obstat dictum Calderini cons. 1. de consang. & affin. quia procedit, vbi facultas fuit concessa motu proprio, etiam quod exprimeretur quod Episcopus possit certas personas legitimare, non autem procedit quando facultas legitimandi, est ad supplicationem partis.

* decis. 18. lib. 3.

DECISIO XI.

MAndatum de dispensando cum clausula. si ita est. non habet vim dispensationis, sed requirit factum hominis. & dictum Ioan. And. loquitur vbi Papa simpliciter mandat. Secus est quando cum illa clausula. si ita est. quæ saltem requirit processum fulminatum. prout Paris. cons. 57. volum. 4. Ita in dicta * causa. 13. Iunij. 1547.

* decis. 41. in fin. lib. 3. sed est eadem causa sub die 27. Maij.

DECISIO XII.

HAbens dispensationem ad duo, etiam ad obtinendum duos canonicatus & dignitates non obstante defectu natalium cū fuit postea creatus canonicus in duabus Ecclesijs, cum expectatione præbendæ. non facta mentione defectus natalium, vel dispensationis. Rota tenuit gratiam esse nullam. In vna * Ouetensi canonicatus, coram Raynaldo. 23. Martij. 1541. inter Fortunium, & Aluarum de Solis. Allegatur not. in c. 2. de fil. presbyter.

* decis. 96 lib. 1.

DECISIO XIII.

STatur assertioni Episcopi ordinantis in aliena diœcesi, quod id fecit de licentia Ordinarij. vt in causa * Ouetensi canonicatus, coram Puteo. 1546. Allegatur Felin. in c. Albericus. de testib. & in c. sicut. col. 2. de re iud. Vide supra decis. 3. hoc tit.

* decis. 327. lib. 2.

DECISIO XIV.

DE dispensatione facta sine causa legitima super matrimonio, quod licet filij dicantur legitimi, non dicuntur nati ex legitimo matrimonio. infra de sponsalibus.

DECISIO XV.

QVando fuit expressus defectus, si Papa concedit gratiam videtur dispensare, non obstante quod sit oppositum de regula. Ita in causa * Salamantina portionis, coram Rauellensi. 6. Aprilis. 1543. inter Beltrandum de Robles, & Frāciscum Maldonado. Allegatur Felin. in c. si quando. de rescr. & in c. præterea. de testib. cog. & Aegid. 333. vbi vide. Sed quæras, quomodo respondeas regulæ.

* decis. 418. lib. 2.

DECISIO XVI.

POrtiones non sunt incompatibiles cum dignitate in eadem Ecclesia, nec de iure cōmuni, nec ex constitutione Nicolai. Ita in causa * Salamantina canonicatus, coram Puteo. 15. Martij. 1549.

* decis. 227. lib. 3.

De dolo & contumacia, & de exequutione citationis.

DECISIO I.

CItatio generalis contra filios & hæredes per edictum, non est bona, sed sunt exprimenda nomina. iuxta decis. Aegidij. 678. & 679. Bart. cons. 81. Zabar. cons. 74. Felin. in c. 2.

* decis. 8. lib. 2.

c. 2. de constit. Ita in causa * Burgensi matrimonij, coram Tolomeo. 16. Aprilis. 1543 Et hoc procedit tanto magis si locus distet per triginta milliaria, & sic dicatur quod de facili notitia haberi non potuit.

DECISIO II.

Citatio directa clericis tabellionibus, & Notarijs quibuscunque, etiam in causa beneficiali, potest exequi per Notarium etiam non clericum, non obstante illa copulatina. quæ intelligi debet pro seu. cum sit intelligenda secundum mentem agentis, & proferentis. vt late per Alciat. in l. sæpe. de verb. sign. §. cum vero. & in l. in eo. ff. de reg. iur. Et facit, quia multoties sufficit vnum ex copulatis adesse. l. 1. ff. de his, qui not. infam. Facit etiam dictio. quibuscunque. quæ est distributiua. Bart. in l. hoc articulo. de hær. inst. Ita in causa * Conimbrigẽsi parochialis de Penna Cueua, coram Thoma 9. Martij. 1541.

* decis. 82. lib. 1.

DECISIO III.

Qvamuis Aegid. decis. 94. dicat, quod etiam si mandatum sit citationem exequi in tribus locis, sufficit si sit exequuta in duobus. tamen intelligitur quando, etiam in Curia fuit exequuta in duobus, vt per Cassad. 1. hoc titulo. facit decis. 5. de rescr. in non. & 33. eodem titulo in antiq. & Felin. in c. quoniam. §. porro. col. 4. vt lit. non contest. Ita in causa * Conimbrigensi spolij de Loruan, coram Puteo. 27. Nouembris. 1542.

* vide decis. 207. lib. 1.

De Donationibus.

DECISIO I.

Dicet donatio propter nuptias conferat effectum post mortem, tamen eueniente conditione retrotrahitur, & attenditur initium, etiam in præiudicium creditorum concurrentibus coniecturis. Ita in causa Auinionensi pecuniaria, coram Verallo.

DECISIO II.

Donatio facta concubinæ & filio spurio, licet non valeat quo ad filium, accrescit tamen matri. Ias. in l. si mihi & Titio. ff. de verb. oblig. Et potest ratificari post obitum, stante pendulitate.

De Aegidiana.

DECISIO I.

Aegidianae locus est, etiam si quis coactus sit probare se legitimum, & naturalem, & sic licet videatur quod non sit merum possessorium non refert. quia hoc concernit legitimationem personarum. Paris. cons. 108. nu. 20. Ita in causa * Anagnina Castri, coram Ioanne Paulo. 18. Maij. 1545.

* decis. 270. lib. 2.

DECISIO II.

Aegidianæ locus est, etiam quod quis successerit tanquam primogenitus, & sic coactus fuerit probare de dominio, per plures rationes, quas habes in causa * Placentina Castri Sarmati. 5. Iunij. 1545. coram Peregrino.

* decis. 285. lib. 2.

DECISIO III.

Locus est Aegidianæ, etiam quãdo agitur super iurisdictione contra priuatum. nec possessorium isto casu dicitur habere admixtã causam proprietatis. vt in causa * Romana Castri Feliciani, coram Puteo.

* decis. 221. eiusd. & hoc idẽ deciditur decis. 379. lib. 5. & vide decis. 276. lib. 2.

DECISIO IV.

Non est licitum appellare, licet ego spoliator obtinuerim vnam sententiam, quæ in secunda instantia, cũ alter appellasset, ex eisdem actis, fuit reuocata per Rotã stante Aegidiana quæ dicit. nisi sententia fuerit notorie iniusta. Ita in causa Romana, seu Aquilana, spolij vaccarum, coram Fabio. 15. Decembris. 1544. inter Octauianum Zeno, & Ioannem Franciscum Porcinarium. Allegatur quod ex quo prima sententia fuit nulla, perinde est ac si lata non fuisset. ad c. cum Bertoldus. de re ind. & ibi Imol. & Abb. & Felin. in c. inter cæteros. eodem titulo. col. 1. Imol. & Alex. in l. ex diuerso. §. 1. sol. mat. Igitur non est considerabilis appellatio, quæ non erat necessaria. nec potest dici causam factam appellabilem.

DECISIO V.

Restitutio in integrũ peti potest, licet non possit appellari. vt infr. de restit. in integ.

DECISIO VI.

Aegidiana comprehendit causas pendentes per appellationem, non obstante quod ante illius confirmationem, esset lata sententia in prima instantia. Ita in causa * Romana domus, seu spolij inter filios Galeotti Aduocati, & canonicos S. Petri, corã Hieronymo Verallo. 18. Iunij. 1540. Allegatur Felin. in c. fin. col. 5. qui declarat dictum Ang. in auth. in medio litis.

* hoc idẽ deciditur decis. 469 lib. 2. sed non est eadem causa

DE-

DECISIO VII.

QVando iu sententia continetur aliqua pars a qua possit appellari, licet aliqua sit á qua nõ daretur appellatio, licitum est appellare a tota sententia, & nõ habet locum Aegidiana. Ita in causa Romana hæreditatis Vitruuij, inter Iacobam Venetam, & Liberatam Guelpham, coram Puteo. 12. Decembris. 1547. Allegatur quoddam cons. Bald. * 280. vol. 3. quod non inueni in libro meo. Vide Paris. cons. 1. vol. 1. nu. 13.

* Aduerte, quia cons. Bal. est secundũ antiquam impressionem. 326. lib. 3. col. 4. vers. illud etiam non omitto. & secundum nouam impressionẽ est consil. 341. nu. 7. lib. 1

DECISIO VIII.

LIcet ante Aegidianam lata esset sententia pro Raynutio Bagliono, tamen cum post Aegidianam, secunda fuerit lata pro Comitibus de Martiano, fuit tentum esse locum Aegidianæ. in causa * Vrbeuetana, & Perusina Castrorum, coram Rauellensi. 20. Octobris. 1546. Fundamentum erat, quod Aegidiana cõcernit ordinatoria. vt per Felin. in c. super his. de accus. & Gozzad. cõs. 26. vol. 1. in fin. Nec obstat quod sententia Raynutij, deberet esse eiusdem conditionis. quia quando illa fuit lata, non aderat Aegidiana. Vnde nõ obstãt not. in Clem. 1. de seq. poss. & Cassad. 1. eod. tit. quia ibi nihil superuenerat vt hic. Item, Clem. dicit vnam sententiam. textus autem innouatus per Aegidianam in l. 1. C. si de mom. poss. dicit, in causa possessorij, non post vnam.

* decis. 69. lib. 2

De emptione, & venditione, ac euictionibus.

DECISIO I.

INTIMARE sufficit litem auctori etiam in tertia instantia. iuxta glos. in l. si rem quam mihi. §. fin. ff. de euict. quæ loquitur in causa appellationis, licet non dicat in tertia instantia. notat Decius in c. fin. de empt. & vend, Ita resolutum est in causa Neapolitana siue Romana. pecuniaria, coram Puteo 23. Martij. 1544.

DECISIO II.

LIcet per pactum constituti, censeatur tradita possessio ciuilis & naturalis, tamen non censetur tradita actualis possessio. vt in causa * Romana pecuniaria, coram Prospero, inter Marcum Casalium, & illos de Pichis. 17. Octobris. 1547. Allegatur Corn. cons. 343. & Ias. in l. ab emptione. nu. 12. ff. de pact.

* decis. lib. 3

DECISIO III.

QVando constat de nõ iure illius qui mihi cõtulit in suo turno, ego possũ agnoscere bonam fidem, & concordare cum alio habente melius ius, non expectata declaratione. Et constito notorie de illo meliori iure, ille qui mihi contulit, non amisit suum turnum. vt infr. de præben. in causa Salamantina canonicatus. Hoc facit ad propositum illius quod dicitur, vẽditorem teneri de euictione quando non fuit sibi denunciatum, si constat de non iure venditoris.

DECISIO IV.

EVita re facto Principis venditor non tenetur. per tex. in l. Lucius. de euict. & ibi Bart. dum dicit, quod illa quę contingunt post venditionem, venditor de illis non tenetur. Cum igitur factum Principis, æquiparetur casui fortuito, de eo venditor non tenetur. Ita resolutum fuit in causa * Bononiensi Palatij. coram Puteo. 13. Aprilis. 1551. Sed fuit dictum, quod dubitaretur, an, ex quo confiscatio erat facta ad vtilitatem cameræ Bononiensis, ipsa teneretur ad precium sicut Princeps teneretur. & ob factum & ordinationem Principis, emptor notariatus habuit remissionem in soluendo, quando ex illa ordinatione officium diminuitur introitu. quia dicitur casus fortuitus, etiam quod præcesserit iuramentum, & obligatio ad casum fortuitũ. vt late Aymon. cons. 95. in princ. lib. 1.

* decis. 381. lib. 3.

De Exceptionibus.

DECISIO I.

EXCIPIENS contra instrumentum, & in specie contra cautionẽ datam in eo, & perseuerans vsque ad sententiam inclusiue, non potest recedere, & postea agere contra fideiussorem. maxime si non fuit præsens contractui, sed Notarius pro eo est stipulatus. glos. in l. illud. C. de sacros. Eccles. & ibi Paul. & in cons. 195. Visis his quę narrantur. col. 3. vers. vidẽdum est Bal. in l. nec erit. §. satisdatio. ff. de adopt. & c. quamuis. de vsuris. lib. 6. Dec. cons. 326. & 464. & 598. Et quod debeat quis desistere ante sententiam, est tex. in l. Papinianus. §. meminisse. de inoff. testam. Felin. in c. cum te. de reiud. & in c. capitulum. de rescrip. col. 13. Ita in causa Cęsaraugustana fideiussionis, corã Mohedano. 20. Februarij. 1540.

DE-

DECISIO II.

EXceptio compensationis non fuit admissa, in causa Cęsenatensi compẽsationibus, coram Aquensi. 2. Maij. 1541. Blasius enim obtinuerat, sibi adiudicari beneficium, & taxari, & liquidari fructus, & expensas ad 300. & post modum orta lite super c. Odoardus. & facta assignatione fructuum pro certa parte ipsi Blasio, Blasius sub certo prætextu. cõtrauenit inhibitioni, & ideo fuit condemnatus in negocio attentatorum. & aduersarius eius agere cœpit ad exequutionem contra eum. Blasius vero opponebat compensationem. quam Rota deneganit, quia causæ non erant æqualiter priuilegiatæ. per not. per Dec. in c. ex parte. de rescr. col. 4. vers. quarta conclusio. Facit, quia causæ debent esse pariter priuilegiatæ. vt per Felin. in c. suborta. de re iud. & Doctor. in c. fin. de ord. cognit.

DECISIO III.

EXceptio de iure tertij, debet esse clara, & exclusiua iuris agentis. etiam si tertius agere nollet. Bar. in l. 2. de except. rei iud. Nec habens rem iudicatam cõtra se, potest dare de iure tertij. Ita in causa Coloniensi canonicatus, coram Puteo. 30. Octobris. 1542.

DECISIO IV.

EXcipiens de iure Cameræ cui debentur fructus, non excludit agentem, nisi fiscus declaret velle illos habere. sicut dicimus de decreto. Rota 422. 834. in antiq. Dec. in l. pacta quę contra. col. 3. C. de pact. & in c. cum accessissent. col. 3. de constit. & quando datur de iure tertij non penitus exclusiuo. Sed si pars velit, non suffragatur. Bar. in l. 2. de except. rei iud. & in l. loci corpus. §. competit. ff. si ser. vend. Claud. in l. ita tamen. §. quoties. ff. ad Trebell.

DECISIO V.

PRocessus ad vlteriora, non obstante exceptione de c. oblatæ. de appell. opposita, est nullus, si non cognoscatur, & pronuncietur super exceptione. iuxta cons. Ang. 200. Ita in causa Valentina matrimonij, coram Prospero, inter Catherinam ex vna, & Franciscum & Hieronymum Ferragut ex altera. 23. Martij. 1545. Vide Felin. in c. suborta. de re iud. in. 4. limit. qui facit longam distinctionem.

DECISIO VI.

POssessor qui dat de non iure actoris, vt qui resignauit in alium, non tenetur iustificare quod ille acceptauerit resignationem, & habilitates resignatarij. cum pro validitate actus præsumatur. Ita in causa * Taurinensi præposituræ sancti Laurentij, coram Puteo. inter Ioannem Amadeum, & Hieronymum Torgio. 6. Nouembris. 1542.

* decis. 336. lib. 2.

De Expensis.

DECISIO I.

LIcet in prima instantia quis non fuerit condemnatus in expensis, tamen si sententia huiusmodi confirmetur per duas alias sentẽtias, cum condemnatione expensarum, & non dicatur, in expensis coram nobis factis, debentur etiam expensæ factę in prima. Ita in causa * Cęsaraugustana liquidationis fructuum, coram Pighino. 6. Martij 1545.

* decis. 240. lib. 2.

DECISIO II.

EXpensę litis, nõ debentur monacho alterius monasterij, electo ad dignitatem alterius monasterij spoliato. nec etiam debentur alimenta, nisi supplicet Papæ. iuxta decis. Aegidij. 88. quam sequitur Felin. in c. cum dilecta. de rescr. nu. 81. Ita in causa * Conimbrigensi monasterij, coram Puteo. 27. Februarij. 1542.

* decis. 264. lib. 2.

DECISIO III.

ILle qui habebat actionem si non cessit, ipsa contra intrusum, tenetur ad expensas donec cessit. & valet sententia lata contra ipsũ, prout ille qui distulit opponere exceptionem, vel producere instrumenta. vt infra de iudic. in causa Tarraconensi pensionis.

De Feudis.

DECISIO I.

IN feudo hęreditario, descendens succedit, etiam si non adiuit. dummodo non repudiauerit, nec stet per eum quin sit hæres. Ita in causa * Paduanam feudi, coram Marescotto. 4. Nouembris. 1542. inter Hieronymum de Saluaticis, & Gasparem de Horroria.

* decis. 310. lib. 2.

DECISIO II.

IN feudo hæreditario, sufficit quod agnatus sit hęres primi inuestiti, vel vltimi de cuius hęreditate agitur. Ita in causa * Parmensi vallium, coram Aquensi de mense Ianuarij.

* decis. 375. lib. 2.

Ianuarij. 1540. Allegatur Brun. cons. 28. col. 4. & Curt. cons. 138. in fin.

DECISIO III.

SI feudatarius committat delictum propter quod amittat feudum, & in offendente aduersarium, propter Alexandrinam tentum est, feudum non accrescere offenso, nec fisco, sed proximiori agnato. quia erat prohibita expresse alienatio propter agnatos, nō fauore delinquentis iuxta. cōs. Alex. 23. 1. vol. Ita in causa Taruisinam feudi, coram Ioanne Paulo. inter Antonium de Rustica, & Trapolinos. 7. Iunij. 1540.

De fide Instrumentorum.

DECISIO I.

IN recognitione librorum alicuius, non requiritur ita exacta ratio, prout in recognitione priuatæ cedulæ. Ideo in causa Bergomensi tentū fuit, quod sufficiebat testes dicere, quod recognoscebant librum. & quod iudicio suo partitæ erant scriptæ manu N. 3. Martij, coram Puteo. 1542.

DECISIO II.

CEdulæ Cardinalis proponentis, non adhibetur fides, sed contracedulę. Ita in causa * Brixiensi fructuū, coram Sarnensi. 9. Iunij 1542.

* decis. 319. lib. 2.

DECISIO III.

LOcus celebrati cōtractus omissus in primo, potest addi in secundo instrumento per ipsummet Notarium solum, sine auctoritate iudicis. qnia fuit error in omittēdo. Ita in causa Calaguritana beneficij del Ochon, coram Augustino, vltima Februarij. 1542. Allegatur Bar. in l. si librarius. ff. de reg. iur. nu. 4. Felin. in c. ex litteris. col. 1. de fid. instr. facit Fastol. dub. 48.

DECISIO IV.

LIcet instrumentum extractum ante motā litem, non præmissa citatione speciali vel generali non probaret. vt in c. cognoscentes. de constit. & in c. fin. hoc titulo. tamen dictum fuit, quod si non fuit oppositum, nec dictum. generalia contra. quod non possit talis defectus opponi. vt dicit Felin. in d. c. fin. col. 2. in 2. fol. Ita in causa * Casalensi parochialis sancti Victoris, coram Marescotto. 10. Iunij. 1541.

* decis. 155. lib. 2.

DECISIO V.

NArratiuæ Papæ, factæ motu proprio, etiā de facto alieno, standum est donec contrarium probetur. iuxta not. per Cardinal. in Clem. 1. de prob. Ita in causa Constantiensi vnioris, coram Nouato. 15. Februarij. 1548.

DECISIO VI.

INstrumentū translationis pensionis prout in isto memoriali, etiam non lecto in totū, valet. sed de memoriali constare oportet. quia transferens non fuit confisus de fide Notarij. Ita in causa * Hispalensi pensionis, coram Puteo, inter Alphonsum Aluarez, & Didacum Vasquez. 23. Octobris. 1545. Allegatur Iacob. in l. 2. C. de. edict. diu. Adr. tollen. nu. 28.

* decis. 110 lib. 2.

DECISIO VII.

LOcus loci debet apponi in instrumento. Rot. 39. in antiq. Sed tamen si in loco est contraria consuetudo, seruanda est. vt dicit decis. 15. de fid. inst. in antiq. Ita in causa * Hispalensi matrimonij, coram Thanis. 11. Octobris. 1542.

* decis. 318. lib. 2.

DECISIO VIII.

BReue expeditum sine signatura supplicationis, dicitur originale. ideo non potest remitti ad corrigendum. Ita in causa * Legionensi canonicatus, coram Fabio, prima Maij. 1545. inter Matthęum Iosfre, & Franciscum de Toledo.

* decis. 279. lib. 2

DECISIO IX.

INstrumenta antiqua vltra centum annos non recognoscuntur. & data probat antiquitatem cum aliquibus adminiculis. Ita in causa * Mediolanensi optionis, coram Rauellensi, inter Franciscum Cassanum, & Bartolomæum de Placentinis, 6. Aprilis 1545. Allegatur communis opinio in l. cū aliquis. C. de iur. delib. & quod Rota in instrumentis solet requirere centum annos licet hic omnia instrumenta non excederent tantum tempus. In contrarium adducebatur, quod debent examinari saltem testes, deponentes de publica voce & famam quod ille erat Notarius legalis, vt per Bal. in l. Barbarius. col. 8. vers. qualiter autē probetur. Afflictus in constit. Regni. fol. 158. in titulo. de instrumentis confic. & decis. 245. Socin. cons. 187. col. 4. vol. 2. Ias. in d. l. Barbarius. Et resolutum fuit in causa Malacitana Iurisdictionis & præheminentiarum, coram Prospero 20. Februa-

* decis. 419. lib. 2

Februarij . 1545. quod non daretur fides vni instrumento antiquo vnius Notarij, nisi exhiberentur plura instrumenta eiusdē Notarij. iuxta dictum Felin. in c.cum causam.de testibus . vel nisi probaretur quod esset extractū ex Archiuo publico . Et fuit dictum, non valere sigillum appositum lite pendente, parte non citata. Allegatur Dec. in auth. siquis in aliquo. C. de eden.

DECISIO X.

NArratiua cum appositione Datæ in vna bulla, licet probet absque expeditione litterarum narratarum, tamen non potest canonizari illa prima gratia, si secunda nō esset canonizabilis. Ita in causa Nullius seu Giennensi beneficij, coram Rauellensi. 2. Maij 1541. inter Sebastianum Ponte, & Petrum de Barrionueuo.

DECISIO XI.

LIbri Baccodi, & similes, non faciunt fidē. Ita in causa Pacensi subsidiorum, coram Augustino. 10. Nouembris. 1547.

DECISIO XII.

INstrumenta antiqua vltra centum annos, non requirunt recognitionem, etiam sine adminiculis. dummodo probetur quod ille reputabatur pro Notario. In tempore 80. annorum, etiam non requiritur recognitio si concurrunt adminicula. vt in causa * Parmensi Vallium, coram Verallo. 16. Maij. 1541. Allegatur decis. Neap. 245. quæ tamen hoc ita non dicit. Vide Dec. cons. 36. 42. & 638.

* decis. 146. lib. 1.

DECISIO XIII.

NOmina canonicorum sunt describenda quando non agitur principaliter de actu Capituli. vt in causa Parmensi capellaniæ, coram Puteo, inter Iacobum Antonium de Montali, & Sanctum, de mense Februarij 1545. erant enim verba narratiuæ, quia Notarius dicebat quod Iacobus Antonius comparuit coram Capitulo. secus si diceret quod Capitulum * solenniter congregatum ita fecit, & sic essent verba dispositiua, & non narratiua ad alium effectū vt hic. Allegatur Paris cons. 92. col. 2. vol. 4. Rota in antiq. 132.

* Vide ad materiā decis. 195. lib. 1.

DECISIO XIV.

INstrumentum exemplatum per filiū Notarij mortui, cui id fuerat commissum per Consulem iustitiæ, probat in antiquis, etiā citra centum annos. & præsumitur quod ille iudex esset talis, & habens facultatem. Ita in causa Placentina Castri Sarmati, coram Ioanne Paulo, inter Vldericum, & Comitē Gasparem de Scottis. 23. Maij. 1544.

DECISIO XV.

CReditur, & statur Notario asserenti fuisse appellatum. prout in cedula. quam facto dedit, licet de illa non appareat. Ita in causa Romana scōmissæ, inter Alexandrū Bartoli, & Andream Iustinianum, coram Puteo. 9. Aprilis. 1543. Allegatur Rota 19. de re iud. alias 409. Felin. in c. sicut de re iud. col. 1. Quod verum puto in Notario actuario, cui etiam statur de inserto. secus crederem in alio Notario, cui non creditur, etiam si referat se rogatum de alio instrumento, cuius tenorem non apponat.

DECISIO XVI.

LIcet litteræ Legati expeditæ in forma. rationi congruit. non probent, quia Clem. litteras. non habet locum in Legato, tamen sufficiunt pro titulo colorato, vt infra de rest. spoliat.

DECISIO XVII.

PRobatum fuit, quod bulla Architi anno 1522. non fuerat vsu recepta. & quod satis erat probare legalitatem Notarij. Ita in causa * Romana domus, coram Rauellensi. 21. Apprilis. 1542. inter dominam Claudiam de Sabellis, & Episcopum Santonensem.

* decis. 196. lib. 1.

DECISIO XVIII.

REcognitio scripturæ testatoris, qui instituit locum pium, quamuis de rigore iuris deberet fieri a testibus qui viderint illam scripturam scribere, & aliter non probaret. iuxta cons. Alex. 124. in 1. vol. & cons. 76. vol. 3. & Ias. cons. 184. in 2. vol. in fin. Tamen Rota tenuit sufficere fieri recognitionem eo modo, quo aliæ scripturę recognoscuntur. propter communem stylū inueteratum in curia. Ita in causa Romana hæreditatis de Mazocchis, coram Rossanensi. 25. Octobris. 1548. Allegatur Ruinus cōs. 161. col. 6. vol. 3. Sed in cōtrariū Allegabatur Ruin. cons. 11. eod. vol. nu. 7. & 11.

DECISIO XIX.

CVm in corpore supplicationis esset clausula. quod pensio deberetur etiam si nullū ius competeret. & talis clausula fuisset cassata

fata, sed non fuerit cassata alia similis, quæ erat in clausulis, tentum est, sufficere, quod non esset cassata in clausulis. In causa * Valentina pensionis, coram Puteo inter Martinum Calahorra, & Ferdinandū Deuia. 9. Ianuarij. 1542. In contrarium tamen allegatur Bart. in. l. fin. ff. de his quæ in test. delen. & per omnes in l. si vnus. & l. nostram. C. de testam. quod dicitur constare de mente, quando ratio cancellationis est vniformis, & cancellatio vnius respicit alia, l. 2. ff. de his quæ in test. del. vbi Imol. & Barbat. in apostil. ad Bald. in d. l. nostram. C. de testam. Alias Papa diceretur contrarius, & resultaret repugnātia. ad cons. Aret. 7. quem sequitur Dec. cons. 541. col. fin.

* decis. 228. lib. 4.

DECISIO XX.

FIdem facit transumptum leuatum virtute compulsorialium, ex transumpto anti quo, quod reperiebatur in Archiuo publico fuisse transumptatum iam centum annis ante. etiam quod non constet, illum qui dicitur rogatus fuisse Notarium. Ita in causa Valentina testamenti, coram Thanis inter Ludouicum Boal, & Hieronymum Bormunguez. 28. Martij. 1540. Allegatur Felin. in c. cum P. tabellio. de fid. instr. Bart. & Doctor. in auth. si quis in aliquo. C. de edeu. Felin. in c. sicut. col. 17. & seq. de re iudic. & in c. Albericus. de testib. Et facit pulchrum. cons. Aret. 36. & Anan. cons. 158. & Dec. cons. 36. col. 1. & maxime, qua quando fuit antiquo tempore transumptatum, tunc non apparebat aduersarius. Pro quo faciunt notata in c. fin. de electione. lib. 6. & per. Alex. cons. 106. lib. 5. Et exemplum extractum ex Archiuio probat. Roman. cons. 105. Viso Themate, & scripturæ probant quando sunt repositæ per publicam personam. Socin. cons. 205. Felin. in c. audientiam. col. 4. vers. prima conclusio. & vers. quinta conclusio. de præscriptionibus. & Dec. in c. causam. col. 3. de probationibus.

DECISIO XXI.

INstrumento doctoratus standum est, in quo narratur, processum fuisse ad rigorosum examen. cum votis trium doctorum, & iudex dicit. nos talis informatione recepta de habilitatibus, & aliis contentis in supplicatione nobis præsentata. licet in ea supplicatione narretur quod ipse studuit in duabus Vniuersitatibus, tamen Notarius dicebat, quia præmissis omnibus interfui. Ita in causa * Vicensi Hebdomadariæ, coram Aquensi: inter D. Ioannem Cordellas, & Matthæum Casses. 29. Nouēbris. 1540.

* Vide decis. 57. lib. 4.

DECISIO XXII.

BReue prouisionis Ecclesiæ Taruisinæ, concessum Reuerendissimo Cardinali Pisano, in quo Papa attestatur ipsi Cardinali prouidisse de dicta Ecclesia, & mandat sibi tradi possessionem, habet vim prouisionis. non obstante motu proprio Iulij Secūdi, in quo declarat non intellexisse prouidere per supplicationem. Ita in causa * Taruisina pensionis, coram Aquensi, inter prædictum Cardinalem, & Camillum de Rubeis. 16. Maij 1541. Deinde in dicta causa. 24. Maij super puncto. An omnibus simul iunctis, videlicet breuibus cedula Consistorij in Vrbe veteri, in fauorem Cardinalis, & reseruatione pensionis in fauorem Camilli, prouisio Cardinalis sit vera in tātum quod reseruatio prædictæ pensionis sit nulla. Resolutum fuit ex æquitate quod pēsio reduceretur ad summam ducatorum 500. Quia licet prouisum fuerit Cardinali, & in prouisione non fieret mentio pensionis, per hoc tamen non sequitur quod Papa non voluerit pensionem imponere. cum semper vt videmus, sub eadem supplicatione vnus expedit litteras suæ prouisionis. & alter litteras pensionis ad partem, & sic in isto casu potuit Papa prouidere de Ecclesia Cardinali, & alteri pensionem reseruare infra modicum tempus, scilicet biduum. Et licet Papa dixerit. per successorē Bernardi Rossi per cuius obitum prouiderat Cardinali, oportet quod illa verba per successorem, intelligantur de ipso Cardinali. quia erat successor Bernardi. Accedebant etiam litteræ Cardinalis in quibus scribebat dominio Venetorum quod Papa prouiderat sibi, reseruata pensione 700. ducatorum.

* decis. 149. lib. 4.

DECISIO XXIII.

IN eadem causa * postea. 18. Iunij. 1548. coram D. Peregrino, tentum fuit quod inhibitio decreta ad instantiam procuratoris asserti, cum promissione de rato afficeret. vt infra. vt lit. pend.

* decis. 143 lib. 3.

DECISIO XXIV.

SVpplicationi extractæ ex libro seu registro Legati adhibetur fides prout aliis supplicationibus Papæ. Ita in causa * Taraconensi canonicatus, & Prebendæ, inter Franciscum Robuster, & Thomam Campaner, coram Peregrino. 12. Martij. 1549.

* decis. 210. lib. 3.

DECISIO XXV.

INstrumenta extracta ex Archiuo alicuius monasterij, cum non sit Archiuum publicum, sed illius tantum monasterij, nō

probant. præsertim pro Monasterio. Ita in causa * Tarraconensi parochialis de Codogno, coram Puteo, inter Ludouicum de Vigo, & Hieronymum de Anuilo. 3. Decembris. 1548. Allegatur Aret. in c. cum causam. vers. circa tertium. de prob. Item fiebat fundamentum, quod alias ita fuit resolutum in causa Fauentina sancti Seueri. Item dicebatur, quod instrumenta extracta ex Archiuio, etiam publico, non probant, nisi in illo territorio, prout fuit resolutum in causa * Britonoriensi Castri Polentæ, & in vna Fauentna, coram Achille. iuxta doctrinam Bal. in l. exemplo. C. de probat. Alex. in auth. si quis in aliquo. C. de eden. & per Felin. in c. ad audientiam.

* decis. 686. lib. 3

* decis. 641. lib. 2.

DECISIO XXVI.

STantibus literis Ordinarij super resignatione, licet non constaret de consensu resignantis, sed tantum de mandato dato ad resignandum, tamen ex quo resignans adhuc viuebat, & tolerauerat resignatarium in possessione per decennium, & vltra sic tum fuit, standum esse attestationi Ordinarij de resignatione. Ita in causa * Toletana de Alpedresse, coram Thanis, inter Didacum Lopez, & Ferdinãdum Ramirez. 27. Nouembris 1542. Licet regulariter secus. vt in decis. 22. in nouis & 397. in antiq.

* decis. 374. lib. 1.

DECISIO XXVII.

INserta in actis faciunt fidem, quando acta facta sunt parte citata: secus si parte non citata. vt de commissione inserta in citatione, quæ non probatur per citationem, nisi constet de ea. vt in causa * Tirasonensi erectionis, coram Puteo.

* Vide decis. 324. lib. 3.

DECISIO XXVIII.

CAtastrum probat, alio non existente in possessione. per dictum Pan. de Cast. in l. si pater. C. de act. empt. Ita in causa Spoletana, seu Nursina confinium, coram Puteo. 23. Iunij. 1544.

De filijs Presbyterorum.

DECISIO I.

BVlla Clementina, * intelligitur de beneficijs quæ pater obtinuit post bullam.

* decis. 334. lib. 3.

De fructibus, damnis, & interesse.

DECISIO I.

CEssionarivs dicitur successor cedentis, etiam respectu fructuum perceptorum ante cessionẽ. Ita in causa * Carthaginiensi liquidationis fructuum, coram Augustino. 8. Octobris. 1548. Ratio, quia fructus debentur successori. iuxta glos. in c. præsenti. de officio Ordinar. lib. 6. & facit decis. Aegidij. 366. Ita etiam * 19. Octobris. 1548. Antea tamen. 19. Octobris. 1545. coram Fabio, dictum fuerat quod fructus spectarent ad Ecclesiam, nisi obstaret bulla Pauli super spolijs. sed quod spectabant vigore subrogationis. Sed quia successor in beneficio, præsupposito quod cedens decessisset ab intestato, quod non erat hic. & sic condemnatio fit tantum à die, quo venit ad causã, vt refert dictus Augustinus.

* decis. 154. lib. 3.

* decis. 159. lib. 3.

DECISIO II.

EXpulso de Ecclesia per Capitulũ debentur fructus qui percipi potuerunt, & distributiones. vt infra de restitut. spol. incip. expulso. idem tentum fuit in causa * Foroliuiensi canonicatus, coram Puteo. 13. Ianuarij. 1542. cum Sanctus de Sanctis, non fuerit admissus per Capitulum. Allegatur Sarnensis. quæst. 8. de valore. vbi, si reseruatur medietas fructuum debetur medietas distributionum, etiam si exprimantur fructus viginti quatuor. & allegatur extranag. nonnulli. vbi habetur, quod decimæ soluantur de distributionibus.

* decis. 311. lib. 1.

DECISIO III.

COndemnatus in fructibus, tenetur etiam ad fructus qui percipiuntur seruiendo pro tertia parte anni, si illos non percipit. & decis. 25. lõquitur in attentante. Ita in causa Palentina canonicatus, coram Augustino. 28. Nouembris. 1548. inter Didacum de Raynoso, & Antonium de Vlloa. Vide Cassador. decis. 6. de præben. Geminian. cons. 118.

DECISIO IV.

ILle qui dolo desijt possidere transferendo rem super qua litigatur, potest valide cõdemnari in fructibus. & tenet liquidatio facta ipsi citato. licet si postea probet, eos nõ percepisse, sibi prosit ne fiat contra eum executio. Ita in causa * Perusina bonorum, inter Martham, & Alphonsum spoliatorem, coram Puteo. 22. Octobris. 1548.

* decis. 165. lib. 3.

DE

DECISIO V.

* alias 97. lib. 1.

Fuit tamen in eadem causa * tentum 14. Ianuarij. 1549. quod Alphonsus, qui spoliauerat, teneretur ad omnes fructus, ex quo post inhibitionem transtulerat possessionē in alium. Allegatur Felin. in c. pen. de except. l. sed si lege §. proinde. & ibi Bart. de pet. hæred. l. fin. autem §. sed & is. de rei vend. & Rota 25. in nou. quam sequitur Socin. in l. rem quæ nobis. in. 11. quæstione.

DECISIO VI.

Fructus qui pendebant tempore sententiæ licet tempore exequutionis fiendæ essent à solo separati, & super area penes colonum, veniunt in restitutionem rei. detractis tamen seminibus. Ita in causa * Placentina Castri Sarmati. 19. Octobris. 1545. coram Peregrino. Allegatur pro prima parte. l. fructus pendentes. ff. de rei vendic. Item, quod isti veniunt tanquam pars rei, non tanquam fructus. Pro secunda parte. quod sint detrahendæ impensæ, tex. in l. fundus, qui. ff. fam. hercisc. Lancellott. Decius, in l. in vsufructu. ff. de vsufruct. leg. Item, quod etiam prædo deducit istas expensas. l. si à domino. §. fin. de pet. hæred. Bart. in l. cum quæritur. §. prædijs. ff. de legat 3. & notabiliter Aym. consil. 87. col. 1. In contrarium adducebatur, quod ædificans in solo alieno. &c.

* decis. 305. lib. 2.

DECISIO VII.

Capitulum tenetur ad fructus, facta sibi intimatione per Episcopum prouisum de canonicatu, etiam non notificato quod Episcopus esset dispensatus, & quod haberet facultatem residendi, vt in causa Placentina fructuum, coram Puteo. 20. Iunij. 1544

DECISIO VIII.

Fructus non debentur cessionario nisi post cessionem, vel à die cessionis. cum nō veniant in cessione. etiam quod facta fuerit mentio de sententia. & quod fructus erant sequestrati. Ita in causa * Taruisina S. Helenæ, coram Aquensi, inter Cardinalem Pisanum, & Vincentium Quirinum. 6. Februarij. 1545. Nec obstat decis. Aegidij 566. quæ ex aduerso allegatur. quia procedit, quando erat lis in specie super fructibus qui erant petiti. vt dicit ipsa decis. in princ. Quæ nunquam haberet locum si aliter intelligeretur: cum fructus semper veniant in consequentiam. vt not. Doct. in l. & ex diuerso. §. vbi autem. ff. de rei vend & Rota. 189. in nou. Pro decis. etiam allegatur Specul. in tit. de actore. col. 36. vers. Rector quoque. nu. 64. quem sequitur Io. Andr. in c. de mulcta. in 2. col. & hoc sensit decis. 1. de translat. Episcopi in antiq. Et faciunt notata per Alberic. in l. diuortio. solut. mat. col. 6. & 7. Alexandrin. c. .i. 44. dist. & Lap. alleg. 89. col. 3. & Felin. in c. super litteris. col. 17. de rescrip. vbi fere in terminis.

* decis. 120. lib. a

De foro competenti.

DECISIO I.

Dicit quidam velint, quod laici sint idonei iudices in causa possessorij, non obstante quod opponatur, illum qui vult immitti in possessionem, non esse legitimum ex defectu matrimonij, & quod in inuestituris vocentur legitimi, vt allegabatur in causa Toletana matrimonij, coram Fabio. inter Comitem de Pugnorostro, & Beatricem. 30. Octobris. 1542. Contrarium tamen fuit * decisum coram eodem Domino Fabio. vt ipse testatur in sua eleganti decis. 28. incip. Consf. Regium.

* decis. 111. libri.

De Iudicijs.

DECISIO I.

Sententia lata contra cedentem post cessionem, non nocet cessionario. quia cedens dicitur mortuus ciuiliter. Ita in causa * Aretina sancti Quirici, coram Rossanensi. 16. Decembris. 1547. Hoc etiam procedit si cessionarius appellauit à decreto exequutoriali. Sed dubito de hoc, nisi esset processum contra procuratorem cedentis, qui erat reuocatus.

* decis. 30. lib. 3.

DECISIO II.

Testes examinati in iudicio retinendæ non probant in iudicio recuperandæ, vt infra, de testibus.

DECISIO III.

Pendente termino remissoriæ decerni possunt compulsoriales. vt supra, de dilat.

DECISIO IV.

Sententia lata infra breuissimum tempus, valet, quando causa erat instructa coram alio iudice, & commissa fuit in eisdem statu & terminis. Alleg. Abbas in c. afferte, de

præsumpt. & Felin. in c. Ecclesia. colum. 8. vers. secundo limita. de constit. Socin. cõs. 32. vol. 1. Ita in causa * Bononiensi hæreditatibus de Machiauellis, coram Thoma. 1. Aprilis. 1541.

DECISIO V.

Processus factus per procuratorem minorem in beneficialibus valet vt infra. de procurat.

DECISIO VI.

Citatio generalis contra hæredes non valet. vt supra. de dolo. & contumac.

DECISIO VII.

Licet moniales non potuissent compromittere sine licentia superioris, tamen eorum aduersarij non possunt de hoc opponere. & laudum valet. Innoc. in c. 1. de his quæ fiunt à Prælat. Doctr. in l. cum. hi. §. eam transactionem. ff. de transact. Ita in causa * Burgensi, administrationis seruitij, coram Aquensi. 24. Aprilis. 1542.

* decis. 302. lib. 1.

DECISIO VIII.

Veniens ad causam virtute clausulæ omnesque alios, dicitur reus. secus si veniat virtute commissionis. etiam si commissio haberet clausulam quam, & quas. Ita in causa * Carthaginiensi beneficiorum, coram Aquensi. 29. Octobris. 1542. Allegatur Felin. in c. intelleximus col. 3. vers. Item eo ipso. de iudic. Facit Rota. vltima, de rescript. & l. libertus à patrono. ff. de in ius voc. Facit Rota. 402. in nou. & 639. in antiq. Aduerte tamen quod in isto casu, iste veniebat ad causam tanquam subrogatus in locum rei per cessionem. & petierat admitti in eiusdem statu, & terminis. & sic causa non habebat difficultatem.

* decis. 336. lib. 1.

DECISIO IX.

Sententia non præiudicat tertio venienti ex diuerso iure. vt infra de re iudic.

DECISIO X.

Quando arbiter pronunciauit. prout in cedula, datur per Signaturam alius qui sententiam subscribat. vt in causa * Cæsaraugustana compromissi, coram Puteo. In qua post obitum Cardinalis Cæsarini, fuit datus D. Mohedanus. sed quia subscripsit sententiam parte non citata ad videndum subscribi, & dubitabatur de validitate, fuit resolutum pro validitate. Quia satis fuit citasse partem ad dicendum contra commissionem. Et incidenter dictum fuit, quod in causa Florentina compromissi de Soderinis, sententia fuit nulla, quia pars non fuit citata ad dicendum contra commissionem.

* decis. 343. lib. 1.

Nota, quod illa sententia incipiebat. Alexander Cardinalis. & postea erat subscripta hoc modo, videlicet. Et quia Cardinalis ita pronunciauit, & non subscripsit, ego N. deputatus ad illam subscribendam, ita subscripsi.

DECISIO XI.

Iudex qui contrauenit inhibitioni, potest declarari incidisse in pœnas in inhibitione contentas. Ita in causa Cæsaraugustana status, coram Thoma 22. Martij. 1546. Et quia dubitabatur. An contra vnum iudicem tantum, an contra omnes esset procedendum. quia in sententia notarius dicebat, illam latam de consilio aliorum iudicum. fuit dictum quod verba notarij hoc non probabant.

DECISIO XII.

Alimenta non possunt peti per Monachũ alterius religionis, spoliatum dignitate alterius Monasterij, ad quam fuerat electus vt supra de expen.

DECISIO XIII.

Rex debet admitti ad causam, ad euitandum scandalum, & peccatum, ne restituatur Abbatissa inhonesta, & scandalosa, dummodo cito probet. Ita in causa * Conimbrigensi spolij, coram Fabio die 4. Nouembris. 1545. Allegatur Felin. in c. dilectus. col. 3. de rescript. Federicus. cons. 95. Roech. in verbo. onerosum. quæst. 2. Lamb. fol. 386. c. filijs. 16. quæst. vlt. Rota. 3. de caus. poss. & 20. de restit. spol. Felin. in c. veniens. il secõdo. col. 4. de testib. Corset. in regula quando spoliatus, 4. limit. 36. facit c. litteras. de rest. spol.

* decis. 317. lib. 1.

DECISIO XIV.

Citatio facta domi, & postquam quis fuit alias personaliter citatus, valet. iuxta decis. 1. de dolo in nou. & 8. eod. titulo in antiq. Ita in causa * Elnensi præpositurę. corã Thoma de Thanis. 19. Maij. 1541.

* hanc decisioñ in causa illa non reperi. sed idem quod hic deciditur in decisio. ne 371. lib. 1.

DECISIO XV.

Declaratoria fuit valida cũ esset obtentum breue directum certo Iudici in parti-

partibus, vt constito de resignatione facta in manibus Papę per litteras Apostolicas, amoueret intrusum, & in euentum non paritionis, eum declararet & Iudex de partibus. ita fecit. Et postea introducta causa in Curia, fuit mandatum Auditori, vt præfixo termino aduersario, ad docendum de prætensa subreptione litterarum oppositæ, procederet ad declarationem, & alias censuras, & iudex præfixo termino procuratori, processit ad censuras. Ita in causa Gerundensi parochialis, coram Prospero, 26. Octobris. 1546.

DECISIO XVI.

Arripiens iter ad Curiam, gaudet beneficio Eugeniano, & aduersarius tenetur ad fructus occupatos post huiusmodi itineris arreptionem. Ita in vna causa Gerundensi hebdomadariæ, coram Sarnensi. 23. Octobris. 1542.

DECISIO XVII.

Iudex appellationis, non canonizat ius superueniens post appellationem, vt supra de appell.

DECISIO XVIII.

Nullitates videntur reiectæ, licet præfixo termino virtute specialis cōmissionis ex aduerso fuerit obtēta cōmissio quod super omnibus, simul & semel procederetur, & valet sententia, non facta mentione de nullitatibus. Ita in causa Giennensi Scolastriæ. 1. Februarij. 1549. coram Peregrino.

DECISIO XIX.

Citatio sine die, intelligitur pro prima die sequenti & valet. vt per Doctor. in l. liber homo. la seconda. §. decē. de verb. oblig. Felin. in c. consuluit. de offic. deleg. & ibi Præposit. in c. cum parat. de appell. Ita in causa * Hispalensi dimidiæ portionis coram Thanis. 15. Ianuarij. 1545.

* decis. 107. lib. 2.

DECISIO XX.

Citatio pro prima die & alijs sequentibus non tenet quoad sequentes. Ita in causa * Hispalensi, coram Aquensi. 6. Octobris. 1744.

* decis. 149. lib. 2.

DECISIO XXI.

Decanus potest agere, & constituere procuratorem pro rebus capituli, vt in causa * Lucensi Iurisdictionis, coram Fabio. 8. Februarij. 1549.

* decis. 109. lib. 3.

DECISIO XXII.

Citatio quod quis compareat ad videndum extrahi iura infra nouem dies, cum comminatione quod si non comparuerit extrahentur iura ipso amplius non citato, & ad vlteriora procedetur, sufficit vt lapsis nouem diebus, possint iura extrahi absque alia citatione. Ita in causa Lucensi parochialium, coram Fabio. 8. Februarij. 1546. Allegatur Rota. decis. 145. in nou.

DECISIO XXIII.

Gratia, si neutri. dat tantum iurisdictionem in euentum. Ideo licet commissa causa litteris non expeditis, gratia. si neutri iurisdictionem daret, vt dicitur resolutum fuisse in vna Conchensi S. Michaelis, coram Ioanne Paulo. Tamen ex quo prima gratia Melchioris Valerij, quæ non fuerat expedita infra tempus, fuit canonizata, & non gratia. si neutri. tentum fuit, quod sententia esset nulla. Ita in causa Lucana capellaniæ, coram Marsicano, 1541. Quæ resolutio iterum firmata fuit 22. Ionij. 1545. coram Reomano. Non obstante quod esset producta gratia. perinde valere. in qua fiebat mentio. quod tempore gratiæ. si neutri. litteræ prioris gratiæ non erant expeditæ. Nec profuit dicere, quod tertio. comparenti. non obstat. regula, quod non valeant commissiones. quia ipse processerat contra Hieronymum rebm inter quem & ipsum Melchiorem. non erat iurisdictio. Forte enim secus fuisset si processum fuisset contra Rocchum, qui commiserat causam contra Hieronymum. & alios.

DECISIO XXIV.

Stante commissione Cardinalis Triuultij, contra Episcopum Marianensem absque clausula. omnesque alios. eum clausula tamen cum potestate citandi, omnesque alios. &c. Resolutum fuit, coram Marsicano. 16. Nouēbris. 1541. in causa * Marianensi parochialis de Brando, quod cum Octauius frater Episcopi veniret simpliciter ad causam pro interesse, sine alia commissione, valuit sententia postea lata contra eum. & ratio potissima fuit, quia ipse poterat citari; & ideo licet venerit non citatus, sat est quod postea fuerit citatus in processu causæ.

* decis. 190. lib. 1.

DECISIO XXV.

Iuramentum perhorrescentiæ potest ratificari, si præstitum sit per assertum procura-

curatorem. facta tamẽ ante ratificationẽ, nec per iudicem cui fuit inhibitum, tenẽt tanquam attentata sunt reuocanda. Ita in causa * Messanensi Baroniæ, coram Aquẽs. 19. Februarij. 1543. Et quod est plus, etiã 19. Octobris, coram * Puteo, tentum est valere gesta in partibus, etiam post ratificationem, vsque quo fuit intimata dicta ratificatio.

* decis. 41. lib. 2.

DECISIO XXVI.

PRocessus factus cum tutore dato in testamento filio spurio, valet, si fuit confirmatus tutor per iudicem. licet tutor non possit talibus à patre dari. Ita in causa Messanensi Baroniæ, coram Puteo. 16. Martij. 1545.

DECISIO XXVII.

ET in eadem, super dubio. An, ex quo dictũ fuit de spurietate Georgij, iudicium potuerit intentari contra tutricem testamentariam, vel potius debuisset deputari curator liti. & an, aliqua solennitate ommissa, tutela testamentaria sit nulla. Et 2. Aprilis 1546. * fuit tentum, quod ratione dubietatis poterit agi contra tutricem datam in testamento. Item quod administratio facta ante inuẽtarium, valeat. licet ex hoc possit vt suspectus remoueri. Item tertio, opinio Alber. tenet, quod mater tutrix testamentaria, non teneatur secundis nuptijs renunciare. Quarto, quod ex quo mater administrauerat nõ decreta sibi tutela, administratio esset nulla. nisi testator dedisset in testamento auctoritatem administrandi propria auctoritate.

* decis. 419. lib. 2.

DECISIO XXVIII.

ITem in eadem * 18. Martij. 1547. tentum est, valere processum contra matrem, etiã quod non dederit interrogatoria. quia licet minor non defendatur circa media causæ. valet processus, vt per Bal. & Paul. in l. cum & minores. C. si aduers. rem iud. Vide infra de restitut. in integrum.

* decis. 23. lib. 3.

DECISIO XXIX.

ITem in eadem causa, super dubio. præsupposito interesse. 4. Maij. fuit tentum, quod dato quod tutrix administrasset ante confectum inuentarium, & cum ea esset processum, processus non erat nullus. licet potuisset tanquam suspecta remoueri. vt per Doct. in c. ex parte. de appell. Item, quod interesse esset secundarium, & ideo poterat ... Et licet cohabitatio generet suspiciones, tamen non diceretur ipso iure non tutrix, sed erat remouenda. & ideo processus interim tenuit. Item tertio, non comparitio non reddit processum nullum, ex quo eramus in istis medijs, & erat assignata dilatio tutrici. Et ideo tenuerunt dictum Ang. & Paul. in l. pen. ...... & tãto magis, quia dixerunt, vt videretur si testes essent bene examinati, & sufficienter per iudicem interrogati.

* Vide decis. 31. lib. 3.

DECISIO XXX.

IN eadem 9. Martij. 1547. * resolutum est, quod licet, vigore Innocentianæ, iuramentum possit præstari in quacunque parte iudicij, illud est ad effectũ validandi processum de curia. non autem ad effectum validandi processum interea in partibus factum.

* decis. 14. lib. 3.

DECISIO XXXI.

APpellatus, cui fuit intimata appellatio in partibus, tenetur citare de nouo appellantem. nec potest procedere in Curia contra eum per audientiam contradictarum. iuxta decis. 32. de appellation. alias 205. Quæ tamen non fuit simpliciter tenta, sed, ex eo quia ille appellauerat ad Episcopum, Archiepiscopum, vel Papam. fuit enim magna disceptatio propter decis. 64. de appellat. Et Aegid. 723. quæ videtur cõtra dict. decis. 32. Ita in causa Quetensi præeminentiarum, seu nullitatum. coram Mohedano.

DECISIO XXXII.

SI committatur causa attentatorum non est de nouo citãdũ. vt infra vt lite pendẽte.

DECISIO XXXIII.

PRocessus est nullus, si omittatur iuramentum calumnię petitum præstari. etiam nõ obstante bulla Gubernatoris Vrbis, quæ prohibet dici de nullitate. cum intelligatur de nullitatibus iuris positiui, non de his quæ sunt de iure naturali. vt est istud iuramentum, quando petitur deferri. Ita in causa * Paduana iniuriarum, coram Puteo 26. Februarij. 1546. inter Hieronymum Messinam, & Congregationem sancti Sebastiani. Allegatur. c. 1. de iuramento calumn. lib. 6. & Rot. 660. in antiq. & 2. de iur. cal. Et quod sit de iure naturali, alleg. Alexan. cons. 83. colum. 2. vol. 4. gloss. in Clem. sæpe. de verb. sign. in verbo. figura. Bart. in extrauag. ad reprim. in verbo. figura.

* decis. 318. lib. 2

D E-

DECISIO XXXIV.

Declaratoria ob non paritionem litterarum exequutorialium, lata infra 30. dies est bona. quia reus tenetur dimittere possessionem infra sex dies. licet respectu fructuum & expensarum, debeat expectare per 30. dies. Ita in causa Palentina praeminentiarum, & nullitatis censurarum, inter Gasparem de Fuentes, & Didacum de Castillo.

DECISIO XXXV.

In eadem causa tentum est, bullam Innocentianam habere locum etiam in reiteratione, quatuor terminorum.

DECISIO XXXVI.

Citatio pro singulis diebus, & horis, etiam quod non dicat pro singulis momentis hac. consi. Bal. 268. vol. 2. non tenet. Ita in causa * Parmensi Vallium, coram Puteo 6. Februarij. 1542. Allegatur Abb. in fin. de dilat. col. 2. Vide tamen in vna Pientina, coram Puteo, quod quando est assignata certa dilatio tenet. Vide in titulo de testibus.

* decis. 152. lib. 2.

DECISIO XXXVII.

Locus debet exprimi quando actus erat expediendus certo loco. puta examen testium. alias non praesumitur pro validitate. Ita in causa * Parmensi Vallium, coram Puteo. 10. Februarij. 1542. Allegantur notata in l. de pupillo. §. nunciatio. de oper. nou. nunc. & Felin. in c. 1. col. 4. de fid. instrum.

* decis. 154. lib. 2.

DECISIO XXXVIII.

Intimatio exequutorialium debet fieri personaliter, alias non est bona. etiam quod postea procurator qui antea fuerat constitutus, commiserit causam appellationis. Ita in causa * Parmensi Castri Costae Mazzanae, coram Prospero, inter Io. Manfredum Pallauicinum, & Ioannem Baptistam Pallauicinum. 22. Aprilis. 1547.

* decis. 32. lib. 3.

DECISIO XXXIX.

Processus factus virtute litterarum Legati, in quibus mandatur. quatenus si per diligentes examinatores praedictum Iacobum Antonium, de domo & familia de Montali, & alias ad id idoneum repererint, procedendo iuxta dictae capellae fundationis tenorem, super quibus tuam conscientiam oneramus, ipsam capellam ipsi Iacobo Antonio conferant, & praesentationem alias canonice factam confirment. fuit tentus nullus. Quia iste Iacobus Antonius fuerat praesentatus coram Capitulo Parmensi ab vna parte, & Sanctus ab alia parte, & contendebatur inter eos, quis eorum esset instituendus. & Iacob. Antonius habuit recursum ad Legatum, & obtinuit dictas litteras, & illarum vigore confirmari suam praesentationem, & sibi tradi possessionem, non citato Sancto. Vnde fuit tentum, quod erat attentatum, & propterea possessionem esse sequestrandam, ex quo prius erat vacua. Ita in causa Parmensi capellaniae, coram Puteo. 17. Iunij. 1544. Alleg. glo. prag. in titulo de collat. in c. 1. vers. nō valeant. & Selu. quaest. 67. Item facit, quia etiam coram arbitris decretū litis afficit Franc. in c. 1. col. 2. vt lit. pend. Item allegatur Felin. in c. 1. de rescript. in verbo. Legatus. Item allegatur tex. in c. fin. de. electione in 6. & in c. causam de rescript. facit in terminis, etiam quo ad sequestrum, decis. Aegid. 102. Licet in contrarium diceretur quod non erat lis. & allegatur Aegid. 68. & 85. in antiq. 685. glo. in Clem. 1. in verb. reperiri. de off. deleg. Sed aduerte quod Capitulum deputauerat quendam assessorem qui eis consuleret.

DECISIO XL.

Licet processus factus coram iudice recusato non teneat, vt per Bart. in l. quia poterat. ad Trebell. & ibi Claud. & Alex. qui dicit communē in cons. 89. col. 2. vol. 1. & Bertrand. cons. 115. vol. 1. Tamen si postquam protestatus fuit, quod non procederetur, etiam eum clausula quod per quemcumque actum, non intendendo consentire, procedatur ad plures actus, valet processus. Ita in causa * Placentina Castri Sarmati, corā Io. Paulo, inter Comitē Videricum, & Comitem Gasparem. 13. Nouembris. 1542. Allegatur Alex. quem communiter sequuntur Doctor. in §. morte, & not. per Dec. in c. sollicitudinem. de appell. Et sic destruitur doctrina Innocentij in c. Cumana. de electionibus, qui docuit practicā quod diceretur quod non intendit per quē cumq. actum consentire. In contrarium allegatur Rub. Alex. in §. morte. qui dicit comunem esse in contrarium.

* decis. 318. lib. 2.

DECISIO XLI.

Instantia transit etiam in singularem successorem. vt in dicta causa. 14. Nouembris. 1544. * Allegatur Bart. in l. Lucius. §. rogatus. ff. ad Trebell. & ibi Imol. Licet in cōtrarium faciant notat. per Barbat. in c. quia de iudic.

* decis. 171. lib. 2.

DE-

DECISIO XLII.

ET postea 9. Ianuarij. 1545. fuit in eadem causa tētum, quod etiam probationes factę, transierint in successorem. licet de gestis coram arbitratoribus esset secus iuxta not. per Bal. in l. fin. C. de recep. arb. Butr. in c. Quintauallis. de iureiur. in 14. different. Abb. in c. præsentata. de testib. col. 2.

DECISIO XLIII.

PRocessus, licet reddatur nullus opposita exceptione suspicionis iudicis. c. eū speciali. de appell. tamen si hoc non obstante iudex, processit & pars quæ fuit protestata etiam coram eo, per se vel per procuratorē processit etiā si a principio fuerit ꝓtestatū quod per quemcumque actum non intendebat consentire. iux. doctrin. Innoc. in c. Cumana. de electionib. tamen acta tenent. & protestatio vitiatur, cum sit contraria facto, quod fuit sortitum effectū. Ita in causa * Placentina Castri Sarmati, coram Tolomeo. 24. Nouembris. 1542. Allegatur Rot. 28. de procuratoribus. in antiq. & 6. de caus. possess. & prop. in antiq. quę loquuntur in procuratore. Item allegatur Alex. in §. morte. col. 4. Ant. Immo. & Abb. in c. sollicitudinem. de appell. & Decius ibi in fin. col. penult. Bart. in dicto §. morte. & Ias. col. 2. vers. secunda conclusio. Vbi est regula, quod in iudicialibus. vbi per iudicē non repellitur protestans, & agens contra protestationē, præualet actus protestationi contrarius. In contrarium allegatur Felin. in c. cum. M. de const. col. antepen. & Dec. in d. c. sollicitudinem. & ibi Perus. Calderin. cons. 5. de appell. Et iterum Rota tenuit opinionem Alex. in d. §. morte. 11. Decembris. 1542. in eadem.

* alias 870. lib. 1.

DECISIO XLIV.

REconuentio debet intentari in exordio litis. iuxta cōmunē opinionē. de qua per Felin. in c. 1. nu. 2. vers. communis est opinio. de mut. pet. per tex. in Clem. sæpe. §. verum. ibi. est in ipso. litis exordio petitio faciēda. de verb. sign. ideo per eā nō potest retardari expeditio alterius causæ, si fuit post exordium intentata. Ita in causa Romana, seu Veneta, bonorū, coram Aquensi. 20. Martij. 1545.

DECISIO XLV.

ERat commissa causa A. C. quod procederet iuxta suam ordinariam facultatē in causis non excedentibus summam 100. duc. & prout inter mercatores. in quorum causis habet facultatem procedendi manu regia. sed quia non seruauerat aliquos terminos, fuit dictum de nullitate. & dicebatur, saltem seruari debuisse quatuor terminos iuxta decis. 2. de rescript. in nou. Et dicebatur non sufficere clausulam. prout in causis mercatorum. quia non fuit expressū quod non agebatur super rebus mercantilibus. iux. decis. 9. Cassador. de rescript. Et Domini. 8. Nouembris. 1545. dixerunt, esse videndū de bono iure, in causa Romana commissę, inter Alexandrū Bartoli, & Andream Iustinianum, coram Puteo.

DECISIO XLVI.

VAlet processus, coram A. C. in causis infra 100. ducat. etiam si lis non sit contestata. cum habeat facultatem procedendi summarie, & prout in beneficialibus. Ita in causa Romana venditionis officij, coram Io. Paulo, inter Andream Cordera, & Andream Vela. 27. Februarij. 1545. Allegatur glos. in. c. 1. §. sed si. in verb. absentia. de elect. lib. 6. vbi quod primus actus habet vim contestationis. & decis. 3. de lit. contest. in nou. vbi quod nō requiritur contestatio.

DECISIO XLVII.

CItatio facta ad domū, arctat quando quis alias fuit personaliter citatus. iuxta terminos decis. 1. de dolo, & contumacia, cū illius additione quam Rota approbauit. in causa * Romana domus, coram Aquensi. 18. Maij. 1545. inter Illust. D. Constantiam, & Gallianum.

* decis. 372. lib. 2.

DECISIO XLVIII.

TErmini tenti intra sex menses datos in litteris pensionum, cum etiā intra illos esset commissa causa priuationis, sufficiunt vt valeat sententia postea lata super priuatione post sex menses. Ita in causa Romana parochialis sanctorum Cosmi & Damiani, inter Io. Mariam de Raynaldis, & Bartolomeum Gallesium, coram Puteo. 18. Maij. 1548. Alleg. tex. in c. abbate sane. de re iudic. Bart. in l. si rem. §. fin. ff. de pign. act.

DECISIO XLIX.

DIscussio, vt sit bona, siue principaliter siue incidenter agatur, requiritur pronūciatio. iudicis, vt in vna Romana * dotis siue domus, inter Faustinā de Bettonibus, & societatē Florentinorum, seu Misericordię, coram Sarnensi. 22. Iunij. 1541. Alleg. doct. Bart. in l. stipulatio. §. habet vers. formo vobis vnam quæstionem. ff. de op. non. nunciat. & Alex. in l. Prætor. §. hoc in-

* decis. 6 30. lib. 1.

interdictum.eod. titulo.col. 2. & in l. exitus.col. 2. vers. sed prima opinio. ff. de acqnir.possess. & idem Alex. in l. fin. in prin. col. 2. ff. si cert. pet. vbi dicit esse commnnem. & Neguf.in 1. parte.8. partis principalis.col. 3. vers. 4. conclusio.

DECISIO L.

IN eadem causa,de mense Iunij circa finē dicti anni, fuit tentum non sufficere quod in sententia diffinitiua,postea lata in causa fuerit dictum.excussionem legitime factā, ex quo a pronunciatione quæ requiritur super discussione potest appellari etiam per tres instantias.& interim supersedendū est in causa principali. vt per Alex. cons. 73. lib.6. in causa appellationis. Et si ordo præposteretur, iudicium,est nullum vt per Bal. in l. 1. C. de appell.

DECISIO LI.

SEntentia lata per vnum iudicem,cui prius erat commissa causa,valet, licet reus antequam fuerit citatus commiserit causam alteri iudici, & ambæ partes coram secundo comparuerint,& constituerint procuratores ad comparendum, coram illo secundo iudice tantum. & deinde reus contra quem primo causa commissa fuerat, iuerit ad primum iudicem, & processerit per auditoriam contradictarum. vt in causa Salernitana Rectoriæ, coram Puteo,de qua infra de proc.

DECISIO LII.

PVpillus maior infante, potest citari. & interrumpitur præscriptio si non habet tutorem. vt infra trienn. in causa Segobiensi.

DECISIO LIII.

CVm esset factum monitorium cum insertione bullarum reseruationis pensionis in forma, & monita parte, & seruatis quatuor terminis ad docendum se paruisse monitorio, aduersarius negasset monitoriū in forma. & fuit facta commissio quod seruatis quatuor terminis, Auditor procederet ad diffinitiuam, vel declaratoriam & Auditor non redintegrato monitorio processisset ad declaratoriam ob non paritionem litterarum. declarando illum incidisse in censuras & pœnas. non in monitorio,sed in litteris contentas. Rota tennit die 12. Decembris. 1544. in causa Segobiensi reseruationis fructuum, coram Puteo,inter Ludouicum de Mendoza, & Petrū Gundisalui, ac Hieronymum de Silua, quod,ex quo monitorium continebat in se litteras, & easdem censuras de quibus in litteris, quod termini ad docendum se paruisse monitorio, seruiebant ac si dictum fuisset,ad docendum se paruisse litteris. Itē fuit dictum,quod monitorium non erat resolutum per negationem attenta forma commissionis. & quod aliud est quando decernitur auctoritate ordinaria. quia tunc ponitur clausula.si senseris. &c.

DECISIO LIV.

SEntentia lata post cessionem, & ante acceptationem,est valida. etiam quod fuerit cessum cum clausula. & non aliter nec alio modo. vt in titulo de renunciat.

DECISIO LV.

COmmissio appellationis nō a nōnullis mādatis iniquis & iniustis, cum narratiua quod aduersarius prætendebat ius in beneficio. ac clausula. nec non nullitatis & nullitatum, ac quam, & quas de & super iniustitia dictorum mandatorum quæ mandata comprehendebant petitoriū & possessorium, deuoluit negocium principale, & facit beneficium litigiosum. Ita in causa Salamantina portionis.

DECISIO LVI.

IN causa Salamantina capellaniæ, coram Peregrino.inter Didacum Ruiz,& Alphonsum Roderici,tentum fuit. 15. Nouembris 1546. seu inclinatum, quod non sufficeret procuratorem generalem comparuisse pro cius principali cessionario,nisi fecerit se ad mitti ad causam.

DECISIO LVII.

VAlet sententia declaratoria ob non solutionem pensionis, contra illum qui habebat actionem contra intrusum in beneficio, contra quem habebat sententiam & rem indicatam. licet ipse non haberet possessionem ex quo tenebatur cedere actionē. quia qui habet actionem, ipsam rē habere videtur.Ita in causa *Tarraconensi pensionis, coram Puteo, inter Iacobum Ghin, & Ioannem Ferrer,de mense Iunij. 1546. Itē dicebatur.istum esse condemnandum in expensis vsque quo denuntiauit instrumentum cessionis, quam fecerat contra illum qui perceperat fructus. arg. tex. in l. exceptio. ff. de excep.. in fin. vbi ille qui distulit opponere exceptionem excōmunicationis condemnatur in expensis.& Bal.ibi in principio notat,id generaliter procedere.Et facit decis. Aegidij. 226. & Cassad. 3. de appell.

* decis. 10. lib.

DE-

Sed in contrarium adducebatur, quod minus est habere actionem, quam rem. l. minus. de reg. iur. probatur. l. forma. §. si & ego. ff. de censibus. Item dicebatur quod fructus debebantur per condẽnatum deductis oneribus, & sic pensionibus, quæ soluendæ erant per illum. ad not. per Bar. in l. pen. de ann. trib. & Socin. cons. 217. & Clem. vnic. in verb. debitrix. de seq. possess. Sed respondetur, ista procedere si ille fecisset impensas. Item opponebatur, quod ille qui non vult possessionem habere, non potest condemnari ad soluendum onera. per doctrinam Cyni in l. si plures. col. 4. C. de cond. insert.

DECISIO LVIII.

COmmissa causa appellationis per D. Frãciscum Pesquera, à sententia lata pro Petro Nauarro, absq. clausula. omnesq. alios. venit ad causam Didacus Lasso sine alia cõmissione. & die 22. Octobris 1548. coram Puteo, in causa * Toletana canonicatus resolutum est, eum potuisse venire. & processum suæ gratiæ sufficere ad docendum de interesse. Allegatur. quod clausula, omnesque alios apponitur, vt actor possit procedere contra alios, & eos citare si vult. sed non propter hoc tollitur quin, absque tali clausula, possit comparere pro suo interesse. ratione tamen connexitatis. vt sentit, & intelligenda est decis. 12. de rescrip. in fin. dum allegatur Innoc. in c. veniens. de sponsal. quem sequitur Abb. in c. veniens. il secondo. col. 4. & ibi Felin. col. 5. nu. 16. vers. vltimo in hac materia. & idem Felin. in c. P. & G. de off. deleg. in 3. col. vers. secundo limita. Et in effectu fuit factum fundamentum in connexitate. vt in tit. de quibus rebus ad eundem iudicem. & dicit Felin. in c. cum super. de re iudic. nu. 16. sufficere processum ad docendum de interesse.

* decis. 666. lib. 1

DECISIO LIX.

TErtius, veniens ad causã in tertia instantia, & petens se admitti in eisdem statu & terminis, nõ potest appellare. Ita in causa * Valentina de paterna inter Franciscũ Carbonellum, & Remigium, coram Rossanensi. 9. Decembris. 1547. Et fuit reprobatum dictum Felin. in c. cum super. de re iudic. in fin. quia nihil allegat. & est sibi contrarius, dum dicit quod illa sententia est tertia quo ad ipsum. & postea dicit, posse appellare.

* decis. 71. lib. 1.

DECISIO LX.

SI committo causam contra Titium & omnes alios interesse putantes, & veniat Caius ad causam, potest procedere per audientiam contradictarum contra me absentem. iuxta decis. 17. de dolo. & contum. Ita in causa * Valentina parochialis de Pego, coram Puteo, inter Martinum Calahorra, & D. Ioannem Baptistam Baldassinum Aduocatum. 24. Iunij. 1543. contra decis. Aegid. 462. & 546.

* decis. 412. lib. 1.

DECISIO LXI.

COmmissa causa contra Titium & omnes alios intrusos, & intrudendos cum potestate citandi Titium, & omnes in decreto nominandos, dat iurisdictionem adeo quod quilibet interesse putans, potest comparere, etiam si non sit citatus, & procedere per audientiam contradictarum contra committentem absentem. iuxta decis. 17. de dolo, & contumacia. Ita in dicta causa * Valentina, coram Puteo. 4. Decembris. 1542. Ratio dubitandi erat quia erat commissa tantum causa contra intrusos. & iste qui comparuerat non erat intrusus. Et licet in alia clausula diceretur cum potestate citandi omnesq; alios nominandos: donec illi essent nominati, iudex non videbatur habere iurisdictionem: Sed pro decisione dicebatur, quod virtualiter omnes habentes interesse erant comprehensi. & quod sicut in facultate actoris erat procedere contra eos, ita poterant ipsi comparere ad libitum. Debuit enim actor cogitare quod possent venire interesse putantes. vt dicit dicta decis. 17. & cessat decis. 18. eodem titulo. quæ loquitur in reo.

* decis. 176. lib. 1.

DECISIO LXII.

PRocessus ad vlteriora, non obstantibus exceptionibus, est nullus, si non fuit cognitum super illis. vt supra de except.

DECISIO LXIII.

PVblicatio petita, & denegata a iudice licet de stylo reddat sententiam, nullam tamen non illam quæ petita est coram notario.

De iure iurando.

DECISIO I.

IVramentvm in supplementum, deferendum est etiam pro summa magna, quando est plusquam semiplene probatum. etiam si sit mulier, quæ velit iurare. Ita in causa Bononiensi pecuniaria. 1000. duc. inter Margaritam, & Simonem

monem, coram Rauellensi. 5. Aprilis 1546. Vide Boer. 85. Hippol. sing. 27.

DECISIO II.

Periurus non dicitur bis resignans, adeo quod non valeat retrocessio postea in eius fauorem facta. maxime, quia iuramento assertorio contrauenieus, nō dicitur infamis. vt per Abb. in cap. querelam. hoc titulo. in tertio not. Et quod illa opinio quod collatio facta periuro sit nulla, est valde dubia. vt late per Felin. in cap. ex parte. de rescript. Et in dubio quis excusatur. Ita in causa * Brixiensi fructuum, coram Sarnensi 27. Februarij 1542. inter Patriarcham Constantinopolitanum, & Hospitale Brixiense.

* decis. 264. lib. 1.

DECISIO III.

Dispositio l. si quis maior. C. de transact. non procedit in minore iurante: vt infra. de transact.

De iurepatronatus.

DECISIO I.

Iuspatronatus dicitur laicale, etiam si fundator mandauit præsentari per suos descendentes, de consilio Prioris talis loci. Ita in vna * Barchinonensi sancti Petri, coram sancta Cruce. 10. Decembris 1546.

* decis. 194. lib. 2.

DECISIO II.

Dicens, præsentātes non esse de parentela & successoribus fundatoris, tenetur id probare si sit actor. præsertim si aliqua etiam leuia cōcurrant pro possessore, quod illi præsentantes sint tales. vt not. Lambertin. 10. art. quæst. 4. 2. par. secundi libri, in 3. col. Vide Dec. cons. 321. col. penul. & Doctor. in l. is potest. de acquir. hæreditate. Ita in causa Barchinonensi sancti Petri, pro Ioanne Cordellas, contra Thomam Fort. 1. Februarij 1548. coram Rossanensi. Allegatur Felin. in c. Albericus. de testibus. col. 2. & in c. sicut. col. 17. de re iud. Ias. in l. qui aliena. de acquir. hæreditate. Dec. consil. 117. col. fin. Abb. in c. querelam. de elect. & cons. 76. col. 2. vol. 2. Aduerte quod præsentatio erat in hoc casu admissa per ordinarium. quo casu erat præsumendum pro ea. vt Rot. 556.

DECISIO III.

Iuspatronatus præsumitur ex vsurpatione potius quam ex fundatione, licet dominus loci probaret præsentasse a centum annis citra, si constet quod ante centum annos alius solebat præsentare. Ita in causa * Barchinonensi parochialis de la Rocca, inter Vincentium Bassa, & Gasparem Frui, coram Peregrino. 5. Aprilis 1546. Idem tentum est quando sumus in potente. 18. Nouembris. 1549. coram Rauellensi, in causa Elnensi prioratus.

* decis. 426. lib. 2.

DECISIO IV.

Probato vltimo statu præsentandi, veniens ex prouisione Apostolica tenetur facere mentionem de statu patronatus. & habens ius a patronis, non tenetur iustificare quod sit ex fundatione, vel dotatione. Licet diceretur ex aduerso, quod potuisset esse ex præscriptione, vel consuetudine. quo casu datur derogatio. § Dato enim statu iurispatronatus beneficij, præsumitur ex fundatione, vel dotatione. vt per Cassador. decis. 7. de iurepatr. nu. 7. Corn. cons. 69. Adde quod non solum aderat vltimus status, sed debebat aduersarius fateri beneficium esse iurispatronatus. vt in sequent.

* decis. 394 lib. 2.

DECISIO V.

Item tentum est, coram Puteo, in causa * Bononiensi sancti Thomæ de Braina, quod ex quo Nicolaus Virgilius confessus fuit Ecclesiā esse de iurepatronatus, præsumebat quod ex fundatione, vel dotatione nō obstāte quod post illa verba. quod est de iure patronatus. diceret etiā, forsan ex dotatione, & fundatione. quia illa verba non restringebant priorem confessionem. 13. Maij. 1547. Cassador. 4. de probat. & 7. de iurepatronatus.

* decis. 36. lib. 3.

DECISIO VI.

Patronis non præsentantibus infra quatuor menses, gratia nō conualescit. Felin. in c. cum Bertoldus. de re ind. col. 4. vers. secundo aduerte. Et ita inclinarunt Domini in dicta causa. 5. Decembris 1547.

DECISIO VII.

Priuilegium præsentandi amittitur si quis eo non vtatur per multum tempus, & patitur Papam conferre. licet alias, collationes Papæ non immutent statum. iuxta decis. Aegid. 107. quia hic nō agitur de immutando

d

tando statum, sed de ostendendo quod priuilegiatus amisit priuilegium. quod etiam amittitur spatio decem annorum. vt per Felin. in c. cum accesissent. de const. col. 9. Ita in causa Elnensi prioratus, coram Mohedano, vt per eum decis. 341.

DECISIO VIII.

PRouisio Apostolica, cum derogatione in forma solita præualet si non doceatur eaaduerso nisi de vltimo statu. maxime in magnis Dominis, quibus præsumitur acqui situm ex vsurpatione. Papa enim derogat in totum, præterquam in illis duobus casibus. Ita tentum est in causa * Elnensi prioratus, coram Mohedano. 19. Februarij. 1546. Allegatur Felin. in tract. quando litt. Apostol. in 9. limit. & Cardinal. cons. 69. Dec. cons. 124. col. 1. Et hoc maxime procedit, quia in illa causa resolutum erat, quod patronus renunciauerat priuilegio antiquo, & sic quod non habebat titulum. Fuit enim dictum in dicta causa, quod regula octo mensium, capit hos patronatus, de quibus non constat, nisi ex præsentatione. Allegatur Federic. cons. 65. & Lap. allegatione 84. & Felin. in 10. & 11. limit. Hic tamen, prouisio Papæ erat anterior. quod tamen parum refert, si verum est quod intret regula octo mensium.

* decis. 381. lib. 2.

DECISIO IX.

IVs patronatus mixtum laicorum & clericorum, iudicatur laicale. quicquid dicat Rota 265. in antiq. Ideo regula octo mensium non capit tale beneficium. Ita in causa * Fauentina sancti Seueri, coram de Grassis. 12. Octobris. 1548. Allegatur Felin. in tract. in 6. ampliatione. Roch. in verbo. ins. quæst. 7. Selu. 3. par. quæst. 11. Lamb. fol. 371. facit. l. si commune. ff. quemad. seruit. amitt. Quod autem non comprehendatur sub reseruatione, facit quia non est facienda mentio de eo. vt per Felin. in c. causam. de præser. col. 3. vers. est verum.

* decis. 157. lib. 3

DECISIO X.

COllatio facta contradicente patrono infra tempus, est ipso iure nulla, & ius remanet penes cedentem. Ita in vna * Mediolanensi canonicatus, coram Ioanne Paulo 15. Ianuarij. 1543. inter Marcum Antonium Simonettam, & Ioannem Iacobum Sala noua.

* decis. 400. lib. 1.

DECISIO XI.

COntradixisse non dicuntur patroni in casu præcedenti; licet constituerint infra tempus procuratorem ad præsentandum alium. quia mandatum erat factum post mortem resignatarij, videlicet Cardinalis Simonettæ. & dicebatur in eo, quod constituebant procuratores ad præsentandum ad canonicatum, vacantem per obitum Cardinalis, vel resignationem Marci Antonij. Ideo Rota dixit, quod potius videbantur approbare resignationem, quam illam improbare, dicendo quod vacabat per obitum. Et forte secus fuisset, si fecissent procuratorem ad præsentandum alium, habita notitia resignationis. argumento not. per Cassador. decis. 1. & 2. de concess. præbend. Ita in dicta causa 19. & 24. Ianuarij 1543.

DECISIO XII.

COllatio sine consensu patroni, non est nulla à principio sed valida, in euentum contradictionis irritanda. & prouisio huiusmodi non dicitur conditionalis, sed modalis, & sic resolutum est. Allegatur pro prima, quod licet Felin. in c. cum Bertoldus. de re iud. col. 4. dicat, quod validatur, vt ex nunc consentiente patrono, quod Fel. est corruptus. quia Abbas, quem allegat, aliter dicit. Et communis est conclusio quod consentiente patrono retrotrahitur, licet, eo contradicente, censeatur, retro nulla collatio. in tantum quod valeret etiam collatio interim facta alteri. Ita in dicta causa * 12. Februarij 1543.

* decis. 420. lib. 2.

DECISIO XIII.

NOn requiritur concursus vtriusque copulati, quando quis narrauit in donatione iurispatronatus, quod donans erat verus patronus, & in quasi possessione præsentandi. sed sufficit probare quasi possessionem huiusmodi. Ita in causa * Oscensi parochialis de Boil, coram Sarnensi. 24. Nouembris 1541. inter Franciscum de Pesquera, & Iacobum Rubeum. Allegatur Bal. in l. si mater. C. de cont. empt. vbi ille qui proposuit duas causas, non tenetur nisi vnam probare. nisi quando ad causandum effectum, vtraque requirebatur. Et ita limitatur regula requirens concursum copulati. vt per Ias. in l. 1. ff. de iust. & iur. col. 3. vers. septimo limita Rota 60. Et postea 9. Ianuarij 1542. tentum est non obstare rationes Dec. cons. 695.

* decis. 187. lib. 2.

DE-

DECISIO XIV.

SVfficit probare vltimum statum, etiam si illa vltima præsentatio esset talis quod posset annullari hodie. quia sufficit, illum præsentatum & institutum fuisse toleratũ & obiisse in possessione. Ita in causa * Oscensi parochialis de Boil, de qua supra. 7. Nouembris 1541. coram Sarnensi. Allegatur Roch. in verb. competens. q. 14. Calderin. cons. 12. tit. isto. Rota 7. eod. titul. Anchar. 117. Aegid. 645.

* decis. 15, & 16 lib. 1.

DECISIO XV.

VLtimus status etiam attenditur, quando dubitatur An ius patronatus sit laicorum vel clericorum, si hæredes clerici qui fundauit, sint laici, & in quasi possessione præsentandi. licet alias, quando cleri cus fundauit, saltem pro medietate præsumatur Ecclesiasticum. & Roch. in verb. cõpetens. num. 18. & 19. non considerat quasi possessionem, sed primam præsentationem. Ita in causa * Palentina capellaniæ, coram Prospero 13. Ianuarij 1548. inter Didacum de Vega, & Bartholomæum Gallegum.

* decis. 9. lib. 3.

DECISIO XVI.

TEmpus immemorabile sufficit, etiam si non articuletur titulus. vt dicit Felin. in c. causam. de præscript. col. 4. vers. puto substentabilem opinionem. Sed sufficit postea id allegare coram iudice. Ita in vna Pennensi Abbatiæ, inter Barengum, & D. Cæsarem de Firmo, anno 1545. coram Prospero.

DECISIO XVII.

IVs patronatus fundatum per clericum, præsumitur laicale, si non constat dotatum de bonis quæsitis ab Ecclesia. & in dubio, præsumitur fundatum & dotatum ante clericatum si hæredes laici reperiuntur in quasi possessione præsentandi, & non est quæstio cum Ecclesia. quicquid dicat Lamb. fol. 69. Ita in causa * Placentina canonicatus & præbendæ, coram Thanis, de mense Februarij. 1545. inter Iulium Maluicinum, & Vincentium Bonannum. Allegatur pro decisione Ant. in c. vt vnusquisque. de pecul. cleric. & ibi Abb. in fin. & in c. cum esses. in 3. principali quæst. vers. secundo casu. Alexandrin. in c. sicut manifeste. in fin. 12. q. 1. Salyc. in auth. licentiam. C. de Episcopis & cleric. Barbat. in c. cum in officijs. col. 6. ver. septimo. de testam. Roman. late. cons. 159. vers. tertio casu principali.

* decis. 122. lib. 1.

DECISIO XVIII.

INstitutio facta per sententiam, & non præmissis edictis, est bona. in tantum quod quis excusatur vt non incidat in pœnam c. fin. de elect. lib. 6. Ita in causa * Portugallensi de Volpejares, coram Puteo, 25. Octobris. 1546.

* decis. 473. lib. 2.

DECISIO XIX.

AN beneficia iurispatronatus, quando non constat de dotatione vel fundatione, comprehendãtur sub regulis reseruatiuis, fuit disputatum in vna Pisana capellaniæ, coram Thanis, & nihil resolutum. Pro affirmatiua allegatur Felin. in tract. in 11. Fallen. & Cassad. decis. 4. de iure patronatus.

DECISIO XX.

SVbreptitia fuit iudicata derogatio patronatus, facta in fauorem vnius ex patronis in resignatione sibi facta cum derogatione in totum. attento quod orator est vnus ex patronis, quia licet esset vnus ex patronis, tamen patronatus erat penes duas familias. inter quas erat conuentio, quod præsentatio alternatis vicibus pertineret. & tunc familiæ istius impetrantis, non competebat præsentatio, de qua non fuit facta mentio. Ita in causa * Regiensi capellaniæ, coram Rossanensi, 27. Februarij. 1548. inter Vincentium de Bratisolis, & Theodosiũ de Anguisciolis. Et licet diceretur quod Papa pariter concessisset, tamen allegabatur, quod ex quo dolose fuit tacita ista cõuẽtio, de qua resignãs habebat notitiã & resignatarius habere præsumebatur, quod sibi debebat præiudicare. vt per Felin. in c. super litteris col. 3. vers. limita. 5. Et dicebatur etiã, quod non erat verum quod Papa fuisset verisimiliter concessurus.

* decis. 106. lib. 3.

DECISIO XXI

OMissio prætentandi, cum fuit vltimo loco resignatum beneficium, non inducit statum libertatis. vt in causa Triuentinæ parochialis sancti Basilij, coram Prospero. 2. Ianuarij. 1547. Vide Decium cons. 117. seu. 124.

DECISIO XXII.

PEr narratiuam præsentationis, factam in institutione quæ habuit effectum per plures annos, probatur ipsa præsentatio, & quasi possessio etsi aliter non constet de iure patronatus ex fundatione, dotatione, vel præscriptione. Ita in causa Salamantina capellaniæ sancti Ioannis, coram Puteo, inter Hieronymum Lopez, & Ioannē Mendozza. 16. Nouembris. 1541. Allegatur Rota 423. in nou. quam ponderat. Bal. in c. post cessionem. de prob. col. 5. vers. per hoc tenent Domini. dummodo constet aliter de patronatu. Quę decisio etiam in contrarium ponderatur per Roch. in verbo. honorificum. nu. 83. eam tamen limitando, nisi agatur de pręiudicio tertij, quod non considerabatur in hac causa. licet ex aduerso veniret impetrans Apostolicus. quia ambo veniebant per obitum eiusdem. & illa narratiua facta fuerat in litteris mortui.

* decis. 167. lib. 1.

DECISIO XXIII.

IN eadem causa * 9. Iunij 1542. per quatuor ex Dominis, tribus contradicentibus, fuit tentum, quod non aliter docendo de mandato dato ad præsentandum in vltima vacatione, quam quod dicebatur in instrumento institutionis, N. tanquam procurator, qui se ostendit esse Francisci præsentasse. & ad pręsentationem istius procuratoris, mortuus fuerat institutus, quod ex illis verbis narratinis non probaretur mandatum, ad effectum constituendi Franciscum in quasi possessione, cum mandatum non pręsumatur. & tanto fortius ad pręsentandum, cum de eo non fieret mentio. Et deinde die duodecima eiusdem quatuor ex illis, tenuerunt quod ex illis verbis non probaretur mandatum. duo autem quod sic. Allegabatur vna ratio, videlicet, quod ad præsentandum, requiritur mandatum speciale. & quod, licet enunciaretur mandatum, non dicebatur quod esset speciale ad pręsentandum. & ideo non debebant concurrere tot specialia. videlicet quod præsumeretur mandatum, & quod esset speciale, & quod præsumeretur præsentatio. de qua etiam non apparebat. Et propter istas tot specialitates. 13. Martij. 1545. Domini iterum firmarunt, non esse quæsitam quasi possessionem.

* Vide decis. 141. lib. 2.

DECISIO XXIV.

IN eadem * causa, 6. Martij 1545. supposito mandato, fuit tentum, quod bona fides præsentantium præsumitur, ex quo elapsi erant vigintiquinque anni post præsentationem factam. licet Doctores videantur velle, quod alias requiruntur triginta anni ad inducendam bonam fidem. Ponderabatur hic auctoritas Ordinarij, & tolerantia. ex quo enim Ordinarius admiserat præsentationem, constituitur præsentans in bona fide.

* decis. 117. lib. 2.

DECISIO XXV.

CVm in dicta causa 24. Octobris. 1541. fuisset dubitatum. An, ex quo Vicarius Cardinalis instituerat tanquam de beneficio iuris patronatus Cardinalis vigore indulti, potuerit conferre capellam vti liberam Domini. fuerunt diuisi in eadem causa.

DECISIO XXVI.

QVasi possessio præsentandi non censetur quæsita, etiam quod fuerit facta præsentatio per assertum procuratorem meum iam viginti quinque annis elapsis. nisi constet de tali mandato, ne concurrant tot specialia. etiam si ille præsentatus, assequutus fuerit possessionem ex tali præsentatione. Ita in dicta causa * 13. Martij 1545. Et ratio fuit, quia non constabat alias illos esse patronos. Si enim constitisset, forte esset secus, ex quo si fuissent patroni, & in tanto tempore non se opposuissent, & permisissent præsentatum possidere, visi essent ratificare, & eis esset quæsita possessio. Velle igitur præsumere, quod essent patroni, & quod præsumatur etiam ratificatio, nimis est. Item fuit dictum, quod licet enuncietur mandatum procurationis, non dicebatur quod esset speciale ad id, vt requiritur.

* decis. 145. lib. 2.

DECISIO XXVII.

IVs præsentandi præseruatur compatronis, qui prius non erant in quasi possessione præsentandi. nec potest eis præseruari quasi possessio, cum eam non haberent prius. quicquid dicat Abb. cons. 54. Ita in causa * sancti Andreæ cano-

* decis. 140. lib. 2.

canonicatus, & præbendæ, coram Maceratensi. 24. Martij. 1543. inter Gregorium, & Ioannem. Rota mota est propter cons. Decij 129. Allegabatur tamen, quod etiam præseruabat possessio. quia sicut possessio transfertur per sententiam, ita per reseruationem, quæ habet vim sententiæ. vt per Bald. in d. l. fin. C. de edict. diu. Adr. tollen. col. pen. & in repet. l. in suis. in 3. col. vers. nam hic dicit continuari. ff. de lib. & posth. Lamb. fol. 187. & Roch. in verbo competens. q. 20. vbi dicit, quod talis validæ præsentat, ex quo alius non est in possessione. Item allegatur, quod conseruatur quasi possessio per præsentationem vnius ex compatronis, etiam quod alter nunquam præsentauerit, Pau. de Cast. in l. communis seruus. ff. de acquir. possessione. Roch. in d. verbo. competens. q. 17. Abbas. d. cons. 54. & Calder. cons. 15. de iurepatronatus. Tanto magis cum alius non sit in possessione. vt ponderat Roch. quæst. 20. & Pau. de Castr. vbi supra. Sed ex aduerso dicebatur præmissa procedere quando compatronus alias fuit in possessione. quia aliter non potest considerari præseruatio, vt per Decium. d. cons. Et hoc comprobatur per consilium Federic. 202. in fin. qui loquitur de eis qui prius possederunt. Ita dicitur loqui Calderin. & Abb. & dicitur quod not. per Pau. de Cast. procedunt in administratore qui administrauit pro pluribus. nec ibi agitur de præseruatione, sed de acquisitione. Respondebatur tamen, quod immo. Abb. in d. cons. dum dicit quod non probatur illos esse in quasi possessione præsentandi, non dicit possessionem fuisse præseruatam. & quod Federicus dicit fuisse præseruatam quasi possessionem illi qui præsentauit. Item dicitur, quod Pau. de Castr. clare loquitur, & quod Roch. q. 20. multum ponderat sufficere dominium sine possessione, quando nullus est in quasi possessione.

De locato, & conducto.

DECISIO I.

Licet Prælatus & dominus recipiendo pensionem videatur consentire locationi, tamen an videatur relocasse ad aliud nouennium per receptionem huiusmodi, stante consuetudine probata quod consueuerit fieri locatio ad nouennium, fuit dubitatũ in causa * Romana locationis casalis, inter Maximos, & Cardinalem Hipporegiensem, coram Puteo. 21. Octobris. 1541. Et cum allegatur decis. 2. de locat. in nou. & Aegid. 748. fuit dictum, quod dictæ decisiones procedebant in locatione expresse facta, nõ in tacita. alias præsumeretur facta locatio etiam pro eodem tempore. Tamen. 24. Octobris fuit tentum, quod Cardinalis non teneretur stare locationi, & quod recipiendo pensionem non videatur confirmare, nisi pro eo tempore quo recipit. Allegatur, quod locatio ista erat personalis, & finiebat cum Prælato. per c. 2. de feudis.

* decis. 174 libr. 2

DECISIO II.

In eadem causa * 26. Octobris. 1541. tentum est, quod per quietantiam in qua dicebat. Hò riceuuto per l'affitto di quest'anno. non inducebatur expressa locatio, sed tantum tacita. Allegatur, quod consensus qui ex facto colligitur, dicitur tacitus. e. his autem. 22. q. 2. c. tuæ de sponsal. e. is qui eod. tit. regula qui tacet. c. statutum de rescript. §. in nullo. Licet in contrarium allegaretur Bart. in l. 1. §. fin autem. & ibi Angel. de hæred. inst. vbi quando duo sunt verba subsequutiua, verbum principale semper habetur pro expresso. & Ang. in l. quoties. ff. eod. tit. & Dec. cõs. 98. alias 68. nu. 3. subdens quod quando ex verbis scriptis, resultat vel infertur aliquod necessariũ pro perficienda oratione & dispositione, semper id dicitur expressum. Vnde dicitur, quod in verbis. per l'affitto del Casale. debet intelligi verbum locato.

* decis. 171. lib. 2.

DECISIO III.

In eadem causa, die 27. Martij. 1542. tentum est quod ista tacita locatio non extẽderetur vltra terminos facti à quo resultabat. Allegatur gloss. in Clem. sæpe de verb. sign. & Decius. in c. dilecti. de appell. In contrarium vero allegatur Alex. cons. 14. vol. 2.

DECISIO IV.

In emphiteusi concessa matri & filiæ, præsentibus & stipulantibus, acquiritur vtrique pro dimidia. & non debet succedere filia ordine successiuo propter virtutẽ contractus, & stipulationis. Ita in causa * Romana domus, inter Catherinam Ramozzottam, & Ioannem de Vergara, corã Thoma. 27. Maij. 1547. Alex. cons. 38. col. 1. vol. 2. & Bart. in l. Gallus. §. quidam. recte loquitur quando pater stipulatur filijs qui sunt in eius potestate. secus quando ipse filius, qui fuit stipulatus, erat sui iuris.

* decis. 31. lib. 2.

De officio delegati.

DECISIO I.

Delegatus, seu exequutor litterarum, deputatus ad informandum se de fructibus superexcrescentibus, & habita informatione ad prouidendum certæ & nominatæ personæ, potest subdelegare. quia non est electa industria personæ. Ita in causa Burgēsi fructuum, coram Marescoto. 18. Decembris. 1542. Allegatur tex. in c. is cui. de off. deleg. lib. 6. Vbi quod quando Papa mandat prouideri certæ personæ, exequutor potest subdelegare, secus si incertæ personæ.

DECISIO II.

Iurisdictio non perpetuatur per citationē nulliter exequutam, sed bene per commissionem de citando. iuxta decisionem primam Bisignet. de off. deleg. & 9. de dolo in antiq. & Aegid. 699. Sed fuit inclinatū per maiorem partem, quod procederent dictæ decisiones tantū in delegato a Principe, sed non fuit resolutum. Fuit tamen dictum, quod ex quo citatio fuit decreta ad instantiam procuratoris asserti, quod non perpetuabat iurisdictionem. quia iudicium consistit ex tribus. Ita. 16. Aprilis. 1540. in causa Vlixbonensi Decimarum, coram Puteo, inter Federicum Gundisaluum, & monasterium & Abbatissam sancti Saluatoris. Allegatur commun is opinio, quod per mandatum de citando non perpetuatur iurisdictio. vt per Imol. & Felin. in c. relatum. de off. deleg. Et istud intelligitur nisi sit delegatus a Principe. iuxta tex. in c. fin. de off. deleg. & ibi Bald. & Felin. Ias. in l. more. de iurisd. om. iud. dicit esse communem Canonistarum. col. 11. Et dicitur, quod dictæ decisiones procedunt in Auditoribus Palatij. In contrarium autem allegatur Io. And. in c. fin. de off. deleg. qui tex. loquitur in inferiori. & Io. And. in add. ad Specul. in tit. de recus. §. 1. in fin. Ant. de Butr. in d. c. relatum. col. 1. Bald. in c. gratam. eod. tit. Abb. in d. c. fin. col. fin. Marian. in c. proposuisti. in 4. principali quæst. Caccialup. in d. l. more. q. 26. num. 31. Decius ibi col. 9. Purpur. nu. 21. & Curt. nu. 77.

De officio Vicarij.

DECISIO I.

Deputatus administrator in Ecclesia Caurienfi, donec electus Episcopus perueniret ad ætatem vigintiseptem annorum, cum narratiua. cum sicut accepimus, tu, multis annis in dicta Ecclesia Vicarius existens, te laudabiliter gesseris, te in Administratorem dictæ Ecclesiæ, in spiritualibus & temporalibus constituimus, curam, & administrationem d. Ecclesiæ in spiritualibus, & tēporalibus tibi plenarie committendo, ita quod etiā ea quę Ordinarij sunt, exercere possis & valeas, fuit tentū in causa * Cauriensi parochialis del Casar, coram Aquensi. 4. Februarij. 1545. quod habeat ordinariam per gloss. in c. is cui procurator. de elect. in 6. Et die. 9. Februarij. 1545. quod nō esset electa industria personæ. & ideo potuit substituere alium.

* decis. 215. lib. 2.

DECISIO II.

Licet Vicarius subdelegatus a Rota super liquidatione fructuum, non possit aliū subdelegare specialiter in illa causa, nihilominus si habet facultatem substituendi aliū in loco sui in casu absētię possit substitutus generaliter ab eo. procedere in tali causa. cum videatur substituta a D. Episcopo, Rota. 414. Ita in causa * Cenetensi canonicatus, coram Reomano. 25. Octobris. 1546.

* decis. 474. lib. 2.

DECISIO III.

Collatio Vicarij, facta post mortem Episcopi, ante illius scientiam valet. Ita in causa * Iacensi Canonicatus, coram Augustino. 27. Ianuarij. 1546. Felin. in c. cæterum. col. 7. de rescrip. Cald. conf. 4. de off. deleg.

* decis. 560. lib. 2.

DECISIO IV.

Episcopus non potest deputare Vicarium perpetuum, nisi ex causa iusta. gloss. in c. extirpandæ. §. qui vero. de præben. & per Ostiens. in sum. hoc titulo. §. aliquibus. Ideo deputatio facta sine causa legitima, non ligat successorem. Ita in causa * Mediolanensi Vicariatus, coram Fabio.

* decis. 231. lib. 2.

DECISIO V.

Vicarius generalis potest conferre & instituere vigore alternatiuę concessæ Episcopo. etiam quod in eius facultate nihil

nihil dictum fuerit de alternatiua, & adhuc super illa litterę non essent expeditæ. Ita in causa Portugallensi de Golpeiares, corā Puteo. 29. Octobris. 1546.

* decis. 477. lib. 1.

DECISIO VI.

Vicarius non potest petere salarium non conuentum, etiam officio iudicis. Ita in causa * Zamorensi salarij, coram Puteo inter Petrum Emanuelem, & Gundisaluum de Monte. 5. Nouembris. 1543. Allegatur Bart. in l. 1. §. Iudi. de var. & extraord. cognit. Fed. cons. 218. in fin. & Dec. 123. & Alexan. 109. vol. 1. Et dicitur non obstare cons. Socin. 196. col. 2. quia intelligitur secundum cons. Alex. si sit conueutum, vel ipse consueuerit locare suas operas. Tamen die 31. Ianuarij 1547. in eadem causa * Domini voluerunt, quod non sufficeret, istum fuisse solitum locare suas operas, nisi probaretur quod Episcopus solebat conducere alios Vicarios cum salario. vltra alia iura quæ eis dabat. Voluerunt tamen *. 11. Februarij. 1547. quod, ex quo Episcopus antecessor moderni Episcopi Zamorensis, qui conduxerat istum Vicarium, fuerat carceratus, & iste Vicarius aduocauerat pro eo, & fecerat multas impensas, teneretur successor ad illas. Allegatur Abb. in c. ex præsentium. vet. ex hoc. de pignoribus. & in c. per tuas. de donat. in secundo notab. Alexan. cons. 206. vol. 2. Ias. cons. 222. vol. 2. Istud enim dicitur versum in vtilitatem Ecclesiæ. Doctor. in l. fin. C. de sacrosanct. Eccles. & Doctor. in cap. 1. de solution. Vbi quod sufficit probare quod Episcopus indigebat. & tunc præsumitur quod pecuniæ versæ sint in vtilitatem. Ideo 23. Maij. 1547. voluerunt Domini, quod Petrus Emanuel successor Episcopi carcerati & mortui, teneretur ad ista, non obstante quod postea fuisset translatus ad aliam Ecclesiam. ex quo perceperat fructus istius Ecclesiæ, qui erant obligati Vicario. ne mora sua sibi fuisset proficua. Et allegatur Gemin. & Franc. in c. fin. §. porro. de offic. ordin. & Gemin. cons. 3. & Guido Papæ 547. Licet postea 10. Iunij, detecto quod Petrus Emanuel non erat immediatus successor dicti Episcopi carcerati, sed Franciscus de Mendoza, & quod iste Vicarius fuerit in mora petendi ab eo, & ab administratore Episcopi carcerati, tenuerunt contra Vicarium, ne aperirent viam ad illam quæstionem quam nunquam Rota voluit decidere. videlicet, An successor in beneficio teneatur ad pensiones.

* decis. 45. lib. 2.

* decis. 2. lib. 3.

* decis. 21. lib. 3.

De officio Ordinarij, & Legati.

DECISIO I.

Ordinarius potest visitare, & retinentes beneficia reseruata amouere, licet non possit illa conferre. Ita in causa * Fundana Præceptoriæ S. Antonij, coram Puteo. 22. Martij 1549.

* decis. 219. lib. 3.

DECISIO II.

Iurisdictio corrigēdi excessus Capitularis, competit Episcopo de consilio Capituli. Ita in causa * Palētina iurisdictionis, inter Episcopum, & Capitulum, coram Prospero. 23. Ianuarij 1548. Allegatur Felin. in c. irrefragabili. de offic. ordin. & doctor. in c. nouit. de his quę fiunt à Prælat.

* decis. 92. lib. 3.

DECISIO III.

Auditor Cameræ, dicitur habere ordinariam iurisdictionem. quia Cardinalis, & Imol. in Clem. Auditor. de rescript. dicunt quod est potius quęstio facti quam iuris. & quod in hoc standum est stylo Curię cum de stylo, in commissionibus petatur quod committatur alicui Ordinario Vrbis, & Signatura respondeat, audiat Auditor Cameræ. Item cum passim dicat, quod Auditor Cameræ audiat & procedat iuxta suā ordinariam facultatem. Ita in causa Romana pensionis domus, corā Sarnensi inter Iacobum della Zecca, & Petrum Matthæū de Fulgineo, prima Martij. 1540.

DECISIO IV.

Auditor Cameræ, potest procedere etiam cōtra laicos ratione salarij, & pro expēsis in Romana Curia factis virtute clausulę suorum priuilegiorū. vt in vna Vlixbonenī coram Thanis, inter Didacum, & Georgiū Lopez. 29. Nouembris. 1540.

DECISIO V.

Legatus potest conferre deuoluta ad Papam, etiam ex propria negligentia ipsius Legati. vt in causa * Tudertina Parochialis del Pozzo, coram Rauellensi. 27. Aprilis. 1546.

* decis. 2. lib. 2.

DE

DECISIO VI.

NVncius Portugalliæ non potest admittere resignationem in fauorem certæ personæ. etiam quod in facultatibus dicatur, quod possit reseruare pensiones ipsis cedentibus, aut alijs personis, ex causa dictæ resignationis. Ita in causa * Siluensi Archidiaconatus, coram Prospero, inter Antonium Machado, & Ioannem Laurentij. 16. Nouembris. 1547.

* decis. 445. lib. 2.

DECISIO VII.

NVncius Hispaniarum non potest conferre beneficia litigiosa in Curia quia clausula quę loquitur de litigioso, procedit in resignationibus. Ita in causa Salamantina beneficiorum, coram Reomano. 3. Decembris, 1546.

De Pœnis.

DECISIO I.

POENA priuationis, non incurritur non residendo. stante lite, vt supra de constitut.

De Pensionibus.

DECISIO I.

PENDENTE causa super nullitate pensionis, quando agitur ad beneficium, non potest procedi ad censuras ob non solutionem pensionis. maxime coram alio iudice. Ita in causa Abulensi de Almena inter Franciscum Sanchium, & Andream Vela. 16. Martij 1548.

DECISIO II.

PEnsio reseruata ex causa cessionis de consensu cessionarij est bona. etiam si non doceatur de bono iure cedentis. Ita in causa * Cesaraugustana spolij, corã Fabio 9. Decembris. 1545. & in causa Conchensi pensionis, coram Mohedano. 20. Maij 1541. Simonetta. decis. 26.

* Vide decis. 313. & ibi additionem. lib. 1.

DECISIO III.

REseruatis fructibus, vel, si maluerit, pensione annua ducatorum 100. si quis, exegit pensionem pluribus annis, non poterit variare, & velle fructus. Ita 9. Martij 1548. coram Fabio, in causa * Cordubensi dimidiæ portionis, inter Valerium Ruiz, & Alphonsum de Medina. Allegatur l. si quis stipulatus. ff. de verb. oblig. Item, quod aut sumus in vltima voluntate, & non licet variare. l. serui electione. ff. de leg. 1. aut. in contractibus, & electio est debitoris. In dubio autem, dicitur quod sit creditoris. & tunc non potest variare. vt d. l. si quis stipulatus. Nec obstat l. si sterilis de acquir. poss. quia ibi loquitur quando per creditorem est aliquid implendum singulis annis. vt per Bart. ibi in. §. fin. Itẽ hic est vnica obligatio, & non plures. vt per Angel. in l. si Stichum. §. 1. ff. de verb. obligat. Et iterum resolutum est. 11. Ianuari. 1547.

* decis. 223. lib. 3.

DECISIO IV.

TRanslatio pensionis, facta per militem S. Petri coram aliquo Prælato, non exhibito priuilegio, valet. nõ obstante decisione facta in causa Ciuitatensi pensionis quod litteræ pensionis sint præsentandæ coram exequutore. Ita in causa * Fauentina pensionis. coram Prospero. 2. Decembris. 1545. Allegatur Bart. in l. 3. de milit. testam.

* decis. 114. lib. 4.

DECISIO V.

TRanslatio facta in articulo mortis, valet etiam si in prima assignatione non sit clausula. in mortis articulo, cũ dicta clausula subintelligatur, & non sit necessaria licet apponatur ad cautelam, & nil obstat quin possit transferre quis in articulo mortis. Ita in causa * Gadicensi pensionis, corã Thoma, inter Lazarum Gariam, & Antonium Mudarra. 13. Maij. 1541. Allegatur Sanctis in quæst. 16. de instr. Et vide quando quis dicatur in articulo mortis per Felin. in c. pastoralis. §. præterea. de off. ordinarij. Bart. in l. 1. nu. 30. C. de Sacros. Eccles.

* decis. 213. lib. 1.

DECISIO VI.

PEnsio potest annullari, si ille cui reseruatus fuit regressus, ob nõ solutionem vel alias non erat habilis ad obtinendum illud beneficium. Ita in causa Gebennensi ferrqualliss vt infr. de renunciat.

DECISIO VII.

TRanslatario debetur terminus integer pensionis currentis. nec est facienda diuisio inter eum & hæredes, iuxta distinctionem Bart. in l. fin. ff. de iur. fisci. qui respondet ad l. defuncta. ff. de vsufruct. Facit cons. Roman. 10. Alex cons. 82. vol. 2. in fin. & cons. 40. vol. 6. in fin. Pro quo

facit

facit, quia dicitur quod sit soluenda iuxta formam primæ, in eisdem locis & terminis. Ita in causa * Granatensi pensionis inter Cardinalem Polum, & hæredes Episcopi Veronensis, coram Prospero. 17. Februarij. 1547.

* decis. 14. lib. 3.

DECISIO VIII.

SOlutio pensionis præteritæ, facta propter clausulam, sine retardatione. non tribuit possessionem, cum sit facta solutio ex necessitate. Ita in causa * Hispalensi pensionis, coram Puteo. 27. Maij 1545. Et licet diceretur esse acquisitum statum quendam, vt per Abb. in c. quærelam. de elect. 3. not. tamen ille status, erat extinctus ex illo actu, facto metu clausulæ, seu censurarum. Bart. in l. cum te. ff. quod met. caus. & in l. 1. §. quod parui circa finem. ff. quod vi, aut clam. Roman. cons. 369. Possessio enim in incorporabilibus, non acquiritur sine animo tradentis. vt in c. olim. de rest. spoliat. & ibi Doctor. per tex. in l. si aquam. ff. de ser. & aqua. late in c. Ecclesia. de can. possess.

* decis. 273. lib. 2.

DECISIO IX.

SEntentia declaratoria ob non solutionem, non transit in rem iudicatam, quin possit postea dici de nullitate. vt infr. de re iud.

DECISIO X.

PRiuilegium Leonis, circa translationem militum sancti Petri, fuit interpretatum, quod non intelligeretur vltra summã duc. 150. etiam quo ad clericos transferentes. & ita declaratum fuit per Paulum. Ita in causa * Hispalensi pensionis, coram Puteo 8. Februarij. 1546.

* decis. 371. lib. 2.

DECISIO XI.

PEnsionem soluere quis non tenetur, post quam resignauit beneficium grauatum, etiam si paulo post assignationem pensionis resignauerit, & constet de nullitate resignationis per eũ factę. cũ in ea reseruauerit sibi aliam pensionem non facta mentione de prima, & in supplicatione erat clausula. & non aliter nec alio modo. Ita in causa Hispalensi pensionis, coram Io. Paulo, inter Andream Carillo, & Albertum Antoniolum. 16. Iunij. 1541.

DECISIO XII.

DEcreto, quod pensio exigi non possit donec alia pensio, prius Episcopo Scalensi reseruata, iudicialiter resoluta & extincta, fuerit, & Episcopo fuerit inhibitum taliter quod pensionem exigere non possit, satisfactum esse censetur, si fuit commissa causa super nullitate contra translatarium Episcopi, & sibi inhibitum ne solueret. Ita in causa Hispalensi pensionis, coram Reomano. 29. Nouembris. 1546. Quamuis diceretur, quod intelligendum erat de inhibitione perpetua, & non de temporali, vt erat ista. & etiã opponeretur quod erat inhibitũ Episcopo non translatario, quia cõditiones sunt in forma specifica implendæ.

DECISIO XIII.

PEnsio, præsertim assignata ex causa resignationis, vacat per contractum matrimonij. quicquid dicat Sarnen. quest. 21. de annali. Ita in causa * Lamacensi pensionis, coram Ptolomeo. 4. Iunij. 1546.

* decis. 449. lib. 2.

DECISIO XIV.

STante clausula. sine retardatione. constito de reseruatione pensionis, ac instrumento translationis, & possessione oratoris, procedendum est ad exequutionem, nõ obstante doctrina Bart. in l. 1. §. & parui. ff. quod vi, aut clam. vbi, quod possum dicere, instrumentum non esse instrumentũ, quia illud procedit in petitorio. Nec obstat, quod diceretur cõstare de nullitate in actis. quia in petitorio poterit probari contrarium ex aduerso. Ita in causa * Liciensi pensionis, coram Puteo. 16. Decembris. 1545.

* decis. 115. lib. 2.

DECISIO XV.

MOrtuo de mense Decembris pensionario, successor, qui non percepit fructus quia magna curia illos habuit, nõ tenetur soluere, sed tenetur cedere actiones. quicquid dicat Gigas quæst. 62. Ita in causa * Mazariensi pensionis, coram Rauellensi. 12. Decembris. 1544.

* decis. 115. lib. 2.

DECISIO XVI.

PRiuilegium Pauli concessum militibus S. Petri, quo ad clausulam transferendi vsque ad ducatos 150. comprehendit translationes antea factas. Ita 22. Maij. 1545. In vna * Nouariensi pensionis, coram Tolomeo, inter Ioannem Florentinũ, & Iulium de Galerata.

* Vide decis. 379. lib. 2. sed non cõcordant nomen causæ nec tempus.

DECISIO XVII.

COmmissa causa super nullitate translationis factæ in manibus Canonici, non potest Auditor declarare pensionem à principio

cipio bene reseruatam primo, super quo etiā dubitabatur. & declaratur pensionarium incidisse in censuras in litteris contentas: quia ptius per tres sententias erat confirmanda translatio. Ita in causa Panormitana pensionis, pro Andrea Vela, contra Iuliū Gallettum, coram Ptolomæo. 26. Februarij. 1546. Et alia vice 29. Februarij. 1546.

DECISIO XVIII.

Licet bulla Iulij secundi caueatur non suffragari retentiones pensionum, & beneficiorum concessas Episcopis, nisi litteræ sint expeditæ; tamen hoc tentum fuit non habere locum in Ecclesiis existentibus in partibus infidelium. Ita in causa Panormitana pensionis, corā Ptolomæo inter Iulium Gallettum, & Andream Vela. non obstāte quod esset productus stylus Cācellariæ subscriptus, in quo fitbat fides, quod etiam in istis Ecclesijs soluitur annata pro retentione.

DECISIO XIX.

Pensione assignata in locum primę cassatæ quam quis prius habebat cum facultate transferendi. etiam quod dicatur, cū eisdē clausulis & decretis in priore pensione contentis. & cęt. numquam venit facultas transferendi, concessa per dictas clausulas generales. quia illa verba generalia, intelliguntur de clausulis validantibus ipsam pensionem. Ita in causa * Vrbis nullitatis translationis, coram Fabio. 27. Nouembris. 1545. inter Nicolaum Verdamaco, & Petrum Hieronymum de Oblechijs.

* decis. 832. lib. 2.

DECISIO XX.

Impræstita debent detrahi, quando pensio non est libera & exempta, si deueniatur ad sequestrationem fructuum, & reeperatio est difficilis. facta tamen cessione. Ita in causa * Vicentina pensionis, coram Rauellensi. inter Cardinalem de Rodulphis & Franciscum Soderinum. 12. Februarij. 1546. Et similiter, tentum fuit, D. Franciscū teneri ad collectas, & ad solutionem castellani Bundelli. 7. Februarij. 1546. coram Prospero.

* decis. 776. lib. 2. & decis. 4. lib. 1.

DECISIO XXI.

Stante commissione super nullitate pensionis cum clausula. sine retardatione solutionis. iurisdictio dicitur data sub conditione, vt per Sarnensem in compen. signat. nu. 84. Io tantum quod sententia lata super absolutione a molestationibus in fauorem pensionarij, fuit habita pro nulla. Ita in causa Tarraconensi pensionis, coram Thanis, inter Ioannem Bartholomæum, & Antonium de Grassis. 21. Nouembris. 1544.

DECISIO XXII.

Quando quis habet facultatem transferēdi, cum decreto quod debeat intimari infra tres menses, etiam si fiat translatio in fauorem absentis, non potest excusari ratione absentiæ, quia transferens ad illam faciendam tenebatur. Ita in causa Segobiensi pensionis, coram Aquensi, inter Matthæum Loffre, & Ludonicum Arias. 9. Ianuarij. 1542. Allegatur in arg. c. vnicū de inrepat. in 6. & decis. 3. de iur. patr. in nou. Vbi quod non sufficit præsentare, nisi patronus notificet Ordinario infra quatuor menses. Item, quando negligentia non consideratur propter odium, vel culpam, sed simpliciter in odium negligentis, tempus currit ignoranti. vt in l. final. ff. de præscrip. long. temp. & per Paul. & Dec. in l. quamdiu. in fin. C. qui admitt. Item facit, quod insinuatio est facienda per donantem. Vt per Corn. cons. 71. vol. 2.

DECISIO XXIII.

Quando litteræ sunt insertæ in monitorio, sufficiunt quatuor termini ad docendum se paruisse monitorio, ad hoc vt possit fieri declaratio non redintegrato monitorio. vt supra. de iud. in causa Segobiensi.

DECISIO XXIV.

Item quando decernitur monitorium sine clausula. si senseris. tunc non resoluitur per negationem. vt in eadem causa.

DECISIO XXV.

In eadem causa etiam allegabatur doctrina Alberici. in l. 2. de in diem. adiect. vbi quod quando quis non comparet in termino, non resoluitur monitorium.

DECISIO XXVI.

Reseruatis omnibus fructibus portionis fuit dubitatum, an reseruatario debeantur omnes, etiam qui dantur propter interessentiam horis diuinis, cum non esset dictum aliquid de quotidianis distributionibus. supposito quod emolumenta Ecclesiæ distribuantur inter residentes vna hora ad beneplacitum, singulis diebus, pro certis mensibus anni. & pro alia parte dantur interessentibus singulis horis cuiuslibet diei. & quod omnia soluuntur in certis paghis. Et Domini, in causa * Segobiensi præ

* decis. 165. lib. 2.

prætensæ reseruationis fructuum, coram Fabio. inter Ludouicum de Mendozza, & Petrum Gundisalui, 27. Ianuarij 1546. dixerunt, causam debere concordari propter periculum. quia omnes Ecclesiæ Hispaniarum ita erant, & possent suscitari magnæ lites.

DECISIO XXVII.

PEnsionem obtinens tenetur acceptare retrocessionem, si pensionarius qui successit super beneficio, propter bonum ius alterius retrocedere velit. quia pensio fuit nulla a principio. Ita in causa Segobiensi pensionis de Valleludo, coram Fabio 19. Octobris 1546.

De præbendis, reseruationibus, & materijs beneficialibus.

DECISIO I.

DAta vacatione ob non expeditionem nouæ prouisionis, & non solutæ annatæ, collatio non reuertitur ad ordinarium, sed Papa habet conferre. Ita in causa * Abulensi de Villatoro, coram Tolomeo. 11. Ianuarij. 1546.

* decis. 351. lib. 2

DECISIO II.

QVando beneficia vacant in aliquo ex octo mensibus, prouisus vigore indulti, tenetur expedire nouam prouisionem in eadem * 15. Ianuarij. 1546.

* decis. 351. lib. 2.

DECISIO III.

STante alternatiua non obstat dicta regula octo mensium, cum per præseruationem alternatiuarum factarum in dicta regula, cesset reseruatio ipsius regulæ. Ita in eadem causa 1. Februarij 1546.

DECISIO IV.

FActa prouisione eodem die per Papam, & Ordinarium si prouisus ab Ordinario prius capiat possessionem debet præferri, semoto decreto irritanti, & motu proprio. Ita in vna * Aquilana Archidiaconatus, coram Raynaldo. 4. Maij. 1541. Vide Cassad. 15. de præben. & Calderin. cons. 7. de præb. in fin.

* decis. 120. lib. 2.

DECISIO V.

PRæfertur prouisus ab Ordinario, etiam si Apostolicus haberet clausulam gratificationis. vt infra eodem titulo.

DECISIO VI.

INdulta Cardinalium, intelliguntur de beneficijs in quorum possessione conferendi existunt. vt infra de priuileg.

DECISIO VII.

GRatia, si neutri impetrata pendente termino ad publicandum acceptationem, non est bona, non obstante cons. Gemin. 79. & Roman. 483. quia requiritur quod beneficium vacet tempore Datę. Ita in causa Aretina parochialis, coram Tolomeo. 11. Iulij. 1540.

DECISIO VIII.

GRatia perinde valere. dat titulum coloratum. 17. Octobris. 1547. in causa * Astoricensi parochialis de Torrenzo, coram Prospero.

* decis. 61. lib. 4.

DECISIO IX.

REtrocessio non præsumitur iuxta allegationem Lapi, si post porrectam supplicationē cedens superuixit triennio, & postea eo mortuo præstetur consensus. Ita in causa * Astoricensi parochialis & beneficij, coram Augustino. 27. Februarij. 1548.

* decis. 105. lib. 3.

DECISIO X.

INter prouisos a Legato & Capitulo eodem die, præfertur ille qui prius assequutus est possessionem. iuxta terminos c. si a sede. de præben. in 6.

DECISIO XI.

REseruatio sufficienter probatur per narratiuam breuium, in quibus Papa appellat aliquem collectorem, ad effectum obtinendi absolutionem. secus ad effectum obtinendi adiudicatoriam. Ita in causa * Barchinonensi canonicatus, pro Sebastiano Tanapha, contra Sebastianum Gualterium, coram Mohedano. 11. Februarij. 1547. Ægid. 342. & 612. Bellenzin quæst. 112.

* decis. 10. lib. 3.

DECISIO XII.

COllato beneficio tamquam vacante per obitum, venit etiam si vacet per cessationem commendæ quid quid sit in acceptato vigore gratiæ expectatiuæ. vt loquitur

uis

Sarnen. quest. 6. de benef. vac. per obit. famil. quia illud procedit propter affectionem. Ita in causa * Bellicensi prioratus, inter Christoforum Ferrat, & Petrum Burulardi, coram Marsieano. 5. Iulij. 1540. Quo die tamen fuit facta distinctio, & consideratum, hoc procedere si gratia esset motu proprio. secus si ad partis instantiam.

* decis. 82. lib. 2.

DECISIO XIII.

Taciturnitas modicorum fructuum indebite perceptorum, puta vnius scuti, vel medij, reddit gratiam subreptitiam, quamuis fuerit facta mentio de intrusione in genere. quia in beneficialibus subreptio quantumcunq; minima viciat. c. si proponente. & c. si motu proprio. de praeben. lib. 6. & quia de minimis curat Praetor, quando de iure communi, & super minimis fit compositio. & lex quantumcunq; dura seruanda est. Ita in dicta causa * Bellicensi. 29. Aprilis. 1541. Facit quod furtum committitur etiam in vno ouo. glos. §. gallinarũ inst. de rer. diuis. Si enim Papa intellexisset quod iste fuit tãtae temeritatis quod sine titulo fructus vsurpasset, non cõcessisset gratiam.

* decis. 116. lib. 2.

DECISIO XIV.

Commenda temporalis concessa alicui cũ perceptione fructuum, dat ius considerabile. adeo quod tale beneficium non potest conferri alteri, nisi post tempus, vel debet saltẽ fieri mẽtio. secus tamẽ quãdo esset cõcessa commenda contemplatione Ecclesiae. Ita in causa * Brixiensi parochialis de Azano. inter Cardinalẽ de Gambara, & Patriarcham Constantinopolitanum, coram Thoma. 15. Maij. 1545. Allagatur Roman. cons. 150. col. 3. Pet. in tract. permut. col. 2. quaest. 3. & Pauin. in tract. in 3. quaest. 2. par. col. 2. Aeneas in 3. princ. quaest. nu. 2. Cassad. decis. 32. sup. regulis, & 2. de vnione. nu. 13. & 5. de priuil. Selua quaest. 45. 3. par. Non obstat cons. Roman. 256. & Sarnen. in regula de iur. quaesit. quaest. 4. quia illa temporalitas erat incerta. quãdo vero ius est certum, secus est. Peruf. in vers. 32. Verum pro communi Selua in quaest. 43. 3. par. omnes in c. veniens. de elect. lib. 6.

* decis. 264. lib. 2.

DECISIO XV.

Ad hoc vt vacent priora beneficia promoti, debet constare de scientia promotionis ad Ecclesiam. nec sufficit tacitus consensus quando erat reseruata medietas fructuum alteri in consistorio. & quod in consistorialibus praesumitur praestitus consensus in manibus proponentis. Ita in supradicta causa. 1. Iunij. 1545. coram Thoma.

DECISIO XVI.

Collatio facta per Capitulum & canonicos, interueniente Vicario Episcopi vti canonico non tamquam Vicario, licet propter priuilegia Vicarius & Capitulum deberent conferre, est bona. quia in his quae sunt voluntariae iurisdictionis, quis potest sustinere personam plurium, quando est circa eundem actum, vt quia ambo habent conferre. iuxta tex. in c. si quis. §. porro. de election. in 6. Et cons. Anchar. 413. & dictum Felin. in c. super litteris. de rescript. nu. 16. procedit quando sumus in diuersis actibus. puta quod quis sit iudex & testis. tunc enim procederet cons. Anchar. In causa Burgensi canonicatus doctoralis inter Andream Mendozzam, & Petrum Pontanum. 11. Ianuarij. 1549. coram Romano.

DECISIO XVII.

Beneficia subcollectoris deputati per collectorem, non sunt reseruata, si non probetur acceptatio, & exercitium. nec sufficit probatum fuisse, quod habebatur & reputabatur pro tali, ad inducendum reseruationem. Ita in causa * Calaguritana Scholastriae, coram Tolomeo. 16. Iunij. 1546. Nam per reputationem non inducitur reseruatio. Cassador. 2. de const. nu. 2. Cassan. in consuet. Burgun. fol. 225. col. 3. in fin. & seq. Aegid. 433. & 612. Et in inferioribus requiritur acceptatio Rot. 207. Immo etiã quãdo deputatur a Papa tenet Card. Alex. in c. per principalem. 1. quaest. 1. Et ita etiã audio iudicatum coram Antonio Augustino. Aduerte tamen, quod si possessor inducere vellet reseruationem, vt per Aegid. 612. in fin. Vide Cassador. 1. de verb. signif.

* In additione ad decis. 107. lib. 1.

DECISIO XVIII.

Beneficia inferiora quae non sunt curata nec dignitates non vacant per promotionem ad Cardinalatum quidquid dixerit Collectan. in c. final. col. 1. in fin. de conceff. praeben. & Rebuff. de nominat. fol. 113. alias quaest. 15. Barbat. in tract. Card. quest. 22. & vltimo ita tenuit, vt supra Rota in causa * Brixiensi prioratus sancti Iacobi inter Cardinalem de Gambara & Ioann. Mariam de Afflagis, coram Prospero. 9. Aprilis. 1546. mota per doctrinã Abb. in c. Ecclesia vestra il secondo. de elect. Vide

* decis. 418. lib. 2.

de tamen Martinum in tract. Cardinalium quæst. 15. & Bertach. in tract. de Episcopo 2. par. lib. 2. col. 7. quæst. 21. nu. 33. vbi de communi opinione. Lambert. in 15. art. 6. quæst. par. 1. 2. lib. fol. 212. vbi dicit quod non vacant. aliqua Alban. Bergom. in tract. Cardinal. quæst. 42. in 25. priuileg. vbi dicit communem quod non vacant priora beneficia.

DECISIO XIX.

Clausula quod de subreptione gratiæ dici non possit, non obstat quando gratia nō est motu proprio concessa. cum semper subintelligatur, si vera sint narrata. Ita in causa * Calaguritana prioratus, coram Peregrino. 23. Ianuarij. 1545. Abb. in c. 1. de confir. vtil.

* decis. ... lib. ...

DECISIO XX.

Statim quod quis habet notitiā se nō habere ius in beneficio obtento, etiam per citationem ad dicendum contra regulam, puta reuocatoriam vnionum; si quis illud beneficium non dimittit, est morosus, & videtur renunciare regressui * ad aliud simile beneficium, iuxta terminos Clem. gratiæ de rescrip. Ita in causa Calaguritana canonicatus, coram Thanis. 12. Februarij. 1545. Allegatur Roman. cons. 329. & Staphil. .... Et nouiter etiam resolutum est in eadem causa, coram Fabio. 3. Decembris. 1546.

* vide decis. ... lib. ...

DECISIO XXI.

Licet collatio canonicatuum spectet ad Capitulum & Episcopum simul, & si Capitulum conferat vni, & Episcopus alteri, neutra collatio teneat. vt per Doctor. in c. a collatione. de app. lib. 6. & per Prob. in rub. de iurepatron. tamen si Capitulū tantum conferat, & Episcopus non approbet nec contradicat, dicitur taliter quæsitū ius prouisio a Capitulo, quod non valet collatio Papæ alteri postea facta. Ita in causa Calciatensi canonicatus, coram Fabio. 25. Maij. 1548. Facit pro decisione, quod stante iure multiplici confirmabili, licet in vnum casum sit resolubile de eo debet fieri mentio. Rot. in nou. 331. in princ. Oldradus cons. 285. vers. tertio. Gemin. cons. 117. in fin. Socin. cons. 260. nu. 20. lib. 2. Facit illud quod dicitur de præsentato ab vno ex pluribus patronis, iuxta not. in c. 1. de iurepatronatus.

DECISIO XXII.

Noua prouisio, in qua dictum fuit beneficium vacasse de mense Iunij, & quod illud acceptauit, put ex forma suæ gratiæ, poterat dici subreptitia, cum non haberet gratiam ad menses ordinariorum, stante regula licet litteræ communiter comprehendāt omnes menses. Ita in causa Calciatensi canonicatus, coram Fabio. 22. Octobris. 1548. Et hæc resolutio firmata fuit 26. Octobris. non obstante priuilegio Scriptorū, quod possint acceptare in mensibus Ordinariorum. quia intelligitur respectu beneficiorum reseruatorum, & regularum vt infr. de priuileg.

DECISIO XXIII.

Gratia reseruationis ad collationem Matthęi Episcopi de illius consensu, durat etiam mortuo Matthæo. Ita in causa Carthaginiensi beneficij. coram Aquensi. 23. Februarij. 1543. Ponderabatur, quod Papa ex nunc conferebat, & dabat ius in re, & quod in clausulis, licet executiuis dicebatur. etiā si Episcopo pro tempore fuerit indultum. & ideo quod attenditur tempus Datæ. Item quod sequeretur absurdum, quia gratia expiraret per mortem Episcopi, quæ tamen non expirat per mortem Papæ. Rota 880. & quia sufficit primus consensus Rot. 285. Afflict. 121. nu. 96. Fuit tamen postea tentum contrarium videlicet quod gratia expirasset mortuo Episcopo. 27. Iunij. 1544. coram Rauellensi. ex quo videbatur personam Matthæi concernere cui ex suo consensu nulla iniuria inferebatur. sed bene inferretur successori, cui non est verisimile quod Papa præiudicate voluerit. Et licet tempus Datæ in gratiosis attendatur, verum est nisi daret ad beneficia vacatura. quo casu tempus vacationis attēditur, cum illo tempore iniuria inferatur. Et iterum. 20. Octobris, fuit resolutū pro ista parte nemine discrepante, non obstante doctrina Baldi in l. ex facto. de vulg. vbi deputato administratore cuiusdam Ecclesiæ viuente Episcopo, eo mortuo cessat administratio, etiam ante electionem alterius, & Capitulum habet administrare.

DECISIO XXIV.

Per assequutionem dimidiæ portionis, non vacat canonicatus. Ita in causa * Carthaginiensi canonicatus, coram Puteo. 14. Martij, & 6. Aprilis. 1543. Allegatur Cardinalis cons. 3. & Abb. in c. litteras col. 1. in 3. notab. de concess. præb. vbi dum dicit vacare primum se restringit quando quis acceptat duos canonicatus. ex notat. per Doctor. in c. 1. de consuet. lib. 6. prohibēte retentionem similium simpliciū non dissimilium.

e DE-

DECISIO XXV.

PRiuatio facta per Papã, de beneficio, parte non citata, cum derogatione regulæ de iure quæsito, valet. vt in causa * Cæsaraugustana fructuum, coram Puteo. Allegatur Felin. in c. quæ in ecclesiarum. de const. col. 23. in 6. limit. Ias. cons. 12. Socin. 264. col. 7. & cons. 266. col. 19. & seqq. Felin. in c. cum olim. de re iud. Ias. cons. 19.

* decis. 115. lib. 3.

DECISIO XXVI.

REformatio ad gratiam reuocatam, non facta mentione de reuocatione, est nulla. Ita in causa Cæsaraugustana parochialis de Cortes, coram Fabio, 27. Maij 1545. Et ita etiam in causa Taurinensi Præpositurae. Facit decis. Aegid. 467. & quæ dicuntur in rubrica de confir. vtil. & per Ias. in l. more. ff. de iurisd. omn. ind. col. 6. & Gemin. cons. 33. Vide Aegid. 698. omnino.

DECISIO XXVII.

BEneficia Abbreuiatorum de minori, dicebatur non esse comprehensa in extrauaganti. ad regimen. Benedicti XII. quia tunc non erat erectum eorum collegium. Fuit resolutum quod immo essent reseruata, tum quia non constabat quod post fuerit erectum collegium, & præsumebatur quod ante. tum quia isti habent vnummet Collegium, & eandem massam cum Abbreuiatoribus de maiori. & sic licet, fuerint super additi, debent comprehendi pariter cum illis, ad not. per Bart. in l. si ita. de aur. & arg. legat. Card. & alij in Clem. fin. de rescrip. Quia lex semper loquitur. Ita in * Cæsaraugustana beneficiorum, coram Marsicano, 13. Ianuarij 1542. Et idem confirmatum est post productionem Bullæ Pij II. 10. Februarij 1542.

* decis. 237. lib. 2.

DECISIO XXVIII.

REseruatio inducta de beneficijs familiarium Cardinalium, non inficit possessionem. & ideo non obstat agenti spolio vt sentit Rota decis. 16. in fin. quam sequuti sunt Domini in causa Ciuitatis Castellanæ parochialis S. Georgij 14. Martij 1547. coram Peregrino.

DECISIO XXIX.

COncessa alternatiua Episcopo, Papa, non concurrit cum Ordinario in mensibus ei concessis. nec Ordinarius concurrit cum Papa in alijs sex mensibus. licet Papa non videretur illos sibi specialiter reseruasse, nec aliud concessisse Ordinario, nisi quod leuauit obstacula. & iste casus est omissus. Ideo remansisse videtur in terminis iuris communis. facit textus in c. dudum de decimis. vbi Innoc. Item facit quod not. Staphil. fol. 5. quod si non extant expectantes in loco, Episcopus potest conferre, etiã in. 8. mensibus Papę reseruatis. Tamen respondebatur, quod illi octo menses, erant reseruati gratia expectantium. ideo cessantibus illis cessabat reseruatio. Hic autem, sex menses videbantur reseruati Papæ, vt possit prouidere suis familiaribus, & aliis. quia ligauerat sibi manus in alijs sex mensibus, in quibus concurrebat cum Ordinario. Ita in causa * Cordubensi dimidiæ portionis, coram Augustino. 10. Decembris. 1546. inter Petrum Gomez, & Matthæum Pinello. Et iterum. 11. Februarij. 1547. resolutum est, quod ex quo Episcopus vsus erat alternatiua, non posset prouidere in mense Martij.

* decis. 481. lib. 2. & decis. 495. eod. lib.

DECISIO XXX.

HOmicida, licet priuãdus veniat beneficijs tamen antequam priuetur potest agere, & petere beneficium ab alio occupatum. Ita in causa * Fauentina sanctæ Crucis, coram Aquensi. 27. Februarij. 1545. dicebatur quod valet collatio facta homicidæ, & irregulari. vt per Innoc. in c. cum in nostris. de concess. præben. & Felin. in c. querelam. col. 3. de iureiur. & in c. inquisitionis. de accus. Abb. in c. item cum quis. de restit. spoliat.

* decis. 217. lib. 2.

DECISIO XXXI.

COmmenda perpetua habet vim collationis. & ideo cessant priores reseruationes propter manus Papæ appositionem. per quam videtur sibi reseruare futuram prouisionem per eum faciendam. iuxta not. per gloss. in c. is cui. de elect. lib. 6. & trad. per Rom. cons. 350. col. 3. vers. cæterum. Ita in causa * Florentina parochialis sanctæ Felicitæ, coram Puteo. 8. Iunij 1541. inter Sinulphum Petrucium, & Balthassaré de Piscia. Et licet Sarnensis sim pliciter dicat in 5. quæst. reg. de trienn. quod Commenda perpetua habet vim prouisionis & collationis, verum est in illis casibus per eum expressis, non autem quod simpliciter habeat vim prouisionis.

* decis. 154. lib. 1.

DECISIO XXXII.

ORdinarius collator non dicitur ille qui resignauit reseruata sibi collatione bene-

* decis. 464. lib. 3.

beneficiorum. Ita in dicta * causa. coram Nouato. 15. Octobris. 1548. Sed postea recessum fuit ab hoc, & tentum, quod respectu beneficiorum quæ non capiebantur per expectantes, satis erat Ordinarius. & quod regula reuocatoria indultorum, ad Ecclesia in quibus nō fuerunt ordinarij collatores, non intrabat hoc casu. Ita prima Februarij 1549. coram eodem.

DECISIO XXXIII.

COllatio facta contra formam constitutionis, etiam non habentis decretum, est nulla. vt infra de rer. permut.

DECISIO XXXIV.

MEntio facienda est necessario, de statuto quod certa beneficia non conferantur nisi magistris in Theologia, vel licentiatis. iuxta decis. final. de constit in antiq. Et dicitur quæsitū ius considerabile illis, de illo genere. iuxta tex. in c. cum in Ecclesia. de præben. lib. 6. & ibi gloss. Ita in causa Giennensi prioratus, coram Puteo. 10. Decembris. 1546. Et in eadem causa tentum fuit, quod non detur executio sententiæ iniustæ iuxta noti in c. inter cæteras. de re iud. Et quo ad mentionem de dicto statuto fuit dictum, idem fuisse resolutum in causa Placentina canonicatus pro D. Ioanne Solano.

DECISIO XXXV.

PErmutatio de beneficio reseruato in manibus Ordinarij facta, non tenet. vt infra de rer. permut. Et in eadem causa tentum est, Capitulum non posse, sede vacante admittere resignationem beneficiorum spectantium ad collationem solius Episcopi. Rot. in antiq. 311.

DECISIO XXXVI.

REsignans, reseruatis loco & voce & alijs omnibus, & per omnia, vt prius, cum regressu. mortuo resignatario recuperat primum locum. propter verbū. in omnibus & per omnia. vt per Feliu. in c. ex insinuatione. de simon. Ita in causa * Legionēsi loci antiqui, coram Maceratensi.

* decis. 135. lib. 2.

DECISIO XXXVII.

DErogatio regularum requirentium indiuiduam mentionem, quando, & per quæ verba censeatur facta. Vide in causa * Leodiensi custodiæ. 14. Ianuarij. 1547. Paris. cons. 240. vol. 4.

* decis. 903. lib. 2.

DECISIO XXXVIII.

REgula reseruatoria beneficiorum cubiculariorum comprehendit tantum beneficia cubiculariorum intra numerum, & non extra muros, & qui non deseruiūt. quia cum reseruatio sit odiosa, & Leo per suam bullam concessam cubicularijs noluit quod aliquis nominaret cubicularius nisi fuerit intra numerum, & imponat pœnam aliter facientibus, nunc quando tractatur de eius commodo, scilicet reseruatione, non potest dicere quod ille sit cubicularius, & per consequens beneficium sit reseruatum. Ita in causa Lucensi Archidiaconatus, coram Marescoto. 21. Aprilis. 1540. Et deinde 28. Maij. 1540. tentum est, quod alia regula Pauli, edita 22. Decembris. 1534. non comprehendebat istos. quia loquebatur de cubicularijs officialibus, vt patet in pluribus verbis præcedentibus.

DECISIO XXXIX.

COllatio beneficiorum regularium, seu vetius, confirmatio, spectat ad Episcopum de consensu Abbatis. nisi beneficia sint dependentia quo ad iurisdictionē exemptionem, & visitationem. quia Innoc. in c. cum in singulis de stat. monachor. loquitur in Monasterijs pleno iure subiectis. Ita in causa Lugdunensi Prioratus, coram Reomano, inter Franciscum de Borello, & Cardinalem de Bononia. 9. Decembris 1547.

DECISIO XL.

QVasi possessio Capituli de conferendo, præscripta per quadraginta annos. non interrumpitur per collationem factā postea ab Episcopo, & traditionē possessionis factam per Capitulū. cum protestatione tamen, sine præiudicio alicuius iuris Capituli. quia talis protestatio non dicitur contraria facto. Ita in causa * Mediolanensi canonicatus, coram Puteo, inter Bernardinum de la Croce, & Andream. 14. Martij. 1544. Dicebatur enim, non interrumpi præscriptionem, completam vel non completam, per vnicum actum. iuxta decisio. 2. de præben. & Abb. in cap. auditis. de præscript. & Balb. in 3. par. 6. par. principalis. quæst. 1. Ex aduerso vero dicebatur, secus esse quando ille vnicus actus, est factus per Capitulum, vt hic. quia tunc per vnicum actum tollitur status, tanto magis consuetudo, vt per Bartol. in l. vniuersa. C. de precibus imperat. offer. Felin. in c.

* decis. 113. lib. 2.

quoniam frequenter. vt lit. non contest. & in c. cum accessissent. de constit. col. 16. vers. sunt tamen quinque casus.

DECISIO XLI.

Sola supplicatio sufficit ad docendum de iure antecessoris, etiam si subrogatus in eius locum, sit actor. Ita in causa * Mediolanensi canonicatus, coram Puteo, inter Ioannem Baptistam de Puteo, & Scipionē de Bracello. 20. Octobris. 1542. Allegatur decis. 882. Ægid. 112.

* decis. 137. lib. 1.

DECISIO XLII.

Hospitale vacat per promotionem ad Episcopatum & consecrationem, si datū sit in titulum. secus si in administrationem. Ita in causa Mutinensi hospitalis, coram Prospero. 17. Octobris. 1544. Et licet, in fauorabilibus, appellatione beneficij veniat hospitale, intelligitur quando est apposita. vniuersalis vt per Felin. in c. de quarta. de præscript. col. 5. & in c. cum in cunctis non est apposita vniuersalis.

DECISIO XLIII.

Extrauagans. iniunctæ. quod ingrediens possessionem sine litteris amittat ius, nō habet locum in monasterijs commendatis, vt in causa Mutinensi monasterij, coram Sarnensi. 9. Octobris. 1542. Et in eadem causa, 12. eiusdem, idem fuit firmatum, & dictum, quod etiam præmissa procederent in commendis perpetuis nostri temporis. propter auctoritatem Oldrad. cons. 179. & quia Rota, in reseruationibus & vnionibus, semper æquiparat commendas temporales & perpetuas. & not. Pauin. in tract. de charit. subsid. par. 2. quest. 3. sequitur Oldradum.

DECISIO XLIV.

Quamuis collationes Ordinariorū, dicantur motu proprio. Clem. 2. de offic. Ordin. tamen in collatione facta per Capitulum, tentum est eam nullam, non facta mentione de cura. Ita in causa * Paduana parochialis de Agere magno, coram Thoma. 17. Aprilis. 1542. inter Rochum Biancalana, & Franciscum Iustinianum. Allegatur Cardinalis in d. Clem. 2.

* decis. 293. & decis. 199. lib. 3.

DECISIO XLV.

In eadem * causa. 24. Aprilis tentum est, quod licet in noua prouisione esset quod posset fieri mentio qualitatum, non poterat exprimi cura.

* decis. 300. lib. 1.

DECISIO XLVI.

Collatio præbendæ, in collegiata pertinet ad Capitulum. nam si appellatione Capituli venit Prælatus, & tunc pertinet ad Capitulum & Prælatum pariter. aut non comprehenditur Prælatus, & tunc solus Prælatus non potest conferre. Ita in causa * Palentina canonicatus, coram Rauellensi 29. Aprilis. 1541. pro doctore Ruesta, coram Franciscum Rincon. Vide Ant. in c. cum consuetudinis. de consuet. col. 3.

* decis. 130. lib. 1.

DECISIO XLVII.

Stante statuto, quod beneficia conferantur certis personis, præscripto per quadraginta annos. beneficia adeo dicuntur debita illis personis, quod si Papa illa conferat, non sufficiunt clausulæ generales, sed requiritur mentio specialis. Ita in causa * Palentina, coram Mohedano 24. Nouembris 1542. Allegatur gloss. in c. cum in ecclesia. de præben. lib. 6.

* decis. 229. lib. 1.

DECISIO XLVIII.

Reseruatio cessat, quis familiaris Cardinalis resignat, etiam reseruato regressu, si purificatur regressus postquam cessauit familiaritas. Ita in causa Placentina præstimonij de Fuentes, coram Tolomeo 30. Maij 1544. inter Franciscum de Palma, & Petrum Armenteros. nam Rodericus familiaris Cardinalis resignauerat. & cessante familiaritate fuerat locus regressui, mortuo postea Roderico, dicebatur beneficium, acquisitum post familiaritatem. & non esse considerandum quod tempore familiaritatis ius competebat vigore regressus. quia erat ius ad rem, quod non erat considerabile.

DECISIO XLIX.

Clausula gratificationis non tollit priuilegium possessoris prouisi ab alio quam a Papa quin præferatur. Ita in causa * Panormitana canonicatus, coram Fabio. 29. Iunij. 1545. inter Antonium Fabium, & Cardinalem de Auria. Allegatur c. si a sede de præben. in 6. Et dicebatur contrarium procedere quando ambo essent prouisi a Papa. & ratio erat quia prouisus ab Ordinario qui habet possessionem præsumitur anterior etiam in prouisione. Vnde cum prouisio Papæ sit posterior, erit posterior etiam clausula gratificationis, quæ non potest tollere ius quæsitum. Contra decis. adducebatur. c. si duobus. de rescript. relatum per Soc. cons. 67. 3. vol. Sed huic fundamento respondebatur, quod consil. Socin. erat reprobatum. vt per Cassador. decis. 20. de præben. & quod c. si duobus. loque-

* decis. 291. lib. 3.

loquebatur in gratijs de vacaturis. Et cum allegabatur Rebuff. in tract. de pacif. poss. nu. 61. responsum fuit, procedere quando gratiæ ambæ proueniunt ab eodem. Et ad intellectum.d.c. si à sede. vide late per Rebuff. vbi supra.

DECISIO L.

Gratia non dicitur subreptitia, si ille rantum qui fuit canonicus, dixit esse sibi collaram præbendam, & obtinuit confirmationem. ex quo licet dixerit de collatione præbendæ, facilius non induxit Papam. Ita in causa * Panormitana canonicatus, pro D. Ioanne Antonio Beroaldo, contra Petrū Rocchum, coram Prospero, vltima Februarij, 1547.

* decis. 97. lib. 3.

DECISIO LI.

Mentio est facienda de parochiali vnita, in dispensatione ad tertiam parochialem ad sex menses. vt infra. de vnione.

DECISIO LII.

Clausula. quouis modo. in noua prouisione in qua narratur, beneficium fuisse resignatum per Titium in manibus Ordinarij, & quia dubitabatur de viribus petitur sibi prouideri quouis modo vacet, nihil operatur, & non capit vacationem per obitum ipsius Titij, qui obierat tempore Datæ nouæ prouisionis. nisi docto de ipsa resignatione de qua etiam constabat. sed non apparebat de mandato dato ad resignandum. Ita in causa * Salamantina beneficij de Villoa, coram Puteo, inter Ludouicum de Torres, & Ioannem Perez intrusum, 15. Decembris. 1542. Decisio tota fundatur in subreptione. & licet non fuerit allegatum, posset dici hoc casu, quod si expressum fuisset quod forsan vacabat per obitum Titij, Papa sibi non concessisset. Papa enim credebat eum viuere. Cum enim narratur vacatio ex persona viuentis, venit omnis modus vacationis ex illa persona, si viuat. &c. In contrarium dicebatur, Io. And. Lap. & Calder. in c. susceptum, de rescript. lib. 6. tenere contrarium. & Dominic. & Perusin. Et ponderabatur clausula, quod verus vacationis modus haberetur pro expresso.

* decis. 190. lib. 2

DECISIO LIII.

Portionarius habens dignitatem, potest virtute statuti ascendere ad canonicatū, qui competit antiquiori portionario. Ita in causa * Salamantina canonicatus, coram Puteo, 25. Februarij 1549. inter Antonium Loart, & Melchiorem de Alua.

* decis. 228. lib. 3. & vide decis. 227. eod. lib.

DECISIO LIV.

In eadem causa * 25. Maij 1549. tentum fuit, portionem, nec de iure communi, nec de priuilegio Nicolai esse incompatibilem cum dignitate eiusdem Ecclesiæ.

* decis. 227. lib. 3.

DECISIO LV.

Quando beneficium est commendatum ad annum, a die habitæ pacificæ possessionis computandum, & in eodem beneficio aliquis se intrudit. licet non fiat diligentia de expellendo illum, pœna non incurritur. vt in causa * Salamantina beneficij de Palatios Rubios, coram Marsicano. 18. Februarij 1544. inter Ioannem Solanum, & Ioannem Mariam. Allegatur Innoc. in c. extirpandæ. §. quia vero. de præbend. Card. cons. 55. Felin. in c. si autem. col. 2. de rescript. Et contraria loquuntur in iure quærendo, dum allegabatur Sarnen. in regula de iure quæsito. q. 5. nu. 13.

* decis. 19. lib. 2.

DECISIO LVI.

Nuncius non potest conferre * litigiosa. quia verba de litigiosis procedunt ad effectum resignationis. Ita in causa Salamantina beneficij, coram Reomano, 3. Decembris 1546.

* Vide decis. 445. lib. 2.

DEISCIO LVII.

Gratia concessa in diœcesi Salamantina Petro de Duranribus Datario, cum suspēsione quarumcunque gratiarum, etiam ad menses ordinarios, cum decreto irritanti, non suspendit conuentionem factam inter Episcopum, & Capitulum, de conferendis alternatis vicibus canonicatibus & portionibus antiquiori portionario vel canonico, per sedem Apostolicam confirmatam, vt in causa * Salamantina canonicatus, coram Puteo, inter Antonium de Vega, & Michaelem de Aluaro, 8. Nouembris 1548.

* Vide decis. 278. & decis. 279. lib. 3.

DECISIO LVIII.

Et in eadem causa * tentum fuit, eadem die, quod ex quo prouisus à Capitulo concordauerat cū Datario, & prætendebat habere canonicatum ex iure Datarij, non virtute collationis Capituli, & constabat de nō iure Datarij. Capitulum amiserat suum turnum. Et dato etiam quod Datarius habuisset bonum ius, tamen non discusso illo iure, non poterat bonam fidem agnoscere. per l. at qui natura. §. cum me absente. de negoc. gestis. Tamen postea 14. Nouembris tētum fuit. quod potuit bonam fidem agnoscere. & turnus Capituli non fuit consumptus. vt tentum fuit die 19. Nouembris.

* Vide decis. 278. & 279. lib. 3.

DECISIO LIX.

STāte ſtatuto, ſeu priuilegio, Eccleſiæ, quod portionarij teneantur deſeruire in choro, & facere multa ſeruitia. & quidam portionarius erat effectus cantor, & ſic habebat dignitatem, propter quam amplius non tenebatur ad ſeruitia præfata, licet retinuerit portionem, & ſic per plures annos non deſeruierat Eccleſiæ vti portionarius. Fuit dubitatum. An ſtatutum, ſeu priuilegium præfatum, in quo etiam continebatur quod canonicatus deberent conferri antiquioribus portionarijs, procederet in tali portionario, qui non deſeruierat, cum id videatur conceſſum propter ſeruitia. Et die 18. Februarij 1549. in eadem cauſa, tentum fuit, quod canonicatus deberetur huic portionario, quia remanebant præterita ſeruitia. Et idem tentum eſt 25. Februarij. & quod daretur remiſſoria ad probandum, quod etiam quod portiones ſint grauatæ penſionibus, non tollitur quin quis aſcendere poſſit.

DECISIO LX.

COnceſſa alternatiua Epiſcopo ad ſex menſes, alij ſex menſes Papę remanentes, ceſſante regula octo menſium, non ſunt reſeruati. Ita in vna * Salamantina Preſtimonij de Valdeoal, coram Reomano, inter Rodericum Vella, & Didacum Vaſquez. 4. Nouembris. 1545.

* hoc idem deciditur decis. 481. lib. 2. ſed cauſa non eſt eadem

DECISIO LXI.

REformatio ad primam gratiam non valet, ſi non fiat mentio de nullitate primæ. Ita in cauſa Taurinenſi Prępoſiturę de Cherio, coram Mohedano, inter Vincentium Fulgure, & Gabrielem de Thanis, 21. Aprilis 1540. Nam hic prima gratia non valebat propter indultum. ideo impetranit reformationem poſt ſex mēſes. quibus elapſis ceſſauerat virtus indulti. In reformatione tamen dicebatur quod fuerat omiſſum exprimere diœceſim Taurinenſem, & petebatur litteras alias expediri iuxta formam præinſertæ. & dicebatur per Aduocatum, alias idem reſolutum fuiſſe in cauſa Caurienſi canonicatus.

DECISIO LXII.

COllatio facta per Archiepiſcopum, tribuit ius, non obſtante quod ſit communis cū Capitulo. ad decis. Caſſador. 22. de præbend. Si tamen Capitulum non contradicat, etiam ſi intra ſex menſes intra quos Capitulum poteſt reclamare, alius impetret a Papa cum clauſula conſueta. dummodo tempore Datæ præſentium, non fuerit alteri ius quæſitum. nam iſto caſu ius dicitur quæſitum, vt prouiſio Apoſtolica non valeat, etiam capitulo non reclamante infra tempus. Ita in cauſa * Toletana canonicatus, & præbendæ, coram Puteo, inter Franciſcum Peſquera, & Petrum Nauarro. 18. Maij. 1548.

* decis. 124. lib. 3.

DECISIO LXIII.

DEputatio coadiutoris facta cum futura ſucceſſione, ex collatione ex nunc, ſi beneficium vacaret per obitum coadiuti, & cum clauſula. quod ex nunc ſit plene ius quæſitum. etiamſi coadiutor non inceperit exercere, nec litteras intimauerit. & cum clauſula. ita iudicandum fore. operatur quod licet coadiutor moriatur duobus diebus poſt Datam in partibus, & ambo ignorauerint expeditionem eſſe factam, nec con ſtet de aliquo conſenſu coadiutoris. Ita in cauſa * Toletana Archipresbyteratus, coram Ioanne Paulo inter Franciſcum de Vargas, & Franciſcum Maldonado. 8. Februarij. 1544.

* decis. 91. lib. 2.

DECISIO LXIV.

CLauſula. quouis modo licet non capiat vacationem ex alia perſona, etiam ſi ad iungatur verbum. vacet. ſecundum opinionē Fel. in c. in noſtra. corol. 37. cuius dictum dominis non placet, tamen ſi fuerit dictū & alias quomodolibet & qualitercunque, & conſtet de prouiſione anteriori eiuſdem Legati; quæ tamen erat ſine teſtibus, ſed in ea erat clauſula. ex cuiuſcunque perſona. tunc clauſula iſta. capit etiam vacationem ex alia perſona. vt in cauſa Tudertina parochialis del Pozzo, coram Rauellenſi, 27. Ianuarij 1546. Quia etiam ex inutili diſpoſitione colligitur voluntas. l. fin. de reb. eor. Bart. in l. gerit. col. 5. de acq. hęred. Pariſ. conſ. 29. col. 3. vol. 2. Item ex præcedenti diſpoſitione generali, declaratur ſecunda magis generalis. vt ſi teſtator in primo teſtamento loquutus ſit de maſculis, in ſecundo debet intelligi de maſculis. vt per Corn. conſ. 275. col. 2. vol. 4. Iaſ. conſ. 3. col. pen. vol. 1. Grat. conſ. 5. col. pen. vol. 2. & conſ. 53. vol. 2. in fin. & conſ. 56. col. 1. vol. 2. Dubito tamen, quia prima collatio non erat in forma probāti.

DECISIO LXV.

TRaditio poſſeſſionis, non ſemper habet vim collationis. puta ſi canonici tradant tamquam obedientiæ filij, parentes litteris Epiſcopi. vt in cauſa * Toletana canonicatus & præbendæ coram Puteo, inter Petrum

* decis. 119. lib. 3.

trum Nauarro, & Franciscum Pesquera . 4. Maij. 1548. In qua, Rota fuit diuisa, & non resoluta.

DECISIO LXVI.

PRouisio facta per Episcopum, etiam virtute induIti, de parochiali vacante de iure pariter & de facto, per obitum Cardinalis de Vich ipsius commendatarij, seu vltimi & immediati possessoris, etiam cum clausula omni meliori modo. & cæt. non capit vacationem per cessationem commendæ. ex quo præfatus Cardinalis, habebat eam in commendam. quia expresso vno modo vacandi, non venit alius. Ita in causa * Valentina de Pego. 19. Nouembris. 1544. coram Puteo, post quam Rota fuerat diuisa. Pro decisione allegatur tex. in c. susceptum. de rescrip. lib. 6. & ibi Franc. & Io. And. in nouell. & Imol. in c. ex parte. col. fin. de conceff. præben. In contrarium allegatur gloss. & ibi omnes in c. susceptum. vbi sufficit constare de intentione conferentis, & Felin. in c. in nostra. coroll. 37. vers. fallit 2. de rescr. Et satis fuit exprimere per æquipollens, ex quo non requirebatur certa formalitas verborum. vt per Felin. in c. translato. de const. 3. col. & facit cons. Rom. 350. col. 1. & 2. & ponderabantur illa verba de iure. & de facto. & alia verba, seu vltimi possessoris. quæ dicebantur stare copulatiue. vt per Felin. in c. inter cæteras. de re iud. Idem dicebatur esse in terminis. Dom. conf. 52.

* decis. 30 lib. 2.

DECISIO LXVII.

BEneficia Protonotariorum sunt reseruata, etiam quod non præstiterint iuramentum, nec acceperint insignia. quia illa respiciunt exercitium tantum. Ita in causa * Valentina de Torrent, coram Puteo, inter Martinum Assenij, & Martinum Calaforra. 20. Nouembris. 1545.

* decis. 329. lib. 2.

DECISIO LXVIII.

QVando dicitur in impetratione. & detur deuolutio dispositiue in litteris. & beneficium impetratum propter execrabilitatem, cum non possit dici tunc beneficium deuolutum, ex quo erat reseruatum. iuxta decis. 5. hoc titulo. non potest sustineri gratia per clausulam quouis modo vacet. vt in causa * Valētina parochialium, coram Maceratensi. inter Ioannem Gais, & Vincentium Bassa, 5. Iunij 1542.

* decis. 312. lib. 2.

DECISIO LXIX.

DVm dubitaretur in causa * Zamorensi, canonicatus, & præbendæ coram Puteo inter D. Alphonsum de Villanoua, Gasparem de Monteroso, an in gratia reuocatoria, seu suspensiua, alterius gratiæ esset facienda mentio de clausulis derogatoriarum derogatorijs, existentibus in prima gratia. Die prima Aprilis fuit resolutum per D. Thomam, Ioannem Paulum, Mohedanum, Maceratensem, Marsicanum Marescotum, & Verallum, discrepantibus Raynaldo, Gomesio, & Aquensi, sed omnes cōuenerunt quod requiratur mētio de derogatoriarum derogatorijs. tamen voluerunt primi, discrepantibus illis tribus, quod in casu nostro esset sufficienter derogatum. tum quia dependet a mente Pontificis, & mens in isto colligitur dū Papa voluit præferri, in ista speciali gratia, Alphonsum omnibus, & familiaribus & descriptis etiā tū quia dictum. cum quibusuis derogationibus. & non est dubium quod derogatoria derogatoriæ est derogatio, & venit sub ista vniuersali. quibuscunque. vt per Domin. conf. 115. Fuit itaque dictum, quod clausula, quorum tenores referebatur ad priuilegia, & indulta, & non ad gratias, quia erat diuersa ratio, quia priuilegia sunt concessa ab alio. Et quia de facili poterat errare, voluit habere tenorem illorum pro expressis. quod secus est in gratijs ab eodem Papa concessis. Quod requiratur mentio de derogatoria derogatoriæ dicebatur, quia communis est quod requiritur mentio specialis, & non sufficit generalis. vt ergo dicatur specialis. oportet quod fiat mentio de clausula derogatoria derogatoriæ. Vide Felin. qui examinat hanc materiam in c. nonnulli. de rescript. latissime.

* decis. 104. lib. 2.

DECISIO LXX.

ALternatiua concessa Episcopo, capit etiā beneficia vacantia in octo mensibus. etiā quod regula octo mensium sit facta post concessam alternatiuam. vt in d. causa. 17. Iunij. 1541. Allegabatur c. fin. de rap. Cui tamen fuit responsum, quod ibi non poterat aliter habere effectum. iuxta rationem l. vxorem. §. felicissime. ff. de leg. 3. Tamen alia vice fuit informatum. 22. Iunij & vota fuerunt varia. ex quo regula fuit edita post alternatiuam.

DE

De præscriptionibus.

DECISIO I.

* decis. 12. lib. 1.

QVANDO agitur de interpretatione priuilegij, sufficiunt decem anni. Ita in causa Burgensi decimarum, coram Puteo. 16. Februarij. 1547. & in causa Bononiensi S. Andreę coram Prospero.

DECISIO II.

COnsuetudo quod priori in Ecclesia debeantur duplices distributiones non præscribit nisi spatio quadraginta annorũ. cum non deseruiat nisi pro vno, & sit contrarius. Ita in causa Fulginatensi distributionum quotidianarum de mense Maij. 1541. coram Aquensi.

DECISIO III.

PRæscripto iure absoluendi, non censetur præscriptum ius condemnandi, quia ista præscriptio est contra ius, & priuat legem sicut facit priuilegium, ideo in correctorijs est stricta interpratatio. Alia autem præscriptio quæ non est contra ius, licet sit odiosa, tamen quia habet assistentiam iuris, cum a iure sit inducta extenditur. & tunc, præscripto iure absoluendi, censeretur præscriptum ius condemnandi, non per viam extensionis, sed per viã comprahensionis. cum illa duo sint æquiparata per viam regulæ. qui potest absoluere. &c. Et in ęquiparatis ex identitate rationis, dispositum in vno, censetur dispositum in altero. Ita in causa Legionensi Archidiaconatus, coram Ioanne Paulo. 19. Martij. 1540. Allegatur Ripa in l. 3. de re iud.

DECISIO IV.

PRæscriptio non extenditur de vno casu ad alium, etiam eiusdem speciei. & ideo præscripto iure relegandi ad tempus, non censetur præscriptum ius priuandi beneficijs. Ita in causa de qua supra, inter Cardinalẽ Tranensem & Didacum Rubin. Allegatur Aegid. decis. 627. Dec. in c. referente. de præben. Gemin. cons. 45. Rom. cons. 368. Ruin. in l. imperiũ. col. 1. de iurisd. om. iud.

DECISIO V.

PRæscriptio, vel consuetudo, an tollatur per vnicum actum contrarium, & quid operetur protestatio. Vide supra de pręben.

DECISIO VI.

IN eadem causa tentum est, per vnicum actum non esse renunciatum præscriptioni quo ad actus futuros, quia non erat directo contrarius. 10. Decembris. 1544. coram Prospero, & 15. eiusdem.

DECISIO VII.

IN causa Virdunensi canonicatus, inter Bernardinum de Cruce, & Vincentium Bassa, 1. Decembris 1544. tentum est, quod per vnicum actum non tollitur consuetudo, vel præscriptio completa, siue præscripta. per glos. in c. cum de beneficio de præben. lib. 6. & in Clement. 1. dæ regul. Non obstat quod per actum contrarium, & per pactum quis potest renunciare. quia cum ex facto consensus tacitus eliciatur, tantum quo ad illum actum in quo interuenit consensus, qui ex facto colligitur, ad terminos facti limitatur. Dec. in c. dilecti. de appellat.

DECISIO VIII.

COntra remedium. c. redintegranda. nullo tempore præscribitur. vt infra de restit. spoliat.

De præsumptionibus.

DECISIO I.

LIcet appositio horæ, faciat actum præsumi anteriorem, tamen cum ageretur super duobus testamentis eadem die factis, & in vno cõstaret de hora in vna causa * Fulginatensi hæreditatis. corã Marescoto 12. Iunij 1542. fuit tentum, quod appositio horæ non præiudicat possessori secũdum. Dec. in c. pastoralis. col. 3. de rescript. & l. in ambiguis, de regulis iuris. & Rebuff. in tractat. de pacifi. possess. pag. 61. col. 2.

* decis. 313. lib. 1.

DECISIO II.

QVamuis propter impensam litteræ præsumantur expeditæ ad instantiã illius cuius interest, tamen quo ad breue alternatiuæ, vt quis possit vti mensibus alternatis, requiritur scientia expeditionis. Ita in causa Hispalensi Archidiaconatus de Carmona, coram Aquensi. 9. Martij 1545. Allegatur Bart. in l. fin. ff. de constit. princ. & Alexan. in l. qui absenti de acq. possess. l. si ita legatur. §. illi. ff. de leg. 1. Immo si ordinarius contulisset in alio ex mensibus, amisisset alternatiuam. c. priuilegium. 11. quæst. 3. Tamen postea 27. Aprilis tenuerunt

runt, quod per expeditionem breuis, quod non conceditur sine magnis precibus, videatur acceptata alternatiua.

DECISIO III.

Rescriptum quod producitur per principalem, præsumitur ab eo impetratum, vt in causa Oppidensi priuationis, coram Puteo. 4. Februarij. 1545.

DECISIO IV.

Præsumitur acceptatio resignatarij, quando fuit facta resignatio libera in eius fauorem, etiam quod sit absens. vt infr. de renunc. In causa Segobiensi Archipresbyteratus. Oldrad. cons. 136. col. 2. in principio.

DECISIO V.

Quis præsumitur præcessisse acceptationem. vt supra de concess. præben. in causa Segobiensi.

DECISIO VI.

* decis. 85. lib. 1.

Dubitatum fuit in vna * Valentina parochialis de Pego, coram Tolomeo, inter Martinum Colaforram, & D. Ioannem Baptistam de Baldassinis Aduocatum. An Martinus, qui allegabat Martium Baldassinum resignasse, teneatur probare, quod Martius esset viuus tempore præstiti consensus per eius procuratorem. Et dicebatur Martinum teneri. ex quo se fundabat in vita. ad not. per Bart. communiter approbatum in l. siquidem. in princ. C. de solut. matrim. dum allegat l. si inter. & l. si duas. §. eum in bello. ff. de rebus dub. cuius opinionem sequitur Raph. in l. sed etsi de sua. & ibi Alexan. col. fin. & ibi late Aret. de acq. hæredit. Corn. cons. 219. col. fin. vol. 1. vbi quod quando agitur de bonis defuncti, & in eius vita sit fundamentum, tunc non præsumitur vita. Et hoc maxime procedit, quia Martinus allegauerat prius mortem. ideo cum postea deduceret vitam, tenebatur probare de vita. In contrarium autem dicebatur esse communem opinionem, quod immo quilibet præsumitur viuere per centum annos. allegatur Ang. in d. l. sed etsi. de sua. quam legit cum l. præcedenti si hæres. & ibi Imol. post Glos. firmat Alber. Salic. & Paul. de Castr. in l. fin. C. de Sacrosanct. Eccles. & Abb. eam dicit communem in c. præsentia de spons. & Moder. ibi, & in d. l. fin. & Dec. dicit communem cons. 75. col. 3. & dicitur quod Aret. loquitur quando eodem tempore duo sunt mortui, & non constat quis eorum ante vel post decesserit. Et dicebatur tentum fuisse in causa * Valentina testamentaria, coram Marsicano, quod Ludouicus non teneretur probare defectum filiorum, seu descendentium primogeniti testatoris. tamen si constabat de existentia illorum, teneretur probare mortem.

* decis. 43. lib. 1.

DECISIO VII.

Præsumitur pro solennitate, ex spatio octuaginta, & etiam triginta annorum, si locatio in qua enunciatur solennitates fuisse obseruatas. sed si fuit facta extensio quod alius post primum succederet, & casus non euenit, vel ille ad quem fuit facta extensio, non est vsus adhuc iure suo per longum tempus, nō præsumitur quo ad hoc pro solennitatibus. Ita in vna Visenti Casalium, coram Tolomeo. inter Mariam Gaioles, & Aloysiū Velisei. 14. Maij 1546. Allegatur Cassad. decis. 3. de procur. & ad hoc de obseruātia dicitur quod solennitates præsumuntur, quia fuit toleratum. vt in c. ordinarij. de offic. ordin. lib. 6. secus vbi cessat tolerantia. vt per Felin. in c. sicut. de re iud. vers. septimo & vltimo. Curt. in tractatu feud. 2. par. princ. quæst. 4.

DECISIO VIII.

Supplicatio non præsumitur impetrata per oratorem in ea nominatum. vt infra de renunc. & in reg. quod non iudicetur.

DECISIO IX.

Præsumitur consensus præstitus in resignatione, quando resignatarius ingressus est possessionem, & eam diu continuauit non contradicente resignante vt infra de renunciat.

De priuilegijs, & indultis.

DECISIO I.

Indulta Cardinalium intelliguntur de conferendis beneficijs, in quorum quasi possessione conferendi existunt. Cald. consil. 23. de præbend. Bisignet. 1. eod. tit. alias 49. Ita in causa * Anglicana beneficiorum, coram Marsicano, 28. Nouēbris 1547. & facit decisio 5. de præben.

* decis. 100. lib. 1.

DECISIO II.

Concordata non impediunt, quin Legati Germaniæ possint conferre in mense

Iunij,

* decis. 315. lib. 2. Iunij. Ita in causa * Augustana canonicatus, coram Prospero. 2. Decembris. 1545.

DECISIO III.

Concordata non obstant Legatis. nec removent nisi gratias præuentiuas. In eadem causa * 15. Martij. 1546.

* in addit. ad decis. 115. lib. 2.

DECISIO IV.

Indulta Cardinalium præseruant iurisdictionem, etiam quo ad beneficia patrimonialia. licet Cardinales teneantur conferre illis quibus debebantur. Ita in vna * Burgensi dimidiæ portionis, coram Fabio. 19. Octobris. 1548. Et idem in causa * Burgensi beneficij de Quintanauida. 20. Octobris. 1544. coram Pighino. Fuit tamen ten tum, in causa * Burgensi beneficij de Villa Franca, coram Fabio, quod indultum nõ impedit. quin dimidius portionarius possit ascendere ad integram portionem, iuxta constitutiones Ecclesiæ. 16. Ianuarij. 1545.

* decis. 161. lib. 3. * decis. 158. lib. 2. * decis. 194. lib. 2.

DECISIO V.

Priuilegia Capitulorum Hispaniarum, circa canonicatus doctorales quod possint eligere in quibus est clausula ista, videlicet. ac electione facta. electos pro tempore ad possessionem illorum, sic tamen quod electi infra quattuor menses nouas prouisiones impetrare expedire, ac iura Cameræ Apostolicæ soluere teneantur, recipere & admittere possint. intelliguntur quod non recipiantur, nisi cum illa conditione. & censetur annullata possessio, non electio, si infra dictum tempus litteræ non expediantur. vt in vna Burgensi canonicatus Doctoralis, coram Reomano, inter Andream Mendozaa, & Petrum Pontanum. 28. Ianuarij. 1549.

DECISIO VI.

Priuilegia parafrenariorum, quod non teneãtur acceptare in absentia Papæ, intelliguntur de longeua, & non de breui absentia. cum fuerint concessa quando Papa iturus erat Nicæam. Ita in causa * Burgensi canonicatus, coram Aquensi, inter Claudiũ Sablon, & Claudium Morandi. 3. Martij. 1542. Nam ille dicitur absens qui longe abest. Felin. in c. quoniam frequenter. vt lit. non contest. col. fin. Sarnen. q. 16. de imp. ben. vac.

* decis. 247. lib. 1.

DECISIO VII.

Priuilegia reualidationis gratiarum consumptarum, concessa parafrenarijs, intelliguntur dummodo litteræ expectatiuæ expediantur, & eligatur diœcesis. Ita in causa Calaguritana portionis, coram Marsicano. 24. Aprilis. 1542.

DECISIO VIII.

Priuilegia scriptorum, quod possint acceptare in mensibus ordinariorum vnum nõ reseruatũ, intelliguntur de vno regulari non reseruato nec affecto. Ita in causa * Calaguritana canonicatus, coram Fabio 14. Ianuarii. 1547.

* decis. 504. lib. 2.

DECISIO IX.

Scriptores actu non exercentes, non comprehenduntur sub regula de concurrentibus. vt supra, de conces. præben.

DECISIO X.

Priuilegia descriptorum, non suffragantur Scriptoribus ante publicationem. vt supra de concessione præben.

DECISIO XI.

Facultates nominandi, concessæ vniuersitati Louaniensi ad instantiam Regum, cum clausula perpetuo duraturas. non comprehenduntur sub regula reuocatoria facultatum nominandi. Ita. 28. Martij. 1547. coram Reom. in causa Cameracensi canonicatus.

DECISIO XII.

Indulta non capiunt resignationes factas in fauorem certæ personæ. videlicet, quod habens indultum, possit illos admittere. Ita in causa Cartaginiensi beneficiorum, coram Verallo. 13. Maij. 1541.

DECISIO XIII.

Priuilegium concessum clero Hispaniarũ super regressibus sine consensu non valituris, ligat etiam ante publicationem. tam quia est in vim contractus, quam propter decretum irritans. Felin. in c. cognoscentes. de const. in 4. limit. Ita in causa * Cartaginiensi canonicatus, coram Fabio 26. Maij 1544. Nõ obstante quod exaduerso diceret quod priuilegium intelligitur si fuerit receptum, & ita debet intelligi decretum tanquam accessorium. iuxta notata per Felin. in cap. 1. de treugu. & pac. Et fuit dictum, quod Cardinalis in Clem. 1. de elect. nu. 18. non tenetur.

* decis. 141. lib. 1.

DE-

DECISIO XIV.

PRiuilegia Referendariorum, comprehendunt etiam futuros Referendarios. Ita in causa * Cauriensi parochialis S. Iacobi coram Thanis. 20. Aprilis. 1543. Ratio est, quia sunt concessa collegio. ideo tentũ est 29. Maij. 1544. in eadem causa, corã Pighino, quod commenda facta eidem, erat bona, non obstante regula de idiomate, cui erat derogatum in priuilegijs præfatis.

* decis. 7. lib. 2.

DECISIO XV.

PRiuilegia descriptorum, iuuant eos ad expectatiuas sub quacumque Data futuras. Ita in causa * Conchensi parochialis. S. Iacobi, coram Augustino. 15. Martij. 1549. inter Ioannem de Hernea, & Ioannem Molina.

* decis. 228. lib. 3.

DECISIO XVI.

INdulta Cardinalium, capiunt beneficia electiua, propter verba. etiam si per electionem assumi. &c. & verba, ac quamcumque aliam dispositionem. Ita in causa * Eugubina præpositura, coram Puteo. 14. Decembris. 1548. Et considerabatur, quod sicut valet collatio Episcopi, patronis non præsentatibus, vt per Felin. in c. cum Bertoldus. de re iudic. ita valet collatio non eligente Capitulo. Si tamen Capitulum eligeret vnum, & Cardinalis alteri conferret, non valeret prouisio Cardinalis.

* decis. 190. lib. 3.

DECISIO XVII.

INdultis Cardinalium censetur derogatum per gratiã si neutri, in qua erat clausula nõ obstãtibus priuilegijs, & indultis, & Ecclesiæ prædictæ, & illius præsidi, etiam Cardinali. Licet alias, si fuisset dictum in genere non obstantibus priuilegijs, etiam Cardinalibus concessis, nõ intelligeretur derogatum indulto Cardinalis ordinarij collatoris. vt alias tentum fuit in causa Hispalensi canonicatus, contra Pescheriam. Ita in d. causa Eugubina eod. die.

DECISIO XVIII.

PRiuilegium amittitur per non vsum. vt supra de iure patron.

DECISIO XIX.

INdulta Cardinalium, nõ loquuntur, de beneficijs resignatis in manibus Papæ per illa verba. per quamcumque dimissionem vel amissionem in manibus nostris factam. non intelliguntur quo ad beneficia vacantia per resignationem factam in fauorem certæ personæ. cum in illis, indulta non habeant locum. Ita in causa * Fanensi & Firmana beneficiorum, coram Prospero. 28. Ianuarij. 1547.

* decis. 511. lib. 2.

DECISIO XX.

TEmpus sex mensium, quod datur in indultis ad expediendum nouam prouisionem, & soluendum iura Cameræ pro beneficijs reseruatis, non currit quando quis ignorauit illud reseruatum, si reseruatio non sit publice nota. vt in casu isto. vbi mortuus fuerat alias iam erant multi anni, familiaris eiusdam Cardinalis. Ita in causa * Gerundensi canonicatus coram Raynaldo Petrutio. 18. Martij. 1541. Fuit insuper tentum, quod non sufficit hoc casu, quod esset publicum, in partibus vel in curia, de tali reseruatione. quia est præsumpta scientia, quæ non præiudicat possessori. vt supra de probat.

* decis. 103. & 104. lib. 1.

DECISIO XXI.

PRiuilegia parafrenariorum, quod non teneantur ad diligentias durante absentia, quomodo intelligantur. & quod non teneãtur acceptare supra de concess. præben.

DECISIO XXII.

SCriptores absentes, gaudent priuilegijs sicut præsentes, quia habent officium ex causa emptionis. Ita in causa * Leodiensi canonicatus sancti Bartolomæi, coram Antonio Augustino. 24. Februarij. 1548.

* decis. 103. lib. 3.

DECISIO XXIII.

CArdinales, stante regula quod teneantur eligere vnam ecclesiam, & vnum monasterium non possunt conferre beneficia spectantia ad vnam præposituram quam obstinent in eadem ecclesia. etiam quod regula videatur prohibere tantùm; quod non retineant indulta ad alias ecclesias & monasteria. Ita in causa Leodiensi canonicatus, coram Rauellensi. 23. Februarij & 2. Martij. 1543.

DECISIO XXIV.

CArdinalis, abutendo indulto, puta conferendo beneficia vacantia in curia quæ conferre non valebat, illud amittit. & fuit pro absoluto suppositum per Dominos in causa * Leodiensi canonicatus S. Pauli, coram Puteo. 8. Octobris. 1543. in qua causa dictum fuit, quod licet constaret de scientia obitus, non constabat nec præsumebatur

* decis. 11. lib. 2.

mebatur Cardinalē sciuisse quod ille obierat in curia.

DECISIO XXV.

NOn sufficit quod miles nominauerit a principio, nisi tempore vacationis fit etiam miles. vt in causa * Lamacensi parochialis de Riosecco, coram Ioanne Paulo. 8. Nouembris. 1543. Allegatur Staph. fol. 117. Bal. in c. constitutus. de rescript. & cons. 294. volum. 1.

* decis. 48. lib. 2. sed contra videtur facere decis. Crescent. 9. de priuileg.

DECISIO XXVI.

PRiuilegijs Auditorum censetur derogatū per clausulam. quorum tenores. & quod clausula. dummodo ius quaesitum. non obstaret Ioan. Baptistae de Bernardis, qui litigabat cum D. Siluestro Dario de * mense Martij. 1545. coram Britoriensi. Vide Simonet. dec. 2.

* decis. 4. lib. 2.

DECISIO XXVII.

QVando priuilegium fuit limitatum per Papam, licet Papa postea confirmet primum, si non fit mentio de modificatione, nihil est. vt per. tex. in c. veniens. de praescript. Ita in causa Lugdunensis parochialis Montisfalonis, coram Sarnensi. 30. Octobris. 1542.

DECISIO XXVIII.

PEr concessionem noui priuilegij, nunquā censetur sublatum primum priuilegium. iux. not. doctrin. Bart. in l. saluberrima. sanctione. C. de praepos. agen. in rebus lib. 12. Vbi etiam est regula, quod inducta ad augumentum, non debent operari diminutionem. Quam doctrinam sequuti sunt Domini in d. causa. 13. Nouembris. 1542.

DECISIO XXIX.

ITem in dicta causa tentum est, quod propter breue communicatorium, Pauli & Clementis. iste nō teneretur ad diligentias, 1. Decembris. 1542.

DECISIO XXX.

INdulta Cardinalium, non censentur reuocata per regulam reuocatoriam mandatorum, editam per Paulum III. 25. Februarij. 1539. Et licet regula in principio loquatur de Cardinalibus quo ad gratias praeuentiuas, tamen nō loquitur de eis quo ad indulta. Ita in causa Maguntina canonicatus, coram Maceratensi 9. Martij. 1543.

DECISIO XXXI.

INdultum concessum Nuncio, quod possit prouidere de beneficijs non excedentibus 24. etiam in mensibus reseruatis, cōprehendit vacantia. in quatuor mensibus ordinariorum. propter illa verba. etiam. &c. Ita. 4. Februar. 1540. in causa Oscensi vicariae coram Aquensi.

DECISIO XXXII.

BReue reualidatorium gratiarum * parafrenariorum, intelligitur reualidatorium gratiarū perpetuarum, puta praerogatiuarum & priuilegiorum datorum collegio parafrenariorum, non autem de gratijs temporalibus, puta expectatiuis & mandatis. ne alias diceremus quod Pontifex qui perviam legis reuocauit omnes gratias omnium personarum, etiam Auditorum Referendariorum, antiquorum descriptorum, sub inuolucro verborum reualidasset gratias parafrenariorum. & hoc modo hodie parafrenarij habent & expectatiuas & mandata. Item fuit dictū, quod si parafrenarij volebant quod breue induceret reualidationem debebant particulariter expedire littera talis reualidationis. Ita in causa Oxomensi parochialis, coram Fabio. 23. Iunij. 1544.

* Vide decis. 397. lib. 1.

DECISIO XXXIII.

PRorogatio priuilegij, seu indulti, concessi ad quadriennum, cū clausula. intra quod adhuc existit etiam motu proprio cōcessa si in veritate lapsum erat quadriēnium nō valet, etiam in vim nouę concessionis. Ita in causa Palentinae portionis, corā Ioanne Paulo. 2. Maij. 1541. In contrarium dicebatur, quod cum gratia esset motu proprio, subreptio non erat considerabilis. & quod Papa pariter fuisset concessurus etiā si tempus esset elapsum, ideo quod debebat valere tanquam noua concessio. Et allegatur Dec. in auth. si quis. in aliquo. prop. fin. C. de eden. dum dicit quod nō oportet docere de relato, quoniam sumus in eo qui potest disponere. Sed ex aduerso dicebatur, hoc verum quando constat clare de mente. & allegatur etiam decis. 12. de praeben. quia concedens voluit prorogare, non de nouo concedere.

DECISIO XXXIV.

ALternatiua quę habet clausulam. ad collationem & quamuis aliam dispositionem. capit etiam beneficia quę spectant ad pręsentationem Capituli, & institutionem Episcopi. propter illa verba, quamuis aliam

* decif. 452. lib. 2.

aliam difpofitionem. Ita in caufa * Portugallenfi de Golpejares, coram Puteo, 11. Octobris 1546.

DECISIO XXXV.

DEcretum in indulto appofitum, inficit prouifionem Apoftolicam, etiam fi Cardinalis non conferat infra fex menfes. vt fupra de decret.

DECISIO XXXVI.

DEcretum regulæ conditæ pro expectantibus, in qua limitantur indulta Cardinalium, inficit. etiam fi in illa diœcefi fit vna tantum expectatiua, & ille non acceptet. Vide fupra in verbo decretum.

DECISIO XXXVII.

DOmini inclinauerunt, quod indultum ea peteret etiam beneficia de iurepatronatus. mixtim tamen, propter verba. ad inftitutionem, & quamcumque aliam difpofitionem. & quia in fine indulti erant verba. aut de inrepatronatus clericorum, vel laicorum mixtim. Ita in caufa Vrbis præfepij, coram Reomano, 14. Octobris 1547.

DECISIO XXXVIII.

ALternatina non inducit referuationem. ideo menfis Augufti non erat referuatus. cum fit conceffus Epifcopo, licet remota alternatiua, comprænhenderetur, fub regula octo menfium. Ita in caufa Salamantina præftimonij, coram Reomano, 4. Nouembris 1545.

DECISIO XXXIX.

COncordia fuper indulto conceffo de confenfu Epifcopi ad alienam collationem, in qua dicebatur. dummodo accedat affenfus fedis Apoftolicæ. numquã habetur pro perfecta, donec confenfus accedat. & dicitur conditionalis. Ita in caufa Salamantina præftimonij, coram Pighino, inter Sebaftianum de Azeuera, & Francifcum Bifega. 27. Aprilis. 1545. Alleg. tex. in cap. fuper. de cond. appof.

DECISIO XL.

IN mandato minoris 14. annorum ad refignandum requiritur auctoritas fuperioris. vt infra de renunc. In caufa Segobienfi.

DECISIO XLI.

COnceffa alternatiua expedita fub plumbo, ac indulto conceffo per breue eiufdẽ datæ, fed ad omnes menfes, attendi debet alternatiua, & non indultum. vt in caufa Segobienfi. canonicatus, coram Peregrino, 11. Februarij 1547.

DECISIO XLII.

INdulta Cardinalium cenfentur reuocata, etiam refpectu collationis dignitatũ principalium in collegiatis, per regulam reuocatoriam indultorum quo ad collationem inferiorum. non obftante quod dignitates huiufmodi fint referuatæ, & potius dicantur fpectare ad collationem Papæ, quam inferiorum. Ita in caufa Taurinenfi præpofituræ de monte Cateno, coram Sarnenfi, inter Filippum Cauredo, & Tiberium Crifpum, 1. Martij 1540. Confideratum eft, quod faltem habitu collatio fpectabat ad inferiores, licet non actu, propter referuationem, & quod regula in principio dicit. & quod vnicuique ius fuum conferuetur.

DECISIO XLIII.

DErogatio indultorum, etiam Cardinalibus conceflorum, non intelligitur de conceffis Cardinalibus ordinarijs collatoribus. Ita in caufa * Toletana canonicatus & præbendæ, coram Peregrino, inter Francifcum de Pefquera, & Petrum Nauarro, 26. Martij 1546. Et idem firmatum eft etiam coram * Puteo, 27. Ianuarij 1548.

* decif. 411. lib. 2

* decif. 166. lib. 3.

DECISIO XLIV.

SIcut concordata tollunt indulta Cardinalium, ita coadiutorias, nifi eis derogetur. Ita inclinarunt Domini in caufa * Toletana Archiprefbyteratus de Madrid, coram Ioanne Paulo, inter Francifcum de Vargas, & Francifcum Maldonato, 3. Martij 1544. Allegatur Caffador. vnic. de pact. qui loquitur in coadiutoria.

* decif. 108. lib. 2.

DECISIO XLV.

CLaufula quæ apponitur in collationibus quæ fiunt per Cardinales. tam fua ordinaria facultate, quam virtute indulti. eft magnæ importantiæ. quare Rota voluit in caufa Tirafonenfi canonicatus & præbendæ, coram Profpero, inter R. P. D. Antonium

f zAu-

Augustinum, & Ioannem de sancta se. 16. Nouembris 1547. quod, ex quo post concessas expectatiuas, & factas regulas quod Cardinales absentes non gauderent nisi sex mensibus, non constabat quod Cardinalis vti voluerit suo indulto. Et ponderabatur quod indultum dicit, vt Cardinalis possit libere conferre, non obstantibus expectatiuis. & dicebatur habere locum regula, quod potui nolui. &c. Ideo valebat collatio facta per eum de mense Martij.

DECISIO XLVI.

Regula modificatiua indultorũ spectantium ad præsentationem inferiorum, nõ habet locum, cum inter Episcopum & Capitulum esset facta concordia, quod collatio diuideretur singulis mensibus inter eos. & quod in mense Capituli Episcopus conferret clerico per Capitulum nominando. Et in mensibus Episcopi, Capitulum conferret nominando per Episcopum. Ita in dicta causa Tirasonensi 20. Iunij 1547. Dixerunt enim, quod verbum. conferret. intelligitur proprie, non pro institutione.

DECISIO XLVII.

Cardinales absentes, non possunt vltra sex menses de quibus in regula, conferre & in quattuor mensibus. licet multa dicerentur ex aduerso in dicta causa * Tirasonensi 23. Decembris 1547. Et potissima ratio decisionis, quæ tollit omnem difficultatem, est, quia regula inhibet in alijs mensibus. Dicebatur tamen aduertendum, quod regula tantum tollit indultum. & quod Cardinales non possint vti indulto, non autem dicit, quod non possit vti dispositione iuris cõmunis, & regulis Cancellariæ. & ideo non extantibus expectatiuis, vel si beneficium maioris valoris, non comprehensum sub expectatiuis vacaret, Cardinales posset conferre in omnibus mensibus. Item, quando Cardinalis habebat duas Ecclesias, in illa in qua non habebat locum indultum, poterat in quattuor mensibus conferre. Sed respondebatur ex aduerso, quod si ita intelligeretur, regula esset imposita verbis. Item, quod dum regula tollebat indulta & concessiones, intelligebat de regula quatuor mensium, quæ poterat dici concessio.

* decis. 86. lib. 3.

DEISCIO XLVIII.

In eadem causa dubitatum fuit, an, ex quo Cardinalis dedit cedulam, quod pro Ecclesia nominabat Mantuanam, & pro Monasterio Ecclesiam Tirasonensem videatur propterea declarasse, quod volebat vti regula, & mensibus alternatis. Et teutum fuit quod non. 13. Ianuarij 1548. quia ista respiciebant regulam, quod Cardinales etiam præsentes, habentes plures Ecclesias, tenerentur nominare. non autem respiciebant regulam, quod absentes gauderent tantum sex mensibus.

DECISIO XLIX.

Priuilegium cõcessum Parafrenarijs, quod non tenerentur acceptare durante absentia, durat etiam si infra mensem datum ad acceptandum, Papa reuertatur. Ita in causa * Tirasonensi canonicatus inter Ioannẽ Solanum, & Didacum Cespedes, coram Aquensi, 18. Februarij 1541.

* decis. 77. lib. 1.

DECISIO L.

Indultum Cardinalis non habet locum, si ex causa resignationis factæ in manibus Papæ, beneficium fuit vnitum ad vitam alicuius, qui hodie decedat. quia dicitur vacare vt prius. Et licet indulta dicant, etiam cessantibus commendis, & vnionibus dissolutis, non refert. ex quo beneficium istud dicitur vacare in Curia. & dum in Indulto Papæ dicitur, quod in vacante in Curia requiratur consensus Cardinalis, tũc non loquitur cessantibus commendis. Ita in causa * Tullensi parochialis S. Pauli, coram Peregrino inter Ioannem Clausæ, & Aptinum Vgonis, 15. Februarij 1547. Allegatur Cassador. decis. 5. de priuileg. & decis. 2. de vnione. Item dicebatur, quod illa verba. etiam cessantibus commendis & vnionibus. intelligebantur præterquam propter vacationem ex causa resignationis. ex quo Papa fecerat illam exceptionem, cum non sit verisimile, quod statim voluerit se corrigere. Ex aduerso autem dicebatur, quod exceptio in indulto, erat facta ad effectum vt prouideret illis, in quorum fauorem fiunt resignationes, ne impediatur resignatio. cum autem postea vacat per dissolutionem vnionis, cessat illa ratio.

* decis. 13. lib. 3.

DECISIO LI.

Descriptus, præfertur alteri habenti priuilegia descriptorũ ex nominatione alterius. Ita in causa Tullensi canonicatus, coram Thoma, inter Ioannem Fusoris, & Nicolaum le Bon. 8. Iunij 1541.

DE-

DECISIO LII.

IN eadem causa, 10. Iunij 1541. tentum fuit, quod descriptus originarius præfertur descripto non originario. propter verisimilem mentem Papæ.

DECISIO LIII.

INdultorum Leonis, quod debeat fieri mentio in indiniduo, de nominibus & titulis Cardinalium, fuit tentum, quod non esset perpetuum. in causa * Toletana canonicatus, coram Peregrino, inter Petrum Nauarro & Franciscum Pesquera 19. Nouembris 1546.

* decis. 488. lib. 2.

DECISIO LIV.

SVspensio indultorum, quæ fit in resignationibus in quibus sunt clausulæ generales. quouismodo. &c. & clausulæ infectiuæ, nihil operatur, si ille resignatarius vellet capere beneficium per clausulas generales. quia non est danda derogatio indulti, nisi narrata resignatione, & ad illius effectum. Ita in causa Taurinensi Præpositure de Cherio, coram Mohedano, inter Vincentium Fulgurem, & Gabrielem de Thanis, 12. Maij 1540. Facit regula. in generali. & ex communi stylo arguitur. & mens colligitur Felin. in c. super litteris. de rescript. col. 5.

DECISIO LV.

SEcretarij habent in priuilegijs, quod in assequutione beneficiorum gaudeant omnibus priuilegijs, quibus gaudent scriptores Apostolici. & propterea dicebatur, Secretarios non teneri ad regulam de publicandis. Sed fuit tentum contrarium. in causa *Valentina de Paterna coram Thoma, inter Iacobū de Cordellas, & Thomam Fort. 14. Nouembris 1544. ista ratione, quia priuilegia quæ sunt data quo ad assequutionem, non suffragantur quo ad regulam de publicandis. quæ non respicit assequutionem beneficij, sed potius negligentiam. propter quam dicitur quis beneficium amittere. Item, ab vsu patrisfamilias tale priuilegiū de non publicandis, solet specialiter cōcedi.

* deci. 574. lib. 2.

DECISIO LVI.

PRiuilegium Cubiculariorum, quod non teneantur ad diligentias, non suffragatur dimisso officio. quia licet non tenerentur acceptare nec publicare, tamen tenentur ad tertiam diligentiam. scilicet citari facere aduersarium intrusum infra annum. vt in dicta causa, 17. Nouembr. 1544.

De Probationibus.

DECISIO I.

FAMA probari debet quod erat tunc, puta, iam sexaginta annis. & quod testis erat ætatis septnaginta annorum. & quod tunc sic dicebatur. Ita in causa Aquensi Castrorum, coram Puteo, 23. Februarij 1543.

DECISIO II.

QVamuis in vacante in Curia, detur semper Data sub die obitus, tamen si sint signatæ duæ supplicationes pro diuersis, attendetur quæ prius fuit signata, si probatum sit. Ita tentum fuit in causa Conchensi Archidiaconatus de Alarcon, coram Marsieano, inter Marcum de Parada, & Ludouicū de Torres, 9. Decembris 1541. Licet fuerint quatuor pro hac parte, & tres cōtra.

DECISIO III.

LIcet testes singulares non probent confessionem, nec etiā fama probaret duellum Ioannis del Mila, tamen quia Augustinus Oliuer dabat de iure Ioannis tertij, & Gulielmus Cassador, ad ostendendum de nō iure Ioannis tertij, examinauerat testes singulares de confessione ipsius Ioannis, & de fama, fuit tentum, 15. Octobris 1546. coram Peregrino, in causa * Dertusensi sacristiæ, quod hoc casu duellum probabatur. ex quo contra illum qui dabat de iure tertij facta erāt. Allegatur pro parte affirmatiua, quod testes singulares probent confessionē. Curt. Iun. cons. 168. Paris. cons. 57. num. 43. vol. 1. Aym. cons. 73. Soc. Iun cons. 90. & 99. vol. 2. Sed in contrariū adducebatur, quod verba iactatoria non probant. c. cum iuramenta. de homicid. c. cum venissent. de inst. Item quia etiam quælibet præsumptio est probanda per duos testes. vt per Felin. in c. licet ex quadam. de testibus. col. pen. Afflict. decis. 364. Et dicebatur quod quando Felin. in c. si cautio. dicit, quod cōfessio extraiudicialis probat, loquitur quando est facta cū causa.

* decis. 466. lib. 2.

DECISIO IV.

ATtestationi Papæ nō est standum, si postquam declarauit aliquem esse eius familiarem, signauit commissionem. quod, quatenus tolleretur ius quæsitum, declaratoria reduceretur ad viam iuris. Ita in causa * Gebbenensi parochialis de Seraualles, coram Puteo, 11. Iunij 1542. Allegatur in cōtrariū Sarn. q. 13. de impetr. benef. vac. Sed ꝑ alia parte allegatur Anch. cōs. 395. Mihi

* decis. 309. lib. 2.

f 2 tamen

tamẽ obstat multũ, quod attestatio Papę nõ põt tollere ius quęsitũ considerabiliter. quia etiam alij testes tollerent ius quæsitum. nisi dicatur, quod nõ deposuit tamquam testis. immo quod videtur recessisse, concedendo commissionem. Vide Staphil. fol. 115.

DECISIO V.

AD probandum execrabilitatem meam, nõ sufficit vnus testis cum fama, & etiã productio mandati substitutionis facta per meũ procuratorem. licet in instrumento substitutionis, esset insertũ mandatum quod mihi producenti præindicasset. Ratio fuit, quia hoc casu requiritur plena * probatio. iuxta decis. Aegid. 471. Ita 27. Octobris 1542. coram Puteo, in causa Gebennensi Seranallis, de qua supra.

* Vide decis. 53. lib. 2.

DECISIO VI.

SCientia alicuius non probatur, quãdo tractatur de amissione iuris sui. etiam si probetur, quod erat notum in loco. Ita in causa * Gerundensi canonicatus, coram Raynaldo, 16. Maij 1541. vt dixi supra, de prin. Allegatur glos. in Clem. 1. de concess. præb. & ibi Card. Vbi fit differentia inter amissionẽ, vel acquisitionẽ iuris. Potest esse ratio, quia in huiusmodi priuatione, non sufficit ista scĩetia pręsumpta. Ruin. lib. 3. consil. 66. n. 19. & seq. vbi arguit, ex vicinitate locorum non inferri scientiam. & mandatum non præsumi, ne quis priuetur suo. Ideo communis scientia in loco, non sufficit ad imponendum pœnam. Aym. lib. 1. cons. 193. nu. 8.

* Decis. 148. lib. 1.

DECISIO VII.

CLericatus illegitimi probatur per famam, * alijs concurrentibus. vt in causa Leodiensi decanatus, coram Rauellensi, 10. Ianuarij 1547.

* Regulariter cõtrarium. decis. 349. lib. 1.

DECISIO VIII.

HAbilitates, & alia narrata in litteris reseruationis pensionis, ac in instrumento translationis, non sunt probanda per agentem spolio ad pensiones subtractas. Ita in causa * Liciensi pensionis, coram Puteo, 18. Ianuar. 1542. Ratio est, quia ille qui cessauit soluere, prius approbauit personam illius, & omnia.

* Decis. 225. lib. 1.

DECISIO IX.

STatur assertioni Episcopi ordinantis in aliena diœcesi, & asserentis illud fecisse de licentia Ordinarij. vt supra de dispens.

DECISIO X.

CLericatus auctoris, satis dicitur probatus per publicam vocem & famam, nisi ex aduerso esset datus fumus de illegitimitate. iuxta decis. Aegid. 112. Ita in causa * Ouetensi Archidiaconatus, corã Puteo, 12. Decembris 1547. inter Ioannem de Prama, & Ioannem Marquez. Facit decis. 9. de caus. poss. in antiq.

* decis. 77. lib. 1.

DECISIO XI.

AD probandum clericatum auctoris, allegatio Lapi non suffragatur. tamen probatur clericatus si auctor per decem annos tenuit beneficia in antiquitate quinquaginta annorum. vt in causa Placentina coram Thoma, inter Garsiam Caruajal, & Ioannem Solanum, 4. Decembris 1545. Allegatur Aegid. 645. f. 12. & Cassad. 2. & 3. de caus. poss.

DECISIO XII.

NOtorium dicitur, quod fit præsentia decem personarum: vt in causa * Segobiensi iurisdictionis coram Marescoto, inter Episcopum, & Capitulum 24. Martij 1542. Allegatur gloss. Ioannis 1. in ordine in c. de manifesta. 2. q. 1. & ibi per omnes modernos in c. cum oporteat. col. 9. vers. item adde Baldum. de accusat.

* decis. 283. lib. 1.

DECISIO XIII.

PRouisus per Ordinarium tenetur probare, beneficium vacasse in mense Ordinarij si Apostolicus possederit. licet Ordinarius habeat de iure communi collationem in omnibus mensibus, & reseruationes sint odiosæ. Ita in causa * Salamantina Canonicatus, coram Puteo, inter Michaelem Alpharo, & Antonium de Vega, 4. Febr. 1549.

* decis. 206. lib. 1.

DECISIO XIV.

CLericatus auctoris qui transtulit pensionem, dicitur sufficienter probatus si probatur delatio habitus, tonsuræ, & communis reputatio. non obstante quod eo tempore esset vxoratus, & sic non esset in quasi possessione clericatus. Ratio dubitandi fuit propter decis. 7. de test. & 9. de caus. poss. in antiq. Ita resolutum est in causa * Salamãtina pensionis, coram Mohedano, inter Cardinalem de Sancta Cruce, & Galeottum de Fantis 28. Maij 1540.

* Vide decis. 319. lib. 1.

DECISIO XV.

QVando opponitur contra instrumentum quod omnes de Collegio non fuerint vocati ille, qui hoc dicit, quod illi qui non fuerunt vocati erant in loco, tenetur id probare. alias alter potest dicere, eos fuisse extra locum. Ita in causa * Segobiensi molestiarum & spolij, de Parazes coram Prospero 12. Februarij 1546. inter Abbatem, & Capitulum, & Canonicos. Allegatur cons. Fed. 148. & Abb. in c. 1. de syndico. & in c. cum Ioannes. de fid. instr.

* decis. 375. lib. 2.

In

In contrarium autem dicebatur ex forma statuti omnes, debuisse vocari eum cedula. & quod qui dicebat seruasse formã, id probare debebat.

DECISIO XVI.

Cum in erectione beneficij dictum fuit, beneficium non excedere valorem ducatorum 100. & Papa mandauit augeri ad medietatem. & præsentatus possessor diceret beneficium plus non valere. dubitatum fuit quis teneretur probare, quod plus non valebat. Et die 1. Decembris 1544. fuit resolutum, quod hæc probatio spectabat ad Thobiam Spinellum præsentatũ. quod per assertionem eius, etiam cum adminiculis, non probatur valor. in terminis. l. cum de lege. de prob. Ita in causa Terdonensi Prioratus, de summa ripa, coram Fabio, inter D. Thobiam, & Cardinalẽ de Gambara. Allegatur Rip. in c. ad aures. de rescript. col. 11. Postea fuit datum dubium, cui incumbat onus probandi valorem. Et die 12. Decembris tentũ fuit, quod seclusa regula Adriani, quæ onerat fundantem, onus probandi incumberet Cardinali, quod etiã firmatum fuit. 15. Decem.

DECISIO XVII.

Narratiua rebellionis, etiã motu proprio facta per Papam, non probat. Ita in causa * Vrbeuetana Castri Castilionis, coram Reuellensi, inter DD. de Sabellis, & Monaldenses. 4. Iunij 1541. Et dictum fuit, idem resolutum fuisse in causa Bononiensi bonorum, de Bentiuolis. Allegatur, quod in criminalibus regula non procedit. vt per Felin. in c. quæ in Ecclesiarum. de constit. col. 23. Gem. cons. 53. col. 4. Dec. cons. 544. & seqq. Aret. cons. 175. Ias. cons. 34. vol. 1. col. 6. & cõs. 86. col. 5. vol. 3. Rebuff. fol. 241. Et quia in contrarium allegabatur Bald. cons. 326. seu 328. col. 4. vol. 1. Soc. 266. col. 2. fuit dictum, quod Dec. d. cons. 445. col. antepen. illum improbat. Pro quo etiam facit, quia vbi agitur de graui præiudicio, Papæ assertioni nõ statur. Paul. de Cast. cons. 46. col. fin. vol. 2. Petr. de Anchar. cons. 348. col. fin. Aret. cons. 165. col. 3. Dec. cons. 357. & c. quæ in Ecclesiarum. col. 12. Staphil. fol. 155. Vide Felin. in c. 2. de rescript. & c. causam quæ. col. 6. eod. tit.

* decis. 124. lib. 1.

De Procuratoribus.

DECISIO I.

TVTOR potest, ante confectionem inuentarij, constituere actorem. & actor ad omnes causas potest prosequi appellationem. Bart. in l. tutor qui repertorium. col. 2. ff. de adm. tut. Dec. late in c. ex parte. de appell. & quo ad secũdam partẽ Salic. in l. si actor. 2. oppos. C. de appell. Ita in causa * Bononiensi hæreditatis de Ferrerijs, corã Aquensi. 17. Martij 1542.

* decis. 180. lib. 1.

DECISIO II.

PRocessus factus per procuratorem minorem viginti quinque annis, tenet in beneficialibus, etiam parte opponente. Franc. in c. qui generaliter. in fin. de procur. in 6. & Aegid. 143. in fine. Quicquid dicat dec. 801. in antiq. & Ias. in l. exigendi. C. de proc. & non obstante quod diceretur, minorẽ pro se posse agere in causa adulterij, non tamen pro alio. l. si maritus la 2. §. lex Iulia. ff. de adult. Idem in seruo. per l. seruus. ff. de bon. poss. Ita in causa * Bononiensi Capellaniæ S. Lazari, pro Ioanne de Facchis, contra N. Campanum, coram Puteo 19. Martij 1541.

* decis. 152. lib. 1.

DECISIO III.

MAndati defectus non potest opponi per aduersarium, si lata sit sententia pro habente mandatum defectuosum. vt supra de iud.

DECISIO IV.

MAndatum enunciatum in sententia, bene præsumitur in actis quis. sed hoc non procedit, quando reperitur speciale mandatum. nisi etiam enuncietur specialitas. Ita tentum est in causa * Calaguritana beneficij de Pobes, coram Rauellensi, 21. Octobris 1547.

* decis. 51. lib. 1.

DECISIO V.

MAndatum præsumitur, si remissoria fuit exequuta in partibus vbi erat principalis, qui habuit notitiam, ex quo postea fuit transmissus processus, & productus per per eundem procuratorem. quia ex scientia cum actu positiuo, scilicet quod iste habuerit iura facientia ad causam, præsumitur mandatum. ad not. per Bar. in l. 3. §. causam. ad Carbonian. Ita in causa * Canariensi iurisdictionis, coram Peregrino, 23. Ianuarij 1545.

* decis. 209. lib. 2.

DECISIO VI.

SI productum fuit mandatum insufficiens, & lata sententia, nõ potest substineri processus, etiamsi post sententiam exhibeatur bonum mandatum. Ita in causa * Cæsaraugustana pensionis, coram Rauellensi, 12. Februarij 1546. Quicquid dicat decis. 145. in

* decis. 171. lib. 2.

nou. & 348. in antiq. quia procedunt vbi penitus nõ constabat de mandato,& postea repertũ est vnũ mandatũ tantum, vel procedunt in sententia excõmunicationis.& ita videtur sentire Roman.cons.343. Sed pro decisione ista facit cons. eiusdẽ Rom. 446. & 496. Iterum fuit tentum vt supra, in causa nullius Monasterij coram Sarnensi 3 o. Maij 1541.

DECISIO VII.

SI mandatum in quo sunt constituti duo procuratores absque clausula. & quemlibet in solidum.habet clausulam in fine.promittens habere ratum quicquid per eos, & eorum alterũ factum fuerit, potest vnus ex illis procuratoribus tantum,consentire resignationi, & dominus non potest contrauenire. licet clausulæ in exequutiuis positæ nõ soleaur disponere.iuxta not. per Felin. in c. licet.de off. ord. & in c. sedes. de rescript. & Rota 23. de procur. in antiq. & Bisig. 1. eod. tit. Quia in hoc casu non voluit Rota quod disponãt, sed quod declarent, & quod operentur ratificationem, & quod ille non possit conuenire. Ita in causa Ciuitatensi præstimonij cotã Puteo 30. Ianuarij 1548. & iterum vltima Februarij.

DECISIO VIII.

MAndatum ad conferendum.quatenus cõtingat beneficium vacare ex causa permutationis. extenditur quod possit admittere resignationem ex causa permutationis faciendam. vt not. infr. de renunc. Et licet mandatum ad conferendum certum beneficium,non teneat.iuxta decisionem 5.de off. vicar. in nou. quam tenuerunt Domini in causa Conimbrigensi canonicatus & præbendæ, coram Prospero de mense Februarij 1544. & ita dicit tex. in c. deliberatione. de off. deleg. in 6. Tamen hoc non procedit in permutatione. vt ibi dicit Domin. in fin. & Collect. in c.final. in fin. de rer. permutatione. & Bellam in tract. de ter. permut 1.par. quæst. 10.

DECISIO IX.

VOluntas procuratoris substituti, quod consenserit se reuocari per procuratorem principalem, qui non habeat facultatẽ reuocandi,debet probari per eum,qui dicit eum consensisse. l. exceptionibus. ff. de except. Allegatur tamen in contrarium gloss. in c. ei qui.de proc.lib.6.& glos.in c. quis. eod.tit.vers. eo volente. Ita in causa Giennensi decimarum, coram Thoma 23. Martij 1541.

DECISIO X.

RAtificatio post terminum ad confitendum debitum,& videndum se excommunicari,nõ tenet sicut ratificatio quæ fit post sententiam. iuxta decis. 1. hoc tit. in antiq. Ita in causa * Ilerdensi arrendamenti coram Mohedano 15. Februarij 1546. Tamen Rota dixit,hoc esse verum de rigore.& voluit quod videretur de bono iure.

* decis. 378.lib.2.

DECISIO XI.

PRocurator substitutus in negocio executiuo, post aliquos actus potest substituere, nõ obstante quod diceretur,in negotio executiuo non dari instantiam. quia contrarium est verum. vt per Doct. in l. properandum.in princ.C.de iud. Rom. cons.174. Ita in causa * Hispalensi dimidiæ portionis coram Thanis 30. Ianuarij 1545.

* decis. 213. lib.2.

DECISIO XII.

MAndatum ad compromittendum,non expirat per primum compromissum, sed procurator potest pluries compromittere, donec causa terminetur. presertim in causa vbi virtute statuti erat faciendum compromissum inter consanguineos. vt in causa * Liuiana hereditatis, coram Ioanne Paulo,& Pighino 4. Aprilis 1541. Allegatur Bart. in l.3, ad l. Falc. Rip. respon. 27. & in c. cum M. de const. Rom. cons. 104. circa illud quod stante statuto.

* decis. 100. lib.1.

DECISIO XIII.

ACceptans mandatum, & illud producens ad effectum substituendi tantum, nisi illud producat per compulsum, censetur acceptasse in totum. & valet sententia lata eo citato. Ita in causa * Mantuana zuccarorum, coram Prospero 26. Ianuarij 1545.

* decis. 212. lib.2.

DECISIO XIV.

PRocurator constitutus post primam resignationem validam,non censetur reuocatus,etiam si constituens secundo loco cedat. & ideo valent acta cum eo, non intimata tali reuocatione, quæ isto casu debet intimari. alias potest procedi contra dominũ pro fructibus & expensis. Ita in causa * Pa lentina canonicatus, 8, Octobris 1546. inter Gomesium de Torres, & Ferdinandum de Villumbrales.

* decis. 458.lib. 2.

DE-

DECISIO XV.

Mandatum, datum censetur data scientia domini, quod agebat nomine suo, & patientia, ac dubio mandati:. & quod produxit iura. licet alias non videatur sufficere sola patientia. iuxta communem opinionem quam refert Felin. in c. cæterum. col. 3. de iud. vers. non obstat. & Alex. in l. sæpe. de re iud. col. 30. vers. contrariam partem. & cós. 79. col. fin. vol. 4. Ita in causa * Placentina castri Sarmati, coram Ioanne Paulo, 23. Octobris 1542.

* decis. 348. lib. 2.

DEISCIO XVI.

Intimatio appellationis facta per procuratorem substitutum, non ostenso principali mandato nisi per insertionem in mandato dictæ substitutionis, non deuoluit causam, etiamsi non fuit petitum fieri fidem de tali mandato. Ita in causa * Salamantina portionis, coram Fabio, inter Antonium Aráz o, & Alphonsum Maldonato 19. Ianuarij 1547. Allegatur pro decis. Fastol. dub. 35. & Aegid. decis. 58. & 59. In contrarium dicebatur, quod ex quo pars non opposuit, erat danda fides inserto. vt per Soc. in l. 2. de eden. & ibi N. de Monte Sperello. Et opponebatur de Clemen. causam. de elect. in verbo. si petita fuerit.

* decis. 505. lib. 2.

DECISIO XVII.

Intimatio reuocationis procuratoris, sufficit facta resignatario tantum. Ita in causa * Salamantina Abbatiæ S. Saturnini, coram Mohedano, inter fratrem Alphonsum Nunnez & Martinum Gomez 12. Nouem. 1543. Vide decis. Mohed. 187. Et in cótrarium videntur decisiones eiusdem 116. & 186.

* Vide addit. ad decis. 418. lib. 2.

DECISIO XVIII.

Procurator, etiam post tres sententias, etiã si consentiat, non potest reuocari quin procedatur in causa restitutionis, nisi aduersarius etiam consentiat. Ita in d. * causa 16. Nouembris 1543. Allegatur text. in c. 2. de procur. in 6. & gloss. in l. mutari. ff. de proc. Paul. de Castr. in l. quæ omnia. in prin. ff. eod. tit. Fel. in c. ex parte decani. col. peu. de rescript. nu. 84.

* decis. 52. lib. 2.

DECISIO XIX.

Mandatum expirat per cessionem, seu renunciationem beneficij intantum, quod licet resignans remaneat in possessione, & posset per seipsum se defendere, ac valerent forsan sententiæ absolutoriæ pro eo latæ, etiamsi de nouo constituisset procuratoré. tamen cum sententiæ fuerint obtentæ per procuratorem antea constitutum, & sic reuocatum, fuerunt nullæ. Ita in dicta causa, coram eodem, 23. Martij 1545. Allegatur Abbas in c. cum venissent. de testibus. & Clem. fin. de proc.

DECISIO XX.

Procurator constitutus per reum citatum ad defendendum causam illam, non potest agere. Ita in causa * Salamantina rectoriæ, coram Puteo, 24. Ianuarij 1543. inter Thomam de Iudice, & Fabritium etiam de Iudicibus. Allegatur text. in c. accedens. & c. constitutus. de procur. & Alexandrin. in c. domino. 50. dist. col. 1.

* decis. 413. lib. 1.

DECISIO XXI.

In eadem causa. cum Thomas primo commisisset causam D. Aquensi. & ante execu tionem citationis per Thomam obtentæ, Fabritius commiserit causam D. Rossanensi. & Thomas dederit mandatum ad causam, coram Rossanensi tantum. & ambo, videlicet Thomas & Fabritius, cœperunt procedere coram Rossanensi. & Fabritius cœpit procedere coram Aquensi dimisso Rossanési. & processit per audientiam contradictarum & obtinuit sententiam, de cuius validitate dubitabatur. & Rota die 14. Maij 1543. tenuit, sententiam esse validam. Sed propter fraudem apparentem, voluit quod videretur negocium principale.

DECISIO XXII.

Cum quis constituisset procuratorem ad resignandum beneficium de Villa Castrin. in fauorem Gomesij, ac alia beneficia etiam in fauorem dicti Gomesij, seu personę alterius nominandæ per procuratorem. & deinde fecerit alium procuratorem ad resignandum omnia beneficia in fauorem Gomesij prædicti, cum clausula. citra. &c. & dubitaretur in causa Segobiensi de Villa Castrin. coram Fabio, die 30. Ianuarij 1545. Fuit resolutum, quod censeretur mutata vo luntas, non obstante clausula. citra. &c. ex quo secundum mandatum, erat quo ad omnia beneficia in fauoré d. Gomesij. & clausula. citra. operabatur quo ad dictum beneficium tantum. Constat enim, quod volebat vltimo loco omnia beneficia resignare in fauorem Gomesij, & non alterius.

DECISIO XXIII.

Dominus videtur ratificare possessionem captam nomine suo, dando mandatum ad

ad capiendum possessionem quorumcunque beneficiorum, collatorum & conferendorum. etiam si ignorabat possessionem captã, sed bene sciebat collationem sibi factam. adeo quod si spoliaretur dictus procurator, posset Dominus agere spolio. Vide infra de rest. spol. Ita in causa Spoletana capellaniæ sancti Leonardi, inter Bartholomeum Erasmi, & Romillam Aquitanum, coram Augustino, 13. Aprilis 1548. Allegatur tex. in l. Iulianus qui satisd. cog. Rot. 454. Doct. in l. si quis mihi bona. §. sed si mandaui. de acq. hæred. Cur. conf. 63. vbi de communi. Ias. d. l. Iulianus. Item, quod satis dicitur speciale mandatum hoc casu, licet non sit facta mentio in specie de isto beneficio. Allegatur Bald. in l. vnica. C. de proc. Alex. conf. 189. vol. 7. n. 7. Abb. in c. accedens. col. 2. de præben. Felin. in c. nonnulli. §. sunt & alij. col. 8. Cassad. decis. 1. de procur. Quod autem non requiratur scientia. allegatur Alex. conf. 146. in 3. col. vol. 5. & 112. eod. vol.

DECISIO XXIV.

MAndatum ad prosequendum gratiam expectatiuam, & acceptandum, licet postea mutetur diœcesis, extenditur. vt in causa * Segobiensi canonicatus, coram Reomano, inter Didacum de Gueuara, & Antonium de Astrudilla 11. Martij 1547.

* decis. 21. lib. 1.

DECISIO XXV.

PRocurator substitutus in prima instantia apud acta causæ, iuxta formulariũ, potest appellare, & prosequi in secunda instantia, etiam quod in forma huiusmodi nihil dicatur in specie de hoc. Ita in causa * Toletana matrimonij, coram Fabio, inter Comitẽ de Pugnorostro, & Beatricem, 20. Octobris 1542. In contrarium tamen allegabatur communis opinio Doct. c. 2. de iur. cal. lib. 6. & Doct. in c. pen. de proc. & Felin. in c. fraternitatis. de test. n. 1. & decis. 21. in nou. Et allegabatur decisio in causa Bononiensi coram Marescoto. Sed fuit dictum quod hoc casu Rota semper ita intellexit.

* decis. 115. lib. 1.

DECISIO XXVI.

IN eadem * causa, 20. Nouembris 1542. fuit etiam tentum, quod iste procurator substitutus, posset procedere in negotio principali. quia aderat clausula, ad faciendum taxari expensas, & illas extorquendum.

* decis. 366. lib. 1.

DECISIO XXVII.

PRocurator vsq; ad tertiam instantiam, an possit prosequi vlterius, vel procedi contra ipsum ad decretum exequutoriaIiũ, fuit resolutum in quadam causa * Vlixbonensi beneficij de Porros, coram Puteo inter Petrum Ludouicum, & Ioannem Vasquez. Et puto decisum quod posset. quia mandatũ censetur datũ ad connexa. Licet ex aduerso allegarentur Doct. in l. properandum. de iud. quod dicitur finita instantia.

* decis. 18. lib. 1.

DECISIO XXVIII.

MAndatum erat factum ab eo qui commiserat causam contra Titium omnesque alios. &c. ad prosequendum, & pertractandum causam, & causas huiusmodi, quæ vertitur, vertuntur, & verti sperantur coram D. Fabio, inter ipsum constituentem ex vna, & Alphonsum de Camera, & Alphonsum de Azero, omnesque alios interesse putantes, de & super præstimonio, rebusque alijs. &c. ex altera, partibus. cum omnibus annexis. &c. & tam coram prædicto D. Fabio, quam alijs quibuscunque iudicibus, ac in causa, & causis huiusmodi comparẽdum. & cęt. Et stante dicto mandato, fuit dubitatũ in causa Zamorensi præstimonij de Malua, inter Ludouicum Arrio, & Cardinalem Burgensem, an dictus procurator potuerit postea, per speciale rescriptum, committere causam contra D. Cardinalem. qui non erat comprehensus in rescripto sub illa clausula omnesque alios. &c. cum in mandato diceretur. in causa, & causis huiusmodi. & sic inter personas comprehensas in cõmissione. & sic in illa lite. Tamen Domini die 12. Octobris 1548. tenuerunt, mandatum extendi. Rationem puto fuisse, quia licet commissio non comprehenderet Cardinales, tamen mandatum bene comprehendebat. cũ quo ad hoc. differant.

Qui Filij sint legitimi.

DECISIO I.

COmes non potest sine causa legitimare. Et non statur ei de causa, sed debet aliunde probari. Ita in causa * Bononiensi de Ferrarijs, 10. Decembris 1544. coram Tolomeo.

* decis. 181. lib. 2.

DECISIO II.

COmes Palatinus, non habens specialiter quod possit legitimare infantes, potest legitimare eos quo ad absterfionem maculæ, non quod eos reducat in potestatem patris. Soc. conf. 97. num. 24. & 25. & conf. 154. vol. 2. Ita tentum est in causa * Bononiensi fideicommissi de Grisoribus, coram Reomano, 28. Ianuarij 1549.

* decis. 203. lib. 3.

DECISIO III.

Filius potest legitimari, etiam quod non constet de certa matre. dumodo pater ipsum habuerit pro filio, & eum ita tractauerie, & nominauerit. Ita in causa * Parmensi legitimationis, inter Gradassum de Cola, & Iacobum de Cola, 19. Februarij 1543. Allegatur Ias. cons. 106. vol. 1. Abb. in c. Michael. ad fin. de fil. presb. Immo hoc etiam procedit In filijs expositis, quando pater agnouit eum pro filio. vt in casu isto habetur per Bal. in auth. si qua illustris. ad S. C. Orfician. Nec obstat Bart. in l. 1. ff. ad municip. & in l. quia semper. de in ius voc. quia loquitur in vulgo quaesitis, vel habentibus parentes incertos, & cons. Dec. 343. & Bald. 377. loquitur quando pater nunquam agnouit, sed auus. prout non obstat tex. in c. per tuas. de prob. qui loquitur expresse de matre. quia casus ita ibi contigit.

* decis. 95. lib. 1.

DECISIO IV.

Legitimatio filiorum, facta per patrem, etiam extantibus filijs legitimis valet, eis non citatis. facta tamen mentione de eis. ea ratione, quia pater potuisset bona sua proijcere in mari. Ita in causa * Rauennatensi haereditatis, coram Rauellensi, 23. Ianuarij 1544. inter Vincentium, & Bartholomeum de Donatis. Allegatur Alex. cons. 188. col. 3. vol. 5. In contrarium allegatur Dec. cons. 393. & 307. Et dicebatur, quod in isto priuilegio non erat clausula. citatis & non citatis. Ideo concedens intellexit, quod, causa cognita procederet, vt dicit Dec. con. 425. col. 3. & d. cons. 393. col. fin.

* decis. 89. lib. 2.

DECISIO V.

IN eadem * causa, 4. Februarij 1544. fuit tentum, quod licet in priuilegio non diceretur exprese, quod Comes posset legitimare exstantibus alijs filijs, tamen poterat legitimare, ex quo in priuilegio erat clausula. citra praeiudicium ascendentium & descendentium, & legitimę eius iure naturae debitae. Licet in contrariū allegaretur Bart. in l. generaliter. §. vxori. ff. de vsufruct. leg. & Alex. cons. 106. vol. 5. col. 2. vers. solum ergo restat vbi, quod exceptio non facit, regulam extendi ad ea, quae exceptione non facta, non comprehendit. Item, quod ea quę sunt Principi reseruata in signum supremae potestatis, non censentur concessa, etiā si viderentur necessaria ad necessarium pręcedens. vt in c. prudentiam. §. sexta. & ibi not. Abb. de off. deleg. Et ita limitatur regula, de eo qui vult consequēs. vt per Doct. in l. 2. de iurisd. om. iud. Item, quod non ampliatur dispositio, vbi resultaret absurdum, vel iuris correctio, vt per Alex. dicto cons. col. 3. Maxime, quia verbum. praeiudicij posset verificari in nepotibus.

* decis. 91. lib. 2.

DECISIO VI.

IN eadem * causa, 3. Martij 1544. tentum fuit quod sufficiat pro causa, quod legitimatus sit bonae vitae, conditionis, & famae, morigeratus, & non dissipator. Allegatur quod aequipararetur legitimatio adoptioni. vt per Bart. in l. Gallus. §. & quid si tantum. ad finem. ff. de lib. & posthum. & sufficie adoptatum esse talem. §. cum autem inst. de adopt. Item allegatur Anchar. cons. 241. Dec. 276. col. pen. tex. in c. tali. 1. q. 7. Ias. in d. §. & quid si tantū. n. 68. Curt. Sen. cons. 16. 64. & 74. Cor. con. 1. vol. 3.

* decis. 110. lib. 2.

DECISIO VII.

IN dispensatione, seu legitimatione, filij spurij, quae proprie dicitur dispensatio, nō requiritur citatio agnatorum, cum praeiudicium eorum non sit considerabile. Licet quando requiritur causę cognitio, regulariter requiritur citatio; tamen non requiritur citatio, quando non agitur de praeiudicio alicuius considerabili. Ita in causa Romana bonorum de Sodetinis, coram Reomano, 9. Martij 1548.

DECISIO VIII.

CVm esset impetrata dispensatio in tertio gradu à quodam Commissario de cuius facultate dubitabatur. & ideo coniuges post susceptam prolem petijssent secum dispensari per Poenitentiariam. & essent expeditae litterae in forma. in quibus mandabatur dispensari. & antequam procederetur ad illarum executionem, vnus ex coniugibus mortuus est. & ideo filius istis narratis, & quod semper fuit reputatus pro legitimo, & quod fuerat institutus à patre, obtinuit alias litteras Poenitentiariae. in quibus mādabatur, vt vocatis vocandis, iudices declararent eum legitimum. Fuit dubitatum an essent validae. & Rota, 22. Octobris 1546 coram Reomano, in causa * Tarraconensi legitimationis, tenuit pro validitate.

* decis. 471. lib. 1.

De non alienandis Rebus Ecclesiae.

DECISIO I.

STante prima inuestitura solenniter facta, potest fieri secunda sine solennitatibus. si vero non praecedat alia, tunc requi-

requiritur quod binus actus precedat, cum tempore triginta annorum vel quadraginta. iuxta Curt. in tractat. feud. 2. par. q. 4. & 13. par. 1. quæst. 2. col. num. 8. & Card. Alex. in c. 1. col. 9. qui feud. dar. poss. & & Paul. de Castr. cons. 136. alias 189. 2. p. Ita in causa Bononiensi emphyteusis, pro D. Aemilio de Blanchis, cotra Priorem Sancti Antonij, coram Mohedano, 20. Februarij 1540.

DECISIO II.

Citari debet, habens regressum in alienatione bonorum Ecclesiæ. Ita in causa * Bononiensi nullitatis locationis, inter Cardinalem Tranensem, & Gaelottum Tofignanum, coram Fabio, 11. Ianuarij 1544. Sed valde dubito. puto bene, quod non preiudicet Cardinali, quin Albertus teneretur probare de euidenti vtilitate. cu alias Prælato agenti incumbat probare læsionem.

* In addit. ad decis. 411. lib. 2.

DECISIO III.

Caducitas non censetur remissa ob receptionem pensionum, si non fuit petita renouatio. supposito quod recipies ignorabat emphyteutam teneri ad illam petendam. & quod lapsum erat tempus petendi. Ita in causa Bononiensi bonorum de Bologninis, inter eos, & Cardinalem Campegium, coram Prospero, 5. Decembris 1547.

DECISIO IV.

Abbas & Conuentus, possunt compromittere inter eos & alium, si monasterium pleno iure ad Abbatem pertineat, nec habeat alium superiorem. itaut habeat iurisdictionem Episcopalem. Ita in causa Cæsaraugustana, coram Puteo, 5. Martij 1543. Facit tex. in c. statuimus. & c. ex ore. de de priuil. gloss. communiter approbata, in c. 1. de reb. eccl. & in verb. proprie. Vide Dom. cons. 96. quid dicat.

DECISIO V.

DVM dubitaretur, in causa Melfiensi spolij, inter Cardinalem de Aquauiua, & Franciscum Picti, an instrumentum locationis esset simoniacum, in quo erat locata Ecclesia cum omnibus bonis, ac facultate conferendi beneficia, Domini, 16. Maij 1546. proponente Puteo, fuerut diuisi. Sed inclinabant, quod si Franciscus probaret, quod etiam fine facultate conferendi beneficia, Ecclesia arrendata fuisset pro scutis 1100. prout ipse soluebat, quod locatio teneret.

De Regressibus.

DECISIO I.

SEcundus regressus, etiam de consensu, debet iustificari, quando fuit habita relatio ad priorem regressum. quia semper debet iustificari narratiua litterarum. Ita in causa Astoricensi Sancti Brissini, coram Puteo, 4. Maij 1547.

DECISIO II.

STante Bulla reuocationis regressuum sine consensu, fuit dubitatum quod non haberet locum, cum quidam resignauit reseruato sibi regressu, & pensione. & procurator, qui habebat mandatum ad omnia, consensit tantum pensioni, & nihil dixit de regressu. Ratio fuit, quia satis est facto consentire acceptando resignationem, cum illa conditione. Ita in causa * Hispalensi cantoriæ, coram Prospero, 27. Ianuarij 1546. Et iterum, 1. Februarij eiusdem anni.

* decis. 359. lib. 2.

DECISIO III.

REgressus non censetur suspensus per clausulam. cum suspensione quarumcunque gratiarum præuentiuarũ. &c. etiam si non sit addita clausula citra tamen accessus. &c. quia ista suspensio respicit gratias mere præuentiuas non habentes causam de præterito. & clausula preseruatiua. citra accessus. &c. habetur pro apposita, cum sit solita apponi. Ita in causa * Hispalensi cantoriæ, coram Prospero, inter Didacum Vasquez, & Ioannem de Medina.

* decis. 391. lib. 2.

DECISIO IV.

REgressum habens de consensu. non tenetur iustificare ius primæuum. vt in causa * Hispalensi beneficij de Carmona, coram Marescoto, inter Dominicum Centurionem, & Ioannem Baptistam Pinellum. Idem in causa Legionensi canonicatus, coram Puteo, inter Melchiorem Guttierez, & Ferdinandũ Gundisalui, 19. Ianuarij 1547.

* decis. 147. lib. 2.

DECISIO V.

NArratiua Papæ sufficit pro fundamento regressus. vt in causa Mutinensi Hospitalis. vide sequent.

DECISIO VI.

IN eadem, coram Prospero, 9. Ianuarij 1545. tentum est, quod Ioannes Matthæus non dato de priori titulo, posset retinere Hospitale, virtute clausulæ. quam litterarũ desuper conficiendarum, quas vim validæ & efficacis prouisionis. &c.

DECISIO VII.

REgressus dicitur ex causa onerosa, etiam si quando resignaui, fuit mihi data recompensa. vt in causa * Mutinensi Monasterij, coram Sarnensi, 20. Nouembris 1542.

* decis. 364. lib. 2.

DECISIO VIII.

REgula * Adriani, loquens in accessibus, non habet locum in regressibus. vt in dicta causa, * 15. Decembris 1542.

* Legendum forte Leonis.

* decis. 389. lib. 2.

DECISIO IX.

REgressus reseruatus Cardinali ad beneficiũ minoris valoris 200. ducatorum est validus, si habet clausulam. tam vigore præsentis, quam prioris tituli si prius habebat regressum de tempore Iulij II. ante Concilium, & illum suspendit, & fuit reseruatus secundo, consentiendo resignationi. Ita in causa Salamantina præstimonij de Ornade, coram Puteo. inter Hieronymum de Ario, & Franciscum de leon. Allegatur quod regressus antiquus videbatur extẽdi, & ampliari. quia extendebatur ad vacationem per aliam personam. & sic non dicebatur gratia noua, sed eadem. ideo gaudet eisdem priuilegijs. Paul. de Castr. conf. 389. si cõsideramus. in 1. vol. Ergo non fuit necessaria derogatio Concilij, cum reseruatio prioris tituli nõ indigeat derogatione. Allegatur tex. in l. fin. C. de codicil. vbi licet sit data per leges forma testamẽti in scriptis, si quis testetur prætermissa illa forma, cũ clausula. quod valeat iure codicillorum, absque derogatione alicuius legis. testamentũ valet vt codicillus. Item, facit dictum Bald. in c. 1. de feud. alien. vbi de clausula. quod valeat iure antiqui feudi. & Alex. cõs. 59. vol. 5. Itẽ facit Abb. in c. pastoralis. col. 2. de appell. vers. nota secundo. & not. Fel. in c. fin. de constit. col. 12. vers. sed declaratio. In contrariũ allegatur Cassad. decis. 3. de præben. Vide supra de constit.

DECISIO X.

REseruato regressu & accessu, ad beneficium resignatum, per cessum vel decessum, amissionem vel dimissionem, cũ clausula. etiam ipsa resignatione nulla & inualida existente. etiam quod resignans nullum ius haberet, intrat accessus, si resignatarius reperiatur inhabilis, ptopter regulã de idiomate, vel alias. Ita in causa Valentina de Pego, inter D. Ioannem Baptistam Baldassinum Aduocatum, & Martinum Calaforra, 15. Februarij 1544. corã Aquensi. Multum enim ponderabantur, pro decisione, illa verba. ac ipsa resignatione nulla, aut inualida existente. In contrarium autem ponderabãtur alia verba. ac si non resignasset. & quod Papa dat regressum per personam resignatarij.

DECISIO XI.

COnstabat de supplicatione resignationis factæ per Cardinalem Farnesium, nunc Papam, in fauorem Alphonsi, cum reseruatione regressus, & pensionis, licet non constaret de consensu formali. Item constabat quod dictus Cardinalis, eum narratiua dicti regressus consenserat resignationi factæ per D. Alphonsum in fauorem Bernardini, reseruato sibi secundo regressu. Fuit dictũ 11. Decembris 1540. coram Sarnensi, secundum regressum, tanquam fundatũ in primo, non valere. Et licet diceretur constare de porrectione supplicationis primi regressus, & ratificatione, tamen quia propter pensionem requirebatur consensus formalis, tentum est, non valere primum nec secundum regressum inter Petrũ. Gomez Viluede, & Alphonsum de Segura.

DECISIO XII.

REgressus sine consensu, reseruatus super reformatione, quæ erat facta post resignationem, ante tamen consensum præstitum, cum supplicatio resignationis esset die 16. & reformatio die 17. & postea die 21. esset præstitus consensus, fuit declaratus nullus. in causa Sorana Prioratus, coram Aquensi, inter Iacobum Bruscum, & Episcopum Soranum, 4. Februarj 1540. Eo maxime, quia Iacobus qui se fundabat in regressu, habuerat recompensam, non obstante etiam, quod Iacobus prætẽdebat, resignatarium, postea habuisse notitiam talis regressus, & non reclamasset.

De Re iudicata.

DECISIO I.

SEntentia, etiam si non sit lecta, sed dicatur lata, & publicata, est bona. iuxta decis. Cassad. 4. de dol. Ita 16. Decembris 1545. in causa

* Decis. 147. lib. 2.

sa * Brixiensi matrimonii, coram Aquensi. Sententia enim debet legi. l. 2. l. fin. C. de sent. ex pericul. rec. c. fin. de re.iud. in 6. Lectio enim non præsumitur. Felin.in c.quoniam contra. de prob. col. 12. vers. superflue quæritur. Nec sufficit si dicatur,data, lata. Bart. in d.l. 2. de sen. ex pericul. recit. Ang. in l. quæcunque. §. fin. ff. de publ. nisi dicatur,lata, & similiter promulgata.licet,quo ad hoc,contrariū teneat Bald. in c. cum in iure peritus. de off. deleg.col. final. in fin. & in l.1. col. 6. C. de fide. instr. & hast. fiscal. lib. 10. Pet. de Belu. in l. sciendum. ff. de verb. oblig. Ponderatur tamen cedula,dum dicit.in his scriptis pronunciamus.vt per Bald.in l. fin.C. de sent. ex peric.recit.Facit l.ait pretor.§.si iudex. ff. de re. iud. & Bald. in l. fideicommissa. §. quoties. in princ. de leg. 3.

DECISIO II.

Latis tribus sententijs pro legatarijs, contra hæredem, quod ipse teneatur ad legatum, potest hæres dicere esse detrahendam falcidiam. nec per hoc dicitur, contrauenire sententijs. vt in causa Brixiensi excessiuitatis legati,coram Sarnensi 6. Nouembris 1542. præsertim obtenta restitutione in integrum. Licet. l.is. à quo. de re iud.non videatur loqui in suspecto,de lapidatione, tamen domini tenuerunt cauendum esse cum fideiussoribus. Ita in causa * Carthaginensi beneficiorum, coram Fabio, 9. Octobris 1542.

* decis. 137. lib. 2.

DECISIO III.

Sententia non præiudicat tertio scienti, venienti ex diuerso iure, & non valenti prohibere.Ita in causa * Carthaginensi beneficiorum, coram Aquensi, 20. Nouembris 1542. Allegatur l. sæpe. de re iud. in fin. & ibi Alex. col. 3. vers. ex quibus. & vers. hoc idem voluit Bald.

* Decis. 165.lib. 2.

DECISIO IV.

Fides copistæ, de petitione apostolorum, post duos menses,quæ non est in libro,& ipse nō erat amplius copista in illo officio, non suffragatur. Ita in causa Cæsaraugustana cabimentorum, coram Prospero, 14. Octobris 1547. Fuit tamen dictum, quod si doceretur de bono iure, deberet audiri, 20. Octobris 1547.

DECISIO V.

Quatuor menses, qui dantur condemnatis ad soluendum, dari debent quando intimantur stabilimenta Religionis Hierosolymitanæ, de soluendis annatis. & ante non potest quis incurrere pœnas rebellionis, de quibus in ipsis stabilimentis. Et not. in l. si debitori. de re iud. loquuntur, quando cautio esset petita. alias non est danda. Ita in causa * Cæsaraugustana de Villel,coram Puteo, 14. Maij 1548.

* decis. 131. lib. 3.

DECISIO VI.

Quando sunt plures iudices, sententia debet legi per omnes, vel per vnum alijs præsentibus,volentibus, & mādantibus.vt per Perus.in c.ab vno.de re iud.in 6. Ideo eum non constaret de consensu aliorū, Rota habuit sententiam pro nulla. Ita in causa Conimbricensi de loruam, coram Fabio, 15. Iunij 1545.

DECISIO VII.

Condemnatio in fructibus, pro habente breue de percipiendis fructibus in absentia, est facienda non simpliciter à data breuis, sed de non distributis. iuxta cons. Oldr. 56. Ita in causa Conchensi distributionū, corā Marescoto, 12. Ianuarij 1543. inter Capitulum, & Constantinum del Castello.

DECISIO VIII.

Licet post oppositas exceptiones nullitatis pensionis, fuerit præfixus terminus ad docendum de illis,& Auditor Cam. processit ad declarationem ob nō solutionem, & fuit appellatum facta solutione metu censurarum, & appellatio fuit deserta ob non prosequutionem, non est præclusa via pensionario, quin possit de nouo dicere de nullitate. nec sententia declaratoria potest dici transiuisse in rem iudicatam quo ad hoc.præsertim, cum exceptiones nullitatis essent diuersæ ab his, quæ prius opponebātur. Ita in causa Hispalensi pensionis,coram Puteo, 6. Nouembris 1545. inter Alphonsum Aluarez, & Didacum Vesga.

DECISIO IX.

Sententia lata contra hæredem,non præiudicat fideicommissario, nō citato saltem per proclama. Item, sententia huiusmodi valet. Ita tentum fuit, 28. Nouembris 1547. & iterum * 23. Ianuarij 1548. in causa Nouariensi bonorum, coram Puteo. Allegatur Ias. in l. decem. de verb. oblig. col. 11. & in l. nequicquam. §. vbi decretum. col. 7. de off. proc. Felin. in c. fin. de maior. & obed. Capic. decis. 107. Loffred. cons. 10. Croc. in §. diui. Sed aduerte,quod licet sententia non præiudicet,& sit valida,

* decis. 91. lib. 3.

tamen

tamen debet appellari à die notitiæ, prout si recte memini, tenent Doct. in d. §. diui. & Dec. consl. 445. Et ideo 7. Maij 1548. tentum fuit, quod licet fuerit agitatum hoc iudiciū contra Elisam, quæ erat etiam mater & tutrix fideicommissarij, seu substituti, non inferebatur quod filius habuerit notitiā. nec iudicium erat agitatum contra matrem vti tutricem.

DECISIO X.

MElioramentorū liquidatio impedit exequutionem, etiamsi fit in Curia præfixus terminus ad liquidādum. nec est tunc locus cautioni. l. si is à quo. de rei vend. Hoc tamē procedit si non sunt penitus illiquida, sed aliqualiter constat de illis. & tunc datur etiam dilatio ad partes, & quod eligantur periti. Secus si essent penitus illiquida. quia tunc esset locus dictæ cautioni. Ita in causa * Parmensi Vallium, coram Puteo, 11. Octobris 1546. Pro decisione allegatur Capyc. decis. 27. Sed ex aduerso allegantur Doct. in l. 4. §. ait prætor. de re iud. & ibi Alex.

* decis. 461. lib. 2.

DECISIO XI.

REi iudicatæ censetur renunciatum si quis passus sit procedi ad vlteriora, nō repetita protestatione in quolibet actu. vt requirit Alex. in §. morte. col. 4. contra Rub. Alexandr. qui ibi dicit communem in contrariū. Ita in causa * Placentina castri Sarmati, inter Scottos, coram Tolomeo, 26. Ianuarij 1545. quod quis videatur renunciare. Allegatur Ias. in l. patre furioso. de his qui sunt sui vel alien. iuris. l. 5. & Doct. in c. cum Bertoldus. de re iud.

* Decis. 615. lib. 2.

DECISIO XII.

QVando sunt plures qui agunt, licet exequutio non possit fieri, tamen non potest impediri quin feratur sententia, si causa est instructa pro vna. iux. decis. Bisig. 4. de iud. Ita in causa * Placentina canonicatus, coram Reomano, inter Ioannem Solano, & Franciscum, ac Antonium Diaz, 10. Ianuarij 1547.

* decis. 501. lib. 2.

DECISIO XIII.

SEntentia admissionis ad c. peruenit. cum clausula. constituto prius procuratore ad beneplacitum creditorum irreuocabili, cum iuramento. fuit tentum quod esset iusta. & quod non esset nulla, neque iniqua. Ita in causa * Romana pecuniaria, coram Tolomeo, inter Antonium de Barros, & Alexandrum Detti, 6. Nouembris 1542. Allegatur Bart. in l. iudex postquam. C. de sentent. & interloq. Vbi quod valet sententia lata sub conditione quæ potest statim adimpleri.

* Vide 314. decis. lib. 2.

DECISIO XIV.

QVando sententia est æqua, licet sit alias nulla, non debet infirmari. vt per Alex. consl. 73. & 81. vol. 6.

DECISIO XV.

SEntentia nocet tertio, qui appellauit ab ea. quia in veritate agebatur de eius præiudicio. quia ipse habebat inferius molendinum, & sentētia erat lata super duobus molendinis superioribus. Ita in causa Spoletana decursus aquarum, coram Raynaldo. in qua voluerunt, rem iudicatam nocere huic tertio, qui non fuit prosequutus postea appellationem. propter notata in c. quamuis. de re iud.

DECISIO XVI.

CVm esset facta exequutio in causa Tiburtina castri, pro D. Iacobo Zambeccario, in bonis illorum de Arsolis, vigore motus proprij, in quo mandabatur fieri exequutio in castro si aliunde satisfieri non possit, vel non satisfiat, & dubitaretur de validitate, quia non fuit facta discussio, nec subhastatio, vt à iure requiritur, & debeant primo capi mobilia, die 13. Martij 1545. coram Ioanne Paulo, * fuit resolutum, quod illa datio in solutum, facta per R. P. D. Cassad. virtute dicti motus proprij, non precedente deliberatione vel subhastatione, fieri nō potuisset. vt dicit Salic. in l. ordo. C. de exequu. rei iud. & ideo talis immissio non causabat vt fructus essent Hieronymi auctoris D. Iacobi. Tamen deinde die 23. Maij fuit resolutum pro validitate adiudicationis. ex quo non constabat de læsione, immo constabat de contrario. & quod in veritate non extabant alia bona, sed fiebat fundamentum in statuto, quod de nullitate post annum agi non possit. & motus proprius habebat clausulas, quæ dabant, quod procederetur multum late.

* decis. 144 lib. 2.

Postea cum esset datum dubiū, an si exequutio non esset facta iuxta motum proprium, sit nulla, vel iniusta, & an propter alternatiuam dicatur facta iuxta motum proprium. Rota tenuit die 23. Octobris, quod non erat differentia inter exequutorem, & iudicem ordinarium. & ideo quod iura allegata ad probandum, quod quando exequutio fit per exequutorem non seruata forma, sit nulla, erāt contra communē. Nam allegatur Alexan. consl. 5. col. fin. vol. 2. vers. non obstat si dicatur. & Afflict. decis. 358.

in princ. Item dicebatur, rescriptum dare iurisdictionem conditionalem, ideo factum in contrarium est nullũ. Soc.cons. 97.col.7. vol. 3. Item, allegatur Abb. in c.cũ dilecto. de rescr. in 6.col. & gloss. in verbo. iuris ordinem. Abb. cons. 3. vol. 2. col. 1. Item, die 26. Octobris tentum fuit quod non tenerebat, etiam quod exequutio esset facta eodẽ die, quo fuit præsentatus motus proprius, etiam parte non citata. per not. per Bar. in l. à diuo Pio. §. in venditione. de re iud. Die tamen 16. Martij fuit resolutum, quod subhastatio esset necessaria, iux. decis. Affl. 358. & dicebatur, eam non præsumi. & quod allegata in contrarium procedebant in extraiudicialibus. per not. per Fel. in c. quoniam contra. vbi si citatio non reperitur in actis non præsumitur. Et ad dictum Salic. in l. ordo. C. de exec. rei iud. fuit dictum, quod loquitur in venditione. & sic, vel requiritur subhastatio, vel venditio. quod in casu nostro non interuenerat. vt probatur in l. à diuo Pio. §. pignora. Fuit tamen dictum, quod, quia subhastatio erat inuenta ad euitandas fraudes, quod si poterat probari quod tempore dationis in solutum, etiam per subhastationem, res non valuisset plusquam pro eo, pro quo adiudicata fuit, quod posset sustineri datio in solutum. per vltimum fundamentum D. Antonij Gabrielis dicentis, quod quando nõ fuit seruatus ordo, si victus non appellauit, exequutio non est nulla. contra formam d. §. in venditione. vt dicit ibi Bart. col. fin. vers. quæro, hic dicitur. Io. And. & Ant. in c. quoniam frequẽter. vt lit. non contest. §. fin. Bal. in auth. sed hodie. C. de act. & obl. & in l. 1. C. si vendit. pign. & Abb. in c. quo ad consultationem. de re ind. Andr. de Isern. super const. reg. tit. de dilat. & excep. Nec obstat, quod sit datum pro forma. quia quando forma respicit effectum, sufficit eam seruare per æquipollẽs. Bald. in l. si quis mihi bona. §. si mandauit. ff. de acq. hær. Bar. in l. Gallus. & in l. si mater. C. de inst. & subst.

DECISIO XVII.

Sententia condẽnans in 600. ex diuersis tertiarijs, non dicitur continere diuersa capitula. ideo non valet in 500. nam licet deberentur 600. tamen in monitorio, quod suc cedit loco libelli, erat tãtũm dictum de 500. & vltra, & sententia condemnabat in 600. Ita in causa * Turritana tertiariæ, coram Puteo, inter Archiepiscopum Turritanum, & Ioannem Silanis, 18. Iunij 1542. Dicebatur esse casus in l. scire debemus. de verbor. oblig. & per Fel. in c. pastoralis. de rescr. gl. in l. etiã. §. 1. in verb. audiẽdus. ff. de min. Ias. in l. si seruus plurium. ff. de leg. 1. & in l. petens. C. de pact. & in cons. 187. col. 7. vol. 2. vers. septimo.

* decis. 315. lib. 1.

De Regularibus, & materijs Religiosorum.

DECISIO I.

SOLA nominatio cum habitu S. Antonij, non infert professionem. Ita in causa * Callaritana canonicatus, corã Marsicano, 13. Maij 1541. Tamen aduertendum est, quod iste non portauerat habitum in religione, sed extra. vt poterat Collect. in c. vt clerici. de regular. vbi est materia. & in c. ex parte. ibid. Alexand. in c. quod interrogasti. in fin. 27. dist.

* decis. 131. lib. 1.

DECISIO II.

Licet electus ad beneficiũ regulare manuale, non possit amoueri sine causa post confirmationem Papæ. per multa de quibus per Fel. in c. constitutus. de resc. tamen cũ causa potest amoueri. Si tamẽ fuit expulsus de facto per Capitulũ, nec cõstet de causa, põt petere se restitui ad statũ. Ita in causa Cæsaraugustana spolij, corã Fabio, 14. Octobris 1547.

DECISIO III.

Abbas non potest eligi ille, qui illo die habitũ assumpsit. per c. officij. de elect. Vbi qui non nouit esse discipulus, non potest esse magister. Ita in causa * Melitensi Abbatiæ, coram Fabio, inter Cardinalem Parisium, & Iulium Violentinum, 23. Martij 1545.

* decis. 254. lib. 2.

De Regulis in genere.

DECISIO I.

REGVLA quod Nũcij non vtantur facultatibus, nisi in prouincia, procedit etiã in Nuncio Hispaniarũ. Ita in causa * Legionensi & Zamorensi beneficiorum, corã Puteo, 20. Octobris 1546.

* decis. 467. lib. 2.

DECISIO II.

Regula prædicta, quod Nuncij, non habeat locum stante vltimo breui. cum Nũcius destinatus ad Cæsarem, possit conferre in Leodiensi diœcesi. quia dicie, ex tota Germania. Ita in causa Leodiensi canonicatus, coram Nouato, 28. Nouembris 1548.

DECISIO III.

Regula reseruatoria beneficiorũ Cubiculariorum, non capit beneficia Cubiculariorum extra muros. vt supra de præben.

DE-

DECISIO IV.

Regula quod minores 14. annorum, habet locum etiam in prouisionibus Ordinariorum, vt in causa Mediolanensi canonicatus, coram Puteo, 16. Octobris 1542. inter Ioannem Baptistam de Puteo, & Scipionem de Bracellis.

DECISIO V.

Regula contra litteras fraudulẽter expeditas, habet locũ etiam si quis non expressit valorem expressum in libris taxæ, prout in illis in quibus erant 66. ÷ tamen fuerunt expressi duc. 200. Ita in causa * Oppidensi Monasteriorum, corã Puteo, 6. Martij 1545.

* decis. 318. lib. 2.

DECISIO VI.

Regula de extendendis consensibus infra quindecim dies, habet locum non obstãte, quod clerici Cameræ, etiam parte citata mandauerint extendi consensum: quia habet decretum irritans. & iã erat ius quęsitum parti. Ita de mense Iunij 1546. corã Puteo, in Oscensi canonicatus, inter Antonium Catasan, & Antonium Amol.

DECISIO VII.

Regula, quod processus debeant subscribi per Datarium, si nomina illorum nõ sint descripta in rotulo, non inficit processus illorum qui sunt in rotulo sub nomine collegij. cum in rotulo sint collegia officialium, sed nõ descripta nomina personarum ipsorum officialium. Ita in causa Oscensi Archidiaconatus, coram Puteo, 30. Maij 1541. pro D. Thoma Fort.

DECISIO VIII.

Regula Pauli de beneficijs spectantibus ad institutionem, fol. 71. non procedit, nisi in beneficijs præsentatiuis. Ita in causa * Paduana canonicatus, coram Reomano, 18. Iunij 1548. inter Andream Aceronum, & Ioannem Franciscum Monticulo.

* decis. 140. lib. 3.

DECISIO IX.

IN eadem causa tentum est, quod dãs de regula, quod in mutationibus collationum debeat præstari & extendi consensus infra tres dies, debet probare, consensum nõ fuisse extensum infra tẽpus, ex quo alter habebat suas litteras expeditas, 22. Martij 1549.

DECISIO X.

Regulæ de extendendis consensibus nõ dicitur satisfactum, licet consensus esset extensus in brogliardo, quia ille non dicitur de libris Cameræ, vt requirit Regula. Ita in causa Placẽtina parochialis S. Mariæ Spronorũ, corã Prospero 13. Februarij 1543. inter Paulũ de Ruscis, & Philippũ de Puteo.

DECISIO XI.

Regula, quod requiratur cõsensus in mutatione collationis. vide supr. de cõc. preb.

DECISIO XII.

Regula reuocatoria indultorum, quo ad beneficia ad collationem inferiorũ, capit etiam dignitates in collegiatis, quæ per reseruationem spectant ad collationem Papæ. qui non est inferior, sed supremus. vt supra de priu. In causa Taurinẽsi propositurę.

DECISIO XIII.

Regula præfata non habet locum, quando est diuisa collatio inter Episcopum & Capitulum. Ita vt in mẽse alterius, fiat collatio personę nominandæ. vt in causa Tirasonensi canonicatus. supra de priuilegijs.

DECISIO XIV.

Regula reuocatoria gratiarum concessarũ in castello, non habet locum, quo ad gratiam factã Gulielmo Cassador. de derogatione regulæ de viginti, in resignatione factã in fauorem sui nepotis. tum quia familiares Papę sunt exceptuati. tum quia intelligitur de gratijs factis intuitu Cardinalis de Columna, & Hispanorum. Ita in causa Salamantina parochialis de Guadamero, coram Marco Antonio.

DECISIO XV.

Regula expectiuarum, non habet locum ante fulminationẽ processus. vt supra de concess. præben.

Regula de Valore.

DECISIO I.

Regula ista nõ habet locum, si expressum sit de 24. & fructus ascendãt ad 50. si quis resideat in ciuitate, etiã si non deseruiat in Ecclesia. ex quo, ad hoc vt habeat locum regula, oportet fructus excedere 24. etiam quo ad absentes. cũ fructus cõsiderentur, prout in portatis. Ita in causa * Barchinonẽsi canonicatus, de mẽse Iulij 1546. coram Rauellensi.

* decis. 455. lib. 2.

DECISIO II.

Regula ista non habet locum in beneficijs commendatis. vt senserunt Domini in

causa * Cæsaraugustana de Villel, corā Puteo, 13. Maij 1549. approbando decisionem Sarn. q. 7. huius regulæ. Tamen postea 24. Maij 1549. tentum est, quæstionem Sarnensis procedere in commēda temporali. & nihilominus, quod etiam erat probandus valor ad tollendam subreptionem. iuxta cons. Anchar. 138. & Fel. in c. ad aures. n. 24. vers. quartus casus. Dicebatur tamen, quod expressio eorum quæ non sunt necessaria, non vitiat. vt per Fel. in c. cum ordinem. de rescript. & Rota 69. Aegid. 4. Cassador. 12. de præben. n. 15. Sed hoc non fuit habitum pro releuante. quia etiam pro beneficijs commendatis, soluitur annata.

* decis. 346. lib. 3.

DECISIO III.

Fructus dimidij possunt si narraui vnum beneficiū non excedere quinquagintaquinque, & aliud non excedere vigintiquatuor, possum exprimere vnum valere 60. & aliud decem non excedere. stante tamen clausula fructus minuendi, vel diminuendi, vsque ad verum valorem. Ita in causa * Fulginatensi prioratus, coram Puteo, 20. Maij 1545. Fuit tamen dictum, quod non poterant exprimi vltra 79.

* decis. 313. lib. 2.

DECISIO IV.

Minor vigintiquinque annis non excusatur, si non expressit verum valorem, deceptus ob solutionem & taxationem decimarum, illis nōcomputatis. iux. extran. volentem, quod beneficium cēseatur duplicati valoris. Et hoc maxime, quia iste erat possessor, & agebatur de lucro, quod multum cōsiderant Doct. in c. ex parte. de rest. spol. Ita in causa * Fulginatensi prioratus, 11. Februarij 1547. coram Puteo.

* decis. 9. lib. 3.

DECISIO V.

In valore quo ad expeditionem litterarum non sunt detrahenda cambia. Ita in causa * Segobiensi de villa Castrin, coram Augustino, 8. Februarij 1549. Allegatur, quod debet attendi valor loci beneficij. vt per Aegid. decis. 2. & Oldr. cons. 168. in 3. q. Sarn. q. 3. de valor. qui allegat decis. 64. de rescr. Sed quia Sarn. d. q. 3. dicit, quod valor cōsideratur vt in portatis. responsū fuit p Aduocatū, quod Sarn. præsupponit regulā dicere, secundum communem æstimationem Curiæ, quod non est verum. Item fuit respōsum, quod dato quod regula ita intelligatur, tamen intelligitur habita ratione, quantum daretur bancherio in partibus, vt trāsmitteret Romam, nō quantum daretur Romæ, vt solueretur in partibus.

* decis. 210. lib. 3.

Regula de mense.

DECISIO I.

In noua prouisione facienda, est mentio de mense. Ita in causa * Conchēsi canonicatus, coram Maceratensi, 4. Maij 1543. Facit decis. 24. de rescr. in no. Rom. cōs. 362. Gem. 128. Sar. q. 18. de annali.

* Vide decis. 233. lib. 1. & decis. 165. lib. 2.

DECISIO II.

In eadem causa deinde coram Prospero, 16. Nouembris 1543. tres ex Dominis tenuerunt, quod de mense Ordinarij non esset facienda mentio. duo vero, quod esset facienda. Ratio negatiuę est, quia verba regulæ dicunt primo de octo mensibus reseruatis, & postea sequitur, quod de beneficijs tunc vacantibus, & si in octo mensibus debeat fieri mentio. Ex aduerso vero dicebatur, regulam potius respicere fauorem Ordinariorum, quam Papæ.

DECISIO III.

Mentio debet etiam fieri de mense in noua prouisione, impetrata post resignationem factam in manibus Ordinarij, licet regula videatur excipere casum resignationis. nam dicebatur resolutam resignationē, quia obierat infra 20. dies. Ita in causa * Salamantina de Villoria, corā Sancta Cruce, 27. Octobris 1544.

* decis. 365. lib. 2.

DECISIO IV.

Prouisio quæ capit beneficium per clausulas generales, & non per obitum, vel modum expressum, non est bona nisi exprimatur mensis. Ita 28. Iunij 1546. & 18. Martij 1547. resolutum fuit, quod etiamsi beneficium vacaret tantum de iure, & non de facto, erat locus regulæ, propter eius generalitatem. Sed fuit dictum & tētum postea 23. eiusdem, non esse necessarium fieri mentionē in beneficijs reseruatis. Ita in causa Lucana præposituræ, coram Rauellensi.

Regula de publicandis resignationibus, & acceptationibus.

DECISIO I.

GRATIA, si neutri impetrata pendēte termino ad publicandū acceptationem, non est bona, non obstante cons. Gem. 79. & Rom. 483. quia requiritur, quod beneficium vacet tempore datæ. Ita in causa Aretina parochialis, coram Tolomeo, 11. Iulij 1540.

DE-

DECISIO II.

* decis. 189. lib. 1.

CArdinales comprehenduntur sub ista regula. vt in causa * Conchensi Archidiaconatus de Alarcon, coram Marsicano, 14. Nouembris 1541.

DECISIO III.

PVblicatio acceptationis nō inducitur per possessionem nulliter, seu non capitulariter captā. nec ex eo, quod lis sit mota infra tres menses, ad instātiam illius qui tenebatur publicare. Ita in causa Leodiēsi canonicatus, coram Prospero, 26. Februarij 1546. Allegatur Abb. cons. 99. lib. 1. Rom. cons. 75. In contrarium allegatur Sar. q. 9. de publ.

DECISIO IV.

* decis. 92. lib. 3.

REgula de publicandis resignationibus, & eius declaratoria, non habet locum in resignante, cuius consensus fuit præstitus post mortem. Ita 27. Maij 1547. in causa * Segobiensi de villa Castrin. inter Andreā Vela, & Bernardū Quiros, corā Reomano. Primo, quia resignatio non poterat publicari ante consensum. & qualitas non potest esse sine subiecto. Item, declaratoria loquitur de resignatione data, & habente consensum præstitum. Item, regula debet intelligi in casu possibili. Item, quia tempus assignatum respectu certæ causæ, non currit nisi præcedat existentia causæ. ad l. tale. ff. de iur. dot. l. as. in l. si cui, de leg. 1. Itē, tempus nō currit nisi post aditam hæreditatem. l. fin. C. de iur. delib. & glos. ibi in verbo. delatam. Item dicebatur per Aduocatos, quod regula non procedit, quando resignatio fit per procuratorem. Item, quod non procedit, quando fit in fauorem absentis, & ignorantis, qui videtur non esse in mora.

DECISIO V.

* decis. 295. lib. 2.

REgula de publicādis acceptationibus reuocata ante finem trium mensium, quis amplius non tenetur publicare. & in simili dicitur in regula de publicandis. q. 6. & in reg. de infir. 31. per Sarn. Ita in causa * Leodiensi, 1. Martij 1546.

DECISIO VI.

REgula de publicandis resignationibus, nō habet locum in illis quæ fiunt ex causa permutationis. Ita in causa Segobiensi Archidiaconatus, coram Marsicano, 28. Iunij 1540. inter Petrum Ferdinandi, & Franciscum de Miranda. Postea fuit edita regula, quod haberet locum.

Regula de Vacantibus per obitum familiarium.

DECISIO I.

REGVLA ista requirit consensum expressum, & non sufficit tacitus. vt per Sar. q. 11. eiusdem regulæ. quem Domini sequuti sunt in causa Segobiensi beneficiorum, corā Augustino, 4. Iunij 1548. inter Ferdinandum Solier, & Gundisaluum Perez.

Regula de iure quæsito.

DECISIO I.

* decis. 312. lib. 2.

IVS considerabile dicitur, quādo Doctor virtute priuilegiorum se opponit ad electionem canonicatus doctoralis. adeo quod non intret noua prouisio in qua est clausula. quatenus non sit alteri ius quæsitum. & ita sentit Sarnen. in quæst. . . . dict. regulæ, dum dicit. nisi ex constitutione, vel consuetudine. Et ita tentum in causa * Burgensi canonicatus doctoralis, coram Reomano, 20. Maij 1549. inter Andream Mendez, & Petrum Puente.

DECISIO II.

IVS quæsitum ex collatione Capituli, licet collatio esset communis inter Episcopum & Capitulum, est considerabile, si Episcopus alteri non contulit. vt supra de præben.

DECISIO III.

IVs quæsitum considerabile esse dicitur proximiori se opponenti, quando testator voluit præsentari debere proximiorem, & Episcopus confirmauit. præsertim in casu isto. in quo postea fuit pronunciatum per Ordinarium in fauorem proximioris. Ita fuit tētū in causa Oxomensi capellaniæ de Seron, coram Raynaldo, inter Ioannem Garsiæ & Alphonsum de Soria. & tentum est, gratiam perinde valere, non facta mentione de tali iure quæsito, esse nullam. quia non agebatur de præiudicio dilatiuo tātum, sed de præiudicio perpetuo. Et ratio dubitādi fuit, quia videbatur quod beneficium non esset debitum illi. quia testator non potest dare ius alicui, sed requiritur præsentatio, & postea institutio. Tamen Rota multum considerauit confirmationem Episcopi.

DECISIO IIII.

IVs debet esse quæsitum radicitus, & incorporatum esse, vt sit locus regulæ. iuxta not.

not. per Alex. in l. non amplius. §. fin. ff. de leg. 1. Ita in causa * Placentina canonicatus, coram Thoma, 20. Aprilis 1545. inter Ioannem Solano, & Garsiam de Caruajal. vbi non obstante statuto Ecclesiæ Placentinæ, quod portionarijs conferantur canonicatus cum vacauerint, Papa concesserat priuilegium scriptoribus Apostolicis, cum ampla derogatione. Fuit tamen tentum * 27. Febr. 1545. coram eodem, quod erat quæsitum tale ius, quod de illo erat facienda mentio in expectatiua. per gloss. in c. cum in Ecclesia. de præben. in 6. Idem etiam tentum fuit in causa Placentina, prætensæ denegationis fructuum, coram Tolomeo, 13. Nouembris 1545. inter Portionatios dictæ Ecclesiæ, & Ferdinandum Brauo. Allegatur vltra Alex. Calc. cons. 7. & Sar. q. 1. nu. 12. super ista regula.

* decis. 257. lib. 2.

* decis. 219. lib. 2.

DECISIO V.

Præiudicium considerabile habitum fuit creatio nouorum canonicorum, qui haberent locum in choro, & vocem in Capitulo, etiam quod non participarent de distributionibus. quia habebant votum in his, in quibus tractabatur de gubernio bonorum Ecclesiæ. & erant nouem Canonici creati, & alij boni & veri, erant quinque tantum. Ita in causa * Placentina denegationis possessionis, corā Reomano, 7. Februarij 1547. inter capitulum, & Canonicos, & interesse putantes. Allegantur not. in e. mandatum. il 2. & in e. Capitulum. de rescr. Rota 25. de præben. Sed caue, quia in eadem * causa deinde 26. Nouembris 1548. coram Puteo, tentum fuit contrarium. Et allegatur Innocent. in terminis. in c. mandatum. col. 2. in vers. prosequi. & ibi Io. Andr. in verb. prosequi. & Innoc. in c. fin. de cler. non resid. in 2. col. vers. & est ratio. & ibi Ioan. Andr. col. 2. & Card. Petr. de Anch. & Imol. col. 7. & Butr. vbi, quod immo est magna vtilitas. & allegatur, quod est vtilitas, quod bona Ecclesiæ plurium votis gubernentur. Immo contra Rotam vbi supra, est textus in cap. pro illorum. iuncta gloss. in fin. de præben. & Archidiac. in c. hi qui. de præben. in 6. Abb. in c. 2. in princ. de renunc. Felin. in c. cum M. de const.

* decis. 6. lib. 3.

* decis. 183. lib. 3.

DECISIO VI.

IN commissione in qua derogatur statuto Capitolino, dicenti quod post annum non possit agi de nullitate, non est opus derogare regulæ de iure quæsito. Ita in causa * Romana nullitatis, coram Puteo, 16. Ianuarij 1545. inter Gregorium de Nobilibus, & Seraphinum de Iannottis. Allegatur quod per alia statuta cauebatur, esse seruandum ius ciuile, etiam in causis commissarijs & quod de iure ciuili per clausulam generalem, omnia contraria tollebantur. & regulæ non habebāt locum in Capitolio, nisi vbi statutum vel ius ciuile non disponerent. quia regulæ erant ius canonicum.

* Vide decis. 154. lib. 2.

De Regula reuocatoria vnionum.

DECISIO I.

REGVLA reuocatoria vnionum, reuocat etiam vniones factas per religionem Hierosolymitanā. propter illa verba regulæ. nedum auctoritate Apostolica, sed quacunque alia. Ita in causa * Pientina Præceptoriæ, coram Pighino, 23. Ianuarij 1545. Inter D. Nestorium Saracinum, & D. Ascanium Sfortiam.

* decis. 210. lib. 2.

DECISIO II.

ITem in eadem, 20. Maij tentum fuit, quod vnio nō diceretur sortita effectum. ex quo licet Pius Secundus fecerit vnionem, quæ erat sortienda effectum decedente Ioanne Capi, tamē Ioanne Capi mortuo, idem Pius illam alteri concessit, non obstante vnione. & possessio nō fuit capta per illum, cui erat concessa vnio.

Regula de impetrantibus certo modo.

DECISIO I.

REGVLA ista non comprehendit eos, qui impetrarunt ante eam, licet post illam cesserint ius suum. Ita in vna Barchinonensi, & Vrgellensi canonicatus & præbendæ, coram Mohedano, 18. Ianuarij 1549. Fuit tamen tentum, quod erat locus regulæ de annali.

DECISIO II.

ITem non habet locum, si talis impetrans cedat reseruato regressu, & postea vtatur regressu post illius euentum. etiam quod regula annullet omnes prouisiones. Ita in causa Auenionensi beneficij, coram Tolomeo, 22. Maij 1543.

DECISIO III.

ITem procedit secundum terminos regulæ de annali. & sic requiritur, quod possessor sit

sit pacificus. Ita in causa Calagur itana beneficij de Palatio, coram Puteo, 11. Nouembris 1544.

DECISIO IV.

FVit etiam tentum, quod non requiratur, quod possessor sit annalis. sed sufficit etiã quod possederit per minus tempus, nec possit dari de regula, vt in causa Cæsaraugustana & Ilerdensi præposituratum sancti Antonij, coram Fabio 5. Aprilis 1544. Facit, quia regula ista venit ampliatiue, & loquitur de beneficijs deuolutis. & deuolutio sit post sex menses.

Regula quod non iudicetur iuxta formam supplicationis.

DECISIO I.

VIcarivs potest conferre, etiam quod litteræ, expeditæ nõ sint super alternatiua. Vide supra de officio Vicarij.

DECISIO II.

SVpplicatio non præsumitur impetrata per oratorem in ea nominatum, nisi aliũde constet. vt per Cardinal. consi. 25. & Gemin. consi. 33. col. penult. & Fulgos. consi. 23. Licet Oldrad. contra consi. 136. col. 7. & audio ita indicatum in causa Gebennensi parochialis de Serauallis, de anno 1544.

Regula quod non valeant Commissiones.

DECISIO I.

COMMISSA causa per Petrum cum derogatione huius regulæ in forma, si mortuo Petro Ioannes im petret per obitum Petri, & expediat proprias litteras ante terminum ad articulandum, potest procedere cum aduersarijs iam citatis per Petrum, & eorum procuratoribus qui venerant ad causam. Ita in causa * Legionensi seu Zamorensi beneficiorum, coram Fabio, 26. Februarij 1546. inter Ioannem de Veloya, & Thomam, & Gasparem.

* decis. 298. lib. 3.

Regula de annali.

DECISIO I.

CIRCA resignationem de beneficio possesso per annum. Vide infra de renunc.

DECISIO II.

QVando regula non seruatur, extinguitur lis, adeo quod Ordinarius potest prouidere. vt infr. vt lit. pend.

DECISIO III.

FActa expressione, quod quis multo tempore possedit, censetur dictum, quod ille erat annalis, quando alias non erat opus facere mentionem, ad not. in c. cum nobis de concess. præben. Derogatio vero regulę de annali latissime extẽdenda, intelligitur quo ad primam partem, ab vsu patrisfamilias. & ita litteræ erant expeditæ. Ita in causa Hispalensi beneficij de Gibraleon, coram Puteo, 30. Maij 1540.

DECISIO IV.

OPponi potest de ista regula non obstante quod fuerit præfixus terminus ad docendum de nullitatibus. vt supra de dilationibus.

DECISIO V.

SEcunda pars istius regulæ, est ibi. quod teneatur infra sex menses euocari facere. & secunda secundæ partis est. & ex tunc infra annum causam expediri facere. Et quiã Rota tenet non sufficere, quod reus det mandatum infra sex menses, nisi citatio fuerit exequuta, propter illa verba. teneatur euocari facere. fuit dubitatum, à quo tempore inciperet annus. in causa * Valentina parochialium, coram Ioanne Paulo, inter Vincentium Bassa, & Ioannem Gais. Et resolutum 20. Ianuarij 1544. quod non à die notitiæ habitæ, nec à die datę mandati prodũcti curreret annus, sed à die, vel exequutionis factæ, vel, si non apparebat, à die quo fuit lis cœpta. Deinde 28. Nouembris 1544. maior pars tenuit, quod inciperet annus à die quo procurator fuit citatus in Curia.

* decis. 86. lib. 2.

DECISIO VI.

IN eadem * causa Domini tenuerũt die 12. Decemb. 1544. Quod licet Ioan. Gais cessisset

* decis. 187. lib. 2.

fisset infra annum, tamen ex quo remansit in possessione Vincentius, tenebatur seruare regulam, & eam non seruando amisit ius suum. quidquid dicat Sarnen. q.62.in fin.& Cassad.decis.6. in reg. Quia vt dicit Sarn. q.8. regula considerat possessionem, & non titulum.

Regula de triennali.

DECISIO I.

REGVLA ista suffragatur, non obstante quod reus qui succubuit, alleget se fuisse impeditum agere de nouo, & petere restitui in integrū. ex eo, quod post dimissam possessionem vigore rei iudicatæ, fuit litigatū super liquidatione fructuum. quos soluere non poterat, nisi essent liquidati prius. nec ante solutionē poterat agere. Sed quia iste litigauit super liquidatione fructuum per tres sententias, & sic calumniose se gessit, fuit dictum, quod sibi ipsi videretur procurasse impedimentum. & quod decis. 2. Cassad.de restit.in integ.loquitur in probabiliter impedito. Et ideo, quod sibi obstabat regula. prout dicitur de succumbente in causa attentatorum. in decis. 15. de appell.Facit cōsilium Rom. 9. Sarnen.q.57.huius regulæ. & quia hoc impedimentum potuit de facili remoueri. Bart. in l.si per prætorem. §.1.ff. ex quibus causis maior. & in l.quibus diebus.ff.de condition.& demonst. Dec.cons.667.Sarnen.q.71.de annali. Ita in causa * Cæsaraugustana parochialis, coram Thanis, 4.Nouembris 1545.

* decis. 318. lib. 2.

DECISIO II.

COmmittens causam litteris nō expeditis, facit beneficium litigiosum in eius præiudiciū. Ita in causa * Hispalensi dimidiæ portionis, coram Puteo, 22.Octobris 1546.

* decis. 470.lib. 2.

DECISIO III.

REgula ista non habet locum in hospitalibus. Ita in causa * Mutinensi hospitalis, coram Rauellensi, 10. Februarij 1542. inter Antonium Mariam Sertorium, & Antonium Iacomellum.

* decis. 233.lib. 1.

DECISIO IV.

REgula non tuetur resignatarium, qui adeptus fuit possessionem virtute resignationis conditionalis. factæ cum clausula, & non alias, nec alio modo. ex quo ex inspectione tituli cōstat de defectu. cesserat enim reseruata pensione libera. &c. & ei Papa liberam non concesserat pensionem. Ita in causa Vicentina parochialis de Longarez, corā Sarnensi, 20.Februarij 1540. inter D. Ambrosiū de Auria, & Hieronymum de Nigris. Et de ista mentionem facit Sarnen. q. 27. istius regulæ. Si tamen posset dubitari, an conditio esset adimpleta, forte regula procederet. quia esset verum dicere, istum intrasse cum titulo.

DECISIO V.

REgula suffragatur etiam si quis prius indebite fructus percepisset, & non facta de hoc mentione impetrasset beneficium. Ita in causa Virdunensi canonicatus, coram Tolomeo, inter Nicolaum Bertar, & Petrum Grassati, 7.Ianuarij 1540. Et fuit dictum ita sæpius iudicatum, præsertim in vna Zamorensi, coram Marsicano. Iste enim resignauerat. & postea remanserat in possessione, fructus percipiēdo. & deinde cum resignatarius retrocessisset, non fecit mentionē de indebita perceptione. tamen possedit triennio.

DECISIO VI.

AD impediendum cursum triennij, sufficit citare pupillum maiorem infante, non habentem tutorem. iuxta distinctionem Aret.in l.si ex legati causa. de leg.1.Ita in causa * Segobiensi Archipresbyteratus, coram Augustino, inter Ferdinandum Solier, & Gundisaluū Perez, die 27. Ianuarij 1548.

* decis. 25. lib. 3.

Regula de subrogandis.

DECISIO I.

MENSIS incipit à die datæ impetrationis, factæ per tertium non collitigantem. Ita in causa * Palentina canonicatus, coram Reomano, 22.Iunij 1548. inter Antonium Romano, & Simonem Azerolum.

* decis. 140. lib. 3.

Regula octo mensium.

DECISIO I.

REGVLA ista non comprehendit beneficia iurispatronatus mixtim. vt supra. de iure patr.

DECISIO II.

REgula ista, licet non comprehendat Cardinales, cum sint exceptuati in illa, ibi, non tamen Cardinalium. tamen stante alia

alia regula modificatiua indultorum, fuit dubitatum, an licet essent modificata indulta, regula octo mensium intraret. quia regula huiusmodi non praeseruat Cardinales respectu indultorum, sed respectu collationis ordinariae eis competentis, etiam sine indulto. Tamen in causa Mediolanensi optionis, coram Ranellensi 20. Aprilis 1543. tentum est, quod regula octo mensium comprehenderet etiã hoc casu Cardinales, stante alia regula praedicta modificatiua. quia in illa Papa semper intendit destruere indulta. quia multi praetextu indultorum, & illius verbi institutionem, praetendebant Cardinalem posse prouidere.

DECISIO III.

Regula ista tollit statuta, quod portiones conferantur illis de choro, & canonicatus conferantur portionarijs. Ita 24. Octobris 1544. in causa * Placentina portionis, coram Peregrino. Allegatur Cardinalis, cons. 6. Cald. cons. 3. de consuetud. Perus. in c. fin. §. in praebendis. eod. tit. lib. 6. Et iterũ 24. Nouembris fuit idem resolutum, & tentum, quod regula innouata censebatur repetita, si superueniat post concessam alternatiuam. An illam tollat, valde dubitatum fuit. vt supra de praeben.

* decis. 466. lib. 2.

DECISIO IV.

Regula ista, & illius renocatio, non comprehendit Nũcios, quoad institutionem faciendam de beneficijs de iur. patr. Ita in causa * sancti Andreae canonicatus, coram Maceratensi 5. Iunij 1542. inter Dauidem, & Georgium. Clare enim patet ex procemio regulae, quod Papa non loquitur de beneficijs praeseruatiuis.

* decis. 311. lib. 2.

Regula de Verisimili.

DECISIO I.

REGVLA ista non habet locum in noua prouisione, vigore gratiae expectatiuae. Ita in causa Barchinonensi loci. de Canoli, coram Puteo, 16. Iunij 1546.

DECISIO II.

An regula ista habeat locum in gratia, si neutri, vel subrogationis. In causa * Conchensi de la Motilla, coram Peregrino, fuit valde dubitatum. & vota fuerunt paria.

* Decis. 272. lib. 2.

DECISIO III.

Regula ista non procedit in praesentatione. Ita in causa sancti Andreae canonicatus, coram Maceratensi, 27. Janu. 1542. inter Georgium, & Danidem. Allegatur, quod regula loquitur in prouisionibus. Itẽ quod glossator dicit iudicatum fuisse per Rotam. Item, non procedit in acceptationibus. vt per Aegid. 533. & tamen in eis cadit ratio machinationis. Item, in patronis cessat ratio praeuentionis, quia non possunt praeueniri. Item, allegatur Sarn. q. 16. In contrarium dicebatur, regulã habere locũ in Ordinario. ergo etiã in patronis. & allegatur in indiuiduo. Abb. in c. fin. de concess. praeben. & Dec. cons. 141. in prin. Item dicitur, quod ratio praeuentionis potest habere locum in praesenti, quando sunt plures patroni. Item, ratio ambitionis potest habere locum in praesentato. & respondetur ad acceptantes, quod illis est permissum per Papam, vt possint infra mensem acceptare quandocunque. Item facit, quia praesentatio est causa prouisionis quae sequitur. Item quia collatio, praesentatio, electio, &c. ad paria iudicantur. vt per Franc. in c. 1. in 8. limit. de temp. ord. lib. 6.

Regula de Infirmis.

DECISIO I.

Licet facultates Legatorum essent reductae ad ius commune, nec possent amplius derogare dictae regulae, tamen cum probatum esset, quod Legati à viginti annis citra pluries illi derogarunt, & quod derogationes habuerunt effectum, resolutum fuit, quod fuerat inducta consuetudo interpretatiua, & dicta regula non fuerat recepta, Immo quia facultates dabant, quod Legatus posset derogare quibuscunq; regulis, excepta regula de triennali, & duabus aliis, fuit dictum, quod Legati interpretati sunt posse derogare dictae regulae. & consuetudo interpretatiua non requirit diuturnitatem temporis. Cur. in rep. c. fin. de consuet. col. 34. vers. secundo limita. & ibi communiter Doct. Nec est necessarium probare, quod fuerit iudicatum secundum talem consuetudinem. secundum communem opinionem, de qua per Ant. d. c. fin. & Cur. col. 55. fuit tentum in causa Bononiensi sancti Andreae de Gabellis, coram Prospero vltima Februarij 1547. Fuit enim dictum, quod erat valde dubium, an quando Papa concessit Cardinali Morono facultates, quas habebat

bebat Cardinalis Cibo, intellexerit vt prius erant, vel cum sua modificatione, & ideo quod fuerat interpretatum illis vti potuisset propter dictam consuetudinem. Allegatur Alex. cons. 107. lib. 2.

DECISIO II.

Legati, virtute facultatis derogandi regulis editis & edendis, non possunt derogare huic regulae. Ita in causa Caesaraugustana, & Oscensi, beneficiorum, coram Ioanne Paulo, 20. Iunij 1544. Sarnensis hic qu. vltima.

DECISIO III.

Regula ista habet locum etiamsi permutatio fiat de beneficijs aequalibus. contra Sarn. q. 19. huius regulae. vt in causa * Maioricensi sancti Nicolai, 27. Martij 1549. coram Augustino.

* Decis. 314. lib. 3.

De Renunciationibus, & rerum permutationibus.

DECISIO I.

REVOCATIO mandati ad resignandum in fauorem certae personae, si intimetur resignatario, sufficit. Ita in causa * Burgensi Capellaniae coram Sarnensi, 29. Ianuarii 1543. Felin. in c. cum ex parte decani. col. 7. de rescript.

* decis. 418. lib. 1.

DECISIO II.

Renunciatio potest probari per testes. vt infra de testibus.

DECISIO III.

Licet quis resignet libere & simpliciter, sine clausula. in fauorem N. & clausula. & non aliter. &c. & prouideatur ipsi N. & dicatur. & ne dictus resignans nimium dispendium patiatur, assignamus ei pensionem, isti dicuntur actus correspectiui. Ita in causa Calagurritana Eremitorij coram Aquensi, 4. Nouembris 1545. Ponderatur tamen, quod in eadem supplicatione ambo supplicant.

DECISIO IV.

Renunciatio quae fit in fauorem certe personae in manibus Papae, est valida. non obstantibus priuilegijs Innocentij, concessis religioni Hierosolymitanae, quod non valerent prouisiones faciendae, etiam per nos, de Commendis eorum vacantibus per cessum vel decessum. iuxta not. per Cassad. dec. 3. de renunc. & quia validum est argumentum ab vsu patrisfam. iuxta not. per Fel. in c. sedes. de rescr. & per Doct. in l. si seruus plurium, de leg. 1. Ita in causa * Caesaraugustana de Villel, coram Puteo. 14. Nouembris 1548.

* decis. 197. lib. 3. & 160. eod. lib.

DECISIO V.

Res dicitur integra, licet ante resignationem in qua pensio reseruatur, sit confecta cedula per Cardinalem. quae tamen non fuit tradita notario nisi post datam resignationis. Ita in causa * Caesaraugustana pensionis, coram Fab. 4. Decembris 1545.

* Vide in add. ad decis. 113. lib. 1.

DECISIO VI.

Per resignationem factam in fauorem certae personae, non efficitur locus regressui quem alius habebat per cessum vel decessu. quia inest conditio, quatenus acquiratur illi, etiamsi resignatario fuerit tradita possessio. Facit decis. Bisig. 6. hoc tit. & not. per Dom. in c. 2. de elect. lib. 6. Ita in causa * Cesenaten. parochialis sancti Demetrij, coram Sarn. 28. Apr. 1542. Et dicebatur non obstare Bald. in c. Cumana. de elect. & Dec. cons. 160. col. 3. & per Ias. in l. fin. C. de iure emphyt. vbi voluit, reseruationem consensus domini nō suffragari sequuta traditione. quia per traditionem, quis videtur recedere à dicta reseruatione. Item, quia non est facta translatio in duriorem. vt considerat Fel. in c. quę in Ecclesiarum. de constit. num. 117. Item, aliud est esse prohibitam alienationem, & quod quis contemnat dominum, & quod res tradatur spreto domino, aliud quod tradatur conditionaliter quatenus acquiratur illi. cum esse possit, quod habens regressum, esset mortuus, vel effectus inhabilis, aut vxoratus.

* decis. 306. lib. 2.

DECISIO VII.

Commissio facta Vicario de recipiendo resignationem, valet. non tamen si dicat, de recipiendo, & certae personae conferendo. vt tenet Bisig. 5. de concessione praebendarum, quia Rota non tenet illam decisionem, sed 1. & 4. de off. Vic. Ita in causa Conimbricensi canonicatus, coram Prospero. 15. Febr. 1544.

DECISIO VIII.

Resignatio facta de beneficio, in quo alius est annalis possessor, in fauorem certae personae, absque derogatione regulae de annali, est nulla, & sic remanet ius penes cedentem. Et si etiam postea resignatarius impetrat gratiam. si neutri. cum derogatione dictae re-

ctæ regulæ. nihil facit, quia ius remanserat penes cedentem. & cessio fuit licita & reseruatio pensionis. si enim fuisset illicita & simoniaca, forte per nouam gratiam abdicaretur ius ab illo. Ita in causa Conchensi beneficii S. Michaelis, coram Puteo. 28. Iunij 1540. Aliud putarem si fuisset derogatum regulæ, & ob defectum resignatarij non fuisset seruata regula.

DECISIO IX.

FVIt postea iterum posita causa, & dicebatur, quod licet in cessione esset derogatio regulæ, tamen quia regula inficiebat resignationem, & omnia inde sequuta, & sic quod omnia erāt nulla à principio. propter verbum. nullius firmitatis. ad Clem. vnic. de immun. Eccles. Item, in litteris dicebatur quod fuerat, citra tamen annum, detenta Ecclesia. & sic litteræ erant subreptitię. & ideo à principio nullæ. & propterea ius remansit penes cedentem. Sed responsum fuit, quod immo gratia valuit à princpio, sed ob negligentiam resignatarij, fuit resoluta. & post resolutionem beneficium vacabat, cum ius propterea non quæreretur aduersario. & ideo quod resignatarius potuit sibi succurrere, impetrando gratiam. si neutri. vt fecit. Et ideo Domini tenuerunt, gratiam. si neutrit. esse canonizandam.

DECISIO X.

REnunciatio dicitur correspectiue, facta per Guidonem Palellum, in fauorem Claudii de Chiaranzonai, reseruata pensione pro Flaminio nepote, & accessu in euentum non solutionis, ac per cessum vel decessum, si Claudius non doceret se infra annum adeptum fuisse possessionem. Ideo, cum Flaminio obstaret regula de idiomate, & defectus ætatis, fuit habita nulla. Ita in causa * Gebennensi parochialis de Seraualle, coram Puteo. 5. Martii 1543. Nec obstat quod diceretur, resignantem fuisse in dolo, ideo. &c. ad not. per Abb. in c. cum dilecti. de empt. & vend. quia sumus in contractu prohibito, vel qui non dependebat à voluntate partium. Et eadem ratione, non obstat tex. in c. nosti. de elect. & in c. diuersis fallacijs. de cler. non resid. Nec fuit habita ratio, quod regressus veniebat in consequentiam. quia dixerunt Domini satis esse, quod conditionalis erat cessio. Et maxime, quod ex aduerso, cōtra Claudium, fuerat oppositum de nullitate cessionis, & datum de regula. Tamen quia resignans venerat ad causam repetendo suum beneficium, merito potuit. &c.

* decis. 428. lib. 1.

DECISIO XI.

REsignatione facta in fauorem excommunicati, ius remanet penes cedentem. nec postea potest acquiri alteri per clausulas generales, si resignatarius cedat alteri. Quicquid dicatur in resignatione simoniaca, quod licet ius remaneat penes cedentem, tamen potest acquiri alteri per clausulas generales. & in resignatione facta in manibus non habentis facultatem. iuxta decis. Bisig. 4. hoc titulo. Ita in causa Glasquensi præceptoriæ, coram Prospero. 23. Maij 1547.

DECISIO XII.

REsignatio per verba generalia, facta coram notario & testibus, cum intimarētur executoriales, est bona, si postea admittatur per Papam concedentem nouam prouisionē, cum clausula. quouis modo. etiam per resignationem in manibus notarij factam. Ita in causa Leodiensi canonicatus, coram Augustino. 24. Februarij 1548. Facit decis. 23. & 352. in no. Selua in 3. parte q. 24.

DECISIO XIII.

COnsensus, si præstetur à tergo litterarum Ordinarij non tenet, quia videtur in fauorem certæ personæ. nec Ordinario creditur de resignatione in eius manibus facta, ita in causa * Lamacensi de Scalon, coram Puteo. 13. Martij 1546.

* decis. 445. lib. 1.

DECISIO XIV.

REsignatio facta de beneficio iurispatronatus spreto patrono, est nulla. & propterea ius nō abdicatur à resignāte. vt supra de iurepatr. intelligitur patrono contradicente.

DECISIO XV.

POrrectio, siue per procuratorem siue per principalem, non perficit resignationem, vt non possit iterum porrigi supplicatio, & super vltima pręstari consensus. Ita in causa * Palentina canonicatus, coram Puteo, 19. Octobris 1543. inter Petrum Gomez de Villa Real, & Franciscum Ortiz de Velasco. Fuit tamen resolutum 23. Ianuarij 1544. quod probaretur stylus, quod per porrectionem resignatio non habetur pro perfecta. & quod potest porrigi alia.

* decis. 40. lib. 1.

DECISIO XVI.

REnunciatio, seu cessio litis, facta coram notario causæ in absentia iudicis extinguit litem. quicquid dicat summarium dec. 3. de renunc.

renunc. in no. Ita in causa Palen. beneficij de Medelin, coram Thanis. 15. Nouembris 1546. inter Didacum de Aneles,& Didacum de Vesga. Allegatur Cassad. decis. 5. num. 4. Doctor.& Bart. in l. non solum. §. delibetationis nota. col. 1. vers. antequam veniamus. ff. de lib. leg. declaran. vt per Alex. in l. postquam liti. col. 3. num. 8. cum seq. & col. 4. vers. negari non potest. & vers. non obstat argumentum Bart. ibi. & ista opinio videtur magis communis. C. de pact.

DECISIO XVII.

PORrectio supplicationis, non perficit gratiam irreuocabiliter. quicquid dicat Cassad. decis. 2. hoc tit. Ita in causa * Salamantina decanatus, coram Puteo, 16. Ianuarij 1545. Et ideo poterit alia porrigi, & super vltima præstari cōsensus. vid. sup. proxime.

* decis. 199. lib. 2.

DECISIO XVIII.

INtimatio reuocationis procuratoris sufficit, facta resignatario. vt supra de proc.

DECISIO XIX.

REsignatione facta super supplicatione, in qua reseruabantur fructus & regressus antequam resignatarius consenserit, si resignans de nouo consentiat super tali supplicatione, dicendo quod pure, & simpliciter resignat, valet resignatio tanquam pura & simplex. & ille dicitur recessisse à prima resignatione non obstante quod soluisset cōpositionem. Ita in causa Salamantina canonicatus, coram Tolomeo. 29. Ianuar. 1543. inter Ludouicum Arias, & Franciscū Ortiz.

DECISIO XX.

FActa resignatione in fauorem meum, licet non sit præstitus consensus, dummodo cōstet vel constare possit de porrectione, ego possum resignare, & valet resignatio mea. quia possum agere contra illum procuratorem qui porrexit ad præsentandum consensum. Ita in causa Segob. de Villa Castrin. coram Augustino. 29. Octobris 1548.

DECISIO XXI.

MInor 14. annorum, non potest sine auctoritate superioris constituere procuratorem ad resignandum beneficium simplex, quod poterat obtinere sine dispensatione. licet Milis in verbo minor. videatur velle, quod possit per se ipsum resignare. Ita in causa * Segobien. portionis, coram Prospero. 20. Octobris 1544. inter Rodericum de Aquilar, & Gundisaluum Maldonado. Ratio dubitandi erat, quia ex quo narrabatur in supplicatione quod erat minor, satis videbatur interuenisse auctoritatem superioris. Nam Milis præsupponit quod debeat interuenire auctoritas, etiam quando per se ipsum. &c. Item, Papa non intellexit, quod consentiret per procuratorem. Item dicebatur, quod ex cessione minor lucrabatur, cum esset facta cessio causa permutationis cum alio beneficio valoris 40. Et licet portio esset maioris valoris, tamen fructus erant alteri reseruati. Sed ad hoc vltimum respondetur, quod in contractibus vltro citroque obligatorijs hoc nō procedit. vt in §. 1. inst. de auct. tut. l. pupillus, §. 1. ff. eod. Item quod iudex succedit loco patris in beneficialibus, & loco iudicis secularis. vt per Innoc. in c. iudiciorum. de ætat. & qualit. & Doct. in c. si annum de iudic. Item dicitur, quod Milis dicit, id fieri cum superioris auctoritate, & causa cognita. Sed ad hoc respondetur, quod dum dicit requiri causæ cognitionem, loquitur quando in manibus inferioris fit resignatio. quia in manibus Papæ non requiritur causæ cognitio. Item dicitur, quod non datur restitutio minori resignanti. vt in c. ex parte. de rest. spol.

* decis. 157. lib. 2.

DECISIO XXII.

REsignatio præsumitur acceptata per resignatarium, etiam absentem, quando fuit facta simpliciter, & supplicatio concepta fuit ad eius fauorem, & ius abdicatur à resignante. Ita in causa Segobien. Archipresbyteratus, coram Puteo. 1. Iulij 1541. Dicebatur in contrarium, quod non interuenit nisi modica impensa. & quod ex quo resignauit in fauorem illius cum clausula. & non aliter, &c. ius remanserat penes resignantem. ideo valuit sententia lata pro resignante ante acceptationem. per tex. in c. olim. il primo. de rest. spol. & ibi Innoc. Bar. in l. sub conditione. ff. de solut. Et dicebatur. quod c. si tibi absenti non procedebat in casu isto, sed tantum quando Ordinarius contulit absenti, & sic ligauit sibi manus. hic autem non vacauit beneficium, nec fuit abdicatum ius à resignante. Et licet non possit ante resolutionem alteri resignare, nec per Papam prouideri, tamen ius non erat abdicatum ab eo, non adimpleta conditione. ideo videbatur dicendum valere, sententiam pro eo latam. Sed stante præsumptione acceptationis, cessauit ista difficultas. Allegatur pro præsumptione acceptationis, Oltrad. consi. 136. col. 2.

DECISIO XXIII.

IN causa * Salamantina portionis fuit dictum, coram Fabio. 29. Ianuar. 1546. quod licet

* decis. 147. lib. 2.

licet Rota teneat cōtra dictum Abb. in c. cū vniuersorum. de rerum permut. quod quando aliquis resignat in manibus Papæ, ius ab eo non abdicatur antequam resignatarius acceptet; tamen si resignatio fuit facta reseruatis fructibus & regressu, & non alias aliter nec alio modo, statim quod Papa signat supplicationem, adimpleta est omnis conditio sub qua resignauerat. & resignatario acceptante, licet nesciat regressum & fructus reseruatos, tamen abdicatur ius à resignante, & transfertur in resignatariū. Nec obstat, quod, si sciuisset forte non acceptasset. quia non impeditur per hoc acquisitio, cum possit semper resignare. postquā sciuerit. & maxime in casu isto. in quo præsupponitur, quod ex post facto sciens ratificauerat. Vnde ex facto subsequenti, colligitur qualis fuisset animus eius in præteritū. Vide supra de præsump. vbi in resignatione simplici præsumitur acceptatio.

DECISIO XXIV.

Facultates Nunciorum, quod possint reseruare pensiones, ex causa resignationis, ipsis cedentibus vel alijs personis, non intelliguntur, vt possint admittere resignationes in fauorem certæ personæ. vt supra de off. legat. in causa Siluensi.

DECISIO XXV.

Resignatio facta de beneficio alteri, cui erat reseruatus regressus per decessum vltimi possessoris, reseruata valida pensione super fructibus eiusdem beneficij, etiam cum clausula. reseruatis valide infrascriptis, Domini inclinarunt, resignationem esse validam. vt in causa * Toletana canonicatus, coram Puteo, 8. Februarij 1544. inter Episcopum Solis, & Ioānem Melendez. Fiebat fundamentum, quod resignatio erat valida à principio, licet veniret resoluenda. & quod donec resolueretur, pensio debebatur. argumento eorum quæ dicuntur de seruitute. per Moder. in c. ad audientiam. de rescript. & faciunt not. per Bart. in l. is cui. §. fin. ff. quemadm. ser. am. & per text. in l. si gregem. §. statuliber. ff. de pignor. & in l. si duobus. §. sed quia nostra. cum. §. seq. C. de legat. & facit decis. Cassad. 1. de pens. & Gigas de pens. q. 79. Et consideratur, quod nullitas habet se ad esse, & non esse. & ideo non potest cōsiderari subreptio. vt declarant Doct. in d. l. si ex duobus. In contrariū tamen allegatur Cassad. decis. 3. de pension. Item, allegatur communis cursus signaturæ & quod Papa non concessisset si sciuisset. Item, quia facienda est mentio de iure ad rem, non sortito effectu. vt per Felin. in c. in nostra. col. 4. de rescr. vers. de iure ad rem. Item dicitur, quod resignatio est conditionalis per ablatiuum absolutum. reseruatis valide infrascriptis. Item, non poterat dici valide reseruatum illud, quod exceptione elidi poterat.

* decis. 97. lib. 2.

DECISIO XXVI.

Cum esset facienda permutatio inter duos, de vno beneficio in diœcesi Zamorensi, & vno in diœcesi Compostellana, & Episcopus Compostellanus dedisset mandatum Episcopo Zamorensi, ad conferendū in sua diœcesi si contingeret permutari, sen è conuerso, dubitabatur de validitate permutationis, ex quo non fuit dictum in mandato, quod posset admitti resignatio facta ex causa permutationis. Et die 12. Decembris 1547. in causa * Zamorensi parochialis de Villalar, coram Prospeeo, inter Thomam Escogido, & B. Gallego. tentum fuit, potuisse admitti resignationem, quidquid dicat Bisign. decis. 2. de renunc. contra quem videtur decis. 6. de rer. permut. in no. Ponderabatur enim, quod erat datum mandatum cum clausulis importātibus liberam. & plura alia. Item ponderatum fuit, quod qui vult consequens. &c. & plura alia. &c.

* decis. 76. lib. 1.

DECISIO XXVII.

Licet non credatur Ordinario, de resignatione in manibus eius facta, tamen creditur si resignans diu vixit postea, & non contradixit. vt supra de fid. instr.

DECISIO XXVIII.

Constitutio requirens certam ætatem in eo cui beneficium confertur, habet locū etiam in eo cui prouidetur ex causa permutationis. Ita in causa * Gerundensi beneficij de Cocho, 9. Octobris 1542. coram Puteo. Allegatur Rebuff. de collat. pag. 38. in verbo. alteri. Et in eadem causa tentum fuit 2. Octobris, quod collatio facta contra formam constitutionis, erat nulla. licet diceretur, quod constitutio non habebat decretum irritans. Allegatur Aegid. 754. Cassador. 2. de præben. Felin. in c. 2. de test. Barbat. conf. 33. col. 3. lib. 2.

* decis. 318. lib. 1.

DECISIO XXIX.

PErmutatio facta de beneficio reseruato in manibus Ordinarij, non tenet. Ita in causa Ilerdensi, & Barchinonensi, beneficiorum, corā Ioanne Paulo, 17. Aprilis 1545.

De rescriptis.

DECISIO I.

CLAVSVLA. cuius litis statum, &c. respicit tantum iudicialia. ideo cum prius esset concessus motus proprius, in quo gratiose Papa cōcesserat Vanno Signorino plura, non valuit commissio signata per Cardinalem, non inserto motu proprio. nec censetur illi, & illius clausulis & decretis irritantibus, derogatum. Ita in causa Romana releuationis idemnitatis, inter Vannum de Signorinis, & Bernardinum de Quiros, coram Prospero, 9. Decembris 1545. Allegatur Stafil. fol. 149. Vbi, quod Cardinalis per suam signaturam, non potest tollere ea quæ sapiūt gratiam, & allegatur Dominic. conf. 120. Vide seq.

DECISIO II.

POstea in eadem causa, die 14. Decembris fuit tentum contrarium, ponderādo clausulam. pro expressis habentes. & illa verba. merita causæ. de quibus per Butr, conf. 2. & 49. & per Felin. in c. super litteris. de rescript. Illa enim verba. merita causæ. comprehendunt omnia in causa adducta, vt in l. fin. C. si per vim vel alio modo. vt etiam de verbo. causæ. traditur in l. causas. C. de trans.

Cum autem dictum fuerit, motum propriū esse meram gratiam, non obstat. quia, si est mera gratia, ergo repugnat iuri communi. ideo cum per commissionem reducatur ad ius commune, latissime est facienda interpretatio. iuxta gloss. in c. 3. in verbo. numerandum. de præbend. lib. 6. & per Felin. in c. cum accessissent. de const. col. 2. in fian. & in c. cum omnes. eod. tit.

DECISIO III.

REscriptum directum Priori, non tenet si ille erat commendatarius, & non habebat prioratum in titulum. quia esset nimia impropriatio. nec obstabat fuisse erratum in nomine iudicis. & ad consilium Romani 343. quod sumenda est interpretatio, per quam actus sustineatur, responsum fuit verum esse, nisi fieret maxima impropriatio. vt hic. si verbū. priori. interpretaretur pro. commendatario. prout dicit Alciat. in tractat. præsumpt. Ita in causa Salamantina portionis, coram S. Cruce, 23. Martij 1547.

De restitutione in integrum.

DECISIO I.

RESTITVTIO, etiam in beneficialibus, non datur post quadrienniū. vt in causa * Astoricensi portionis, coram Maresicoto. Vide Ias. conf. 54. vol. 1. quod detur ex læsione. Curt. Iun. 211. 213. Et quod non detur, Fel. in c. 1. de præscripr. col. fin. Facit pro hoc. c. 1. de restitut. in integrum. lib. 6. Felin. in c. inquisitionis. de accusat. & in c. licet. de probat. & in c. lator. de re iud. Fuit etiam resolutum in eadem causa, coram Puteo, quod sententia lata post quadriennium est nulla. gloss. in d. Clem. & ibi Imol. & Anchar. & Doct. in l. petendæ. de temp. in integr. restir. & Iacob. in l. fin. eod. tit. Qui etiam dicit, tempus non posse prorogari nisi de consensu partium.

* decis. 19. lib. 1.

DECISIO II.

ITem, quod non datur restitutio in beneficialibus post quadriennium, tentū est in causa * Cæsaraugustana, coram Thanis, 27. Ianuarij 1546. non obstante quod diceretur illam dari propter ignorantiam probationis inualiditatis reseruationis aduersarij. iuxta decis. Neap. 4. & consti. regni fol. 310. Card. in Clem. 1. q. 25. hoc tit. Alex. conf. 69. vol. 2. col. 4. & conf. 150. vol. 7. Dec. conf. 36. & 42. & idē dicebatur prout in matrimonio carnali. per Fel. in c. lator. de re iud. Sed pro decis. faeit, quod. c. 1. de rest. in integr. lib. 6. seruiret de vento. vt dicit Fel. in c. 1. de præscript. col. 7. Dec. clarius conf. 436. col. 1. in fin. ibi Tertio, quod de iure consideratio vera. Et æquiparatio matrimonij carnalis non est bona, quia licet pars non possit agere, Ordinarius bene potest remouere intrusos in beneficijs. vt per Felin. in c. licet. Hely. de simon. & in c. sicuti. de re iud. Vide Ruin. conf. 132. 2. vol. vbi, quod aduersus transactionem, non habet locum remedium. l. 2. de rescr. vend.

* decis. 20. lib. 1.

DECISIO III.

REstitutio datur minori 25. annis. licet sit maior 14. etiam in beneficialibus stante læsione.

læsione: & quod non est facta collatio aduersario, qui agebat ad obseruantiam concordiæ contra minorem, cuius procurator promiserat cedere beneficiu valoris 90. reseruata pensione 8. duc. tantu.maxime quia cõstabat de bono iure minoris. Ita in causa * Ciuitatësi Capellæ maioris, corã Thanis 5. Martij 1543. Allegantur pro decis. not. in c. ex parte. de rest. spol. & in l. ait prætor, in princ. ff. de minor. vbi dicitur, quod minor læsus sui leuitate, vel dolo aduersarij, restituitur. Nec obstat quod maior 14. habetur pro habili & maiore, in beneficialibus. iuxta c. si annum. de iud. in 6. quia licet habeat legitimam personam ad agendum, tamen si lædatur potest restitui, vt per gloss. in l. vnic. si de mom. poss. fuer. appell. Ita tenent Doct. in d. c. si annum. & Doctor. maxime Ias. in l. exigendum. C. de procurat. & pulchre not. Bald. in d. l. vnica. in fin. Et ista etiam procedunt si agatur de lucro, re tamen integra. ad l. quod si maior. §. non semper vers. Scæuola. ff. de min.

* Decis. 427. lib. 1.

DECISIO IV.

Restitui debet, seu audiri per viam restitutionis, ille qui fuit impeditus per magistratum Mediolani ne compareret in curia. l. 1. & ibi Bar. & Ias. ff. si quis cautio. Immo quando iudex est certificatus de impedimẽto, sententia est nulla. Bart. & Alex. in l. quæsitum. ff. de re iud. Abb. in c. querelam. de proc. Immo etiam impeditus qui fuerat personaliter citatus, auditur probata læsione, Rot. 87. & 384. in nou. Aegid. 418. Ita pro prima conclusione tenuit Rota, in causa Cremonensi damnorum, coram Io. Paulo 20. Apr. 1545. inter Cardinalem Rauennatensem, & conductores.

DECISIO V.

Restitutio non datur minori 25. annis læso in beneficialibus, si res non sit integra, quia beneficium sit collatum alteri, si ipse agat de lucro. vt in c. ex parte. de rest. spol. Ita in causa Fulginatensis prioratus. vt supra de valore.

DECISIO VI.

Restitutio fuit concessa D. Remigio, medico Cardinalis Farnesij, qui appellauerat non data cedula. ex quo constabat de bono iure. Et licet non constaret, quod illi, qui eum præsentarunt, essent de descendentibus patronorum, fuit concessa remissoria ex quo erat in tertia instantia. Ita in causa Leodiensi parochialis de Suessa, coram Puteo. 13. Ianuarij 1548.

DECISIO VII.

Restitutione concessa. prout de iure, retardanda est exequutio donec cognoscatur an sit danda restitutio. Sed si sit præfixus terminus, & non sit doctum de causa restitutionis, tunc fit exequutio. & si tantum adduceretur bonum ius pro causa, non sufficeret ad retardandam exequutionem. Nam ex quo per rem iudicatam visus est iuri renuntiare, & sententiæ acquieuisse, si admittatur iterum vt de bono iure cognoscatur, illud est ex gratia. quo casu militant fundamenta hic adducta, & quæ dicuntur in l. Imperatores. ff. de re iud. Ita in causa * Lucensi Archidiaconatus, coram Vestano, 17. Maij 1546. Cassad. dec. 4. num. 5. de dilac. Mar. Soc. cons. 62. n. 3. lib. 1.

* decis. 446. lib. 2.

DECISIO VIII.

Paupertas vel impedimentum, non sufficit ad obtinendam restitutionem, nisi probetur quod quis propter id non sit prosequutus causam. Quia non sufficit allegare impedimentum, nisi probetur quod fecerit diligentiam pro remouendo illo, & quod illud fuit causa, quare non fuit processum. Ita in causa * Lucensi Abbatiæ sancti Vincentij 9. Aprilis, & 5. Maij 1546. coram Thanis.

* decis. 416. lib. 2.

DECISIO IX.

Minor non restituitur ad dandum interrogatoria non data per tutorem, nisi doceat de læsione. iuxta decis. Aufrer. 53. Nam processus valet circa media causæ, licet non defendatur. iuxta doctrinam Bald. & Paul. in l. cum & minores. C. si aduer. rem iud. Ita in causa * Messanensi Baroniæ, coram Puteo, 18. Martij 1547.

* decis. 21. lib. 3.

DECISIO X.

Restitutio non datur, quando exequutio est petita ante petitionem restitutionis, nisi in certis casibus. Ita in causa * Oxomensi pensionis, coram Puteo, inter Franciscum de Herrera, & Ioannem de Hortigosa, 1. Iunij 1545. Allegatur Alex. cons. 62. nu. 6. vol. 6. Rip. in l. 4. §. cõdemnatum. n. 3. ad fin. de re iud. Lanfranc. in c. quoniam contra. in verbo. exceptiones n. 15. de prob. Sicut idẽ in causa nullitatis, distinguendo tenuit Castren. in auth. quæ supra. C. de precibus.

* Vide decis. 277. lib. 2.

DECISIO XI.

Restitutio aduersus transactionem, datur stante enormissima læsione. & dicitur enormissima si fuit vltra duas partes. Ita in

* In addit. ad decis. 233. lib. 2.

causa * Parmēsi transactionis, coram Mohedano 10. Decembris 1543. inter Danielem Pigoram, & hæredes Agnetis.

* In addit. 1. ad eandem decis. 233. incip. contra istam.

Dominus Puteus in ista causa * annotauit, quod Bar. in l. si quis cum aliter. de verbor. oblig. tenet, quod sufficit quem esse deceptum vltra medietatem æstimationis dubij litis euentus. secus si vltra dimidiam rei, pront valet in veritate. Alex. ibi dicit, quod opinio Dyni contraria, est verior, & tutior. & Aret. ibi col. 6. dicit, quod opinio contra Bart. est communior, & ibi Ias. col. 5. & Alexandr. conf. 42. volum. 1. column. 5. & decis. Neap. 220. Curt. cons. 66. col. antepen. & fin. Contrariam opinionem, quod immo dictum remedium l. 2. de resc. vend. habeat locum in transactione, dicit communem Fabian. in tract. de empt. & vend. quē refert. Ias. in d. l. si quis cū aliter. Licet in alio loco magis communem teneat contra Bart. Io. Baptista de sancto Seuerino in tract. de transact. q. 12. Et dicit quod in isto conflictu, esset eligēda opinio relata per Decium, videlicet, aut sumus in enormissima læsione, & tunc procedat opinio, quod habeat locum. Vide Ruin. cons. 132. vol. 1. vbi quod habet locum remedium l. 2.

DECISIO XII.

Læsio requiritur vltra dimidiū iusti pretij etiam stante pacto de retrouendendo. vt in causa Parmensi prætensi spolij, coram Aquensi de mense Iunij 1541. inter Bonifacium Aldigerium, & Octauianum. Allegatur quędam decis. Capel. Tholos.

DECISIO XIII.

Restitutio semel negata, non conceditur de nouo ex nouis probationibus interuenieñtibus circa læsionem ipsam. sed bene si probaretur minor ætas, quæ non fuerat probata. & ita intelligitur dictū Barr. in l. 1. C. si sæp. in integ. rest. vt declarat Angel. ibi, & idem Bart. in l. fin. C. si min. se maior. Ita tenuit Rota in causa * Romana domus, coram Prospero. 16. Decembris 1547. Inter Philippum Lessonum, & Episcopum Aquinatensem.

* decis. 79. lib. 3.

DECISIO XIV.

Restitutio non datur in causa spolij. vt per Cassad. decis. 2. de dilat. Vbi hoc dicit incidenter.

DECISIO XV.

Communitas restituitur aduersus publicationem testium, quia æquiparatur minori, & Ecclesiæ. Ita in causa Spoletana coninium, coram Puteo. 5. Martij 1543. inter D. Fabritium Celium, & Communitatem Castri Rocchæ Anulphorum. sed præcedente tamen aliqua causæ cognitione, vt dicit Aegid. decis. 33. Vide Affl. 216. Abb. in c. au dictis de rest. in integr.

DECISIO XVI.

Restitutio non datur post lapsum termini num ad examinandum testes nouiter repertos super articulis iam datis, nisi docto de læsione. quia non dicitur in totum omissa probatio. Ita in causa * Toletana matrimonij, coram Aquensi 15. Decembris 1544.

* decis. 149. lib. 2.

DECISIO XVII.

Restitutio non datur in causa spolij, vt audio tētum corā Crescentio in vna Vlixbonensi beneficij, & fuit tentū, coram Puteo, in vna Oxomensi. Alleg. not. in l. 1. C. si de momen. poss. Vid. Cassad. dec. 2. de dilat. vbi hoc dicit incidenter.

DECISIO XVIII.

In eadem causa Romana domus 13. Aprilis 1548. fuit tentum, quod à sententia denegationis restitutionis in integrum, licebat appellare. quia Aegidiana prohibet, tantum appellare, & cum sit exorbitans non debet trahi ad restitutionem in integrum. vt patet ex glos. in l. 1. C. si de mom. poss. vbi prohibetur appellatio, tamen non negatur restitutio. Et ideo cū petierit se restitui, ab ipsa denegata restitutione dicitur appellare, non autem à possessione. vt in l. 2. C. si sæp. in integr. rest. post.

DECISIO XIX.

Cum esset commissa causa nullitatis sententiarum pro parte Andreæ de Bien, respectu certarum sententiarum latarum contra eum, quæ reuocabant sententias latas pro ipso Andrea. & deinde doctum fuit, illas sententias Andreæ esse bonas, & ideo Georgius Carneiro obtinuerit committi causam restitutionis in integrum aduersus sententias primas, quæ transierant in rem iudicatam, licet Andreas nunquam citauerit ad dicendum contra, neque vsus fuerit dicta commissione, dixerunt Domini, quadriennium debere inchoare à die præsentatæ commissionis. ex quo Georgius videns commissam causam nullitatis, putabat Andream velle prosequi. nec tenebatur quærere an primæ sententiæ essent bonæ vel malæ, cum haberet præsumptionem pro se. Ita in causa * Vlixbonensi, de Turribus Vedras 24. Februarii 1548. coram Achille.

* Vide decis. 15. lib. 2.

De

De restitutione spoliatorum.

DECISIO I.

Præsumptiua probatio sufficit ad probandum primum extremum. Ita in causa * Albaracinēsi parochialis de Huclama, coram Prospero 9. Decembris 1547. Allegatur Dec. cons. 125. post princ. Rota 408. 421. Dec. cons. 428. & in rubrica de probationibus. nu. 24. Tamen videtur contra decisionem Anchar cons. 42. Vide tamen Felin. in rubr. de probat. col. 3. vbi quando quæritur plena probatio, non sufficiunt præsumptiuæ probationes.

* decis. 77. lib. 3.

DECISIO II.

SVfficit probare filiationem per reputationem, etiam ad effectum agendi spolio, stāte lapsu 60. annorum. Ita in causa * Anagnina castri, corā Puteo, 24. Ianuarij 1547. Et hoc tentum fuit non obstante contraria fama de non legitimitate. * 4. Februarij 1547.

* decis. 306. lib. 2.

* decis. 8. lib. 3.

DECISIO III.

SI possessio, capta sit eadem die per ambos, sed prima clausis ianuis, alia illis apertis, & secunda sit continuata, non potest primus petere se restitui. Ita in causa Astoricensi parochialis de Tabujello. 9. Nouembris, coram Puteo.

DECISIO IV.

LIcet spoliatus post resignationem, si continuauit detentionem post resignationē restituatur contra tertium spoliatorē. iuxt. decis. 1. de renunc. in nou. tamen non restituitur contra resignatarium, vel successorē resignatarij. vt in causa * Burgensi præstimoniorum, corā Fabio, 5. Octobris. 1548. inter Franciscum Pesqueram, & Gasparem Ardaueda. Intellige. dummodo sit resignatio simplex. secus si conditionalis. quia tunc nō adimpletis conditionibus, resignatarius diceretur spoliare, & resignans ageret spolio. vt supra de resig.

* decis. 238. lib. 3.

DECISIO V.

QVando agitur spolio pro beneficio vnito, non sufficiunt, pro colore, verba enūciatiua vnionis, etiam prolāta ab Ordinario. Ita in causa Burgensi beneficij, coram Puteo, 23. Martij 1548.

DECISIO VI.

PRimum extremū non probatur ex eo, quod spoliatus ostendat, alias fuisse latam sententiam pro eo super spolio. etiamsi sententia sit antiqua, & transiuerit in rem iudicatam. quia dicebatur, quod sententia talis non probat possessionem, immo videtur cōtrarium, cum nō constet illam exequutam. Ita in causa Cauallicensi grani & vini, coram Io. Paulo, 27. Ianuarij 1546. Contrarium tamen videbatur dicendum. ex nor. per Dec. cons. 42. 146. & 375. & 299. Ex quo præsumptio resultās ex factis antiquis deberet sufficere. & quia illa sententia saltem declarar, actorem fuisse possessorem diu ante latam sententiam, & spoliatum fuisse. sed iste non agebat ex illa antiqua possessione, quia perijsset exequutionem sententiæ. sed agebat ad restitutionem prætensæ possessionis, quam dicebat habuisse post ipsam sententiam.

DECISIO VII.

SVfficit spoliato titulus qui ante spolium superuenit, post adeptam possessionem per ipsum spoliatum. nec requiritur noua apprehensio. iuxta cons. Gem. 56. Ita in causa Cæsaraugustana spolij, coram Prospero, 4. Martij 1547.

DECISIO VIII.

SPoliatus canonicatu regulati, nō restituitur nisi probata professione, tacita vel expressa. iuxta c. cum Apostolica de regular. Ita in causa Cæsaraustana spolij, coram Prospero, de mense Maij 1547.

DECISIO IX.

EXpulso de Ecclesia per Capitulum, debentur distributiones quotidianæ. & fit cōdemnatio in fructibus, qui percipi potuerunt. cum satis dicatur facta violentia personæ, etiam sine armis. pro quo inducitur decis. 10. de rest. spol. Ita in causa Cæsaraugustana spolij, 27. Nouembris 1542. inter Capitulum, & Matthæum Pasquel spoliatū à Capitulo, coram Sarnensi. Licet hoc forte nō procederet, si à priuato spoliatus fuisset. quicquid dicat Abb. in c. grauis. hoc tit. vers. nonc venio ad secundū. col. 3. & col. 5. n. 13. & Aret. cons. 17. col. 18. & Bar. in l. domum. C. de rei vend. & Ias. in l. apud Iulianū. §. fructus ff. de leg. 1. Qui dicunt, malæ fidei possessores teneri de percipiēdis. Et allegata fuit decis. vlt. de restit. spol. in antiq. vbi quando spoliator nullam causam habebat spoliandi, tenetur de percipiendis. Erad idē facit dec. 10. eod. tit. Et facit pro hoc decis. 34. de re iud. in antiq. quæ loquitur de distributionibus. Et pōderabatur, quod violētia etiam fit sine armis. iux. text. in l. 1. §. interdictum. il 2. ff. de vi, & vi arm. ibi, non solum autem. & gloss. in verb. atrocem. & per Ang. d. l. 1. ff. ne quid in loc. pub. & in §. seq. & in l. 3. §. armis. ad fin. eod. tit.

DECISIO X.

EXceptio reseruationis inficientis nedum titulum sed etiam possessionem, debet admitti etiam post probatum spolium, & suspenso petitorio. iuxta not. late per Rip. in §. nihil commune. n. 81. Secus si non inficeret possessionem. & debet quis admitti ad illam iustificandam. Ita in causa Cæsaraugustana de Villel, coram Puteo, 4. Ianuarij 1547. cum Ludouicus, prouisus per obitum Ioannis à magno Magistro, diceret se spoliatum per Hieronymum, & probasset spolium, Hieronymus fuit admissus ad probandum suas habilitates, & ad dandum de regula reseruatoria. tenebatur enim, pro iustificatione suæ gratiæ, probare habilitates. quia resignatio erat facta in eius fauorem cum clausula solita. & non alias nec alio modo. adeo quod non verificata gratia, ius remansisset penes cedentem, & vacasset per eius obitum. Nam omnis exceptio percutiens possessionem, est admittēda. Rot. 439, quæ est 21. eodem tit. Soc. in l. rem quæ nobis. quæst. 9. Abb. in c. in litteris. de restitut. spol. & facit Rip. vbi supra. n 88. Et dicebatur in informationibus, quod non obstante quod opinio Collectoris in dec. 16. de restit. spol. quod nō admittatur exceptio quæ venit extrinsecus probanda, quia semper venit aliquid probandum extrinsecus, vt quod decesserit in Curia, vel in mense reseruato, ac respondebatur ad Sarn. q. 10. de triennale. vbi dicit, quod exceptio execrabilitatis nō admittebatur. quia etiam probata incompatibilitate non inficiebatur possessio, sed titulus tantum. Vid. in constit. execrabilis. an habeat decretum. & an sit verum quod quis non admittatur ad probandum, quod defunctus esset familiaris, vel collector. quia dicebatur hic per informantes, quod illa opinio non est vera. Quod tamen puto distinguendum, an posset de facili & statim probari, an non. Adde, quod decretum regularum inficit possessionem. Soc. cons. 67. col. fin. vol. 1. Fel. in c. in nostra. coroll. 36. de rescript. Guid. Papæ decis. 233. in fin. Et licet dicatur, reseruationem inductam per extrauagantem. ad regimen. esse generalē, & nō specialem. vt per Rot. 338. Fel. in c. in nostra. coroll. 5. & Commen. regularum in reg. 1. tamen siue sit generalis siue specialis, inficit titulum & possessionem. vt per Cassad. decis. 1. de restit. spol. & 1. de caus. possess. & 57. in regulis. Obstat tamē quod dicit Sarnen. q. 24. de trienn. quod habenti possessionem virtute expectatiuæ reuocatę, non obstat decretum regulæ reuocatoriæ. Cui motiuo respondetur, quod ibi concurrit decretum tantum. hic vero decretum, & reseruatio simul. ideo possessio magis inficitur. Et dixerunt etiam incidenter, quod licet essent probandæ habilitates per Hieronymum, tamen non tenebatur probare valorem. ea ratione, quia possessor. iuxta decis. Aegid. 471. & Felin. in c. ad aures. col. 3. Fuit tamē postea tentum, quod tenetur verificare valorem. vt supra de valore.

DECISIO XI.

REseruatio propter familiaritatem Cardinalis, non impedit quin spoliatus restituatur. vt supra de præben. in verbo. reseruatio.

DECISIO XII.

QVis dicitur habere titulum coloratum ex resignatione facta in manibus concionatoris? clausistæ, non obstante regula reuocatoria facultatum huiusmodi. Ita in causa Carthaginensi beneficiorum, coram Aquensi.

DECISIO XIII.

COncurrente possessione vnius, & ratificatione alterius eodem die, cum possessio prius capta fuisset per assertum procuratorem ratificantis, agentis spolio, resolutum fuit, quod ipse agens spolio, tenebatur probare anterioritatem. quia vult inferre ad delictum alterius, & sic præsumptio est pro alio. Facit decis. Aegid. 15. & 235. & quod notat Felin. in c. capitulum. de rescript. Facit, quia est præsūptio pro reo. vt per Bar. in l. non solum. §. sed vt probari. ff. de non. op. nūc. Alias esset secus. vt per Aegid. 688. & in nou. 13. vt lit. pend. Fel. in c. super litteris. de rescript. Ita in causa Clusin. prioratus, coram Sarnensi, 8. Maij 1541.

DECISIO XIV.

EXceptio incompatibilitatis, & execrabilitatis, probanda. & sic, articuli ad hoc probandum, non sunt admittendi, cum sapiant petitorium. Ita in causa * Conimbricensi parochialis de Penna, coram Thoma, 4. Februarij 1541. Allegatur Oldrad. cons. 227. Rot. 3. de restit. spol. in nou. Sed in contrarium Rot. 371. in antiq. alias 15. de rest. spol. Rom. cons. 499. Et ita etiam tentū fuit vt supra 23. Maij. dummodo non constaret in actis de execrabilitate.

* decis. 370, lib. 1.

DECISIO XV.

CEdens sub conditione quæ non adimpletur per cessionarium, potest agere spolio, etiam si recepit aliquas pēsiones à cessionario. Ita in causa Compostellana pa-

ro-

rochialis de Aldea nueua, coram Augustino, 14. Martij 1547. inter Alphonsum Maldonato, & Petrum de Castilla. Fuit enim dictum, quod per receptionem pensionum non videbatur renunciasse iuri suo. & quod poterat sperare, quod adimplerentur conditiones. sed in contrariū allegatur dec. 19. de rest. spol. in antiq. vbi quando fuit tradita possessio conditionaliter, possessio est bona. Sed responsum fuit, quod hic non fuit tradita possessio, sed ius. pro quo allegatur Innoc. in c. cum olim. de rest. spol. & Card. in c. mandatum. col. 6. vers. nono quaero. de rescript. & idem Card. in d. c. cum olim.

DECISIO XVI.

EXcommunicatus non restituitur, quando reperitur excommunicatio probata in actis. nec excommunicatus habet titulum coloratum, quia collatio illi facta non tenet. c. postulasti. de cler. excommun. & exceptio inhabilitatis obstat agenti spolio. Afflict. 361. Facit quod not. Fel. in c. in nostra. coroll. 36. & Sarnen. q. 51. de trienn. Cassad. 1. de praeben. Ita in causa * Conchensi capellaniae de Belmonte, coram Reomano, 16. Decembris 1547. inter Hieronymum Guedeia, & Petrum de Sarria.

* decis. 98. lib. 3.

DECISIO XVII.

TItulus discoloratur, si probetur quod beneficium non sit in dominio Venetorū. quia Nuncius, qui contulerat beneficium non habebat iurisdictionem extra dominiū. Ita in causa Concordiensi capellaniae, corā Puteo, 28. Ianuarij 1544. Faciunt notat. per Innoc. in c. in litteris. hoc tit. text. in l. fin. de iurisd. omn. iud. Rot. 5. hoc tit. in antiq. Tamen postea, 1. Februarij 1544. fuit tentū, quod esset titulus coloratus. ex quo ciuitas Concordiensis, & maior pars dioecesis, erat sub dominio Venetorum. Allegatur Abb. in c. pastoralis. in fin. de priuileg. & Bart. in l. 1. §. fin. de rei vend.

DECISIO XVIII.

POst monitorium Auditoris Camerae de nō molestando possessorem in sua possessione sub censuris, si quis spoliat alium, non dicitur attentare. vt in tit. vt lit. penden. licet dicatur spoliare.

DECISIO XIX.

LIcet secundum Bart. in l. 1. §. adipiscimur. de acq. poss. pupillus non possit capere possessionem sine auctoritate tutoris. tamē Bart. communiter reprobatur. vt ibi per Aret. & Ias. Et ita tentum est in causa * Esina canonicatus, coram Puteo, 5. Nouembris 1543.

* decis. 47. lib. 2.

DECISIO XX.

AN, in iure exigendi primitias per plebanum, distinguatur petitorium à possessorio. fuit tentū quod sic. Allegatur in terminis cons. Barbat. 49. vol. 3. Ita in causa Fauentina primitiarum, coram Fabio, 19. Ianuarij 1543.

DECISIO XXI.

REstituendus non est illegitimus * cum constat de illegitimitate ex eius confessione. si tamen habet mandatum de dispensando, an sufficiat vide supra de dispens.

* decis. 241. lib. 1.

DECISIO XXII.

SPoliatus potest agere spolio contra illum qui agit petitorio contra eius spoliatorem, & virtute brachij secularis erat ingressus possessionem. etiam quod iste allegaret, constare notorie, ex actis, beneficium esse de iurepatronatus. quia fuit dictum, quod possent fieri mille collusiones. Ita in causa Maioricensi S. Vincentij, coram Puteo, 4. Martij 1547. inter Ioannem Baptistā de Camerino, & Ioannem de Anguiano.

DECISIO XXIII.

TItulus coloratus satis dicitur, si in prouisione facta Titio, dixit beneficium certo modo vacare. quia Ordinarius qui habet visitare, & potest beneficiatos priuare, potest etiam attestari, quod beneficium vacat. & ei standum est ad effectum vt spoliatus restituatur. Ita in causa nullius, seu Parmensi capellaniae, coram Augustino, 16. Nouembris 1547. contra Ioannem Baptistā Ricaselli, pro Petro de la Filera.

DECISIO XXIV.

LIcet testes inter alios examinati, faciant semiplenam probationem, in antiquis tamen non sufficiunt pro primo extremo. cum semiplena habeat etiam suos gradus. Soc. cons. 270. consideratis his. vers. ista conclusio. circa med. vol. 2. Felin. in c. veniens. il 3. de testib. in apostill. Ita in causa Parmensi & Placentina iurisdictionis, coram Puteo, 2. Nouembris 1543. Vide Felin. in rubr. de probat. vbi quod quando requiritur plena probatio, non sufficit praesumpta.

DECISIO XXV.

NOtorie non dicitur constare de nō iure, nisi post conclusionem in causa, Et quādo

do cōstaret. fuit dictum, quod licet ex actis constet de non iure, tamen per hoc non excluditur restitutio. Ita in causa * Parmensi pecunaria, & bonorum, inter Michaelem Casalium, & Liuiam Palauicinam, coram Puteo, de mense Maij 1545. circa fin. Allegatur Felin. in c. ad petitionem. de accus. col.4. Abb. in c. laudabilem. vt lit. penden. glos. in c. significauerũt. de testibus. Loffred. cons. 32. Et licet Aegid. dec. 404. videatur in contrarũ, tamē tenet Rot. dec. 393. est 16. de rest. spoliat. & Cassad. 1. de restit. spol. & Sarnen. q. 5. de non iudic. iuxta formam supplicat. in fin.

* decis. 976. lib. 2.

DECISIO XXVI.

Licet in his quæ haberi non possunt sine titulo, non posst agi possessorio, nisi instificato titulo. vt dicit dec. 3. de rest. spol. in antiq. tamen hoc non est verum ita simpliciter. vt tenet Abb. in c. cōstitutus. col. 2. in fin. de elect. vers. & aduerte quia prædi dicta. Butr. in c. cōstitutus. de fil. presb. And. de Isern. in §. preterea si filius. in tit. de prohibit. feud. alien. per Feder. col. antepen. & Matth. de Afflict. in constit. regni sol. 75. col. 1. in fin. & seq. vers. in contrarium insurgit. alias lib. 1. in tit. de viol. circ. possess.

DECISIO XXVII.

Primum extremum probatur per testes de auditu. maxime si deponant de publica voce & fama in antiq. vltra 100. annos. Ita in causa * Placentina iurisdictionis castri, pro Illustrissimo Camerario, de mense Februarij 1541. Allegatur optimum consilium Cassan. 54. ex narratis. col. 5. vers. sed denuo ad principale intentum. Vide supra decis. 1. hoc tit.

* decis. 72. & 74. lib. 1.

DECISIO XXVIII.

Remedium c. reintegranda. perpetuo competit, nec datur præscriptio. Ita in causa * Placentina castrorum, coram Io. Paulo, de mense Martij 1541. inter Reuerendissimum D. Camerarium, & Comites de Rubeis. Allegantur plures Doct. in d. c. redintegranda. & gloss. fin. in c. 2. de restit. spol. & ibi Card. Io. Andr. Imol. Licet Abb. teneat contrariũ. & Balb. in tract. præscript. q. 34. 4. par. Et pro ista parte tenet Alex. cons. 92. vol 5. Dec. cons. 57. in fin. licet contra cons. 302. & Soc. in l. rem quæ nobis. tenet pro decis. Et ita tenet Cassad. dec. vltima sen 6. hoc tit. & Sarnen. in regula de trienn. q. 11. in fin. Alex. cons. 118. & 90. vol. 5. & in l. 3. §. genera. circa fin. de acq. poss.

* decis. 210. lib. 1.

DECISIO XXIX.

Actio spolij transit in primogenitum, succedentem in castro ex prouidentia aui, etiam quod ipse nō sit hæres patris, qui fuerat spoliatus. quia interdicta ista sunt in rem scripta. & sic ex quo dominium transit in istum, etiam in eum transit ista actio. Ita in causa * Placentina castri Sarmati, de qua supra, 14 Nouembris 1544. Allegatur Bart. in l. si tertius. §. si priusquam. de aqua quotid. vel æst. & ibi Paul. §. pen. inst. de interd. Rip. in c. sæpe. de rest. spol. nu. 26.

* decis. 172. lib. 2.

DECISIO XXX.

Litteræ Legati expeditę in forma. rationi congruit. sufficiunt pro titulo colorato. Ita in causa * Regiensi S. Iacobi, coram Aquensi, 16. Maij 1541.

* decis. 148. lib. 1.

DECISIO XXXI.

Restitutio datur ad statum. ex quo fuerat facta locatio macelli ad annos 17. & Hebræi soluerant pluribus annis scuta 30. quolibet mense. Petebatur restitutio ad statum exigendi ista scuta 30. quolibet mēse. Ita in causa * Romana macelli Hebræorum, coram Peregrino, 17. Nouēbris 1544. inter Hebræos, & Antonium, & Curtium de Capisucchis. Allegatur Afflict. dec. 395. vltra Doct. in c. querelam. de elect. Et iterũ resolutum est 10. Decembris dicti anni.

* decis. 166. lib. 2.

DECISIO XXXII.

Execrabilitas. probatur etiam per confessionem extraiudicialem, ad impetrandā restitutionem. vt in * septensi supra de confess.

* Decis. 51. lib. 2.

DECISIO XXXIII.

Agens spolio, licet probet se fuisse in possessione virtute prouisionis Ordinarij quæ non erat bona, etiam si postea habeat nouam prouisionem, tenetur probare quod possessionem primam continuauit, ad hoc vt possit restitui. Nec præsumitur hoc casu continuatio, cum sit actor, & potuisset contingere eum fuisse spoliatum ante nouam prouisionem. quia licet constaret spoliatorem hodie possidere, non apparet quando incœpit possidere. Ita in causa Sorana Archidiaconatus, coram Peregrino, 27. Iunij 1544. inter Antonium Simonis, & Antoninm de Cona.

DE-

DECISIO XXXIV.

Dispositio l. si quis in tantam. C. vnde vi. non habet locum nisi in spolio violento. item in clandestino, quando quis non admisit spoliatum statim venientem. Ita in causa Spoletana spolij decursus aquarum, coram Raynaldo, 21. Iunij 1540. Pro primo dicto allegatur Bald. in præludi. feud. in col. fin. in fin. Pro secundo allegatur l. clam possidere. §. ad nundinas. vbi qui nō admittit reuertentem, dicitur vi possidere.

DECISIO XXXV.

Capta possessione per meum affectū procuratorem, quem postmodum constitui ad capiendum possessionem quorumcunque beneficiorum, collatorum & conferendorū, ego videor ratificasse possessionem iam captam. etiam si non probetur, quod habuerim scientiam de tali possessione, sed bene de collatione. adeo quod si post tale mandatum sequatur spolium, possum agere rem dintegranda. Ita in causa Spoletana capellaniæ S. Leonardi, inter Bartholomeum Erasmi, & R. Aquitanum, 13. Aprilis 1548. corā Augustino. Allegatur text. in l. Iulianus. §. qui satisd. cogant. Rota 454. Doct. in l. si quis mihi bona. §. sed si mandaui. de acq. quir. hæred. Curt. cons. 63. vbi de communi. Ias. in d. l. Iulianus. Item quod satis dicitur speciale mandatum hoc casu. licet non sit facta mentio in specie de isto beneficio. Allegatur Bald. in l. vnic. C. etiam per procur. Alex. cons. 189. vol. 7. n. 7. Abb. in c. accedēs. in 2. col. de præbend. Felin. in c. nonnulli. in §. sunt & alij. col. 8. Cassador. decis. 1. de procur. Quod autem non requiratur scientia, allegatur Alex. cons. 146. col. 3. vol. 5. & 112. eod. vol.

DECISIO XXXVI.

Lata sententia super petitorio, pro eo qui probauerat dominium, licet esset commissa causa super petitorio & possessorio simul, & constaret de spolio, tamen voluerunt Domini, quod petitorium absorberet possessorium hoc casu. per text. in c. cum dilectus. de caus. poss. Alex. cons. 130. vol. 5. Ita in causa * Sabinensi castrorum, coram Aquensi, 18. Februarij 1541.

* decis. 78. lib. 2.

DECISIO XXXVII.

Sponsalibus contractis inter impuberes, si ante pubertatem sponsa subtrahatur vel recedat, non potest agi spolio. Ita in causa * Senensi sponsalium, coram Aquensi, 3. Ianuarij 1545.

* Decis. 201. lib. 2.

DECISIO XXXVIII.

Committens vltimum spolium, non cadit à iure suo quin facta restitutione non possit agere spolio contra suum spoliatorē. quia pœna. l. si quis in tantam. C. vnde vi. de æquitate canonica nō habet locum, propter dictum Baldi in prælud. feud. col. fin. in fin. In spolio autem violento, Domini tenebant quod esset prodita actio agendi ad primum spolium, & etiam quando quis esset ingressus clandestine, & possessore veniente cum non admisit, tunc, quia spolium clandestinum transit in violentum, etiam proderetur actio. Et hoc quando incontinenti venisset, & non fuisset admissus. Ita in causa Spoletana decursus aquarum, coram Raynaldo. 21. Iunij 1540.

DECISIO XXXIX.

Restitutio non datur contra habentem accessum, licet spoliatus, qui ingressus fuerat virtute gratiæ expectatiuæ, etiam haberet nouam prouisionem. iuxta decis. Cassad. 2. hoc tit. Ita in causa * Toletana parochialis de Zolia, coram Thoma, 16. Maij 1544. Dictum enim fuit, quod decretum afficit etiam prouisiones Papæ. c. pen. de præbend. lib. 6. Nec noua prouisio præsumitur impetrata ab eo. Card. cons. 25. col. 2. Nec præsumitur mutatio causę possessionis. per Soc. cons. 131. col. 3.

* decis. 118. lib. 2.

DECISIO XL.

Clerici petentes decimas in aliena parochia, non obstante quod probarent se fuisse in quasi possessione illas exigendi, tenentur probare titulum. Ita in causa * Veronensi decimarum, coram Puteo. 17. Nouembris 1541. inter Episcopū Corcyrēsem, & clericos plebis Ronchi. Rota enim dixit esse casum c. ad decimas. de rest. spol. lib. 6. Et licet in contrarium allegaretur Franc. in d. c. ad decimas. col. 3. vers. quarto limita. nihilominus dicebatur, in contrarium esse consilium Alex. 70. vol. 3. col. 1. & Aegid. 445. qui declarauit text. in c. cum Ecclesia Sutrina. de caus. poss. qui allegabatur contra d. c. ad decimas. Et dicebatur, non requiri ibi titulum, quia plures coniecturæ concurrebant pro possessione clericorum. Et fuit dictum non obstare, tex. in c. antiquos. 10. q. 1. quia ille text. loquitur de iure antiquo, antequam essent distinctæ diœceses. vt declarat Abb. in c. cum contingat. de decimis. col. 2. vers. secundo casu principali.

* decis. 51. lib. 2.

De

De sententia excommunicationis.

DECISIO I.

EXcommunicatus non facit fructus suos. Rot. 8. hoc tit. in ant. Doct. in c. pastoralis. §. verũ. de appell. Rip. in c. 1. de iud. & in c. Apostolicę. de except. & ibi Felin. col. 5. & 11. Ita in causa * Brixiensi fructuum, coram Sarnensi 6. Martij 1542.

* decis. 463. lib. 1.

DECISIO II.

VErba stabilimentorum de soluendis annatis in religione Hierosolymitana, sub pœna priuationis habitus & beneficiorum, sunt ferendæ, non latę sententiæ. quidquid dicat Felin. in c. sicut. de simon. qui est corruptus. quia communis est in contrarium. vt per Alexandrin. in c. Salernitana. 63. dist. quod procedit, etiam quod verba illa dicerentur prolata à lege. Ita in causa * Cæsaraugustana præceptoriæ de Villel, coram Puteo, 8. Iunij 1548.

* decis. 229. lib. 3.

DECISIO III.

QVando censuræ sunt fulminatæ extra curiam, datur absolutio. * præsertim si dicatur de nullitate. iuxta doctrinam Abb. in c. cum contingat. de off. deleg. Et licet Abb. dicat dari absolutionem data cautione, hoc non seruatur. vt tentum fuit in causa Segobiensi iurisdictionis, coram Marescoto, 3. Maij 1541. inter Capitulum & Episcopum Segobiensem.

* Vide decis. 39. lib. 1.

De sequestratione possessionis, & fructuum.

DECISIO I.

SEQVESTRVM non est apponendum, quando sententia fertur super attentatis. quia vere non dicitur iudicari super possessorio, & non iustificatur titulus. Allegatur Aegid. dec. 54. & Cassad. dec. 2. hoc tit. Ita in causa * Barchinonensi S. Bartholomæi, coram Puteo, 12. Octobris 1543. inter Ioannem de Spelol, & Michaelem de Aragal.

* decis. 35. lib. 2.

DECISIO II.

IN casu proximæ decisionis fuit tentum, quod violans sequestrum prædictum non inciderat in pœnã Clem. * die 5. Nouembris 1543. Facit doctrina Card. in d. Clemen. in 1. oppos. Et ratio est, quia hic constabat clare, iudicem non potuisse decernere: quidquid dicat Rota dec. vnic. hoc tit. in antiq. & Bisig. 2. & Cassad. 5.

* decis. 46. lib. 2.

DECISIO III.

SEquestrum concedendũ est, constito de dilapidatione bonorum. vt per Doct. in c. fin. hoc tit. Ita in causa Bononiensi de Pasijs, coram Prospero, 5. Decembris 1547. Et fuit dictum, quod non reuocatur decretum nullum, quando de nouo esset concedendum. Dec. cons. 191.

DECISIO IV.

SEquestrum decretum pro Titio contra possessorem, me citato non reuocatur, licet ego obtineam tres sententias super spolio contra eundem Titium. quia si non esset datum, pro primo dandum esset. Ita in causa * Carthaginensi sequestri, coram Marsicano, 24. Aprilis 1542.

* decis. 303. lib. 1.

DECISIO V.

SEquestrum decretum contra possessorem triennalem * non est nullum, licet iniustum. non obstante quod Innocentiana dicat, quod possint decerni sequestra iuxta formam Clem. quæ excipit istum casum. Ita in causa Lunensi Sarzanensi parochialis de Nicola, coram Pighino, 13. Martij 1545.

* Vide decis. 146. lib. 3.

DECISIO VI.

STandum est cursori, & eius relationi, quod quis acceprauerit sequestrum, licet non videatur referre de concernentibus eius officium. Ita in causa * Romana sequestri, coram Rossanensi. Allegatur Bart. in l. ex consensu. §. fin. & ibi Ang. col. 24. de appell. & Card. Alex. in c. cum parati. de appell. in pen. col. & fin. Et Rota 355. dicit quod magis creditur cursoribus, quam alijs.

* decis. 187. lib. 3.

De Simonia.

DECISIO I.

CONVENTIO de resignando reseruata pensione, etiam cum facultate transferendi, non est simoniaca. Ita in causa Astoricensi pensionis, coram Achille, 22. Octobris 1548.

DE-

DECISIO II.

PRæsentatio de aliquo ad parochialem, cum hoc, quod retineat duos capellanos Bononienses in Ecclesia, & faciat vnum scholarem, dicitur simonica. vt in causa * Bononiensi S. Thomæ, coram Puteo, 27. Martij 1549.

* decis. 133. lib. 3.

DECISIO III.

SImoniaca fuit tenta resignatio, ex quo eadem die factum fuit mandatum ad resignandum, & aliud adr etrocedendum, reseruato regressu. maxime quia alius habebat regressum per decessum vltimi possessoris. Ita in causa Calaguritana spolij portionis, coram Mohedano, 28. Ianuarij 1547.

* Vide decis. 313. lib. 2.

DECISIO IV.

SImoniaca etiam fuit habita prouisio, cum Vicarius Episcopi substituerit alium Vicarium, & coram eodem notario & testibus substitutus contulit beneficium Vicario substituenti. propter correspectiuitatem. iuxta not. per Doct. in l. lecta. si cert. pet. Aegid. decis. 12. Sarnen. q. 12. de trienn. nu. 11. Corn. cons. 36. & 57. volum. 3. Ruin. cons. 42. vol. 1. col. fin. Ita in causa Calciatensi canonicatus & præbendç, coram Fabio, 13. Aprilis 1548. Nó obstat Cardinalis in c. tua nos. de simon. quia illud dictum non tenetur. Dicit tamen Ananias ibi, & Dec. in c. ex parte. de off. de leg. quod præsumpta, aut mentalis simonia, actum non vitiat. & præsumptio simoniæ, non sufficit ad condemnationem. c. litteras. de præsumpt. Facit, quia in dubio pro non delicto. &c. Item faciunt notata per Dec. in l. bonæ fidei. in 1. col. vers. non omitto. C. de pact.

DECISIO V.

LIcet in mandato dicatur, quod cum decreuerit resignare in fauorem N. ideo constituit procuratorem ad resignandum libere in manibus Episcopi, & ad petendum conferri dicto N. tamen Rota tenuit non esse simoniacam resignationem. iuxt. dec. 2. Cassad. hoc tit. 30. Octobris 1545. in causa Concordiensi capellaniæ, coram Puteo, inter Petrum Albiano, Alexandrum Trucconem.

DECISIO VI.

CVm fuerint datæ pecuniæ cuidam parafrenario, vt nominaret alium loco sui, & nominatus dixerit nolle vti nominatione, sed quodam alio breui sibi concesso, Domini dixerunt, quod ei obstabat simonia etiã respectu breuis, cum ex coniecturis constaret, quod breue concessum fuerat propter nominationem. Ita in causa Gerundensi canonicatus, coram Io. Paulo, 9. Martij 1543.

DECISIO VII.

COnsensus, si præstetur à tergo litterarum Ordinarij, censetur resignatio facta in fauorem certæ personæ. vt supra de renunc. Ratio est, quia omnia videntur facta vnico contextu. sicut dicimus esse simoniaca mandata correspectiua ad cedendum & retrocedendum, coram eodem notario & testibus.

DECISIO VIII.

FAcultates Nunciorum, dum dicunt quod possint reseruare pensiones ex causa resignationis, ipsis cedentibus vel alijs personis, non intelliguntur quod possint admittere resignationem in fauorem certe personæ. Ita supra de offic. deleg. in causa Siluensi.

DECISIO IX.

NOtarius rogatus de instrumento simoniaco, non potest se iuuare ex tali instrumento, ad docendum quod aduersario nullum ius competat. Ita in causa * Toletana de Alpedrete, coram Prospero, 20. Nouembris 1545. Allegatur Abb. in c. ex litteris. de transact. Et iterum ita resolutum est 6. Nouembris 1546.

* decis. 321. lib. 2.

DECISIO X.

COmmittens simoniam conuentionalem, efficitur inhabilis ad obtinendum etiam alia beneficia. vt in causa * Toletana Thesaurariæ, coram Peregrino, 13. Iunij 1548.

* In addit. ad decis. 80. lib. 3.

DECISIO XI.

SImoniaca non fuit coadiutoria, si eadem die fuerunt arrendati fructus eidem, & solutum precium anticipatum. Ita in causa * Hispalensi canonicatus S. Saluatoris, corã Puteo, 9. Martij 1543.

* decis. 167. lib. 2.

De solutionibus.

DECISIO I.

SOlutio fructuum condemnatorum, etiam in spolio, facienda est in partibus, nó in curia. per not. per Ias. post Paulum in l. sed & si susceperit. in 2. col. ff. de iud. Et non obstat l. si res mobilis. de rei vendic. vt ibi declarat Angel.

Ita

Ita in causa Carthaginiẽsi liquidationis fructuum, coram Augustino, 5. Martij 1548. & 30. Aprilis, & 14. Maij.

DECISIO II.

Fideiussores non liberantur in totum, si debitor principalis det in solutum creditori res aliquas, quæ ab ipso creditore euincantur, & ipse debitor efficiatur non soluendo. iux. dictum Spec. in tit. de fideiuss. §. 1. vers. pone. &c. quem sequuti sunt Domini in causa Romana fideiussionis seu Sarzarum, coram Thanis, 6. Aprilis 1543. Licet in contrarium allegetur communis opinio Doct. in l. si quis alia. ff. de solut. & in l. eleganter. in princ. de pignor. act.

DECISIO III.

Post tres sententias, præsertim super spolio latas, quis nõ admittitur, quod audiatur dimissa possessione, & reseruatis expensis, constito de paupertate. iuxta decis. 22. de rest. spol. in antiq. Et ideo, cum Prior & Conuentus monasterij essent condemnati per tres sententias in spolio latas, obtinuerunt commissionem quod deputaretur Oeconomus, qui reciperet fructus monasterij, & supportatis oneribus satisfaceret aduersario. Et licet opponeretur, quod isti non deberent audiri, Rota deputauit Oeconomum. in causa Tirasonẽsi Prioratus S. Martialis, coram Io. Paulo, 17. Iunij 1541. inter fratres dicti monasterij, & Capitulum de Tudela.

DECISIO IV.

Post tres sententias quis non auditur, nec admittitur ad e. Odoardus. vt in causa * Toletana parochialis della Strella, coram Io. Paulo, 22. Iunij 1545. inter Martinum de Cordnba, & Episcopum Solis. Primo enim 22. Iunij 1541. fuit dictum, quod, ex quo tempore spolij commissi, Martinus erat ætatis 9. annorum, & sic carebat dolo, quod esset excusandus. sed postea 27. Iunij 1542. supplicato quod Martinus excusaretur à dolo vsque ad primam sententiam, & quod esset paratus parere quo ad expensas secundæ & tertiæ instantiæ, Rota voluit eum admitti ad cessionem bonorum, quo ad fructus & expensas primæ instantiæ, ex quo tunc cessabat dolus.

* Vide decis. 14. lib. 1.

De sponsalibus, & rebus matrimonialibus.

DECISIO I.

Dotalia instrumenta non requiruntur, vbi sunt alij filij legitimi, & naturales. Ita in causa Anagnina castri, coram Puteo, 4. Maij 1547. Allegatur Bald. in l. cum mulier. C. de don. ant. nupt.

DECISIO II.

Quando contrahitur matrimonium cum concubina, quæ non est vilis, sed honestis parentibus nata, etiam sine dotalibus instrumentis filij legitimantur. iux. dec. Cassad. vnic. de sponsalibus. quidquid dicat Ruin. cons. 1. vol. 1. col. 2. & Marian. cons. 62. Cepol. caut. 247. & 250. Curt. Iun. in cons. 236. num. 10. Ita in causa præfata, 13. Maij 1547. Et hoc etiam ad effectum possessorij.

DECISIO III.

Edicta proponenda sunt in loco maiorum. iuxta not. per Alexandr. in c. fin. de clandest. despons. col. 3. Et cons. Paris. 13. & 15. vol. 2. procedit in loco vbi est consuetudo, quod non fiant edicta. Ita in causa Coloniensi illegitimitatis, coram Puteo, 18. Iunij 1548.

DECISIO IV.

Bona fides non præsumitur in illo, qui cognouit vestitam in habitu monialium, licet esset dubium, an esset professa, & an esset beguina, ex quo non fuerunt facta edicta, licet probatum esset quod non habebatur pro professa. & filij fuerunt habiti pro legitimis per 40. annos ante motam litem. Ita in causa præfata, 10. & 20. Maij 1549.

DECISIO V.

Licet in contrahendo matrimonium requiratur simultaneus consensus. vt notant Doct. in c. fin. de procur. in 6. tamen etiam inter notos potest contrahi per litteras, dũmodo expresse acceptentur. vt not. Doct. in d. c. fin. & gloss. in verbo. contraxerit. Nec sufficit sola receptio litterarum, etiam sine protestatione. Ita in causa Coloniensi matrimonij, coram Maceratensi, 16. Aprilis 1543.

DE-

DECISIO VI.

Confessio impuberis super matrimonio, etiam iurato, non ligat. vt supra de conf.

DECISIO VII.

Sequestranda non est mulier quæ est cum alio viro, licet alter prætendat eam esse eius vxorem. cum alius non sit spoliandus donec sit declaratum. Ita in causa Neapolitana prętensi matrimonij, coram Puteo, 16. Maij 1549. & idem 27. Maij.

DECISIO VIII.

Proles efficitur legitima, si quis sit dispensatus per Legatum, etiã sine causa rationabili super publica honestate etiam post lapsum 18. annorum. Quia licet hæc sufficiant quo ad hoc vt filij dicantur legitimi, & possint succedere, stante tamen bona fide ipsorum dispensatorum. iuxta text. in l. qui in prouincia. §. 1. ff. de ritu nuptiarũ. tamen quia propter fideicommissum in quo requirebatur, filios natos esse ex legitimo matrimonio, fuit tentum, dispensationem non esse bonam. per tex. in c. cum ad monasterium. de stat. monach. Ita in causa Parmensi status, & bonorum, coram Puteo, 16. Aprilis 1548. inter D. Sigismundum de Palauicinis, & Rangonos. Allegatur Soc. cons. 47. vol. 2. nu. 31. Boer. decis. 264. nu. 25. Soc. cons. 240. In contrarium allegatur Dec. in cons. 393. 343. 574. 579. 602. 603. col. 3. Paris. cons. 68. vol. 4. nu. 24. Dec. in c. quæ in Ecclesiarum. de constit. nu. 39.

DECISIO IX.

Sententia lata inter virum & vxorem, licet quo ad ipsos præiudicet, tamen si hæredes viri postea litigant cum secũda vxore mortui, & ad probandum quod mortuus habebat aliam vxorem, producant sententias latas inter eum & primam vxorem, quæ declarant inter eos fuisse matrimonium sententiæ huiusmodi non probant sine processibus. saltem cum sit res inter alios acta. Ita in causa Venetiarum matrimonij, coram Maceratensi, 8. Iunij 1541. inter Lauram, & Petrum Triuisum.

De Testamentis.

DECISIO I.

Æs alienum, detrahendum est antequam hæres hæreditatẽ tradat vsufructuario vniuersali. iuxta consiliũ Dec. 485. in fin. Et ita tentum in causa Balneoregiensi, coram Tolomeo, 11. Decembris 1541. inter Maerbalem, & Vicinum fratres de Vrsinis.

DECISIO II.

Conditio in institutione hæredis, si impetrauerit dispensationem infra annum, quod nõ obstantibus ordinibus sacris posset contrahere matrimonium, reicitur. Ita in causa * Barchinonensi hæreditatis, coram Io. Paulo, 23. Ianuarij 1544.

* decis. 87. lib. 2.

DECISIO III.

Fideicommissarius non potest propria auctoritate ingredi possessionem. & iuxta formam statuti Bononiẽsis, sunt citandi hæredes. tamen filius legitimatus non est immittendus, sed restituendus ad possessionem occupatam per alium qui intrauerat. Ita in causa Bononiensi de Ferrarijs, coram Io. Paulo, 1. Iunij 1545. Licet in præcedenti audientia fuerit dictum contrarium, nõ aduertendo, quod iste non erat hæres de iure communi. & quod statutum non comprehẽdebat istum casum.

DECISIO IV.

Pater non succedit filio adoptiuo ab intestato. Allegatur textus in §. sed ea ginta in inst. de hæredum qualit. & differentia. Et ita tentum in causa * Bononiensi adoptionis, 9. Nouẽbris 1546. contra Guhel. in t. Raynutius. n. 191. pro D. de Spontonibus, contra Hieronymum Catelanum.

* decis. 493. lib. 2.

DECISIO V.

In causa * Bononiẽsi de Pasijs, 15. Februarij 1549. iudicatum fuit pro fideicommisso. ex coniecturis, de quibus in cons. Mariani 158. vol. 2.

* decis. 714. lib. 1.

DECISIO VI.

Ecclesia non conficiens inuentarium, licet teneatur creditoribus, non tamen legatarijs tenetur vltra vires. iuxta doctrinam Alex. quam sequuta est Rota in l. fin. §. fin. C. de iure delib. & ibi Iacobin. In causa * Brixiensi excessiuitatis legati, coram Sarnensi, 24. Nouembris 1542. Et licet essent latæ tres sententiæ, quod Ecclesia teneretur ad legatum, tamen Ecclesia potuit petere quod detraheretur falcidia. quia per hoc non detrahitur sententijs, sed dicitur quod sententiæ non tollunt beneficium iuris.

* decis. 169. lib. 1.

DECISIO VII.

VIgore clausulæ codicillaris, filius præteritus censetur institutus, & rogatus restituere, & sic grauatus onere fideicommissi prout erant grauati alij filij instituti. Ita in causa * Foroliuiensi hæreditatis de Orfolis, coram Io. Paulo, 27. Februarij 1545. Maxime, quia testator superuixit per annū post natiuitatem posthumi.

* decis. 88. lib. 2.

DECISIO VIII.

LEgatum factum vxori à marito confitente se tantum recepisse in dotem, & ideo legare, legatum valet pro tanta quantitate, quanta relicta fuit vni ex filijs vel filiabus proprijs, habita ratione ad minorem quantitatem, quam reliquit, vt not. in l. hac edictali, C. de secund. nupt. Ita in causa * Fulginatensi legati, coram Thoma, 13. Aprilis 1545.

* decis. 2. lib. 2.

DECISIO IX.

IN substitutione facta, si decesserit sine liberis, tūc eis substituo vulgariter, pupillariter, & per fideicōmissum, inest vulgaris, * & potest quis succedere si instituti sint inhabiles. nec subintelligitur tunc clausula, si decesserint sine liberis. Quia sicut nō possūt referri ad pupillarē, cum pupillus non possit habere liberos, ita non debent referri ad vulgarem, sed ad fideicommissariam, vt voluntas testatoris habeat aliquem effectum. alias venirent venientes ab intestato quos testator exclusit. nec succederent instituti, nec etiam substituti. Ita in causa Parmensi bonorum de Garimbertis, coram Marsicano, 17. Iunij 1541. Allegatur Dec. cons. 416. & Curt. in cons. 33. col. penult.

* Vide decis. 351. lib. 3.

DECISIO X.

VErba, volo quod hæreditas & bona diuidantur, stant directe, quando non possunt importare ministerium alicuius, quando nullus fuit institutus. Ita in causa Placentina castri Sarmati, coram Io. Paulo, 16. Maij 1544. inter illos de Scottis. Allegatur Franc. in c. si pater. de test. lib. 6. & gloss. in l. his verbis. de hæred. inst. & in l. verbis ciuilibus. de vulg. & pupillar.

DECISIO XI.

NEpos præfertur patruo, quando fuit institutus primogenitus, & quicunque maior natu reperiretur inter liberos suos ex eo descendentes. quia illa verba, ex eo, intelliguntur videlicet ex ipso primogenito, cum dictio, ex, referatur ad causam proximam & immediatam. nam alias esset superflua, si intelligeretur, ex eo, scilicet ex Alberto. Et tanto magis, quia Albertus testator, erat communis pater filiorum. vnde ista pars visa fuit æquior. & ita tenuit Rota 17. Aprilis 1545. in causa Placentina castri Sarmati. quod iterum firmauit die 20. Maij. Allegatur post multos Aegid. 718. & Nicolaus de Vbaldis relatus in tractat. primogenituræ. q. 25. Et dum ex aduerso dicitur, quod Bonifacius Octauus iudicauit pro patruo. Respondetur, quod ibi eramus in concessione Dominica, & ex causa, propter sapientiam Regis Roberti. hic autem erāt verba clara, propter quæ cessat ratio Doct. in l. si vina, matre. vbi dicitur, quod filius non debet esse peioris conditionis nepote. Nec obstat, quod filius in fideicommissis non intrat in locū patris. quia ex dispositione constat de contrario. Item, habet locum in successione transuersalium. secus in successione ascendentium.

DECISIO XII.

INstituto vno filio legitimato in vniuerso, post institutionem alterius legitimati in quota bonorum, si legitimatio istius secundi non sit bona, hæc portio accrescit alteri, etiam quod in institutione dictum sit, quod plus petere non possit. quia videtur succedere ex tacita voluntate testatoris, per ius accrescendi. Ita in causa Regiensi bonorum de Corrigia, corā Pighino, 9. Martij 1548. inter Gabrielem, & Nicolaū de Brunorijs. Allegatur Iaf. cons. 222. vol. 2.

DECISIO XIII.

TEstamentum factum tempore pestis non valet, nisi saltem fuerint præsentes duo testes. Ita in causa * Romana hæreditatis & bonorum, coram Rossanensi, 30. Ianuarij 1548. inter Gasparē & fratres de Mazzocchis, & societatem S. Rocchi. Allegatur Alex. cons. 76. vol. 3. & not. per Doctor. in l. fin. C. de test. Rip. in tract. de peste, in secunda particula secundæ part. nu. 8. Barbat. in c. cum omnes. de constit. col. 8.

* decis. 97. lib. 3. ubi non loquitur in illis terminis. sed bene decisio 263. lib. 4.

DECISIO XIV.

TEstes non requiruntur in testamento ad pias causas, sed tantum quod scriptura mortui testatoris sufficienter recognoscatur. Barbat. in c. relatū. de test. col. 18. vers. circa primum. Item allegatur Ruin. cons. 7. n. 6. vol. 3. Et dicitur non obstare consilium Alex. 76. vol. 3. quia loquitur de iure ciuili. Ita in dicta * causa, 13. Aprilis 1548. Quomodo autem sit facienda recognitio, vide supra de fid. instr.

* Vide d. dec. 97. lib. 3.

DECISIO XV.

AGnatus, qui in vēditione facta per agnatum qui vendiderat bona prohibita alienari,

nari, promisit relevare indemnem fideiussorem præstitum pro euictione bonorum venditorum, visus est sibi præiudicare. Ita in causa Veliternensi tenutæ, coram Reomano, 22. Martij 1546. inter Leandrum de Rubeis, & Hectorem de Mutinis. Allegatur not. in l. cum pater. §. liber. ff. de leg. 2. Crot. post alios in §. diui. nu. 151.

De Testibus.

DECISIO I.

TESTES examinati in iudicio retinendæ, non probant in recuperandæ. quia sententia lata in vno, non præiudicat in alio. Fel. in c. causam quæ. de test. Ita in causa * Auriacensi paludum, coram Prospero.

* Decis. 351. lib. 2.

DECISIO II.

Renunciatio Abbatissatus, facta per Abbatissam quæ agebat spolio, potest probari per testes fide dignos. fuit enim probata per Cardinalem Burgensem, & eius confessorem. Ita in causa Burgensi Abbatissatus, coram Puteo, 13. Ianuarij 1548.

DECISIO III.

Testes antiquitus examinati ad perpetuam rei memoriam, probant. & licet testes dicant falsum in circumstantijs, probant. iuxta not. quod ad hoc, per Ias. l. 2. C. de bon. poss. secundum tab. Ita in causa CIVITATIS DVCALIS spolij decimarum, coram Puteo, de mense Iunij 1546.

DECISIO IV.

Testes singulares sufficiunt ad probandam confessionem * etiam extraiudicialem. cũ fama tamen. ad excludendum tamen dãtem de iure tertij. &c. vt supra de probat.

* Vide decis. 118. lib. 2.

DECISIO V.

Iudici attestanti de decreto per eum facto in prima instantia, creditur. Ita in causa * Dolensi pensionis, coram Puteo, 4. Nouembris 1541. moti per Rot. de testib. Ita etiã in causa Eugubina præposituræ, corã Puteo.

* decis. 179. lib. 2.

DECISIO VI.

Canonici non sunt integri testes ad probãdum, collationem spectare ad Capitulum, cũ pendet causa inter prouisũ ab Episcopo, & prouisũ à Capitulo. præsertim ad effectũ discolorandi titulũ contra agentem spolio. Ita in causa Ferrariensi canonicatus, corã Thoma, 24. Nouembris 1544. inter Alexandrum Ricuda, & Alphonsum Estensem.

DECISIO VII.

Licet nomen, massarius, sit verbum iuris, vt etiam verbum, procurator, & similia, & testes dicentes, vidi massarium, vel procuratorem, ita facere, non probent, nisi aliter appareat eos esse tales, tamen si ipsimet massarij deponant ita fecisse dum essent massarij, eis creditur. Ita in causa * Nursina confinium, coram Puteo, 24. Martij 1544. Allegatur Salic. in l. 2. in princ. 2. col. C. de vsur.

* decis. 134. lib. 2.

DECISIO VIII.

Commissio facta notario de recipiẽdo examen testium, sufficit vt notarius etiam possit recipere iuramenta ipsorum testium, cum alias non valeret receptio. Ita in causa * Parmensi Vallium, coram Puteo, 6. Februarij 1542. Allegatur Claud. in l. 2. de iurisd. om. iud. contra Bart. ibi. Nota quod notarius cui commissum est examen testiũ cum articulis, & interrogatorijs, potest etiam addere ex se. vt not. Alex. in d. l. 2. & Innoc. in c. cum Bertoldus. de re iud. & glos. in verbo. alijs.

* decis. 351. lib. 2.

DECISIO IX.

Post publicationem testium, possunt examinari testes super articulis continentibus idem quod continebant interrogatoria data in examine testium inductorum ex aduerso. Ita in causa * Pennensi Abbatiæ, corã Prospero, 20. Martij 1545. inter D. Cæsarem de Firmo, & Barengum. per doctr. Fel. in c. cum Io. de fid. instr. col. 8. vers. & si diceretur per hoc capitulum.

* decis. 351. lib. 2.

DECISIO X.

Testes examinati, non dato termino ad danda interrogatoria, nõ probant, si præsertim petatur dilatio. Io. Andr. in c. cum causam. col. 2. de testibus. vers. & propter hoc. & ibi Butr. & Anchar. col. 2. & Card. col. 1. & Imol. in c. per tuas. de testibus. Barbat. cons. 3. col. pen. vol. 3.

DECISIO XI.

Notarius, & procurator, qui fuit in causa inter Cardinalem Hipporegiensem, & illos de Serlupis, fuerunt examinati, quãliter fuit lata sententia super, si in euidentẽ, de qua sententia constabat in actis, sed non apparebat quo die lata foret, quia notarius omiserat in manuali id scribere, & litigabatur inter istos de Serlupis & Cardinalem Grimanum successorem dicti Cardi-

i 2 nalis.

nalis, fuit tentum, 16. Ianuarij 1545. coram Fabio, quod adhiberetur eis fides. Sed fuit dubitatum, an esset adhibenda fides iudici, qui etiam fuerat examinatus. Et dum dicebatur quod acta non erant probāda per testes. Respondetur, quod constabat de sententia, sed negabatur eum latam. & ideo super hoc erat standum testibus. cum scriptum nō sit de substantia probationis. Abb. & Fel. in c. sicut. de re iud. vers. octaua & vltima declaratio. Fuit postea 23. Ianuarij tentum, quod saltem plusquam semiplene probarent.

DECISIO XII.

POst publicationem etiam testes examinātur ex officio, quando sunt personæ honestæ. iuxta terminos c. cum clamor. de testib. prout etiam dicit Fel. in c. fraternitati. eodem tit. Ita in causa * Rhodiēsi linorum, coram Puteo, 30. Ianuarij 1545.

* decis. 214. lib. 2.

DECISIO XIII.

EXamen testium est nullum, quando testes non sunt examinati super omnibus interrogatorijs. Curt. in tract. test. concl. 53.

DECISIO XIV.

TEstes examinati ad probandas exceptiones, nō prosunt si ego volo eis vti principaliter agendo. etiam inter easdem personas. Ita in causa * Spoletana decursus aquarum, coram Raynaldo, 10. Decembris 1540. Fuerunt enim examinati testes pro Archangelo, contra Cherubinum, ad docēdum, quod Archangelus prius possidebat ad excludendum Cherubinum, qui tanquam vltimo spoliatus agebat spolio. postea Archāgelus, purgato vltimo spolio, agebat petendo se restitui. & volebat vti dictis testibus. Allegatur pro decisione ista, gl. in c. cū dilectus, de ord. cogn. in verbo. exceptione. vers. sed quid si. & ibi Abb. col. 9. vers. sed quæro. vbi dicit communem. quidquid dicat Bar. in l. 2. C. de eden. Contrarium tenet ibi Dec. nu. 62. vers. sed aduertendum.

* Vide decis. 54. lib. 1.

DECISIO XV.

QVando non expectatur totum tempus reprobatorium, & clauditur rotulus, probationes dicuntur imperfectæ, & non nullæ. & datur nouus terminus ad reprobandum. vt tentum fuit in causa Toletana decimarum, corā Puteo, inter Rectorē de Spartinas, & Rectorem Compugiolas, 5. Iulij. 1540.

DECISIO XVI.

NOtario non creditur ad augendam fidē instrumenti de eo rogato. Franc. in c. fin. col. pen. vers. quid de notario. de testibus. in 6. & Fel. in c. cum Ioannes. col. 5. vers. quarta declaratio. de fid. instr. Ita in causa * Toletana parochialis S. Ioannis de Ocagna, coram Maceratensi, inter Rodericum de la Camera, & Franciscū Ortiz, 22. Iunij 1541.

* Vide decis. 16. lib. 2.

DECISIO XVII.

TEstes dicentes, quod si Ecclesia est in aliquo territorio, totum territorium dicitur esse sub illa, dicuntur vere probare, non iuris præsumptione. Ita in causa Toletana decimarū, corā Puteo, de mēse Martij 1544.

De Transactionibus.

DECISIO I.

LICET in contractu vltro citroque obligatorio, quis agere non possit nisi obseruauerit ex parte sua. vt in l. Iulianus. §. offerri. de act. empt. tamen alter non potest contrauenire, sed debet agere ad implementū. l. dum lege. §. fin. cum l. seq. ff. de leg. Ita in causa * Cæsaraugustana obseruationis concordiæ, coram Mohedano, 16. Octobris 1542.

* decis. 332. lib. 2.

DECISIO II.

POst concordiam factam, saluo beneplacito sedis Apostolicæ, super beneficio, & ante confirmationem, est locus pœnitentiæ. Allegatur Abb. & Card. in c. super eo. de condit. appos. Card. cons. 57. Gozz. ad cons. 169. col. 4. Sed tamen dictum, fuit, quod volens recedere, tenetur restituere quod recepit. Ita in dicta causa * 23. Octobris 1542. In contrarium allegatur Afflict. in 3. lib. cōstit. col. 14. in verbo. cōstitutionem. Sed ibi in contractu licito, hic in illicito. ideo Papa in confirmatione, sciēs quod partes potuerunt recedere, semper addit, & ad supplicationem vtriusque partis.

* decis. 343. lib. 2.

DECISIO III.

CAsus insolitus non comprehenditur, licet quis promiserit aptare murum, & manutenere suo risico, periculo, & fortuna, si maxima inundatione fluminis murus decidit. vt in causa * Nursina lacus, 4. Martij 1547. coram Rauellensi, inter Communitatem, & magistrum Colam. Allegatur Rip. in tract. de peste. nu. 73. Cagn. in l. contractus. de regul. iur.

* decis. 19. lib. 3.

DE-

DECISIO IV.

TRansactio valet facta à minore cum decreto iudicis. licet non dicatur, quod cũ causæ cognitione. & in fine instrumenti nõ dicatur, quibus omnibus dictus iudex auctoritatem suam interposuit. & non obstante quod factum fuerit die feriata. Ita in causa * Perusina hæreditatis, coram Io. Paulo, 6. Nouembris 1542. Allegatur Ias. in l. si quis mihi bona. §. iussum. col. fin. ff. de acquir. hæred. Et quod non requiratur causæ cognitio, not. Alberic. & Paul. de Cast. in l. actus. C. de ferijs.

* decis. 154 lib. 1.

DECISIO V.

CVm vnus promittit ratificari facere infra 8. dies, & alter ex altera parte promisit de rato sine adiectione tẽporis. & primus non obseruasset infra 8. dies, licet secundum vnã opinionem multorum Doctorũ, ille qui promisit sine adiectione tẽporis, teneatur quam primum potest, etiam sine interpellatione; tamen ille qui promisit infra 8. dies, dicitur prius in mora. quia illud. quamprimum, potest. intelligitur arbitrio iudicis. qui non debet arbitrari minus decem diebus. per gloss. in l. quod dicimus. ff. de sol. Ita in causa Romana seu Sabinensi castrorum, 23. Maij 1541. coram Marsicano, inter Commendatarium Vrsinum, & D. Octauium de Vrsinis. Allegatur Purpur. in l. quod te. ff. si cert. pet. & ibi Doct.

DECISIO VI.

SEd postea in eadem causa, 3. Iunij 1541. fuit per maiorem partem tentum, quod doctrina Bart. in l. si cui. de leg. 1. haberet locum, & non inciperet currere terminus octo dierum antequam impleretur pro parte commendatarij Vrsini. & sic contra primam resolutionem, de qua supra. Et allegatur etiam Bald. in c. 1. qualit. dom. feud. prop. priui. col. 2. in vsib. feud. Vbi dicit, quod nisi pœnam petens, liquide probet ex parte sua obseruasse, debet repelli. pro quo facit text. in l. quæro. §. inter locatorem. ff. locat. Et hoc procedit etiam stante iuramento. vt per Imol. conf. 81. & Marsil. sing. 42. Item, die 17. Iunij fuit iterum tentum, quod essemus in casu doctrinæ Bar. in d. l. si cui. Et iterum, 16. Nouembris 1541. idem tenuerunt.

DECISIO VII.

IN contractu nominationis, non requiruntur solemnitates statuti de donation. Ita in causa Romana hospitij duorum Gallorũ, coram Maceratensi, 10. Iunij 1541. inter Io. Antonium de Segniti js, & Iacobum Lucatellum. Allegatur Alex. conf. 168. alias 26. viso, & considerato themate. col. fin. vol. 2. Dec. 669. col. 1. Et maxime hoc procedit stante iuramento. vt per Alex. conf. 27. col. 3. vol. 1. vbi dicit communem opinionem, quod iuramentũ supplet solemnitates. pro vt dicitur de insinuatione per Dec. qui dicit communem in conf. 432. col. 2. & conf. 488. col. 2. & 538. col. pen.

DECISIO VIII.

SOcietas durat etiam post disdictam. vt inclinarunt Domini in causa * Romana societatis 300. coram Puteo, 5. Decembris 1547. inter Hieronymum de Albericis, & hæredes Ioannis Nereti. Nec placuit Rotæ, quod quindecim dies, essent dati misetrationis causa. Ex aduerso autem allegatur, quod societas dissoluitur per renunciationem, secundum Bart. conf. 96. Aret. in inst. de interd. §. retinendæ. Imol. in c. fin. de præbend. Dec. in l. in omnibus. de reg. iur.

* Decis. 61. lib. 3.

DECISIO IX.

DIspositio l. si quis maior. de transact. habet locum in maiore, non in minore, iurante. Ita in causa * Romana hæreditatis, coram Rossanensi, 14. Maij 1548. inter Lucretiam de Castellanis, & filios & hæredes Petri Pauli de Castellanis. Allegatur Bar. & Bald. & Curt. Iun. in 1. requisito. Et dicebatur etiam requiri dolum. vt ibi per Alex. Lancell. & Curt. nu. 16. Guid. Papæ conf. 31. nu. 24. & quod cessat dolus quando à principio quis obtinet absolutionem. vt voluit ibi Bald. 2. not. & Cur. Sen. num. 24. Et istud procedit etiam, si iurault non impetrate. vt per Card. conf. 22. & Felin. in c. cæterum. de rescript. & Ias. ibi nu. 7. Et dicebatur etiam quod altera pars non impediuit. Allegatur Corn. notabiliter, in conf. 246. num. 5. & Alex. conf. 105. vol. 3. In contrarium tamen, quod immo procedat in minore pubere, allegatur Guid. Papæ d. conf. 31. Petr. & Cin. ac Barb. in d. l. Alex. conf. 122. vol. 2. col. 1. Curt. in conf. 53. Paris. conf. 99. vol. 1.

* decis. 122. lib. 3.

DECISIO X.

REnunciatio filiæ de hæreditate paterna, stantibus fratribus masculis, non tenet si fratres postea moriantur. Ita in causa Vercellensi bonorum, 30. Maij 1540. inter Thomam, & Ioannem de Aduocatis. Allegatur Rot. dec. 4. de pact. in ant. & Curt. Iun. conf. 16. & 101. & Bald. in l. pactum. col. 2. in 4. quæstion. de collat.

DECISIO XI.

Mora non poteſt purgari, quando cōtractus reſoluitur ex diſpoſitione hominis. & quando eſt factum pactum, quod ſi non detur cautio infra menſem, contractus habeatur pro non facto. Ita in cauſa * Viterbienſi pecuniaria, coram Auguſtino, 22. Nouembris 1547. inter hæredes de Boninſegnis, & Laurentium Ghiſium. Allegatur Grat. conſ. 93. nu. 61. Gozzad. conſ. 87. Pariſ. cōſ. 19. vol. 2. Alex. in l. ſi inſulam. col. 13. de verbor. obligat. Bal. in l. 1. C. de his quæ pœn. nom. Rom. conſ. 427. Neap. 177. Ex aduerſo autem dicebatur, hoc non habere locum ſtante iuramento, & quia ius partis nō erat factum deterius. Allegatur Abb. in c. dilectus. col. 3. de fid. inſtr. Felin. in c. licet cauſam. de probat. col. 11. & Card. conſ. 23. Rot. deciſ. 165. & 101. in nou. Et contra cōſ. Corn. allegatur Ruin. conſ. 133. in fin. vol. 1.

* deciſ. 66. lib. 1.

De Vnionibus.

DECISIO I.

LICET Epiſcopus poſſit vnire, & ſupprimere. vt in c. ſicut. de exceſſ. prælat. & 16. q. 1. c. præcipimus. tamen Dec. cōſ. 173. dicit, quod intelligitur data recompenſa. Fuit nihilominus tētum, quod Vicarius non poteſt ſine ſpeciali mandato. quod non præſumitur, etiam ex temporis antiquitate, etiam ſi ſit enunciatum in genere. Ita in cauſa * Calaguritana beneficij de Pobes, coram Rauellenſi, 21. Octobris 1547.

* deciſ. 83. lib. 1.

DECISIO II.

Licet, capta poſſeſſione beneficii vniti, res amplius non videatur integra. iuxt. conſ. Barbat. 13. in 3. vol. & ſecundum conſuetudinem patrisfamilias, in reuocatione ſemper dicatur ſi non ſint ſortitæ effectum; tamen maior pars Dominorū inclinauit, quod reuocatoria Leonis, reuocauit omnes vniones etiā effectum ſortitas. Dixerunt tamē, quod reuocatio Sixti loquebatur de vnionibus factis perſonis, non de factis collegijs. Ita in cauſa Capuana S. Antonij, 14. Iunij 1547.

DECISIO III.

Quia fuerat reſolutum in cauſa Conchenſi medietatis fructuum, coram Roſſanē ſi, quod regula reuocatoria vnionum, non comprehendebat ea quę facta erant ex cauſa neceſſaria, & ad pios vſus, fuit reſolutum, 12. Octobris 1547. quod, ex quo iſti fructus erant aſſignati pro dote collegij 24. ſcholarium, quod eſſet dos neceſſaria, & pia cauſa. Facit c. nemo. de conſecr. diſt. 1.

DECISIO IV.

Diſſolutioni vnionis quis videtur conſentire, reſignando beneficium quod ſciebat eſſe vnitum. ſed hic erat facta mentio in clauſulis, licet conſenſus eſſet ſimplex de reſignatione, & per cedulam Cardinalis. Ita in cauſa * Maioricenſi canonicatus, coram Thoma, 9. Aprilis 1546. Et deinde in eadem, coram Sancta Cruce, 19. Ianuarij 1547.

* deciſ. 191. lib. 2.

DECISIO V.

Vniones commendarum S. Ioannis Hieroſolymitani, cenſentur reuocatæ per regulam reuocatoriam vnionum. vt ſupra in dicta regula.

DECISIO VI.

Mentio non eſt facienda de alia parochiali vnita, in diſpenſatione ad tertiam parochialem. & ita eſt de ſtylo. vt in cauſa * Portugallenſi parochialium certo modo, coram Sarnenſi, 18. Ianuarij 1542. inter Petrum Velaſci, & Velaſcum Melendez. Itē in * eadem, 27. Ianuarij tentum eſt, quod etiam ſi eſſent plures vnitæ ad vitā, & concederetur alia parochialis ad vitam, non eſt facienda noua mentio.

* deciſ. 240. lib. 1.

* d. dec. 240. in fin.

DECISIO VII.

Stante vnione duorum beneficiorum exiſtētium in duabus diœceſibus, illis vacātibus requiritur cōſenſus Epiſcopi, in cuius diœceſi exiſtit beneficiū cui erat aliud vnitum, ſi vnio nō erat facta ad inuicem. vt in cauſa * Vrbinatenſi Foroſempronienſi, coram Thoma, inter Cardinalem Ardinghellum, & Nicolutium. Allegatur Vbald. in tractat. vnion. c. 10. & Felin. in c. dilecta. il 2. col. 4. de reſcript.

* deciſ. 443. lib. 2.

DECISIO VIII.

Vnio, etiam de ſimplici beneficio ad parochialem, non probatur niſi per tempus immemorabile. quidquid dicat Fel. in c. in noſtra. de reſcript. in princ. Ita in cauſa * Segobienſi portionis, coram Puteo, 13. Ianuarij 1542. inter Alphonſum Diaz, & Ioannem Gomeſium. In contrarium allegatur etiam Caſſan. cōſ. 10. Sed dictum fuit, ipſum, ac Fel. loqui quo ad acquirendum poſſeſſionem & ſtatum.

* deciſ. 232. lib. 1.

De

De Vsuris.

DECISIO I.

VSVRA non est, si maritus granet vxorem non petere dotem durante vita eius, sed post obitum. & iubeat ab hæredibus suis dari quinque pro centenario. Ita in causa * Placentina legati, coram Sarnensi, 4. Aprilis 1541. inter Cæsarem & Euangelistam de Pesauris, & Luciam de Vsuella. Allegatur Soc. in l. 2. col. pen. ad fin. de his quæ pœn. nom. Purp. in l. si quis. col. 2. ff. si cert. pet. Soc. consi. 56. 3. vol. In contrarium allegatur Aret. cons. 152. & not. per Io. And. in c. salubriter. de vsuris. Ias. in l. cunctos pop. C. de sum. Trin.

* decis. 101. lib. 1.

DECISIO II.

STatutum super fructibus dotis promissæ, non habet locum nisi viuente vxore. Ideo ea mortua, non potest maritus petere fructus promissos. nisi sit datum pignus, quod subiaceat diuino iudicio.

DECISIO III.

AD hoc vt mercator petere possit lucrum cessans, tenetur probare quod habebat merces paratas ad emendum. & quod ob defectum pecuniarum, omisit illas emere. Ita in causa * Suessana pecuniaria, inter hæredes Ausalæ de Grimaldis, & Petrum Sarmiento, coram Marsicano 13. Ianuarij 1542. Allegatur pro decisione, l. quemadmodum. §. item Labeo. ff. ad l. aquil. Paulus de Castro in l. non vtique. §. nunc de officio. numer. 2. vers. in gloss. sequ. ff. de eo quod cer. loc. & ibi Iason columna vlt. & idem Iason in l. nummis. ff. de in lit. iurãdo. Bart. in l. vnic. column. 7. C. de sent. quæ pro eo. & ibi Tapia. Dec. consi. 322. Io. Andr. Alex. cons. 20. & decis. Neap. 19. & 20. Paris. in c. cum venerabilis. de except. Iterum die 22. Iunij 1545. idem fuit firmatum, coram Io. Paulo & 27. Ianuar. 1547. coram Ptolomeo.

* decis. 231. lib. 1.

Vt lite pendente, & de attentatis.

DECISIO I.

ATTENTATA dicuntur gesta post inhibitionẽ, emanatam virtute commissionis appellationis à tertia sententia. erant enim latæ duæ in partibus, & tertia in Curia. & fuit appellatum, ac datus terminus iuris, & causa appellationis commissa. & inhibitum. & hoc non obstante, fuit processum ad exequutionem trium sententiarum. & Rota dixit exequutionem attentatam. in causa * Brixiensi matrimonij coram Thoma 19. Februarij 1546. Facit dec. 11. in no. Fel. in c. dilectus, il 2. de rescr. col. fin. gloss. in c. si eo tempore. de elect. lib. 6. facit decis. 307. in antiq. Non obstat consi. Paris. 188. qui plura adducit contra. & Aegid. 239. Et adducebatur etiam dicta decisio 11. vbi dicitur, quod in casibus prohibitis non est inhibendum. & decis. 280. & 386. Et allegatur quod debet fieri mentio de re iudicata alias rescriptum nullum est. Ias. in l. causas C. de transact. Dec. & Fel. in c. super litteris. de rescr. & quod rescriptum dicebatur auocatorium. Abb. in c. pastoralis. §. præterea. de appell.

* decis. 185. lib. 2.

DECISIO II.

LIs non dicitur si opponens se contra filiũ patrimonialem, instet quod non fiat institutio per Episcopum, sed quod remittat ad eius officialem. Ita in causa Calaguritana canonicatus de Tignino, coram Rauellensi, 28. Ianuarij 1547.

DECISIO III.

VIrtute clausulæ. quod litteræ in forma gratiosæ subrogationis expediri possint, non censetur inducta subrogatio antequam litteræ sint expeditæ. quia illa verba dant potestatem expediendi litteras. & ante expeditionem non est inducta subrogatio. Ita in causa Calaguritana Archidiaconatus, coram Fabio, 16. Februarij 1543. Tamen postea in eadem causa, 23. Februarij 1543. tentum fuit, inductam esse subrogationem ex quo Martinus Ximenes, virtute illius supplicationis ingressus fuerat possessionẽ quod facere nequierat sine gratiosa subrogatione. quæ virtualiter erat concessa, ex quo Papa mandauerat litteras expediri super illa.

DECISIO IV.

LAta sententia contra possessorem, quæ transiuit in rem iudicatam, licet lis videatur extincta, tamen dixerunt Domini quod remanet talis lis, quod possessor non potest resignare in manibus Nuntij, vel Ordinarij. Ita in causa * Calaguritana Eremitorij, coram Aquensi 16. Octobris 1545. Ponderabatur Sarnensis qu. 44. de annal. Et ex aduerso, q. 14. de subrog.

* decis. 101. lib. 2.

DE-

DECISIO V.

* Vide decis. 115. lib. 2.

Attentata * per patrem non habentem mandatum, sunt renocanda, si filius statim quod illa sciuit, illis non renunciauit, sed litem sustinuit. vt per Aegid. 551. Oldrad. conf. 199. col. 2. Ita in causa Caesaraugustana Archipresbyteratus, corã Sarnensi, 16. Februarij 1544.

DECISIO VI.

Deserta appellatione quis non attentat, &c. vt supra de appellat. decis. 2.

DECISIO VII.

Licet per commissionem causae, & decretum citationis, inducatur lis quo ad actorem. inxta decis. 6. vt lit. pend. in nou. Cassad. 6. super reg. tamen cum fuerit causa commissa contra Petrum Duennas, & omnes intrusos & intrudendos, nec vnquam fuerit processum contra ipsum, sed contra Petrum Valeriũ vere intrusum, & Valerius iste, dimissa possessione actori, post tres annos vellet de nouo agere, & daretur de regula de triennali, & Valerius daret de lite quae durabat inter actorem & dictum Petrum Duennas. Fuit resolutum, quod illa commissio contra Petrum, non inducebat litem inter eos. quia in veritate Petrus nullum ius habebat: & licet esset in curia, nunquam fuit citatus. & intentio actoris fuit committere causam contra intrusum. & ideo illa falsa demonstratio non debuit nocere. Ita in causa * Caesaraugustana de los Cisenos, coram Thanis, 20. Nouembris 1545.

* decis. 31. lib. 2.

DECISIO VIII.

Lis dicitur habita pro derelicta, ex quo nõ fuit prosequuta per 37. annos. non obstante quod ille qui habebat ius, cesserit in vnum, qui postea cessit in alium. etiã sciente possessore, & consentiente reseruationi cuiusdam pensionis. Licet propter consensũ dictae pensioni praestitum, Domini noluerint expresse resoluere, litem censeri derelictam quo ad omnes effectus, sed tantum ad effectum, quo successor possessoris non teneretur iustificare titulum antecessoris. iuxt. al. leg. Lap. 89. Ita in causa * Compostellana canonicatus, coram Peregrino, 28. Martij 1547.

* decis. vlt. lib. 2.

DECISIO IX.

Post monitorium A. C. etiam data iurisdictione sua, de non molestando aliquem in sua possessione sub censuris, si quis spoliet aduersarium, non dicitur attentare. cum monitorium sapiat quandam comminationem tantum, non inhibitionem. nisi fieret per viam inhibitionis, ad quod semper adnerte. sed bene possessor debet restitui via ordinaria spolij. Ita in causa Cosentina spolij parochialis S. Petri, coram Peregrino, 2. Martij 1545. inter Ioannem Andream de Palatio, & Petrum Antonium Rizzolum. Allegatur gl. in c. vnic. de sagit. & in c. 2. de simon. & Abb. & Dec. in c. 1. de loc. Bald. in l. 1. §. 1. col. fin. ff. si quis ius dicenti non obtemp.

DECISIO X.

Licet in commissione sit clausula, quatenus causa non sit instructa, si tempore executionis citationis, & inhibitionis executae in partibus, causa reperiebatur instructa, iudex non obstante inhibitione procedere nõ debuit, cum satisfuerit, tempore impetratae & praesentatae commissionis, causam non fuisse instructam. Ita in causa Elnensi beneficij S. Catherinae, coram Augustino, 18. Martij 1547. Allegatur Dec. 20. 67. & etiam Gem. conf. 47.

DECISIO XI.

Lis finita per sententias executioni non demandatas, non impedit alienationem fieri. & dicitur finita quo ad actorem, licet non impediatur cursus praescriptionis. quia ex quo perijt instantia culpa possessoris negligentis, sibi non debet suffragari. Ita in causa Florentina pecunaria, coram Prospero, 10. Ianuarij 1547. Allegatur Felin. in c. causam quae. il 1. col. fin. de test. gloss. in l. 1. C. de praescript. long. temp. in verbo. longi. Bart. in l. 1. ff. de litig. Ias. in l. 2. C. de eden.

DECISIO XII.

Lis dicitur extincta adeo vt ordinarius possit prouidere si ille qui impetrauit, post annum non seruauit secundam partem regulae. cum regula inficiat sententiam. Ita in causa * Gebennensi parochialis Serauallis, coram Puteo, 25. Octobris 1540. inter Clandium Chiaranzoni, & Iacobum Sabaudum.

* decis. 23. lib. 2.

DECISIO XIII.

Inhibendũ est statim, etiãsi commissio dicat, constito, quod pensio sit conditionalis. & praefixo termino ad verificandam purificationem conditionis. & inhibitio huiusmodi afficit de rigore. quidquid dicat Paris. conf. 36. vol. 1. & Dec. conf. 33. Ita in causa Giennensi pensionis & attentatorum, corã Prospero,

spero, 15. Iunij 1546. Sed tamen dictum fuit, quod si constaret de adimplemento conditionis in actis, non reuocarentur attentata. ne vna manu fieret restitutio pecuniarum, & alia cogeretur ad solutionem.

DECISIO XIV.

Attentata, stante lite introducta per commissionem, litteris non expeditis, etiam inhibitione exequuta, non veniunt reuocanda, ex quo iurisdictio erat data sub conditione, qua deficiente non erat iurisdictio, & sic per consequens lis non attentata. Ita in causa * Hipporegiensi ministratus, coram Thoma, 30. Aprilis 1545. Ex aduerso autẽ dicebatur, commissionem non esse conditionalem, sed resolubilem. & ideo, quod interim operabatur effectum suum, & iudex habebat iurisdictionem, licet elidibilem. Sed replicabatur, quod clausula, quod interim non fit vera lis, erat illa quæ faciebat conditionem.

* decis. 380. lib. 2.

DECISIO XV.

Vt lis censeatur derelicta, requiritur decennium, & quod constet de non iure. Ita in causa Hispalensi canonicatus, coram Grassis, 1. Februarij 1549. pro Canonico Canariensi, contra Ioannem de Vrrea.

* Vide decis. 215. lib. 3.

DECISIO XVI.

Lis nõ dicitur de nouo introducta super beneficio, si post rem iudicatam obtineo cõmissionem restitutionis in integrum, cum clausula parito iudicato, nisi prius paritũ sit. Ita in causa * Hispalensi dimidiæ portionis, coram Puteo, 5. Maij 1542.

* decis. 419. lib. 1.

DECISIO XVII.

Litis pendentia inducta cẽsetur si post exequutoriales sit appellatum ab illis, & cõmissa causa appellationis nullitatis, & iniustitiæ, tam exequutorialium quam sententiæ, & totius processus. Ita in causa Hispalensi canonicatus de Perez, 3. Martij. 1544. coram Prospero, inter Lazarum Garsiam, & Sancium Episcopum.

DECISIO XVIII.

Inhibitio emanata virtute commissionis appellationis à diffinitiua seu vim diffinitiuæ habentis, quando processum fuerat ad declarationem virtute obligationis in forma Cameræ, fuit habita pro calũniosa, & quod non afficeret. Ita in causa * Lucana terrarum, coram Puteo, 7. Octobris 1545.

* decis. 296. lib. 2.

DECISIO XIX.

Possessio capta lite pendente, censetur bona, stante breui sine vitio spolij & attentatorum, licet capta non appareat virtute talis breuis. cum quis videatur mutare causam possessionis superueniente breui, & titulo valido, si hodie breui vtebatur. Sicut dicitur de tenuta nulliter data, & inualida, quod potest confirmari, ita ista possessio vigore breuis potest sustineri. Allegatur Soc. in l. 3. §. 5. ex pluribus. de acquir. possess. & cons. 131. col. 2. Ita in causa Maioricensi canonicatus, coram Thoma, 16. Ianuarij 1545. inter Ioannem Fuit, & Archidiaconum de Villa longa.

DECISIO XX.

Commissa causa super negotio principali contra aliquem citatum per audientiam contradictarum, si postea attentari contingat, & actor committat causam attentatorum, potest procedi per audientiam contradictarum, etiam non citata parte de nouo. Ita in causa nullius, spolij & attentatorum, coram Sarnensi, 8. Iunij 1541. pro Congregatione Cassinensi, contra monasterium Alamenorum. Allegatur Rot. 215. & 154. Fel. in c. ex parte. col. 6. vers. addatis multa. de rescript. Franc. in c. ex ratione. de appell. col. 19. Aret. cõs. 83. col. 2. vers. quarto quia. Nec obstat, quod fuerit specialiter commissa causa attentatorum, quia facta fuit ad cautelam.

DECISIO XXI.

Lis fuit habita pro derelicta ex lapsu 13. annorũ, ad effectũ vt patroni possent præsentare, cõcurrente coniectura q̃ actor eueniẽte vacatione petijt se præsentari à certis prætensis patronis, non obstante etiã, quod post sex annos constituisset certos procuratores ad prosequendum, quia non acceptauerant. quia per illum actum non constabat de prosequutione litis huiusmodi ne eã prosequi vellet. Ita in causa Placentina capellaniæ, coram Prospero, 14. Nouembris 1547. inter Didacum de Vesga, & Bartholomæum Gallego.

DECISIO XXII.

Attentata excusantur, etiam si non appareat de intimatione exequutorialium, sed post captam possessionem transierunt viginti anni. quia tunc præsumitur illum consensisse. cum etiam lis habeatur pro derelicta per decennium, & quia constat de non iure petentis. Ita 28. Martij 1547. in

In causa parochialis de Artedo, coram Rcomano.

DECISIO XXIII.

Lis extinguitur etiam per cessionem factã coram notario Cameræ, absente iudice & parte. vt supra de renunc.

DECISIO XXIV.

Lis censetur derelicta, quando quis non prosequitur causas appellationis, & nullitatis commissionis, & permittit labi fatalia. præsertim ad effectum vt ille, qui obtinebat portionem super qua prius litigabatur, posset tanquam portionarius antiquior capere canonicatum. vt in causa Salamantina portionis, coram Puteo, 1. Aprilis 1549.

DECISIO XXV.

Inhibitio obtenta per assertum procuratorem cum promissione de rato, afficit. vt in causa * Taruisina pensionis, coram Peregrino, inter Cardinalem Pisanum, & Camillum de Rubeis, 18. Iunij 1548. Allegatur etiam alias resolutũ in causa Datiarũ castri Castalij, pro Tamella, contra Marcum Antonium Raucella, quod inhibitio afficiebat, emanata à iudice carente iurisdictione, antequam sit certum eum non habere iurisdictionem. argumento text. in l. inter quos. §. si aliena. ff. de dam. infect. Ias. in l. licet. col. 2. vers. fallit nisi procurator. C. de proc. datur enim inhibitio per commissionem obtentam à procuratore non habente mandatum. Rot. 430. Felin. in rubr. de rescript. col. 3. Rebuff. 188. Item, ex quo procurator fuit admissus cum promissione de rato, tenent gesta ab eo. vt not. Bald. in d. §. si aliena. & Ias. vbi supra. Et sufficit sequutam fuisse ratificationem ante sententiam. vt per Bart. & Ias. in d. l. licet. col. 2. vers. regula & exceptio. Facit decis. Aegid. 29. Vide Aegid. 592.

* decis. 142. lib. 3.

DECISIO XXVI.

Ille qui attentando ingressus fuit possessionem, non debet restitui si postea ab alio spoliatus petat se redintegrari ad pristinam possessionem, si ille tertius qui eum spoliauit, non erat in lite. sed constito de spolio, possessio est sequestranda. vt in causa Taruisina mansionariæ, coram Thanis, 28. Aprilis 1544. inter Iustinianum de Iustinianis, & Augustinum Verium.

DECISIO XXVII.

Attentata non dicitur, possessio capta virtute litterarum mandantium imponi in possessionem appellatione remota, etiam quod fuerit appellatum. sed ex quo appellatio non suspendit, agendum est via ordinaria. vt in causa Tirasonensi erectionis, coram Thoma, 15. Decembris 1544. Vide text. in c. constitutus. il 2. de appell.

DECISIO XXVIII.

Lis fuit habita pro derelicta, in causa * Zamorensi parochialis de Villador, coram Grassis, 29. Martij 1549. inter Thomam Scogido, & Bartholomæum Gallego. quia cum Antonius Pallezuela commiserat causam contra Franciscum nominando eum Thomam. licet post obitum Antonij fuerit detectum, quod fuerat exequuta diu ante, citatio generalis contra ipsum Thomam. Ex quo enim Antonius nihil fecit vnquam cõtra Thomam, nec reproduxit talem exequutionem, & lapsum erat decennium, vel circa, cum deficerent tantum 10. dies, & nõ constaret de aliquo iure Antonij in actis, Dixerunt Domini locum esse decis. Bisign. 2. de rer. permut. Allegatur decis. Cassad. 5. vt lit. penden. & 7. de dolo. cum alijs.

* decis. 215. lib. 3.

LAVS DEO.

REGESTVM.

† a b c d e f g h i k Omnes ſunt duerniones, præter † & k, qui ſunt terniones.

A B C D E F G H I K L M N O P Q R S T V X Y Z.

Aa Bb Cc Dd Ee Ff Gg Hh Ii Kk Ll Mm Nn Oo Pp Qq Rr Sſ Tt Vu Xx Yy Zz.

Aaa Abb Ccc Ddd Eee Fff

Omnes ſunt terniones, præter Q, & Fff, qui ſunt duerniones.

† *a b c d e f g h i* Omnes ſunt terniones præter † duernio.

R O M AE. M DC XII.

Ex Typographia Reuer. Cameræ Apoſtolicæ.